

E G İ A D

Yarın

EGE GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ YAYIN ORGANI

Yarınlr Seninle Aydınlık

Temmuz 2014 Sayı: 42

Türkiye'nin İş Güvenliği Bilmecesi

**'Yerüstü'
madencilerinin
'kimlik' mücadelesi:
Geri dönüşüm**

**İzmir
Penceresinden**
Aziz KOCAOĞLU
İzmir Büyükşehir Bld. Bşk.

**Başarı
Öyküsü**
Seyit Mehmet Özkan
Altınordu Spor Kulübü Bşk.

**Kuşaktan
Kuşağa**
Azmi - Efe KUMOVA

"Beton kalıbından çıktı, Betostone' da hayat buldu.."

Seramiksán, Betostone serisi ile mekanlara beton dokusunu, seramik şıklığıyla taşıyor.

60x60 Betostone Blok Gri

facebook.com/seramiksan

seramiksan

seramiksan.com.tr

İçindekiler temmuz 14

5 BAŞKAN'IN MESAJI

7 YAYIN TAKIMI

8 KAPAK KONUSU / İŞ GÜVENLİĞİ

- Türkiye'nin İş Güvenliği Bilmecesi
- 16 "Çözüm; eğitime çok önem vereceğiz, tabuları yıkacağız"
- 20 Kaza, Kader Değil Cinayet!
- 22 ÇASGEM'in rotasında KOBİ'ler var
- 24 "İş güvenliğinde denetim birimleri özerkleşsin"
- 28 İş güvenliği uzmanları "Oda" istiyor
- 32 "Topluma iş sağlığı ve güvenliği kültürünü yerleştirmeliyiz"
- 36 Önce İş Güvenliği? Ya İş Kazalarından Sonrası?
- 40 Soma Ekseninde Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliği Üzerine Bir Değerlendirme
- 48 Çalışanların yüzde 77'si iş yerindeki güvenlik önlemlerini yetersiz buluyor
- 50 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Kapsamında Alınması Gereken Önlemler
- 52 İş Sağlığı ve Güvenliği ve İşyerlerimiz
- 54 İş dünyasının gözüyle iş güvenliği

62 İZMİR PENCERESİNDEN / İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI AZİZ KOCAOĞLU

"Katılımcı yönetim anlayışımız ile İzmir'i birlikte yönetmek istiyoruz"

70 SEKTÖR / GERİDÖNÜŞÜM

- "Yerüstü" madencilerinin 'kimlik' mücadelesi
- 76 "Çöpte cevher var farkında değiliz"
- 80 "Bakanlık, Ulusal Eylem Planı için reform yapmalı"
- 84 "Türkiye'nin çöp sorunu gönüllülük esasıyla çözülemez"
- 88 "Atıkta 'ALTIN' yok, üretilebilecek 'DEĞER' var"

90 BAŞARI ÖYKÜSÜ / SEYİT MEHMET ÖZKAN

ODTÜ'lü 'Cin' Mehmet lambadan futbol mucizesi çıkaracak

100 GEZELİM GÖRELİM

Cruise ile Dünyanın Keşfi

110 KUŞAKTAN KUŞAĞA / AZMİ VE EFE KUMOVA

"Gençlere güvenin ispatı, anahtar teslim etmekten geçiyor"

118 KÜLTÜR PARK RAPORU

EGİAD Kültürpark Raporu

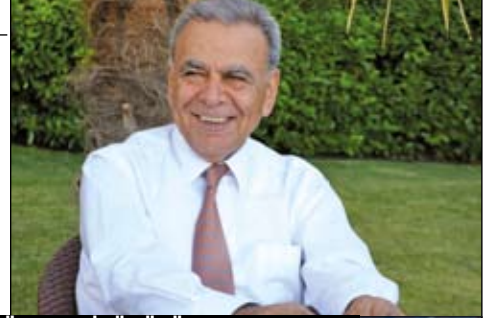
KAPAK KONUSU / İŞ GÜVENLİĞİ

8

İZMİR PENCERESİNDEN

62

SEKTÖR / GERİDÖNÜŞÜM

70

BAŞARI ÖYKÜSÜ

90

124 KÜLTÜR - SANAT

Efes yamaç evleri

130 HUKUK

Kentsel Dönüşüm Uygulamasına Genel Bakış

132 İŞİN UZMANI

Türkiye'de İç Denetim Mesleğinin İnterdisipliner Yapılandırılması

134 VERGİ

Gelir İdaresinin Yeni Yaklaşımları

136 SPOR

Futbolun zirve arenası: Dünya Kupası

138 GURME

Yükselen Trend: Yeme-İçme Blog'ları

140 TEKNOLOJİ

Şirketler İçin Bulut Bilişim

142 SİVİL TOPLUM GÜNLÜĞÜ

EGİAD'ın Üyesi Olduğu Üst Kuruluşlar

150 KALİTE

Müşteri Velinimetimizdir

153 ÜYELERİMİZİ TANİYALIM

158 FAALİYETLER

İmtiyaz Sahibi

EGİAD adına

Yönetim Kurulu Başkanı

Seda Kâya

Yayın Takımı

Deniz Sivri

İrem Pehlivanoglu

Mustafa Köstepen

Özgür Kılıncılar

**Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
ve Yayın Koordinatörü**

Prof. Dr. Mustafa Tanyeri

Yayın Danışma Kurulu

Ahmet Yener Özkesen, Ahmet Kaplan,

Arda Küçükerciyes,

Betül Elmasoğlu, Bülent Zarfı,

Can Bosor, Cemal Sevgi,

Çetin Gürel, Deniz Sipahi, Erol Yaraş,

Gönül Soyoğul, Hamdi Türkmen,

Hasan Ege Tütüncüoğlu,

İlhan Bilgehan, İlyas Özgüven,

İsmail Uğural, Kemal Ertan,

Mehmet Akyar, Muammer Başkan,

Nafiz Gönen, Nazif Ulusoy, Necati Bahçeci,

Nedim Atilla, Nevzat Dönmez,

Orkan Sözer, Ömer Dincer,

Prof. Dr. Mustafa Tanyeri,

Selim Türsen, Serap Zeybek İhlamur

Sunay Akça Sun, Şebnem Bursalı,

Turan Gökşan, Ufuk Türkyılmaz

Yönetim Yeri

Punta İş Merkezi 1456 Sokak No:10 Kat:8

Alsancak / İZMİR

Tel-Fax: (232) 422 30 00 pbx

egiad@egiad.org.tr

www.egiad.org.tr

Editöryal Yönetmen

Seda Gök

Röportaj ve Editöryal Hazırlık

M. Cemal Tükel

Tasarım ve Baskı

Görsel Yönetmen

Nefise Yıldız Torun

Basım Yeri

Tükelmat A.Ş.

1571 Sokak No:16 Çınarlı / İZMİR

Tel: (232) 461 96 42

EGİAD YARIN, EGİAD'ın yerel yayın

organıdır. Dergide yayınlanan

görüşler ilgili yazarlara ait olup

EGİAD'ın görüşlerini yansıtmaz.

İzinsiz alıntı yapılamaz.

ISSN 1304 – 3269

Baskı Tarihi 14 Ağustos 2014

Yerel süreli yayın

Normalde market alışverişi : Minimum 1 saat
Adepo.com'la market alışverişi: Maximum **10 dakika** !

Zamanınız çok değerli...

Sık sık marketlerde zaman kaybetmek yerine
Adepo.com Sanal Market'ten alışveriş yapın,
evinizin tüm ihtiyaçları kapınıza kadar **ÜCRETSİZ** gelsin!

Ücretsiz
Teslimat

Kapıda
Ödeme

30dk'lık
Teslimat
Dilimleri

Hızlı
Ürün
Arama

> 300
Fırsat
Ürünü

Tek tık'la market kapında!

adepo.com

f /Sanalmarket

t /Sanalmarket

g+ /+adepo

Adepo Sanal Market
App Store'da

EGİAD Yarın Dergisi'nin Değerli Okurları;

Yazın en sıcak günlerini yaşadığımız bu günlerde Türkiye'nin güney ve güneydoğu komşularında da iç savaş ateşi yanmaya devam ediyor. Ülkemizi çok yakından ilgilendiren tehlikeli gelişmeler yaşanıyor. Türkiye, iç politika kaygısına düşerek Orta Doğu jeopolitiğinde yaşanan bu olayları gözden kaçırma hatasına düşmemelidir. Etkisi önümüzdeki günlerde belirginleşecek ve sonuçları belki de çok uzun yıllara uzanacak yeni her adım stratejik açıdan dikkatle izlenmeli ve akılcı bir reel politik oluşturulmalıdır.

EGİAD olarak faaliyetlerimiz de durmaksızın devam ediyor. Son dergimizin yayınından bu yana sektör toplantıları, eğitimler, sosyal sorumluluk, dış paydaş ilişkileri ve kentimize yönelik projeler gerçekleştirdik. Sonbaharda ardi ardına yapacağımız çeşitli etkinliklerin de planlama çalışmalarını komisyonlarımızla birlikte sürdürüyoruz.

Bu arada Türkiye yerel seçimleri geride bıraktı ve hemen ardından çok önemli bir başka seçime odaklandı. Türkiye, bir süredir önemli bir sürecin içinden geçiyor. Bir demokrasi sınavı veren ülkemizin bu süreçten kardeşlik, barış, huzur, birlik ve beraberlik içinde çıkması en büyük dileğimizdir. Dışlama, kavga ve çatışma yerine kucaklama, diyalog ve uzlaşma kültürünün hakim olacağı günlerin özlemi ile EGİAD olarak herkesi bir kez daha sağduyulu olmaya davet ediyoruz.

Bu dergimiz size ulaştığında Türkiye yeni Cumhurbaşkanını seçmek üzere geri sayıma başlamış olacak. Dileğimiz ülkemize, milletimize ve demokrasimize yakışır olgunlukta bir seçim yarışının olmasıdır. EGİAD olarak hukuka, demokrasiye, düşünce ve inanç özgürlüğüne, Cumhuriyetin değerlerine saygı temelinde görev yapacak bir cumhurbaşkanını Atatürk'ün Çankaya'sında görmek istiyoruz. Toplumsal barışı titizlikle koruyan, ayrışma kültürü yerine uzlaşma kültürünü aşılaman, karar ve eylemlerinde insan odaklı düşünen, bugünün en önemli güçlerinden biri olan iletişimi, diplomasiyi akılcı ve etkin kullanan, danışmaktan kaçınmayan ve iç ve dış politikada diyaloga açık duruş sergileyen, sevgi ve hoşgörü insanı bir cumhurbaşkanı profili hayal ediyoruz.

Bu seçimden hemen sonra ülkemiz yavaş yavaş genel seçim atmosferine girecek. Siyasetin kendine özgü kuralları içinde siyasetçilerimizden beklentimiz bu yarışta toplumsal psikolojiyi ve ekonomik istikrarı bozacak davranışlardan kaçınmalarıdır.

Değerli okurlarımız,

Dergimizde bir taraftan EGİAD'ın güçlü sesi ile genç bakış açısını yansıtmaya devam ederken, diğer yandan Türkiye'nin ve İzmir'in gündemindeki en güncel ve en önemli konularda bakanların, bilim adamlarının, bürokratların ve üyelerimizin yaklaşımlarını, çözüm önerilerini içeren kapsamlı araştırma ve inceleme dosyalarını okurlarımıza sunuyoruz. Bu sayımızda da çok değerli isimlerin görüşlerini sizlerle paylaşmaya devam ediyoruz.

Dergimizin içerik oluşturma, yayına hazırlık ve tasarım aşamasından baskısına kadar emeği geçen, EGİAD Yayın Takımına, Tükemat ekibine, bu sayımızda dergimize yazıları ile değer katan konuk yazarlarımıza içtenlikle teşekkür eder, üyelerimize ve EGİAD Yarın'ın tüm değerli okurlarına sevgi ve saygılar sunarım.

Seda KÂYA
Yönetim Kurulu Başkanı

ABB-ArTu Serisi Alçak Gerilim Panolar

- Ana dağıtım panoları
- Tali dağıtım panoları
- Kat dağıtım panoları
- Senkronizasyon panoları
- Transfer panoları
- Kompanzasyon panoları
- Motor kontrol panoları
- 500 kW'a kadar Frekans konvertör panoları

İç ve Dış Mekan Aydınlatma Sistemleri

- Sıva altı ve sıva üstü armatürler
- Tünel aydınlatma armatürleri
- Led projektörler
- Dış mekan aydınlatma direk armatürleri
- Bollard dış mekan armatürleri
- Lineer led barlar
- Hastane röntgen aydınlatmaları (negatoskop)
- İç ve dış mekan led ekranlar
- Stadyum scoreboard

Transformatörler, Şalt Malzemeler ve Hız Kontrol Cihazları

- Kuru ve yağlı tip transformatörler
- Alçak gerilim şalt malzemeleri
- Frekans konvertörleri
- Yumuşak yolvericiler

MERKEZ

Sincan Organize Sanayii, 1. Bölge,
Erkunt Caddesi No:2 Sincan / Ankara
Tel: 0 312 267 00 88 | Faks: 0 312 267 00 95

FABRİKA

Anadolu O.S.B. 30 Ağustos Caddesi
No:16 Malıköy Sincan / Ankara
Tel: 0 312 267 00 88 | Faks: 0 312 267 00 95

ŞUBE

İnönü Cad. Sümer Sokak Zitaş Blokları,
C/4 Blok, D:7 Kozyatağı / İstanbul
Tel: 0 216 464 09 20 | Faks: 0 216 464 09 22
Bursa Bölge: 0530 943 46 35

Özgür KILINÇLAR, Deniz SIVRİ, İrem PEHLİVANOĞLU, Mustafa KÖSTEPEN

Sevgili EGIAD Yarın Okurları,

Temmuz sıcaklığının yanısıra siyasetin de sıcak günler yaşadığı bir ortamda dergimiz EGIAD Yarın'ın yeni sayısı ile sizinle tekrar buluşuyoruz. Hepimizi derinden sarsan Soma Maden Faciası'ndan sonra bu sayımızda öncelikle dikkatleri İş Güvenliği konusuna çekmek istedik ve kapak konumuz olarak belirledik. Konunun uzmanlarının, bilim adamlarının ve yetkili kurumların temsilcilerinin görüşlerini içeren bilgilendirici bir dosya hazırladık. Kazaların hep olabileceği gerçeğini göz önünde tutarak en azından alınacak önlemlerle can kayıplarının en aza indirilmesinin mümkün olduğunu biliyoruz. Sadece biraz daha sıkı denetim ve iş güvenliği kurallarına titizlikle uymak gerekiyor.

Sektör konumuzu da günümüzün en önemli sorunlarından biri olan atıkların değerlendirilmesi ve geri dönüşüm çerçevesinde ele aldık. Ülkemizde de son yıllarda bu konuda artan toplumsal bilinçlenme ile birlikte sektör de ivme kazanmaya ve yatırımlar artmaya başladı.

Yerel seçimlerde yeniden İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı olarak seçilen Sayın Aziz Kocaoğlu'nu Yarın dergisinin sayfalarına konuk ettik. Aziz Başkan ile söyleşimizde bol bol İzmir ile ilgili projeleri ve kenti konuştuk. Başarı Öyküsü sayfalarımızda Bucaspor gerçeğinin mimarlarından Mehmet Özkan ile yaptığımız röportajı zevkle okuyacağınıza inanıyoruz. Doğru stratejilerin ve uzun vadeli düşünmenin nasıl başarıyı tesadüflere bağlı olmaktan çıkardığını bir kez daha görüyoruz.

Kuşaktan Kuşağa köşemizde üyemiz Efe Kumova ve değerli babası Azmi Kumova'yı bütün yönleri ile daha iyi tanıyacağız. Son yılların yükselen trendlerinden biri olan Yemek Kültürü ile ilgili yayınlar ve özellikle bloglar, Tarih köşemizde Efes Antik kenti içindeki Yamaç evler, Teknoloji köşemizde Bulut Bilişim, spor köşemizde 2014 yılının en önemli spor olayı olan ve Almanya'nın zaferi ile geride kalan Brezilya'daki Dünya Kupası'nı okuyabileceksiniz. Bu sayımızdan itibaren ilgiyle izleyeceğimiz küçük bir yazı serisine başlıyoruz. EGIAD Üyesi bir gezginin, Sayın Oğuz Esen'in kaleminden keyifli Cruise yazılarını sayfalarımızda bulacaksınız.

Bir süre önce EGIAD olarak hazırlayıp ilgili makamlara sunduğumuz İzmir Kültürpark Raporumuzdan kısa bir özeti sizler için derledik. Her sayımızda yer alan sürekli bölümlerimizin yanısıra konuk yazarlarımızın yazılarını ve EGIAD'ın üye olduğu federasyon ve konfederasyonlara ilişkin kısa bir bilgi notunu da sayfalarımızın arasında bulabileceksiniz.

Değerli Okurlarımız,

Sizlere dopdolu bir içerikle sunmaya çalıştığımız dergimizle ilgili her türlü görüş ve önerilerinizin bizler için çok değerli ve katkı verici olduğunu bilmenizi isteriz. Bu sayımıza emek veren herkese tek tek katkıları için teşekkür ediyor, tüm EGIAD üyelerine ve değerli okurlarımıza mutlu ve sağlıklı günler dileğiyle saygılar sunuyoruz.

Sevgi ve Saygılarımızla, Yayın Takımı

EGİAD YARIN Dergisi olarak “Türkiye
“İş Güvenliği”nde nerede?” diye sorduk

Türkiye'nin İş Güvenliği Bilmecesi

“Yasası var, denetimi az,
denetleyicisi var, uygulayana az”

▶ HAZIRLAYAN: Seda GÖK

Uluslararası Çalışma Örgütü(ILO)'nün verilerine göre, bugün dünyada 1,2 milyar kadın olmak üzere 3 milyar civarında iş gücü bulunuyor. Her gün yaşanan yaklaşık 1 milyon iş kazası, dünya genelindeki toplam gayrisafi hâsılanın yüzde 4'ünü alıp götürüyor. İş kazası ve meslek hastalıkları sonucu her yıl 2,3 milyon insan, maalesef hayatını kaybediyor, çok daha fazla insan ise iş göremez hale geliyor. Sadece bu rakamlar dahi, çalışma hayatında yapılacak bir iyileştirmenin, insanlık adına önemini ortaya koyuyor. Bu rakamlara Türkiye odaklı baktığımızda 2000-2012 yılları arasında 12 bin 686 işçi hayatını kaybetti. Bu rakamlarla ölümlü iş kazalarında dünyada üçüncü AB'de ise

birinci sıradayız. Önceki yıllarda en fazla kayıp maden sektöründe yaşanırken bugün onun yerini inşaat sektörünün aldığı görüyoruz. Aslında Türkiye'de geçtiğimiz 10 yılda istihdamı artırırken, istihdam şartlarını iyileştirme konusunda da adımlar atıldı ve bazı düzenlemeler gerçekleştirildi. Son olarak 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu yürürlüğe girdi. Çünkü böyle bir kültür olduğu takdirde, iş sağlığı ve güvenliği konusunda sürekli iyileşme ve gelişme ortamı sağlamak mümkün olabileceği görüldü. Sağlıklı ve güvenli iş yerlerinin oluşması, iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi için bu yönde bir kültür oluşturmalı ve tüm topluma yaygınlaştırması gerektiği ön plana çıkarıldı. Bu konuda, işverenler kadar çalışanlara da büyük sorumluluk düşüyor. Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusundaki haklarına sahip çıkmaları, bu hakların takipçisi olmaları gerekiyor.

EGİAD YARIN Dergisi olarak bu düşünceden yola çıkarak "Türkiye iş güvenliğinde nerede?" sorusuna yanıt aradık. Bu kapsamda iş güvenliği kavramının dünya ve Türkiye'deki gelişim sürecini irdeledik ve konuyla ilgili kamu, iş dünyası ve akademik dünyanın görüşlerini dinledik. Gördük ki, Türkiye kanuni yaptırımlar anlamında dünyanın ve özellikle de AB'nin çok da gerisinde değil. Ancak bu ifadeyi uygulama ve denetim boyutunda aynı netlikte söylemek mümkün değil. Konunun taraflarının Türkiye'deki denetimlerin artırılması gerektiği görüşünde birleştiğini gördük.

NEDEN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ?

Günümüz yönetim organizasyonlarında gerçekleşen önemli değişiklikler beraberinde güvenlik yönetimi anlayışının değişimini de getirdi. Bu süreçte İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) konseptinin de yeniden yapılandırılması söz konusu oldu.

Sanayi devrimi öncesi iş sağlığı ve güvenliği sürecini incelediğimizde Avrupa Birliği'nin çerçeve direktifleri, ILO sözleşmeleri ve diğer gönüllü girişimler aracılığıyla universal sağlık, güvenlik ve çevre standartları şeklinde

oluşmaya başladığını görürüz. Güvenlik Yönetimi (Safety management); üst yönetimin sağlık ve güvenliği tehdit eden unsurları kontrol altına almak amacıyla sistematik olarak ve planlı bir şekilde yürüttükleri faaliyetler olarak özetleyebiliriz.

Bu, sadece bir tehlike belirleme/tanımlama sistemi değil, aynı zamanda sağlık ve güvenliğe ilişkin faaliyetlerin uygun bir şekilde planlanıp, etkin olarak uygulandığı ve izleme-kontrol sisteminin de oluşturularak sürece dahil edildiği bütünsel bir yaklaşımdır. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin gelişimine bakıldığında ilkel toplumlarda çalışanların sağlıklarını korumaya yönelik neler yapıldığına ilişkin somut bulgulara rastlanmamıştır. Bugünkü anlamda işçi sağlığı ve iş güvenliği olarak tanımlanabilecek çalışmalar ilk olarak köleci toplumlardan eski Roma'da gözlenmiştir. Ünlü tarihçi Herodot ilk kez çalışanların verimli olabilmesi için yüksek enerjili besinlerle beslenmeleri gerektiğine değinmiştir. Kurşunun zararlı etkilerinden söz etmiştir. Roma İmparatorluğu Dönemi'nde Dioscorides ise zehirleri bitkisel, hayvansal ve mineral kaynaklı olmak üzere kökenine göre üçe ayırmış ve bu ayrım yüzyıllar boyunca kullanılmıştır. M.Ö.

200 yıllarında Hipokrates'in çalışmalarını daha da geliştiren Nicander, kurşun kılıcı ve kurşun anemisini incelemiş ve bunların özelliklerini tanımlamıştır. Nitekim M.S. 23 ile 79 yılları arasında yaşamış olan Plini, çalışma ortamındaki tehlikeli tozlara karşı çalışanların korunması amacıyla maske yerine geçmek üzere başlarına torba geçirmelerini önermiştir. Juvenal ise, özellikle demircilerde görülen göz yakınmaları ve göz hastalıklarının yapılan işten kaynaklandığını, sürekli olarak ayakta çalışanlarda varislerin oluşabileceğini açıklamıştır.

Daha sonraları feodal toplumlarda çalışanların sağlık ve güvenliklerinin korunması yönünde ne tür çalışmalar yapıldığı konusunda yeterince bilgi edinilememiştir. Oysa bu dönemde de uzun yıllar boyunca üretim araç ve tekniklerinde önemli gelişmeler olmuş, üretim sürecinde giderek daha çok sayıda yer alan insanlar, iş kazaları ve meslek hastalıklarına maruz kalmış oldukları belirtiliyor.

Dünyada ilk mineroloji bilgini olarak bilinen Georgius Agricola, bazı zehirlerin etkilerini belirlemiş, koruyucu önlemler ileri sürmüştür. Ayrıca iş kazaları üstünde de durarak sorunları ortaya koymuş ve önerilerde bulun-

muştur. 1633 ile 1714 yılları arasında yaşayan İtalyan Berdardino Ramazzini 1713 yılında yayınladığı "De Morbis Artificum Diatriba" isimli kitabında özellikle iş kazalarını önlemek için, iş yerlerinde koruyucu güvenlik önlemlerinin alınmasını önermiştir. Ramazzini; kurşun ve cıva zehirlenmelerini incelemiş ve belirtilerini saptamıştır. Ergonomi ilkelerini daha on yedinci yüzyılda açıklamıştır.

SANAYİ DEVRİMİ VE İSG...

Doğa gücünün ve organik gücün yerini makinenin ve buhar gücünün alması ve sonrasında sanayi devrimi on yedinci yüzyılın ikinci yarısında önce İngiltere'de başlamıştır. İş kazalarının ve meslek hastalıklarının büyük boyutlara ulaşmasında iş yerlerindeki sağlıksız çalışma koşullarının yanında uzun çalışma süreleri de etken olmuştur. Ölümler çoğalmış, sakatlıklar artmış ve toplumsal huzursuzluk giderek büyümüştür. Sanayi devriminin ilk yıllarında çalışma süreleri 16-18 saati bulmuştur. El dokumacılığı yapılan atölyelerde çalışma süreleri daha da uzun olmuş, maden ocaklarında ise gece çalışması alışılmış çalışma düzeni haline gelmiştir. İngiltere'de on dokuzuncu yüzyıl başında kadın ve çocuklar dahil çalışma süreleri genellikle 18 saate kadar yükselmiştir. Diğer Avrupa ülkelerinde de aynı olaylara tanık olunmuştur. Özellikle dokuma sanayinde kadın ve çocuklar yoğun olarak çalıştırılmıştır. Çocuk ve kadınlara ödenen ücretlerin düşük olması nedeniyle sanayide kadın ve çocukların çalıştırılması giderek yaygınlaşmıştır. Bu dönemde 8-10 yaşlarındaki çocuklar ile kadınların maden işletmelerinde ve fabrikalarda 16-18 saat gibi uzun süreler çok kötü çalışma koşullarında çalıştırılmaları sonucu, genç yaşta ölümler çoğalmış, sakatlıklar artmış ve toplumsal huzursuzluk giderek büyümüştür.

SANAYİ DEVRİMİ SONRASINDA İSG...

Bu dönemde yaşama ve çalışma koşullarındaki olumsuzlukların ortadan kaldırılması istemi ile grev, miting, gösteri gibi etkinlikler yaygınlaşmıştır. Bu tepkiler ve gelişmelerin etkileri ile on dokuzuncu yüzyıl başlarından itibaren insancıl görüşlü aydınlar, hekimler, teknik elemanlar ve bazı işverenler çalışma koşullarının düzeltilmesi için çaba göstermiş ve önerilerde bulunmuştur. Sanayi devriminin

yarattığı olumsuz çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek, çalışanların sağlığını korumak ve iş güvenliğini sağlamak amacıyla birçok yasal, tıbbi ve teknik çalışma yapılmıştır. İşçi sağlığı ve iş güvenliğinin bir bilim olarak gelişmesi bu dönemde yapılan çalışmaların sonucunda olmuştur.

1802 yılında "Çıracıkların Sağlığı ve Morali" adlı yasa çıkarılmıştır. İngiltere'de işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili olarak çıkarılan bu ilk yasa çalışma saatini günde 12 saat olarak sınırlamış, işyerlerinin havalandırılmasını öngörmüştür. 1847 yılında çıkarılan "On Saat Yasası" ile çalışma saatleri sınırlandırılmıştır. Bu süreçte 1833 yılında "Fabrikalar Yasası" yürürlüğe girmiştir. 1842 yılında yapılan başka bir yasal düzenleme ile de kadınların ve 10 yaşından küçük çocukların maden ocaklarında çalıştırılmaları yasaklanmıştır. 1844 yılında ise iş yerlerindeki hekimlerin sorumlulukları genişletilerek sağlık açısından tehlikeli yerlerde çalışanların sağlık kontrolleri de bu hekimlerin görevleri arasına alınmıştır. 1895 yılında ise bazı tehlikeli meslek hastalıklarının bildirim zorunlu hale getirilmiştir. Bu gelişmeler sonucunda ünlü İngiliz iş hekimi Thomas Morison Legge ilk hekim iş güvenliği müfettişi olarak atanmıştır.

GÜNÜMÜZDEKİ İSG...

1919 yılında faaliyetine başlayan Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) "Milletler Cemiyeti"ne bağlı olarak bu konuda önemli çalışmalar yapmış ve 1946 yılında ise Birleşmiş Milletler ile imzaladığı anlaşma sonucu bir uzmanlık kuruluşu durumuna gelmiştir. ILO ile Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve bu kuruluşlarla işbirliği yapan bir çok kuruluş, işçi sağlığı ve iş güvenliği yönünden önemli çalışmalar gerçekleştirmişti. 1990'lı yıllarla birlikte İş Sağlığı ve Güvenliğine ilişkin pek çok standart, direktif ve regülasyon uygulamada, özellikle de Avrupa'da yerini almıştır. Bu anlamda ilk olarak geniş bir uygulama alanına sahip olmuş olan BS 8800 (1996) karşımıza çıkmaktadır. İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili ilk standart İngiliz Standart Teşkilatı

6331 SAYILI YASA NELER GETİRİYOR?

Cumhuriyetin ilanından sonra ilk yasal düzenleme 2 Ocak 1924 tarih ve 394 sayılı Hafta Tatili Yasasıdır. Bu yasa Cumhuriyet döneminde işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki ilk olumlu düzenlemelerden 1926 yılında yürürlüğe giren Borçlar Yasası'nın 332. nci maddesi işverenin iş kazaları ve meslek hastalıklarından doğan hukuki sorumluluğunu getirir. 1930, Umumi Hıfzıssıhha Kanunu (işçi sağlığını korumak, 50'den fazla işçi çalıştırılan işyerlerinde hekim bulundurma zorunluluğu) En küçük çalışma yaşı, gebelik ve emzirme izinleri belirleniyor. Ülkemizdeki ilk iş kanunu 1936 yılında yayınlanan, İş Kanunu'dur.

DOKUZ BAŞLIKTA İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ

- 1 - Dinamiktir.
- 2 - Eğitimi gerektirir.
- 3 - Parasal yatırımı gerektirir.
- 4 - Örgütlenmeyi ve organizasyonu gerektirir.
- 5 - Bilim ve teknolojiyi takibi gerektirir.
- 6 - Mevzuat takibini gerektirir.
- 7 - Verimliliği etkiler.
- 8 - Verimli bir yatırımdır.
- 9 - Cezai ve hukuki sonuçları vardır.

(BSI) tarafından BS 8800 olarak 1996 yılında yayınlanmıştır. Bu standart çok sayıda İngiliz kuruluşunun katılımı ile İngiliz Standart Teşkilatı bünyesinde oluşturulan HS/1 teknik Komitesi tarafından hazırlanmıştır. Bu kuruluşlar arasında İngiliz Akreditasyon Kuruluşu, İnşaat Mühendisleri Enstitüsü, Kimya Mühendisleri Enstitüsü, İnşaat İşçileri Konfederasyonu, Müteahhitler Birliği, Küçük İşletmeler Federasyonu, Risk Yönetimi Enstitüsü, Ticaret Odası vb. birçok kuruluş sayılabilir. BS 8800 standardı hazırlanırken ISO 9000 standartları, ISO 14000 standartları da dikkate alınmıştır. BS 8800 standardı İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemine yönelik şartları içermeyen ancak bazı kılavuz bilgiler ve tavsiyeleri içeren bir standart olarak hazırlanmıştır. BS 8800 standardının bu yüzden belgelendirme amacıyla kullanımı tavsiye edilmemektedir. Ardından kimya ve petro-kimya endüstrilerindeki büyük kazaların tehlikelerine ilişkin yönetim prensiplerini ortaya koyan 82/501/EEC sayılı SEVESO Direktifi ve bunun revize edilmiş hali olan ve yönetim sisteminin geliştirilerek tehlikelerin kontrol altına alınmasını vurgulayan '96 Aralık'ında çıkarılan SEVESO II Direktifi gelmekte, son olarak da "çerçeve (framework)" direktif 89/391/EEC

(1989) bir işletmenin sağlık ve güvenlik politikasını oluşturan temel gerekleri belirten ve firmanın sağlık ve güvenlik yönetim sisteminin gelişmesine katkı sağlayacak bir yasal enstrüman olarak 1989 yılında yayımlanmıştır.

TÜRKİYE'DE DURUM...

1850 yıllarında Osmanlı İmparatorluğu'nda, çalışma koşulları oldukça ağır olup, çalışma süresi günde 16 saate kadar çıkmaktadır. Ayrıca, ağır işlerde kadın ve çocukların çalıştırılması da yaygınlaşmıştır. Bu yıllarda işçiler tezgah başında uyuyup tezgah başında yemek yemek zorunda kalmışlardır. Ereğli Havzası'ndaki kömür ocaklarında çalışan işçiler kısa sürede meslek hastalıklarına yakalanmışlar ve giderek artan iş kazalarında yaşamlarını yitirmişlerdir. Fransızlar tarafından işletilen kömür ocaklarında 16 saat çalışan çevre köylerden gelen işçiler, penceresiz ve sağlıksız barakalarda yatmışlardır. Beslenmeleri de son derece yetersiz olan işçiler, kömür ocaklarındaki sağlıksız koşullar nedeniyle kısa sürede kömür tozlarının yol açtığı pnömokonyoz hastalığına yakalanmışlardır. Kömür ocaklarındaki çalışma koşullarının ağırlığı ve çok sayıda işçinin akciğer hastalıklarına yakalanması üretimde düşmelere

neden olmuştur. Üretimi artırmak amacıyla 1865 yılında Madeni Hümayun Nazırı Dilaver Paşa tarafından bir tüzük hazırlanmıştır. Ancak padişah tarafından onaylanmadığı için bir tüzük niteliği kazanamamış olan Dilaver Paşa Nizamnamesi, çalışma koşullarına ilişkin olarak getirdiği düzenlemeler yanında, madende bir hekim bulundurulmasını da hükme bağlamıştır. Kömür madenlerinde çok sık görülen iş kazalarına ilişkin olarak ise bir hüküm getirilmemiştir. 100 maddeden oluşan Dilaver Paşa Nizamnamesi daha çok üretimin artırılmasına yönelik olmasına karşın, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili ilk yasal belge olması açısından önemlidir. Tanzimat'tan sonraki ikinci önemli belge olan Maadin Nizamnamesi, genellikle iş güvenliğini ilgilendiren önemli hükümler getirmiştir. Bu dönemde çıkarılan diğer tüzükler ise; Tersane-i Amiriye ve Mensip İşçilerin Emeklilikleri Hakkında Tüzük, Hicaz Demir Yolu Memur ve Hizmetlerine Hastalık Kaza Hallerinde Yardım Tüzüğü, Askeri Fabrikalar Tüzüğü olarak sıralanabilir. Bu tüzükler daha çok sosyal yardım amaçlı hükümler içermişlerdir. 1908 yılında kurulmasına izin verilen sendikaların, işçi sağlığı ve iş güvenliği sorunlarını gündeme getirmelerine karşın somut olarak

QUATTORDICI AYRICALIĞINI YAŞAMANIZ İÇİN 14 NEDEN

Reklam Merkezi

- 1 Çeşme'de özel bir konum
- 2 Eşsiz Ege ve Sakız Manzarası
- 3 Sıra Dışı Mimari
- 4 Minimalist Yorum
- 5 Sekiz Dupleks Villa & Altı Rezidans
- 6 Her Villada Ayrı Bir Stil
- 7 Özel Plaj, Villalarda Havuz, Bahçe, Kapalı Otopark
- 8 Exclusive Yaşam Tarzı
- 9 Lüks İç Mimari
- 10 Özel Peyzaj
- 11 Ayrıcalıklı Detaylar
- 12 Maksimum Konfor
- 13 Veryeriler İnşaat Profesyonelliği
- 14 Çok Özel Aile!

QUATTORDICI
ÇEŞME

quattordici.com.tr

hiçbir ilerleme sağlanamamış ve ağır çalışma koşulları düzeltilememiştir. 1. TBMM döneminde dönemde arka arkaya iki yasa çıkarılmıştır. Bunlardan ilki, Zonguldak ve Ereğli Havzası Fahmiyesinde Mevcut Kömür Tozlarının Amale Menafii Umumiyesine Furuhtuna dair 28 Nisan 1921 tarih ve 114 sayılı yasadır. Bu dönemde çıkarılan ikinci yasa, Ereğli Havzai Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Mütellaklik 10 Eylül 1921 tarih ve 151 sayılı yasadır. Bu yasa ile kömür işçilerinin çalışma koşullarının düzeltilmesine yönelik hükümler getirilmiştir. 151 sayılı yasa ile sigortalılığın iki ana ilkesi kabul edilmiş, sermayesi işveren ve işçiden alınan aylık paralar ile yardım sandığı oluşturulmuştur. Bu hükümler yıllarca sonra çıkarılan 506 sayılı SSK yasası içinde varlığını sürdürmüştür.

İSG'NİN TÜRKİYE'DEKİ TARİHSEL GELİŞİM

Tüm Avrupa'da sanayi devrimi ve onun olumlu ya da olumsuz sonuçları olanca hızıyla yaşanırken, çağa ve çağın gelişmelerine ayak uyduramamış olan Osmanlı İmparatorluğu, savaşlar ve iç sorunlar nedeniyle sanayi devrimini yaşayamamış, tarıma, basit el sanatlarına ve yabancıların kontrolünde olan ticarete dayalı ekonomisi ile tüm bu gelişmelerin dışında kalmıştır. Osmanlı'nın son zamanlarında sanayileşme adına göze batan tek faaliyet madencilik alanında görülmüş, özellikle kömür ocakları başta olmak üzere maden işletmelerinde, sanayi devriminin başında tüm Avrupa'da görülen kötü çalışma koşulları ve çalışanların haklarının kısıtlanması uygulamaları yaşanmıştır. Çalışanların haklarının kısıtlanması, doğal olarak kötü çalışma koşullarının yaygınlaşması ve ciddi sağlık sorunlarının yaşanması sonucunu getirmiştir. Bu durum Osmanlı devletinde de dikkat çekici hal almaya başlayınca, önceleri çalışanların itirazlarını ve direnişlerini yasaklayan yasal uygulamaların yerini daha iyi çalışma koşullarını temin etmeyi amaçlayan yasal düzenlemeler almıştır. Osmanlı devletinin son dönemlerinde maden işletmeciliği ile sınırlı olan sanayi hareketleri beraberinde son derece cılız hukuki uygulamalar oluşturmuştur. Sanayileşme hamlesinin esas görüldüğü dönem, Cumhuriyet Dönemi'dir. Cumhuriyet döneminde kaybedilen zamanı telafi edercesine atılım yapılmasına karşın, itiraf etmek

gerekir ki, çalışma yasalarında aynı atılım ve gelişme yaşanmamıştır. Hatta cumhuriyetin ilk yıllarında Osmanlı'nın son dönemlerinde görülen yasaklayıcı düşüncenin devam ettiği gözlenmektedir. 1924 Anayasası'nda çalışanlara sendika kurma hakkı tanınmasına rağmen, bu hakkın daha sonra çıkarılan kanunlarla yasaklandığı görülmektedir. 1925 yılında yürürlüğe girmiş olan Tahrir-i Sükun Kanunu, 1938 tarihli Cemiyetler Kanunu ve 1936 yılında yürürlüğe girmiş olan 3008 sayılı İş Kanunu bunlara örnek olarak gösterilebilir.

Çalışma hayatındaki bu yasaklayıcı hükümler, doğal olarak sanayileşmenin kaçınılmaz bir sonucu olan iş sağlığı ve güvenliği sorunlarını da gözden kaçırmıştır. Uzun yıllar boyunca İş Yasaları içinde bir madde ile ele alınan iş sağlığı ve güvenliği sorunlarına ilişkin ilk ciddi adımlar 1960 ve 1970'li yıllarda atılmıştır. 25.08.1971 tarihinde yürürlüğe giren 1475 sayılı İş Yasası'nda 73. maddesinden başlamak üzere 82. maddesine kadar yer alan maddelerde iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin temel hükümler ortaya konulmuştur. 1475 sayılı yasa ile birlikte, başta İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü olmak

üzere pek çok tüzük ve yönetmelik bu dönemde çıkarılmıştır. Bu dönemdeki atılım ne yazık ki yasal ve hukuki boyutla sınırlı kalmış, mevzuatın getirdiği yenilikler işverenler nezdinde güncel hale getirilememiş, çoğu kez devletin zorlamaya dayanan aşırı talepleri olarak değerlendirilmiştir. Bu durum, iş sağlığı ve güvenliğinin ceza ve yaptırımlar yoluyla sağlanacak bir kavram olmadığını, değişen ve gelişen dünyanın dayattığı talep ve ihtiyaçların gerçek yaptırım gücünü oluşturduğu göstermiştir. ●

İMPEKS
since 1984

30 Yıl

Dünya Mutfaklarına Açılan Pencere...

Pantai
norasingh®

PEARL RIVER BRIDGE

CloviS
FRANCE

BEAUFOR

Bruce Foods
Corporation

MEXENE

"LOUISIANA"

CIRIO

LA DORIA

Liola

MONARI
FEDERZONI
1912

Dueffo
GRAND CUISINE

TATE & LYLE

HELLMANN'S

POT
NUDLE

Colman's

Jamie
Oliver
KEEP IT SIMPLE

TROFCO

FAF

BNH®

ALSUR

CHEF seasons

SUSHI
NORI

Merkez: 1476/1 Sk. No.12 D.5 35220 Alsancak / İZMİR - TÜRKİYE
T: +90 232 422 26 22 (Pbx) F: +90 232 463 33 70 - 463 88 24

Şube: Oyacı Sk. No.21 34752 İçerenköy / İSTANBUL - TÜRKİYE
T: +90 216 572 36 97 - 572 36 98 F: +90 216 572 36 99

info@impekscomp.com
www.impeksltd.com

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKANI AK PARTİ ADANA MİLLETVEKİLİ NECDET ÜNÜVAR:

“Çözüm; eğitime çok önem vereceğiz, tabuları yıkacağız”

Can güvenliğimiz için elbette ki branşlaşmaya, uzmanlaşmaya ihtiyaç vardır. Bunu da sağlamak için uygulayıcılar hiç şüphe yoktur ki, iş güvenliği için uygun işe uygun adamı yönlendirerek gerekli branşlaşmayı sağlamaktadır. Bunu yapmazlarsa facialar kaçınılmaz olacaktır.

HAZIRLAYAN: Seda GÖK

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanı AK Parti Adana Milletvekili Necdet Ünüvar ile İş Güvenliği Kanunu ve bu alanda yapılan çalışmalar üzerine sohbet ettik. Ünüvar, öncelikle eğitime çok büyük önem verilmesi gerektiğinin altını çizerek, “Bazı tabuları yıkamamız gerekmektedir. Bu hiç de kolay olabilecek bir şey değil, vakit alacaktır. Ama hiçbir zaman yılmadan yorulmadan, gece gündüz demeden çalışmamız gerekmektedir” diyor.

1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla İş Güvenliği Kanunu’nun 2. Kademesi yürürlüğe girdi. Türkiye’deki altyapı bu kanunun uygulanabilirliğini sağlayacak güce sahip mi?

İş güvenliği konusunda ülke olarak atılması gereken adımları atmaktada oldukça geç kalmış olmamıza rağmen çağdaş ülkeler seviyesinde yapılanma konusunda çok önemli adımları 2012 yılında çıkartmış olduğumuz “6331 sayılı İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yasası”

ile atmış bulunuyoruz. Kanunun ilk çıktığı dönemde 1. Kademesi yürürlüğe girmiş ve bu dönemden başlamak üzere kamu ve özel sektör olarak tüm profesyoneller iş güvenliği için gerekli girişimleri yapmışlardır. 2012 yılından bu yana iş sağlığı ve iş güvenliği alanında bu iş için gönül vermiş binlerce insanımız eğitim almış, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın açmış olduğu sınıflarda başarılı olarak iş güvenliği uzmanı olmaya hak kazanmışlardır. Bunların yanında birçok hekimimiz de aynı iş güvenliği uzmanlarında olduğu gibi gerekli yeterliliği sağlayarak “iş yeri hekimi” olma hakkını sağlayarak çalışanlarımızı hizmet etmek için yola çıkmışlardır. Kanunun devreye alınmasıyla birlikte devlet olarak da çalışma bakanlığımız da gerekli tedbirleri almıştır. İş sağlığının detaylı olarak uygulanabilmesi için gerekli bütün yönetmelikler çıkartılmış ve çıktığı tarihte yürürlüğe girmiştir. Bununla birlikte teftiş işlemlerini gerçekleştirecek müfettiş kadrosunu da güçlendirmek için gerekli bütün alt

yapıyı en uygun seviyeye getirmiştir. Bütün bu gelişmelerin yaşandığı bir ortamda gerekli tecrübenin de iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerimizce kazanıldığını düşünüyor, ülke olarak 2. Kademenin de devreye alınmasıyla uygulamada her hangi bir sıkıntı ile karşılaşılmayacağını düşünüyorum.

İş güvenliği altyapısı olarak Türkiye ne noktada? Türkiye’nin iş güvenliği konusunda AB normlarına ulaşabilmesi için yapması gerekenler neler?

İş güvenliği alt yapısı olarak Türkiye teknik donanımlı iş güvenliği profesyonelleri açısından şu an itibarıyla gerekli sayıda uzmana sahip konumdadır. Ancak burada esas vurgulanması gereken bence nicel üstünlükten çok nitel üstünlüktür. Nitelik açısından gerçekten kendini geliştirmiş, bu işe gönül vermiş, bu işi severek yaparken yaptığı işten mutlu olan, bu işin özünde evine eklemek götüreceği işçilerimizin olduğunu düşünerek hareket eden insanlarımıza ihtiyaç vardır. Bunu

elde etmek biraz zor olabilir ama bunu sağlamak en önemli görevlerimiz içinde yer almalıdır. Bu iş alanını böyle bir alt yapıya kavuşturmak için insanımıza şunu öğretmemiz gerekmektedir; "Her şey sevmekle başlar..."

Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği açısından alt yapıyı değerlendirirken sadece uygulayıcıları konuşmak onlar için haksızlık olacaktır. Bu sadece tek boyutuyla değerlendirilecek bir konu değildir. Çünkü iş güvenliği üç ayağı olan bir süreçtir. Burada kanunları çıkartan ve gerekli denetlemeyi yapan devlet, çalışanlar ve çalışma hayatında gerekli düzenlemeyi yapan işveren veya onun temsilcilerinden oluşmaktadır. İşveren temsilcisi dediğimiz kişiler genel müdür düzeyinde olabileceği gibi o iş yerinde çalışan iş güvenliği uzmanı da bu unvanla nitelendirilebilir. Bu üç boyutlu süreçte elbette ki iş güvenliği uzmanları üzerine düşeni yapmak zorundadır. Bunun yanında yasama ve teftiş göreviyle görevli devlet ise gerekli faaliyetlerini yerine getirmek zorundadır. Bunun yanında çalışanlara çok büyük bir görev düşmektedir. Uygulayıcılar ne kadar üzerine düşeni yaparsa yapsın, ne kadar tedbir alırsa alsın çalışanlar tarafından hayata geçirilmedikçe hiçbir anlamı kalmamaktadır. Yapılan bütün çalışmalar bir anda yok olmaktadır. Bunu söylüyorum, çünkü bizim insanımızda "Bana bir şey olmaz, bizde böyle kaza olmaz, vb." gibi bir anlayış vardır. Bizim bu anlayışı yıkmamız lazım, bununla mücadele etmemiz gerekmektedir. Bunun da önüne geçmek için yapabileceğimiz en önemli şey eğitime önem vermek, her noktada eğitim şiarına başvurmamız gerekmektedir.

Bahsetmiş olduğum gibi AB normlarına ulaşmak istiyorsak bazı tabuları yıkamamız gerekir. Az önce de söylemiş olduğum gibi eğitim, hayatın her noktasında olduğu gibi iş yaşantısında da yol gösterici olmak zorundadır. Ancak AB standardı olarak nitelendirildiğimiz kriterler elbette ki vardır ve bunlar göz ardı edilemez. Ancak bizim insan olarak bu kriterleri hayatımızın bir parçası yaparak, insan hayatının ne kadar önemli olduğunu asla unutmamız gerekmektedir.

İş güvenliği konusunda ne ölçüde branşlaşılabilirdiği ve bu konuda uzman kadroların ne ölçüde hizmet verebildiğini değerlendir misiniz?

Ülkemizde hali hazırda yer alan mevcut yönetmeliğe göre iş güvenliği konusunda çalışmak isteyen bir kişinin haiz olması gereken bazı özellikler vardır. Bunların en önemlisi mezuniyetle alakalı olan kısımdır. Ülkemizde iş güvenliği uzmanı olmak isteyen bir kişinin öncelikle üniversitelerin mühendislik, mimarlık, teknik öğretmenlik fizik veya kimya bölümlerinden herhangi birinden mezuniyete sahip olması gerekmektedir. Buna sahip olmayan bir kişi sizlerin de malumunuz olduğu üzere

iş güvenliği uzmanı olamazlar. Sınavı geçmek, belgeyi almak tek başına asla yetmez. Çünkü sınavı geçmek için gerekli teorik bilgiye ihtiyaç var. Gerekli bilgi ezberlenerek bu sınav geçilebilir. Bu tip olayların önüne geçmek için uygulamada branşlaşmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bunu önlemek için de eğitim alan bütün kursiyerler örgün eğitimin ardından staja tabi tutulmaktadır. Bu staj sırasında da herkes kendi uzmanlık alanı olan mezuniyet branşına göre yönlendirilmelidir. Zaten örnek verecek olursak bir makine mühendisinin gıda alanında iş güvenliği uzmanı olarak çalışması oldukça zor ve sıkıntılı bir iştir. Çünkü eğitimi gereği almış olduğu teorik bilgiler kişiye yol gösterici olacaktır. Veya daha önceden çalışmış olduğunuz, tecrübe sahibi olduğunuz bir işin ardından benzer nitelikteki işi yapmak kişinin kariyeri için oldukça olumlu sonuçlar doğuracaktır. Bu yüzden branşlaşma oldukça önemlidir. Çalışanlarımız mevcutta tecrübe sahibi oldukları işlerin dışına çıkmama konusunda oldukça özen göstermektedir. Çünkü iş güvenliği öyle işin yapımı sırasında rahatlıkla öğrenilebilecek bir iş değildir. Sonuçta yapılan küçük bir hata bir insanın hayatına sebep olabilir. Bu yüzden sorumluluk gerektiren bir

iştir. Uzmanlık gerektiren bir iştir. Can güvenliğimiz için elbette ki branşlaşmaya, uzmanlaşmaya ihtiyaç vardır. Bunu da sağlamak için uygulayıcılar hiç şüphe yoktur ki, iş güvenliği için uygun işe uygun adamı yönlendirerek gerekli branşlaşmayı sağlamaktadır. Bunu yapmazlarsa facialar kaçınılmaz olacaktır.

Son dönemde yaşanan Soma Faciası'nı İş Güvenliği başlığından ele alırsak nasıl okumalıyız? Bu konuda Türkiye'nin edindiği tecrübeler ve yapması gerekenler noktasında aldığı notlar neler oldu?

Öncelikle sözüme başlarken bir kez daha Soma'da hayatını kaybeden bütün kardeşlerimize Allah'tan rahmet geride kalan acılı yakınlarına sabrı cemil dilemek isterim. Soma'da yaşanan olay gerçekten hepimizin yüreğini yakmıştır. Burada yaşanan olay ihmaller sonucunda ortaya çıkmış çok acı bir tablodur. İhmal diyorum çünkü orada çalışanlar üzerine düşenleri gereği gibi yerine getirmemişlerdir. Uygulamada "kaza zinciri" olarak nitelendirilen bir olaylar akışı vardır. Kaza zincirinde bir olayın gerçekleşmesinden sonra gerekli tedbirler alınmazsa, ilk olayın

etkisiyle daha büyük olaylar meydana gelebilmektedir. Yani bizim meşhur bir sözümüzdeki gibi olmayıp, kaza geliyorum demektir. Böyle çok tehlikeli iş yerlerinde olayları çok iyi tetkik etmek, iyi okuyup anlamak ve yorumlamak gerekmektedir. Çünkü açıklanan ilk bilgilere göre birçok gösterge tehlike çanları çalarken gerekli tedbirlerin alınmamış olması, neticesinde yangın ve malum son ortaya çıkmıştır. Tabi ki, bizim burada ifade etmiş olduğumuz bilgiler açıklanan ilk bilgiler doğrultusunda olduğu için tam ve net bir şey söylemek doğru olmaz. En doğru sonucu yüce meclisimizin iradesiyle kurulan "Soma Maden Kazası Araştırma Komisyonu"nın nihai raporunu oluşturup kamuoyuyla paylaşmasıyla netlik kazanacaktır. Maalesef ki maden kazalarıyla alakalı daha önce de birçok acı tecrübe yaşamış bulunmaktayız. Bunlardan ders almamız gerekmektedir. Ders almak sadece üzülerek değil uygulamada tedbir alarak olmalıdır. Ülke olarak kazalardan sonra tedbir almaya dayalı "reaktif" olarak çalışmak yerine kazaların olmadan önce tedbir almaya yönelik olan "proaktif" yaklaşımı hayatımızın her alanında benimsemeliyiz. Artık herkeste bir bilincin oluşmuş

olduğunu düşünüyorum. İş güvenliği konusu sadece para kazanılacak bir iş kolu olmaktan çok hayat kurtaran bir bilim dalıdır. İnsanlarımızın bunun yavaş da olsa farkına vardığını düşünüyorum. Bu elim kazadan sonra her iş yerinin iş güvenliği açısından başa dönerek her türlü çalışmayı baştan sona tekrar gözden geçireceğini umuyorum.

Yaşanan sorunlar ve bu konuda uygulanabilecek çözümleriniz hakkında bilgi verir misiniz?

Ülkemizde iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda devlet olarak her türlü girişim yapılmakta olup halen de devam etmektedir. Benim naçizane görmüş olduğum en büyük sorun iş sağlığı ve güvenliğinin gereksiz, masraf çıkartan bir iş olarak görülmesidir. Bir de insanlarımızdaki vurdumduymazlık, umursamazlık da göz ardı edilemez bir noktadır. İşverenlerimiz iş güvenliği konusunda yapılan yatırımları sadece mevzuat gereği yapılması gereken bir iş olarak görmekte ve bu yüzden de sadece gereken asgari tedbirleri yerine getirmeye çalışmaktadırlar. Ancak asgari ihtiyaçları sağlamak için yapılan çalışmalar sırasında makro boyutta, göz ardı edilen sıkıntılar kazalardan

sonra karşımıza çıkabilmektedir. İş sağlığı ve iş güvenliği çalışmalarını yaparken insanlarımızı zorlamayla değil de gönül hoşluğuyla, isteyerek yapmalıdır. Zoraki yapılan her işte olduğu gibi bu işlerde de elbette sıkıntı yaşanacaktır. Başta da söylemiş olduğumuz gibi "her şey sevmekle başlar..." Severe olarak yapılan bir iş daha verimli ve daha sağlıklı sonuçlar verecektir. Çünkü önlemek daima ödemekten daha ucuz olacaktır. Soma'da yaşanan kazadan önce her türlü tedbir alınsaydı ödenecek fatura belki binlerle ifade edilebilirdi. Ancak şimdi ödenecek bir fatura 301 kişinin ödenemeyecek olan hayatının faturası, geride kalan acılı ailelerin yası, babasız kalan 301 ailenin çocukları... Bunları geri getirmek mümkün değil, böyle bir acının vereceği vicdan azabı çekilir gibi değil, bir de bunun yanında maddi olarak ödenecek fatura cabası olacaktır. Çözüm noktasında ise başta da belirtmiş olduğumuz gibi eğitime çok büyük önem vermemiz gerekmektedir. Bazı tabuları yıkmamız gerekmektedir. Bu hiç de kolay olabilecek bir şey değil, vakit alacaktır. Ama hiçbir zaman yılmadan yorulmadan, gece gündüz demeden çalışmamız gerekmektedir. ●

TBMM SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU ÜYESİ CHP İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SÜLEYMAN ÇELEBİ:

Kaza, Kader Değil Cinayet!

Özelleştirme, taşeronlaştırma politikalarını sürdürenler, maliyet düşürmek için işçilerin hayatına kast edenler, onlara cesaret verenler, daha önceki madenci katliamlarını sözleriyle ve icraatlarıyla aklayanlar, iş güvenliği yasasıyla işyerlerindeki denetimleri bile özelleştirenler Soma katliamının failidir ve hesap vermelidir.

Soma'da yaşanan facia bir kaza sonucu gerçekleşmemiştir.

Soma'da yaşanan göz göre göre gelen bir katliamdır! Bu katliamın faili özelleştirme ve taşeronlaştırma politikalarını hayata geçirenlerdir. Daha fazla kar hırsıyla hareket eden işçinin sağlığını ve güvenliğini önemsemeyen politikalarlardır. Bu katliamın faili her gün daha fazla sosyal devlet uygulamalarından uzaklaşan hükümettir. 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği yasasının çıktığı Haziran 2012 den beri yani neredeyse 2 yıl geçmiş olmasına rağmen yıllık ortalama ölüm sayılarında bir düşüşün olmadığı görülmektedir. Ülkemizde her yıl ortalama 1100 ila 1200 ölümlü vaka yaşanmaktadır. Buna bir de kalıcı iş göremezlikler eklendiğinde (ortalama 2000-2500 civarı) üretim dışına çıkan toplam çalışan sayısı çok fazla ve düşündürücüdür. İş sağlığı ve güvenliği yasası hükümet tarafından çok büyük bir reform olarak kamu-

yuna tanıtılmış, yasaya sosyal taraflar, işçi örgütleri ve muhalefet tarafından yapılan itirazlar ve düzenleme teklifleri ret edilmiştir. Her geçen gün artan iş kazaları ve ölümler ülkemizdeki iş sağlığı ve güvenliği sistemi tamamen işlevsiz olduğunu göstermektedir. İş Sağlığı ve Güvenliği yasası "İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin" 155 sayılı ILO sözleşmesi ve "İş Sağlığı Hizmetlerine İlişkin" 161 sayılı ILO sözleşmesi ile uyumlu değildir.

Yıllarca kamu eliyle üretimin yapıldığı bu sahalar özel sektöre devredildikten sonra iş kazalarında yüksek artış olmuştur. Çünkü esnek ve güvence-siz ve kurlsız çalışma biçimleri daha fazla yaygınlaşmıştır. 2002 yılından 2011 yılına kadar kömür madenlerindeki iş cinayetlerinin yüzde 40 artış göstermenin nedeni özelleştirme, taşeronlaştırma sonucu TTK bünyesinde çalışan işçi sayısının üçte bir oranında azalmasıdır. Kurlsız çalışma sonucu madende çalışan işçi sayısı bile bilinmemektedir. İşletmelerde hiçbir önlem alınmamasına rağmen ve partimiz tarafından işçi ölümleriyle ilgili verilen onlarca önerge, kanun teklifine rağmen hiçbir

önlem almayan hükümet bu katliamın sorumlusudur. Türkiye ILO'nun 176 numaralı "Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi"ne imza atmamıştır. Madenlerde dünyanın uyguladığı ILO'nun gereklilikleri Türkiye madenlerinde uygulanmamakta bu sebeple de her yıl yüzlerce maden kazası yaşanmaktadır.

ILO 176 işverene bazı sorumluluklar getiriyor. İşveren bu maddeye uyumlu davranıldığında yeraltında daha hassas işçinin yaşam güvenliğinin öncelikli olduğu bir sistemle çalışma yürütülmesi gerekmektedir. Ancak bu uygulama tabii ki işverene mali yükümlülükler getiriyor. Bu yükümlülük bugüne kadar imzalanmamasının bir nedeni olabilir. Önemli olan ILO şartlarının hayata geçirilmesinden öte işverenin madenlerde mevzuata göre hareket etmesidir. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'ndaki düzenlemeler bile yeteri kadar uygulanmıyor. Denetimlerin etkin bir şekilde uygulanması gerekiyor. Maden kazaları işverenin şartlara uygun davranmaması ve bu uygunsuzluğun gerekli kurumlarca denetlenmemesi sebebiyle artarak devam ediyor. Madenlere 'önce iş güvenliği' yazmakla sorun çözülmüyor.

2012 yılında İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yasası geçerken bu çıkan yasanın işçi ölümlerine çare olmayacağını söyleyerek onlarca önerge verdik. Ama önergelerimizin hepsi, sadece sermaye istekleri ile şekillenen yasalar yapan ve bürokrasinin etkisi altında olan AKP hükümeti tarafından reddedildi. AKP'nin kulağını sivil toplum örgütlerine, sendikalara ve meslek odalarına kapatmış hiçbir uyarıyı dikkate almayan otoriter bir parti olmasının acısını ne yazık ki Soma'da yüzlerce yurttaşımız canıyla ödemiştir.

Elbette hükümetin bu politikaları sonucu kural dışı çalıştırma nedeniyle madende çalışan işçi sayısını bile

tespit edemeyen şirket de bu katliamdan sorumludur.

Ne yazık ki sosyal politikaları sırtında bir yük olarak gören ve bundan kurtulmak isteyen hükümet, yapılan uyarılara rağmen Soma'da bu tür iş kazalarından kurtarılan işçilerin tedavisine dönük devlet tarafından yapılmış özel bir sağlık birimi bile kurmayı akıllarına getirmemişlerdir.

Kendilerine milyar dolarlık rezidanslar inşa edenler madenlerde işçilerin bu durumlarda saklanabilecekleri bölümler inşa etmemişlerdir. Bizim AKP'den farklı olan politikamız aslında ortada. AKP neoliberal politikalar ile vahşi bir kapitalizmi yaygınlaştırmaya çalışırken biz CHP olarak sosyal ve adaletten yana bir Türkiye'den yanayız.

Türkiye AKP ile sosyal politikaları ve sosyal demokrasiyi terk ederken bizler daha katılımcı, sivil toplumun geliştiği, herkesin sendikası olduğu, kural dışı ve taşeron çalışma biçimlerinin ortadan kalktığı, ülkenin gelirinden herkesin adaletli biçimde pay aldığı, emeğin değerinin verildiği bir Türkiye yaratmak istiyoruz. Daha fazla kar için insanların ölmediği bir Türkiye.

Bu ülkeyi yönetenler yaşanan bu katliamdan sorumludur. Sorumlular derhal istifa etmelidir.

Kısaca belirtmek gerekirse işçi sağlığı ve güvenliğinin tamamen bir maliyet unsuru olarak görüldüğü ve maksimum kâr elde etmek için en acımasız üretim süreçlerinde çalışmak zorunda bırakılan Soma'daki yüzlerce işçi kardeşimiz başından beri ölüme terk edilmişlerdir.

Özelleştirme, taşeronlaştırma politikalarını sürdürenler, maliyet düşürmek için işçilerin hayatına kast edenler, onlara cesaret verenler, daha önceki madenci katliamlarını sözleriyle ve icraatlarıyla aklayanlar, iş güvenliği yasasıyla işyerlerindeki denetimleri bile özelleştirenler Soma katliamının failidir ve hesap vermelidir. ●

BU BAĞLAMDA İVEDİLİKLE YAPILMASI GEREKENLER VARDIR. BUNLAR;

İş cinayetlerinin artışına neden olan taşeron çalıştırma derhal yasaklamalıdır.

Özelleştirildikten sonra seri cinayetlerle gündeme gelen tüm madenler derhal yeniden kamulaştırılmalıdır.

İşçi sağlığı sorununu özelleştiren iş güvenliği yasası çöpe atılmalı, tüm denetim yetkisi emek ve meslek örgütlerine verilmelidir.

Çıkartılan yasalarla her geçen gün kısıtlanan sosyal güvenlik sistemi tüm çalışanları kapsayıcı bir hale dönüşmelidir. İş yasaları tüm çalışanları kapsamalıdır.

İşyeri içinde veya dışında; çalışırken, işe gelip giderken, barınırken, beslenirken yani "iş süreçlerinin bütününde" yaşanan işçi ölümleri iş kazası olarak kabul edilmelidir.

Meslek hastalıklarının gizlenmesinden vazgeçilmeli ve bu noktada sağlık örgütlerimizin yürütücülüğünde tespit eden/önleyen bir yaklaşım hayata geçirilmelidir.

İşçi sağlığı talebi ile iş güvencesi talebi birbirinden ayrılmaz. Güvencesiz ve esnek çalışma biçimleri ortadan kaldırılmalıdır.

İşçi sağlığı talebi ve asgari ücret mücadelesi birbirinden ayrılmaz. Çünkü emeğin korunmasının yolu insanca yaşayacak bir ücret almaktan geçer.

İşçi sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için ulaşım, barınma ve beslenme sorunları çözülmelidir.

Yaşanan her işçi ölümünde adalet sağlanmalı ve sorumlular cezalandırılmalı iş güvenliği sistemi insanı odaklı olmalıdır.

Her geçen gün artan ve önlenemeyen iş kazaları ve işçi ölümleri ülkemizdeki iş güvenliği sisteminin doğru işlemediği gerçeğini göstermektedir. Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği konseyi çatısı altında, özerk ve demokratik bir işleyişe sahip, işçi ve işveren ve ilgili meslek odalarının yer aldığı yeni bir yapının oluşturulması gerekmektedir.

AKBIYIK, “SADECE SON BİR YILDA AVRUPA BİRLİĞİ TARAFINDAN DESTEKLENEN KOBİ’LERE, BELEDİYELERE, GENÇLERE YÖNELİK; MESLEKİ EĞİTİMİ DESTEKLEYEN VE KAPASİTEYİ ARTTIRMAYI TEŞVİK EDEN 6 PROJEYE İMZA ATTIK. BUNLAR KURUM KAPASİTESİNİ GELİŞTİRMEKLE BİRLİKTE TARAFLARA DA OLDUKÇA FAYDA SAĞLAYAN ÇALIŞMALARDIR” DİYOR

ÇASGEM’in rotasında KOBİ’ler var

ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) ve Avrupa Birliği standartları göz önüne alındığında Türkiye’de yapılması gereken en önemli adım; dağınık mevzuatın toparlanarak bir bütün haline getirilmesi ve tarım, inşaat, maden, denizcilik vb. tüm sektörleri ve tüm çalışanları içine alarak, Avrupa Birliği direktifleri, ILO sözleşmeleri, uluslararası standart, norm ve ilkeler yönünde düzenlenmiş yeni bir mevzuat çalışmasıydı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik

Bakanlığı bünyesinde hizmet veren Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi (ÇASGEM) Başkanı İsmail Akbiyik, KOBİ’lerin iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesi için yoğun bir eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yürüttüklerini söyledi. Bu kapsamda “AB Ülkelerindeki KOBİ’lerde İSG ve Risk Değerlendirmesi Uygulamalarının İncelenmesi” adlı projeyi yürüttüklerini belirten Akbiyik, “Ülkemizde bu işletmeler mevcut işletmelerin yaklaşık yüzde 98-99’unu oluşturduğu için ülke ekonomisine büyük oranda katkı sağlamaktadır. Yine istihdamın da büyük bir kısmı buradan sağlanmaktadır. KOBİ’lerin istihdam, üretim, yatırım, sağlık ve güvelik gücünün artırılması tüm ülkenin bu konularda güçlenmesi demek oluyor. Kurum olarak düzenlediğimiz eğitimler araştırmalarla birlikte KOBİ’lere

yönelik olarak özel düzenlediğimiz, onların sıkıntılarını önceliklerini gözetip hazırladığımız eğitim modüllerimiz var. Bu çalışmalarımızın dışında, KOBİ’lere yönelik hizmetlerimizi ve araştırma faaliyetlerimizi geliştirmek için yürütmekte olduğumuz bir Avrupa Birliği projesi bulunmaktadır. “AB Ülkelerindeki KOBİ’lerde İSG ve Risk Değerlendirmesi Uygulamalarının İncelenmesi” adlı bu projemizde; AB ülkelerindeki İSG uygulamalarının incelenmesi, KOBİ’lere yönelik Risk Değerlendirmesi eğitim modüllerinin incelenmesi, İş kazalarını önlemede KOBİ’lerle yapılan işbirliklerinin incelenmesi, KOBİ’lerin İSG uygulamalarına bakış açılarının gözlemlenmesi, KOBİ’lere yönelik eğitim modülleri oluşturulması faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Proje sonrası yaygınlaştırma faaliyetleri kapsamında bununla ilgili ücretsiz bilgilendirme toplantıları düzenlemeyi

planlamaktayız. Böylelikle Avrupa’da uygulanan iyi uygulama örneklerini kamuoyu ile paylaşarak gerekli düzenleme ve iyileştirmelerin yapılabilmesi için elimizden gelen desteği sağlayacağız” diye konuştu.

DAĞINIK MEVZUATA TOPARLAMA....

ILO ve AB standartlarına göre iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri hakkında da bilgi veren Akbiyik, şunları söyledi: “ILO ve Avrupa Birliği standartları göz önüne alındığında Türkiye’de yapılması gereken en önemli adım; dağınık mevzuatın toparlanarak bir bütün haline getirilmesi ve tarım, inşaat, maden, denizcilik vb. tüm sektörleri ve tüm çalışanları içine alarak, Avrupa Birliği direktifleri, ILO sözleşmeleri, uluslararası standart, norm ve ilkeler yönünde düzenlenmiş yeni bir mevzuat çalışmasıydı. Bildiğiniz üzere 6331 sayılı

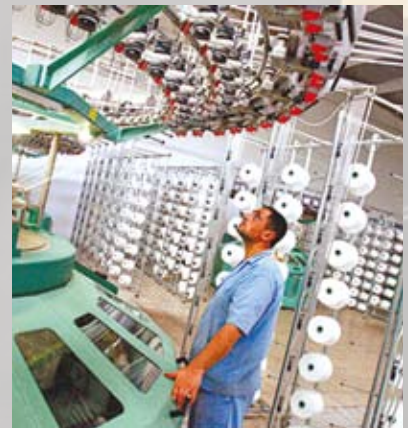
İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu Kanuna bağlı yönetmeliklerle bu adım atılmış ve eğitim de dahil her alanda iyileştirme ve düzenleme yapılmış oldu. 6331 sayılı bu Kanun kapsamında tüm işverenler çalışanlarına, mevzuatta belirtilen konu başlıklarında ve saatlerde iş sağlığı ve güvenliği eğitimini vermek zorundalar. Kanunun ilk çıktığı zamanlarda bu zorunluluk işverenler tarafından diğer iş yükleri nedeniyle biraz es geçilmekteydi ancak şu anda ÇASGEM'e gelen eğitim talepleri oldukça yoğun ve her geçen gün de artmaktadır."

EĞİTİMLER HAKKINDA....

ÇASGEM olarak çalışmalarını ve projelerini hakkında bilgi veren Akbıyık, "Kurum olarak çalışma hayatı ve sosyal güvencilik konuları üzerine eğitimler araştırma, yayın, dokümantasyon ve danışmanlık faaliyetleri yürütüyoruz.

Eğitim başlıklarımızdan bazıları; iş güvenliği uzmanlığı sertifikasyon ve yenileme eğitimleri, çalışanlara yönelik iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, ilk yardım eğitimleri, eğiticilerin eğitimi, risk değerlendirme eğitimi, yangın ve patlamadan korunma eğitimleri, iş ve sosyal güvenlik hukuku eğitimleri, insan ilişkileri ve stres yönetimi eğitimi, işyerinde psikolojik taciz (mobbing) eğitimi, zaman yönetimi eğitimi, yöneticilik, halkla ilişkiler ve iletişim olmakla birlikte eğitimlerimizi sürekli geliştirmekteyiz. Ayrıca bu çalışmalara destek sunduğuna inandığımız çeşitli kurum ve kuruluşlarla birlikte ulusal ve uluslararası düzeyde yürüttüğümüz projelerimiz var. Kurumumuz farklı alanlarda tamamlanan veya devam etmekte olan birçok projeye imza atmıştır. Sadece son bir yılda Avrupa Birliği tarafından desteklenen KOBİ'lere, belediyelere, gençlere yönelik; mesleki

eğitimi destekleyen ve kapasiteyi arttırmayı teşvik eden 6 projeye imza attık. Bunlar kurum kapasitesini geliştirmekle birlikte taraflara da oldukça fayda sağlayan çalışmalardır" diye konuştu.

İSTİHDAM DERNEĞİ BAŞKANI PROF. DR. ÖMER FARUK ÇOLAK:

“İş güvenliğinde denetim birimleri özerkleşsin”

ABD 16 trilyon dolarlık ekonomisi ile “Sen rekabetçi olacaksın, ancak kulvarında ve kurallara bağlı olarak” diyor. İki üç yıl önce rekabet kurallarına uymadığı için Microsoft’a kesilen cezaları hatırlayın. Türkiye’de denetimler yapılırken; kulvarında ve kuralında yapılmadı. Türkiye’deki kapitalizm “ahbap çavuş kapitalizm” ağırlıklı.

HAZIRLAYAN: Seda GÖK

İstihdam Derneği Başkanı Prof. Dr. Ömer Faruk Çolak, iş güvenliği denetimlerinin özerk olması gerektiğine dikkat çekiyor. Bu konuda işveren, işçi, devlet, sendika ve sivil toplum kuruluşlarının ortak çalışma yürütüp ortak akıl üretmesinin zorunlu olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Çolak, “Denetimi de ortak yapsınlar. Yani denetim birimini özerkleştirsinler. Yönetiminde üç tarafın temsilcisi olsun. Bu sayede bağımsız hareket edebilsinler” diyor.

Türkiye’deki iş güvenliği sağlığı konusundaki yasal düzenlemelerin ILO ve AB standartlarında olduğunu ancak uygulama ve denetim konusunda sıkıntı yaşandığını belirten Çolak ile mevcut sistemin hukuki yapısı, uygulama sürecinde

karşılaşılan sorunlar ve bu konuda yapılması gerekenler üzerine sohbet ettik.

Mevcut İş Sağlığı Güvenliği (İSG) politikamızı değerlendirerek başlayalım... Sizce mevcut İSG Kanunu günün ve Türkiye’nin koşullarına cevap verebilecek yeterlilikte mi?

İSG kapsamında çok ciddi yasal düzenlemeler yapıldı. 2003 yılında ve sonra 2012 yılında 6331 İş Sağlığı Güvenliği Yasası ciddi yaptırımlar getirdi. Örneğin, 50’den fazla işçinin olduğu işyerinde hekim ve işyeri güvenliği uzmanı olması zorunluluğu getirildi. Bunun sonrasında etrafta işyeri güvenliği uzmanı yetiştiren programlar açıldı. Çalışma Bakanlığı’ndaki kimi görevlilere de işyeri uzmanı olma yetkisi verildi. Türkiye’de yasal düzenleme olarak Avrupa Birliği(AB)’den çok ayrı bir düzenleme yok. Yasal düzenlemelerde işveren açısından sert yaptırımlar

var. Kâğıt üzerinde baktığımızda kural-larımız AB normlarına yakındır.

O zaman Soma'daki olayı neden yaşadık. Yasal düzenlemeler varken neden böyle oldu?

Bu tamamen denetimle ilgilidir. Kapitalizm öyle çok serbest bırakılacak bir sistem değildir. Dünyanın her yerinde iyi işleyen kapitalist ekonomilerin kuralları ve kulvarları vardır. O kulvarda gitmek zorundasınız. Endüstri devriminden bu yana kapitalizm, güçlü bir şekilde kar-ücret çelişkinisi ve sermaye birikiminin kaynağının burada yattığının farkına vardı. Bu ilişki bugün farklılaştı, çünkü toplam faktör verimliliği bu çelişkiyi farklılaştırdı. Ancak bu daha bizim gibi ülkelerde (dolayısıyla sermaye sınıfında) yeterince algılanmış değil. Bakınız; ABD 16 trilyon dolarlık ekonomisi ile "Sen rekabetçi olacaksın, ancak kulvarında ve kurallara bağlı olarak" diyor. İki üç yıl önce rekabet kurallarına uymadığı için Microsoft'a kesilen cezaları hatırlayın. Türkiye'de denetimler yapılırken; kulvarında ve kuralında yapılmadı. Türkiye'deki kapitalizm "ahbap çavuş kapitalizm" ağırlıklı. Orada suçlu olarak gördüğümüz işveren, aslında genel yapılanmanın bir parçası. Ama ondan bir hafta önce İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş "İstanbul Taksim Projesi'nde Danıştay kararı bizi ilgilendirmiyor, biz yolumuza devam edeceğiz" dedi. Bir ülkede yargı kararına belediye başkanı uymaz ise bir işletmenin uymamasının ne önemi var ki!... Sen tePETen sistemi bozuyorsun. Yasalar uygulamazsa, o zaman o ülke kulvarsız ve kuralsız bir ülke olur. Bunun adı da karmaşadır.

Türkiye'de sadece İSG'de değil birçok alanda karmaşa var. Avusturyalı felsefeci Popper'a 1990 yıllarda "Rusya ile ilgili ne düşünüyorsun" diye soruyorlar. O da, "Hukukun üstünlüğü olmayan bir ülke ile ilgili soru soruyorsunuz. Ben karmaşa ve kargaşanın olduğu bir ülke için konuşmam" diyor. Türkiye'de hukuk ile ilgili bir karmaşa var. O zaman ister işgücü piyasasında, ister başka alanlarda olun karmaşa oluşur. Örneğin; orta öğretim sisteminde karmaşa var. Üniversite sınavı karmaşa halinde... İş gücü piyasasında düzenleme yapıyorsunuz, AB uymuna gidiyorsunuz ama arkadan başka işler yapıyorsunuz. Türkiye'de bir işverenin iş yapabilmesi için "babayığit adam" olması gerekiyor. Regülasyon çok fazla... Regülasyonu yapıyorsun, uygulayana maliyet geliyor, uygulayanlar karlı çıkıyor. Denetleyen kişiler "Biz akrabalarımızı denetleyemeyecek miyiz" dedi. Kafa yapısı bu ise biz sorunları çözemeyiz. Müfettişin böylesi bir durumda "Tarafsız olamam, beni bu teftiştten alın" demesi gerekiyordu. Türkiye'de bana göre 1980'lerde başlayan ve son yıllarda daha da hızlanan ahlak erozyonu, iş ahlakı erozyonu, kulvar erozyonu ve kural erozyonu yaşanıyor. Böyle olunca Türkiye'deki kapitalizm "ahbap çavuş" kapitalizminin de ötesine geçemiyor. Hatta Rusya'ya benzer bir kapitalizm oluştu diyebiliriz. Bir küçük örnek daha verelim: Türkiye'de trafik kuralları var. Batı ülkelerinde uygulanan kurallar burada da uygulanıyor. Ama trafikte batıda bir yılda ölen kişi sayısı Türkiye'de bir günde ölüyor. Kuralların yaptırımı yok. Hukukun üstünlüğü tePETen başlar ve aşağı doğru iner.

Peki madenleri devletleştirmek çözüm olacak mı?

Sol kökenli bazı iktisatçılarımız çok haklı olarak 'devletleştirilsin' dedi. Fakat bence bu sorunları çözmez. Almanya'ya bakın. Almanya'da madenler özel sektör işletmesidir. Almanya'da son 10 yılda madenlerde ölen sayısı 3 kişidir. Demek ki, mülkiyet ile iyi işletme ve iş sağlığı güvenliği arasında doğrusal bir ilişki yok. Bankacılık sektörümüzden örnek verelim. 'Kamu bankacılığı kötüdür, özelleşsin' denildi. 2000'li yıllarda bir kamu bankası battı, ama özel sektörde daha fazla banka battı. Kamu iyidir, özel kötüdür diyemezsiniz. Ya da kamu bankaları kötü özel sektör bankaları iyidir diyemezsiniz. Önemli olan kurallar, etkinlik ve verimlilik ilişkisinin doğru işlemesi. Bugün nükleer santral kurmayı düşünüyoruz. Benim tedirginliğim bu noktada başlıyor. Bu tesisler ne kadar kurallara uygun şekilde işletilecek? O zaman Soma örneğinden yola çıkarsak suçlu sadece işveren değil... Bana göre Soma'da işveren kadar denetim sistemi de suçludur. Taşeron sistemi olmasaydı da bu insanlar ölecekti. Bizim önce bunları konuşmamız lazım. Fakat bunları konuşacak ne ortam, ne kişi var. Ekonomi ve hukuk at başı gider. Hukukun iyi işlemediği bir yerde ekonomi de iyi işlemez. Benim gibi bazı ekonomistler bunu söylediğinde alınıyorlar, ama geçenlerde Başbakan Yardımcısı Ali Babacan'da benzer bir ifadeye bulundu. Bakın, dışarıdaki bir yatırımcısının, o ülkedeki yasal düzenlemeleri sizin kriterinizdir. Sadece ucuz iş gücü için yatırımcı ülkenize gelmez. Artık

Türkiye'de işgücü de ucuz değil. Kaldı ki Çin'de bile ucuz değil. Onlar da bazı fabrikalarını Afrika'ya kaydırıyor. Yüksek katma değer yaratacak ileri teknoloji firmalar istiyorsak, yabancılarla ortaklık istiyorsak yasal düzenlemelerinizi tarafsız uygulayacaksınız. Soma'daki işletmede birçok eksik var... Peki; başka madenlerimizde durum nedir biliyor muyuz? Bilmiyoruz. Bugün inşaat sektöründe koruma önlemleri ne kadar alınmış durumda? Bizim toplumumuzda kadercilikte vardır. Hukuk kaderin üzerindedir. Ama bizim ülkemizde öyle değil.

Bundan sonrası için Soma kırılma noktası olabilir mi?

Hükümetin taşeronlaşma ile ilgili bir çalışması vardı. İşverenler için biraz daha sert yaptırımları olacaktır diye öngörüyorum. Bu işte önce sistemin üzerinde "Bu böyle olacak" denilmesi gerekiyor.

O zaman biz yine başa geldik...

Evet. Tekrar söylüyorum, bizde kural ve kulvar yok, daha doğrusu uygulanmıyor. Bizde bol yasa değiştirme eylemi var. TBMM fabrika gibi yasal düzenleme yapıyor. Dünyanın gelişmiş ülkelerine Fransa, İngiltere, İsviçre Parlamentosu'nun 2013 yılında kaç yasal düzenleme yaptığına bir bakalım. Bu anlamda bizim milletvekillerimiz ağır işçi durumunda.

Denetimleri yapan uzmanların yeterliliği ne ölçüde?

İktisatçılar dedektif gibidir. Sorunların nedenlerini bulursunuz çözüm üretirsiniz ve model geliştirirsiniz. Bundan dolayı soruna tersinden bakalım. Denetimde otokontrol sistemi olmalı. Bugün bankalarda büyük şirketlerde kamuda iç denetim sistemi geliştirdik. Yani dışarıdan denetlenmeden önce kendi iç denetçileri denetliyor ve bunları ifade ediyor. Bu konuda başkanlık bile kurduk ama ne kadar iyi işliyor?

Üç yıldır Sayıştay raporları meclise gitmiyor. Sayıştay aslında bu işi meclis adına yapıyor. Denetim Osmanlı'dan beri Sayıştay'a devredilmiş durumda. Meclis kendi eline "O el benim değil" diyor. Meclis kendi kendini yadsımış oldu. Bundan dolayı Soma'yı ve yandaşları iki ay sonra unutturuz.

Türk toplumu çabuk unuttur...

Siyasi iktidar eleştiriliyor ama bu iktidar hangi topraktan çıkıyor? Siyaset malzemesi olanlar bizim yurttaşlarımız ve bu topraklardan çıkıyor. Bu konuda o kadar çok örnek var ki. İktidarı eleştiriyoruz ama kamuya ait araziye el koyup, sonra bunu kamuya devredip daireleri alıp milyonlarca paraya sahip olan vatandaşlarımız var. Bunun adı kentsel ranttır... Bunu kim yapıyor gecekondu kitlesi yapıyor. Kentsel rantın ortaklarıdır ve mutludur. Burada tek bir taraf yok, ortadakini herkes yiyor. Fakat bu yapıyı kimse dile getirmiyor.

Sendikalar bu noktada işini yapamıyor mu?

Evet yapmıyor. Türkiye; ILO sözleşmelerine imza atmış bir ülkedir. AB ve ILO'nun yaptırımları birbirinden çok farklı değildir. Bu kadar regülasyon yapılan ülkede bizim konuştuğumuz konulara bakın... Bundan sonra da hiçbir şey değişmeyecek. Sadece taşeronlaşmada bazı kurallar ağırlaştırılır.

Türkiye'de taşeronlaşma doğru bir sistem mi? Modern kölelik olarak ifade ediliyor...

Modern kölelik olarak görmüyorum. Bu sistemin neden doğduğuna bakmanız gerekiyor. Unutulmamalı ki, bu sistemi işveren yaratmadı. Taşeronlaşmayı da kamu yaptı. Taşeronlaşma maliyetler arttığı için devreye girdi. İmalat sanayinde maliyetler çok yüksektir. Bu ülkede sanayi ön plandadır. Elektriği üç katına sat, maliyeti bu adam nasıl düşürsün.

Sanayicinin teknoloji yaratması için teşvik de yok.

Teknoloji geliştirme odaklı birçok hibe kredi imkanı sunuluyor.

Sanayi Bakanlığı 4 yıl önce bir rapor hazırladı, sonuç ne oldu? Yüksek teknolojiye sahip ürünler üretmeliyiz. Bunu bilimle, teknoloji yaratarak yaparsınız. İleri teknoloji temel bilimciler, mühendisler yaratır. Biz de ise bir önceki YÖK eski başkanı "Fen fakültelerini kapatacağız" diyebilirdi. Halbuki kendisi dalga fizikçilerinin bir eseri olan cep telefonunu kullanıyordu. Gerisini siz düşünün.

Bir şey değişmeyecek diyorsunuz. O zaman biz boşuna konuşuyoruz...

Evet, boşuna konuşuyoruz. Birisinin "Bu ülke hukuk devletidir, yasa da şunu diyor" demesi gerekiyor. Ben kırmızı ışıkta duruyorum ama kırmızı plakalı bir araba durmuyor. Neden? İngiltere Başbakanı duruyor, benim ülkemde neden durmuyor? Bizim iş güvenliği konusunda reforma ihtiyacımız yok. Mevcut yasaları uygulasak yeter. Bakın; Yeni Türk Ticaret Kanunu'nu çıkardık. Ama uygulamaya geçmeden değişti. Yanlış ise neden çıkardınız, çıkardıysanız uygulamadan neden değiştirdiniz? O yasaya güven kalır mı? Milletvekillerimizin çoğu hukukçu. Keşke hukukçu kimlikleri ön plana çıksa, ama orada siyasetçi kimlikleri ön planda... Türkiye'nin sorunu ekonomi değil hukuktur.

Ekleme istedikleriniz...

İş Güvenliğini düzeltmek için işveren, işçi, devlet, sendikalar, sivil toplum kuruluşları ortak çalışıp ortak akıl üretmek zorunda. Ayrıca denetimi de ortak yapınlar. Yani denetim birimini özertleştirsinler. Yönetimde üç tarafın temsilcisi olsun. Bu sayede bağımsız hareket etsin. Birakin denetim özert olsun. ●

İKTİDARI ELEŞTİRİYORUZ AMA KAMUYA AİT ARAZİYE EL KOYUP, SONRA BUNU KAMUYA DEVREDİP DAİRELERİ ALIP MİLYONLARCA PARAYA SAHİP OLAN VATANDAŞLARIMIZ VAR. BUNUN ADI KENTSEL RANTTIR... BUNU KİM YAPIYOR GECEKONDU KİTLESİ YAPIYOR. KENTSEL RANTIN ORTAKLARIDIR VE MUTLUDUR. BURADA TEK BİR TARAF YOK, ORTADAKİNİ HERKES YİYOR. FAKAT BU YAPIMI KİMSE DİLE GETİRMİYOR.

Remax Pier Gayrimenkulde Çözüm Ortağınız...

RE/MAX[®]
Pier

İrem PEHLİVANOğLU Broker/ Owner

Sinanpařa Mah. Beşiktaş Caddesi
Denizyıldızı İř Merkezi No:1 Beşiktaş / İstanbul
Tel: (0212) 327 00 77

www.remaxpier.com
info@remax-pier-ist.com

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARI DERNEĞİ BAŞKANI H. LATİF İŞÇEN, MESLEKİ GELİŞİM AKADEMİSİ KURMAYI HEDEFLEDİKLERİNİ DE SÖYLEDİ

İş güvenliği uzmanları “Oda” istiyor

Konfederasyonumuz kuruluşundan itibaren iş sağlığı ve güvenliği alanında öncü rol üstlenmiş, ülkemizde modern anlamda iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının artmasında TİSK camiasının büyük katkısı olmuştur.

HAZIRLAYAN: Seda GÖK

İş Güvenliği Uzmanları Derneği Başkanı H. Latif İşçen, hedeflerinin mesleki sorumluluk yapısının sigorta sektörü ile eşleştirilmiş bir düzenleme ile birleştirilmesi olduğunu söyledi. İşçen, “Bununla ilgili düzenleme konusunda Avrupa Birliği projesi sosyal taraflarındayız” dedi. İş Güvenliği Uzmanları Odası yapısını oluşturmayı planladıklarını belirten İşçen, bu konuda ilgili tasarıyı hazırlayıp Bakanlığa sunduklarını kaydetti. İşçen, “Mesleki gelişim akademisi hedeflerimiz arasında. 2015 yılına kadar tek çatı olma hedefine ulaşacağız” dedi. İşçen ile Türkiye’de iş güvenliği konusunda yapılan çalışmalar, bu konuda yaşanan sorunlar ve yapılması gerekenler üzerine konuştuk.

Dernek olarak çalışmalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

2006 yılında İş Güvenliği Uzmanları ve Teknikerleri Derneği olarak kuruldu. 2008 yılında yeterince destek alamadığı için o dönemde dernek yönetiminde yer alan arkadaşlarımız tarafından kapatıldı. 2009 yılında aynı

isimle Kocaeli merkezli olarak tekrar açıldı. Şu anda 12 ilde temsilciliği 3 ilde şube olma çalışması var. 13 ilde temsilcilik için başvurumuz var. Derneğimizde tüm sektörlerden ve tüm çalışma alanlarından üyelerimiz var. Dernek üyelerimiz çok değişik profilden kesimleri kapsıyor. Hekim, İSG uzmanı, akademisyen ve emekli iş müfettişleri var. Derneğimize üyelik formunu doldurmuş aktif üye olmak için başvuran kişi sayısı 3 bin kişinin üzerindedir. Ancak sivil toplum örgütü üye olma bilincini kazanmamış kişileri derneğe üye yapmanız bir anlam ifade etmez. Bizim için hedef; etkin ne yaptığını bilen, katılımcı üye profiline ihtiyacımız var. Bizler ne istediğini bilen dernek yönetimiyiz. Bizim facebook sayfamız şu an itibari ile 10 bin kişiye ulaştı. Sözde 50 bin üyesi olduğunu savunan derneklere hodri meydan kaç üyeniz var diyoruz. Zira beyanatlar değil gerçekler konuşmalı! 2009 yılından bu yana birçok konuda ilke imza attık. Çalışma Bakanlığı’nın birçok organizasyonu ve çalıştay-

larında yerimizi aldık. ÇASGEM’le Avrupa Birliği Projesi yürütüyoruz. Tüm yönetmelik ve kanunlarda görüş bildiriyoruz. Mesleğin sahipleri olarak tecrübelerimizi aktarmaya devam ediyoruz. Basında yer aldığımızı birçok bilgilendirme programlarımız var. İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda yalnız bir yılda 3 konuda 23 ilde farklı eğitim verdik. Sosyal taraf olarak zannederim nadir bulunan bir aksiyon içindeyiz ve gücümüzü yalnızca üyelerimizin desteğinden alıyoruz.

Türkiye’yi İş Güvenliği başlığında dünya ile karşılaştığımız da geldiğimiz nokta nedir?

Bizce dünya ile kıyaslayarak bir tabana oturtmak son derece yanlış ya da dar görüşlülük olur. Neyi, neye göre, neyle kıyaslıyoruz? Her ülke bizim kadar detayla ya da yetkinle ölçüyor mu? Tabii ki bizden kötülerini ya da iyilerini kıyaslamak yerine en iyileri baz alarak konuşmak gerekir. İstenilen seviyeye gelmek için alt yapı oluşturmak gerekir. Bu alt yapı oluşturuluyor. Tabii ki eksikleri var ancak

niyet ve istem önemli! Bu dönemde yapılan çalışmalar ve aksiyonlar takdiri hak ediyor. Çalışma Bakanlığı kurumları iyi niyetli çalışıyor. Tabii ki kanunları ya da mevzuatları oluşturmanız yeterli değil. Bu düzenlemelere güç verecek toplumsal yapıyı, kültürü oluşturmanız gerekir. İnşa ettiğiniz yapı düz duvar ya da makinenin bir parçası olarak görmemek lazım. Yaşamları değiştireceğiz. Önce insanı değiştireceksiniz sonra bu insanın yaşam şeklini... Tabii ki bu toplumsal benimseme ve özümseme ile gelecek. Zaman isteyen yapılarıdır bunlar. Kültür oluşturmak zaman ister. Kolay kolay değişmez. Kaza sayılarımız azalsa dahi kültürel değişim toplumların diğer faktörlerine bağlı olarak 20 yıl ile 40 yıl arası iyi bir programla değişir. Toplum Mühendisliği kolay iş değildir. Onun için sabırla beklemek ve sürekli çalışmak lazım. Aklınıza gelir miydi? Düşünsenize her yerde iş güvenliği konuşulsun...

Türkiye'nin iş güvenliği başlığında öncelikle olarak çözümlenmesi gereken sorunları neler? Sizin bu konudaki önerileriniz neler?

Öncelikle çözülmesi gereken sorunlar sektörel yapı düzenlemeleri başlığı altında dernek olarak ele alıyoruz. Bu dönemden sonra sektörel düzenlemelere yönelik çalışma şekillerine el atılmalı. Örneğin; inşaat sektörü, metal sanayi ve madenlerde halen eski yöntem ve uygulama şekillerine göre çalışan standart uygulama ve metod kullanmayan firmalar var. Bakın inşaat sektöründe halen tahta iskeleler kullanılıyor. İnşaat sektöründe çalışma el kitabı yok. Daha kötüsü üretilmiş olan inşaatlarda kullanılacak iç dekorasyon malzemelerinde standart dahi yok. Banyolarda halen düşüp kaza geçiren insanlar var. Sebep mi? Çok ufak detaylar... Banyo ve tuvaletlerde zeminde kayar

fayans kullanılıyor. Ancak oturma izni bu eve verilebiliyor. Hayatımızın içinde yer alan düzenlemelere ne sıklıkta müdahale edersek ya da çalışma yaşantımızdaki standartları ne oranda geliştirir ve ağırlaştırırsak o oranda kültürel değişimi yaratırız. Yaşadıkça da iyileşir ve gelişiriz. 1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla İş Güvenliği Kanunu'nun 2. Kademesi yürürlüğe girdi. Türkiye'deki altyapı bu kanunun uygulanabilirliğini sağlayacak güce sahip mi? İmalat sanayindeki şirketlerin bu kanun kapsamında çalıştıracakları uzman ve hekim sayısı yeterli mi? Alt yapı olarak Türkiye hazır! İş Güvenliği Uzmanı sayısı 120 bin civarını buldu. Tam Gün Torba Yasası ile işyeri hekimi sayısı yeterli. İşyeri Hemşiresi eğitimi alt yapısı hazırlanıyor yakında eğitimleri başlayacak. Bir tek işyeri hemşiresinde geç kalındı o da sistemi çok etkilemiyor. Tabii ki zorluklar yaşanacak eğer Avrupalı gibi yaşamak, üretmek ve çağdaş koşullarda çalışmak istiyorsak değişmeliyiz ve bu güçlüklerle beraber katlanmalıyız. Hem yağmura çikalım hem şemsiye açmadan ıslanmayalım... Olur mu? Beklentimiz neyse o ödünü beraberce vermeliyiz.

Yeni kanun ile birlikte neler değişecek?

Kanunla yaşamımıza birçok uygulama dahil olacak. Her firma risk değerlendirmesi yaptırarak çalışırken ön görmediği riskleri giderecek. Çalışanlar periyodik olarak sağlık taramasından geçecek. Mesleki eğitimi almayan çalışan çalışma yapamayacak. Her firmanın İSG uzmanı ve hekimi olacak. Tabii ki kamu ve kurumlarının da... Tabii ki bu birkaç temel uygulamanın etkisi ile kar topu gibi iş hayatı sorunlarımızın bir çoğu da gündeme gelecek. Çalışan kapsamının 6331 Sayılı kanunla gelmesi ile fazla çalışma yapıp mesai ücreti almayan kanun kapsamı içinde çalış

san kalmayacak yalnızca sanayiden sayılan işletmeler değil bir çalışanı istihdam eden işveren bu yükümlülüğü sağlaması gerekecek. Bu çalışma yaşamı içinde emeği olan herkes yıllar sonra iyi ki bu kararlara destek olmuşuz ya da yapmışız mutluluğunu tadacak.

Türkiye'nin iş güvenliği konusunda AB normlarına ulaşabilmesi için yapması gerekenler neler?

AB normları için yapılması gereken sektörel düzenlemeler konusu ve sektör oyuncularının dahil olduğu kültürel gelişimin sağlanması için el birliği ile çalışmamız gerekiyor. Tabii ki AB üyesi birçok ülke uygulama ve yaşantıya yansıtılması konusunda bizden daha geride... Problem bizlerin riskli sektörlerde daha ucuz hizmet ve daha yüksek risk kabulü ile iş yapmaktan kaynaklanıyor. Bu problemin çözümü için sektörel standartlar ve uygulama zorunlulukları gerekiyor. Bununla ilgili düzenleme çok yakında hayatımıza gireceği beklentisi içindeyim ancak bunu hızlandırmanın yöntemi var ve biz bunları sürekli dile getiriyoruz. İş Güvenliği Uzmanları ve İşyeri Hekimleri Maaşını işverenden direkt almamalı. Devletten almalı.

Dernek olarak 2014 yılında yürüteceğiniz projeler ve hedefleriniz hakkında bilgi verir misiniz?

Hedeflerimiz arasında mesleki sorumluluk yapısının sigorta sektörü ile eşleştirilmiş bir düzenleme ile birleştirilmesi var. Bununla ilgili düzenleme konusunda Avrupa Birliği projesi sosyal taraflarındayız. İş Güvenliği Uzmanları Odası yapısını hep birlikte oluşturabiliriz. Tasarıyı hazırlayıp Bakanlığa sunduk. Mesleki gelişim akademisi hedeflerimiz arasında. 2015 yılına kadar tek çatı olma hedefine ulaşacağız. ●

AB NORMLARI İÇİN YAPILMASI GEREKEN SEKTÖREL DÜZENLEMELER KONUSU VE SEKTÖR OYUNCULARININ DAHİL OLDUĞU KÜLTÜREL GELİŞİMİN SAĞLANMASI İÇİN EL BİRLİĞİ İLE ÇALIŞMAMIZ GEREKİYOR. TABİ Kİ AB ÜYESİ BİRÇOK ÜLKE UYGULAMA VE YAŞANTIYA YANSITILMASI KONUSUNDA BİZDEN DAHA GERİDE... PROBLEM BİZLERİN RİSKLİ SEKTÖRLERDE DAHA UCUZ HİZMET VE DAHA YÜKSEK RİSK KABULÜ İLE İŞ YAPMAMIZDAN KAYNAKLANIYOR.

Diğer ısıtma sistemlerine göre
En Çevreci ve En Ekonomik Çözüm

ÖZTAP ISI TEKNOLOJİLERİ İNŞAAT
SANAYİ İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.

Talatpaşa Bulvarı No: 58/8 Alsancak / İZMİR
Tel & Fax: 0232 422 52 57 - 463 17 55
Gsm: 0532 353 41 70 • info@aerotherm.com.tr

ANKARA ÜNİVERSİTESİ SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ ÇALIŞMA EKONOMİSİ VE ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ BÖLÜMÜ İŞ HUKUKU VE SOSYAL GÜVENLİK ANA BİLİM DALI ÖĞRETİM ÜYESİ YRD. DOÇ. DR. GAYE BURCU YILDIZ, İŞ SAĞLIĞI KONUSUNDAKİ DENETİMLERİN DEVLET TARAFINDAN YAPILMASI GEREKTİĞİNE DİKKAT ÇEKİYOR

“Topluma iş sağlığı ve güvenliği kültürünü yerleştirmeliyiz”

İş sağlığı ve güvenliği yaşam hakkını koruduğu için önemlidir. Yaşam hakkı insanın hayatını sağlıklı bir şekilde sürdürmesini kapsıyor. İş hukukunda iş sağlığı ve güvenliği düzenlemeleri çok önemli çünkü insanın yaşam hakkını ve sağlığını koruyor.

HAZIRLAYAN: Seda GÖK

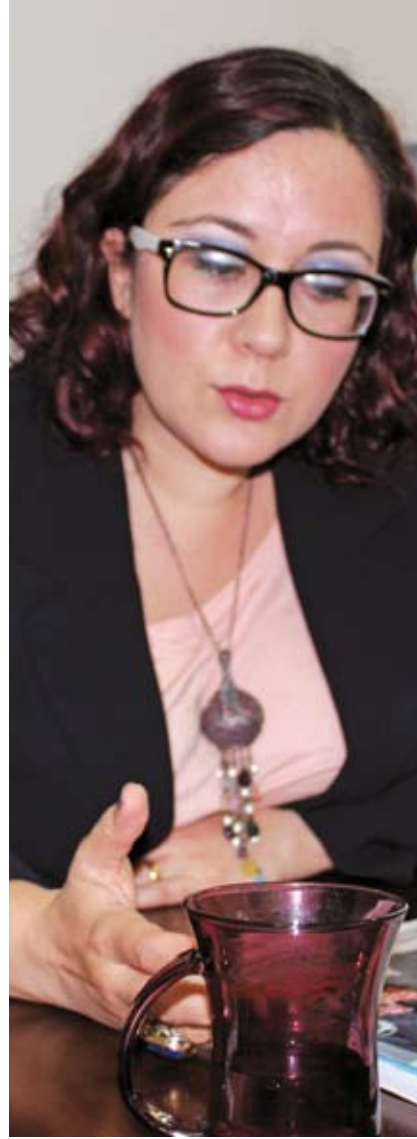
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Gaye Burcu Yıldız, iş sağlığı ve güvenliği konusunda mevzuatta teknolojik olarak alınması mümkün tüm önlemleri alma kavramı bulunduğunu, teknolojik olarak geliştirilmiş ve riski azalttığı ispatlanmış bir sistem varsa işletmelerin bunu kurmakla yükümlü olduğunu ve bu zorunluluğun bütün işyerleri için geçerli olduğunu söylüyor. EĞİAD YARIN Dergisi’ni kabul eden ve iş hukuku açısından süreci değerlendiren Yıldız, “İşverenin iş sağlığı ve güvenliğini sağlamak için gerekli olan her türlü önlemleri alma” yükümlülüğünün önceki 1475 sayılı kanunda, 4857 sayılı kanunda ve 6331 sayılı İş

Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nda da bulunduğunu hatırlattı. Yıldız, “Bu çerçevede, işverenlerin yükümlülükleri, mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar tanımıyla mevzuatta var” dedi. Yıldız, her bir tedbirin açıkça yazmasına gerek olmadığını, işverenlerin teknolojik bir gelişme varsa bunu uygulamakla yükümlü olduğuna dikkat çekerek, önlemlere rağmen bu kazaların yaşanmasının nedenini “Bunun en önemli sebebi iş sağlığı ve güvenliği kültürünün yerleşmemiş olması. Bazı işverenler konuya yaşam

hakkı çerçevesinden değil de maliyet üzerinden yaklaştığı için gerekli önlemleri almaktan kaçınıyor. Ayrıca işyerlerinin etkin denetiminde yaşanan sıkıntılar da nedenler arasında gösterilebilir” diye anlatıyor.

Türkiye’de iş sağlığı güvenliğinin hukuki altyapısı konusunda nasıl bir tablo ile karşılaşıyoruz?

İş sağlığı ve güvenliği yaşam hakkını koruduğu için önemlidir. Yaşam hakkı insanın hayatını sağlıklı bir şekilde sürdürmesini kapsıyor. İş hukukunda iş sağlığı ve güvenliği düzenlemeleri çok önemli çünkü insanın yaşam hakkını ve sağlığını koruyor. İşçi bir işe girdiğinde işyerinin risklerine karşı korumasız kalır. Burada amaç bedensel ve ruhsal sağlığını korumaktır. Son dönemde mevzuatta eksiklik

var mı? sorusu çok tartışıldı. Mevzuatta çok da eksiklerimiz yok.

O zaman neden bu kadar fazla iş kazası olayı ile karşılaşıyoruz?

“ILO sözleşmeleri imzalanmış” deniliyor. İmzalanmış ama o madenlere ilişkin sözleşme imzalanmamış olsa bile mevcut durumda işverenler zaten gereken her türlü önlemi almak zorundadır. Bu zorunluluklar yeni de getirilmedi. 1475 sayılı kanun, 4857 sayılı kanun İş Sağlığı ve Güvenliği Tüzüğü’nde söylenen tek bir şey var. O da işverenlerin işyerinde gerekli olan her türlü önlemi almak zorunda olduğudur.

Mevzuatta teknik önlemler de yazılıdır. Ayrıca mevzuatımız iyi düzenlenmiştir. Mevzuat “İşverenler o günün mevcut bilim ve teknolojik koşulları gereği alınması gereken her türlü tedbiri almak zorundadır” der. Riski azaltan her ne ise işveren bu önlemi almak zorundadır.

Örneğin; Soma olayında yaşam odaları kavramını çok duyduk. “Yaşam odaları zorunludur” ibaresi mevzuatta olmasa bile işveren iş sağlığı ve güvenliği açısından riski azaltan, insanların sağlığını koruyacak her türlü

önlemi almak zorundadır.

İşveren bunları bilemeyebilir...

İşveren bütün bu teknik önlemleri bilemeyebilir, o zaman da uzman birinden teknik destek alması gerekir. İkincisi de iş sağlığı ve güvenliği tabii ki bir maliyettir. Ama iş hukuku açısından baktığımızda işverenin mali gücü, iş güvenliği önlemlerini alması açısından bir ölçüt oluşturmaz. Daha açık bir ifadeyle iş hukuku açısından işverenin söz konusu iş güvenliği önlemini almak için parası olup olmadığına bakmayız. Çünkü burada insan yaşamını korumak önceliklidir. İnsan yaşamı kutsaldır. Bu temel bir hak. Bir insanın yaşam hakkını koruyamıyorsa hiçbir şey yapamayız. İş hukuku olaya böyle bakar.

Ama işveren kar elde etmek istiyor...

İşveren açısından kar elde etmek işin doğasında var. Bu noktada devlet devreye girmelidir. Türkiye Cumhuriyeti sosyal devlettir. Bu çerçevede işverene özel teşvikler verilebilir. İSG konusunda yatırım yapan bir işverene, o çağın teknolojisini işyerine kurduysa devlet kolaylıklar sağlayabilir.

Örneğin...

Özel krediler sunabilir. İş güvenliği önlemlerinin iyileştirilmesi için ucuz kredi verip amacı doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını kontrol edebilir. İkincisi belli sürelerde iyi bir işletme uygulaması ortaya çıktıysa bu işyerlerinin sosyal güvenlik primlerinde indirim yapılabilir. Veya vergisel avantajlar sağlanabilir. İhalelerde öncelik veya kolaylıklar sağlanabilir. Bu işi özendirerek bir hale getirebiliriz. Bugün çok özenli işverenlerimiz de var. Onlar yapması gerekeni yapıyor ve onların da hakkını vermek lazım.

Türkiye olarak iş kazalarında dünya genelinde ne yazık ki üst sıralardayız. Bizim ülkemizde aslında her gün iş kazası oluyor. Hatırlayın; tekstilde taşlama nedeniyle ortaya çıkan hastalıkları duymuştuk. İşçinin çalışırken parmağın kesmesi bile iş kazasıdır. Bedensel ve ruhsal bütünlüğe yönelik her türlü zarar iş kazasıdır. İş sağlığı ve güvenliğinin işverenlerce maliyet unsuru olarak görülmesinin önüne geçilmeli. Bu önlemleri almadığı takdirde ödenecek tazminatlar daha ağırdır ve bu gayri insanı bir durumdur. Devlet burada ciddi denetim yapmak zorundadır.

Denetimi devlet mi yapmalı? Özerk bir kuruluş yapamaz mı?

Kesinlikle. Bağımsız kuruluşlar dediğimiz şey gerçekten bağımsız olacak mı? O pazarda müşteri-firma ilişkisi kurduğunuzda denetleyecek kuruluş bir sürü eksik çıkardı, işverenin hoşuna gitmez ise bir daha iş vermez. Aralarında menfaat ilişkisi olmayan bir denetim olmalı. Bu nedenle denetim devlet tarafından yapılmalı. Bizim denetim ile ilgili Çalışma Bakanlığı'nda ne yazık ki yeterli sayıda müfettişimiz yok. Onların çalışma koşullarını biliyorum. Çok özverili çalışıyorlar ve aylarca evlerinden uzak kalıyorlar. Her konunun uzmanı olan insan gidip denetimleri yapmak zorundadır. Dolayısıyla denetimleri yapacak kişilerin sayısını ve niteliğinin çok önemi var. Sayıyı arttırmak da yeterli değildir. Öncelikle nitelikli eleman istihdamına odaklanmalıyız. Sayı da buna göre artırılmalıdır. Önleme işyerinde başlar. İşveren aslına çok şey yükleniyor. İşyerinde sürekli periyodik kontrollerini yaptırmak zorunda... İSG açısından mevzuatta her türlü düzenleme var. Bunları hayata geçirmek önemlidir.

Her şey bu kadar kusursuz mu?

İSG Kanunun'daki tek eleştirim şu; işveren iş güvenliği uzmanı olarak ya kendisine bağlı bir çalışan istihdam edecek ya da dışarıdan hizmet alımı yapacak. İşverenin bu konuda kendi çalışanları arasında görevlendirdiği kişilere mutlak bir iş güvencesi sağlanmalıdır. Yani işverenin hoşuna gitmeyecek bir şey söylediğinde işten atılmayacak bir güvenceye sahip olmalıdır.. Aksi takdirde kendi işverenine karşı bu işi gereğince yerine getiremez. Getirse de büyük olasılıkla işsiz kalır. Bu insanları topun ağzına koymak da doğru değildir. Bu konuda işyerinden atayacakları kişilerde mutlak iş güvencesi olması gerekiyor.

Dışarıdan danışmanlık hizmeti alımı ne ölçüde sağlıklı işliyor? Bu konuda danışmanlık yapan kişilerin yeterliliği ne ölçüdedir?

Birincisi özel kurslarda eğitim verecek kişilerin niteliğini belirleyen Bakanlıktır. Ama kursa katılımcı olabilecekler çok genişledi. İş güvenliği uzmanı olarak çalışabilecek kişilere ihtiyaç olduğundan bu yönde bir eğilim oluştu. Bir sorunu doğru metotla çözmek var ya da kâğıt üzerinde çözmüş gibi yapmak var. Bir firmanın iş güven-

liği uzmanını çalıştırması Bakanlığın denetim yapmasını engellemiyor. Bakanlık denetimini üst denetim olarak algılayın. İşverenin işçiye karşı sorumluluklarını, yerine getirip getirmediğini denetleyen Bakanlıktır. İş sağlığı ve güvenliği açısından denetim yapan müfettişlerin 6331 sayılı kanun uyarınca işyerinde faaliyeti kısmen ve tamamen durdurabilme hakkı vardır. Müfettişlerin bu yetkileri gerektiğinde kullanmaları önemlidir. İş müfettişlerinin sayısı müfettişlerin nitelikleri de gözetilerek artırılmalıdır. Yoksa istediğiniz yasayı çıkarın, her gün yönetmelik çıkaralım, sorunu çözemeyiz. İşverene de özendirici olmak gerekiyor. Çürük elmaları iyi elmaların arasından ayırmamız gerekiyor. İş kazaları sonucunda ölümler yaşamamak için bunu yapmalıyız. İş kazası dediğiniz şey teknolojik olarak önenebilecek şeydir. Kaderci bir yapıdan kurtulmamamız gerekiyor. Amaç mağdur yaratmak olmamalı. Bu mesele hepimizin meselesidir. AB normlarına mevzuat olarak uyumluyuz. Ancak uygulama önemlidir. Öncelikle insanın yaşam hakkı odaklı bakmalıyız. Perspektifimiz de bu olmalı. Gerekirse durduğumuz ve baktığımız noktayı değiştirmeliyiz. Maliyet ve zorluk kavramını bir tarafa bırakacağız. Hangi para ve kar oranı insan yaşamından daha değerli olabilir.

İşçinin eğitimi de çok önemli...

İşveren iş sağlığı ve güvenliği konusunda işçiye eğitim vermek zorundadır. İş ile ilgili riskler konusunda ne tedbir alınmış ve işçi bunlara nasıl uyacak, bunları öğretmek zorundadır. Bazen işçi de alınmış olan iş güvenliği önlemlerine uymuyor. İş güvenliği bilincinin geliştirilmesi gerekiyor. Terletiyor diye baret ve maske takmadıklarını dahi görebiliyoruz. İşçiye de kendi can güvenliğini korumak için eğitmek zorundasınız.

İşini kaybetme riski olduğunu da bilmeli...

Evet haklısınız. Kendisini ve iş arkadaşlarını koruma amaçlı iş güvenliği önlemlerini bilmesi ve bunlara uyması gerekiyor. İş sağlığı ve güvenliği kültürünün topluma aktarılması gerekiyor. Toplum olarak da bazı işleri gözü kapalı yapıyoruz. Kanunda işçi açısından da yükümlülükler var. İşçi iş güvenliğini kendi isteği veya savsaması nedeniyle tehlikeye düşürürse bu İş Kanunu

uyarınca haklı fesih nedenidir. Burada tazminatını bile alamaz. İşveren önlem almış eğitimini vermiş ama işçi alınan önlemlere uymuyorsa, iş güvenliğini tehlikeye düşürüyorsa o zaman işçiye işten çıkarma hakkına sahiptir. İşyerinde bir otokontrol sistemi oluşturması gerekiyor. Örneğin baretsiz o işyerine giremeyeceğini işçi bilmek zorundadır.

Taşeron sistemini yeniden tartışmaya başladık. Bu sistemin Türkiye'de yarattığı sıkıntılar ve önümüzdeki dönemde yaratacağı sıkıntılar neler olacak?

Alt işverenlik üretimin gereği olabilir ama iş hukuku açısından baktığımızda eğer bu uygulama sadece maliyeti düşürmek, daha az iş güvenliğini almak için yapılıyorsa hukuka aykırıdır. Ne yazık ki iş kazaları, hukuka aykırı alt işveren uygulamalarının olduğu yerlerde daha fazla yaşanıyor. Öyle ki bazı yerlerde o kadar çok alt işveren ilişkisi kurulmuş ki işçi işverenin kim olduğunu bilmiyor.. Bunların düzenlenmesi lazım... Alt işveren hangi durumda verilir, bu İş Kanununda çok nettir; "İşin gereği ve teknolojik nedenlerle" diyor. Çok parçalı taşeronlaşma yapılmamalıdır.

Soma özelinde baktığımızda "Burası devlet tarafından işletilmeliydi" denildi. Mülkiyetin devlette olması bir çözüm müdür?

Soma özelinde bu söylendi. Günlük kapasitenin çok üzerinde çalışıldı ve sırf daha fazla kar elde etmek için bu yapıldı, sonuçta bu elim kaza oldu diye basında çok haber gördük. Sanıyorum işletme devlette olsaydı bu kadar yoğun çalışılmazdı ve çalışma saati belli olurdu anlamında bu yorumlar yapıldı. Kanımca mülkiyetin kimde olduğu değil bakış açısının nasıl olduğu önemlidir. Bakış açısı insan odaklı olduğu sürece sorun olmaz. İş sağlığı güvenliği açısından, mülkiyet ya da işletmenin özel sektöre ya da kamuya ait olmasının, sorumluluk açısından farkı yoktur. Her işveren kanun önünde aynı sorumluluklara sahiptir. İş sağlığı ve güvenliğine önleme odaklı bakmalıyız. Tazmin önemlidir ama ölenleri ya da kaybedilen uzvu geriye getirmeyiz. İş sağlığı ve güvenliği alanında temel ilke şudur: "Önleme işyerinde başlar." ●

İZMİR ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU ANABİLİM DALI ÖĞRETİM ÜYESİ MELTEM ÖZTÜRK:

Önce İş Güvenliği? Ya İş Kazalarından Sonrası?

Soma'yla sınırlı kalmayacak genel bir düzenleme yapılması gerekiyor. Önerimiz şu; iş kazası, meslek hastalığı sonucunda ölen sigortalının hak sahiplerine sadece ölüm geliri bağlanmalı ancak bağlanacak gelir, ölüm aylığına da hak kazanan hak sahibine ödenen aylık ve gelir toplamından az olmamalı.

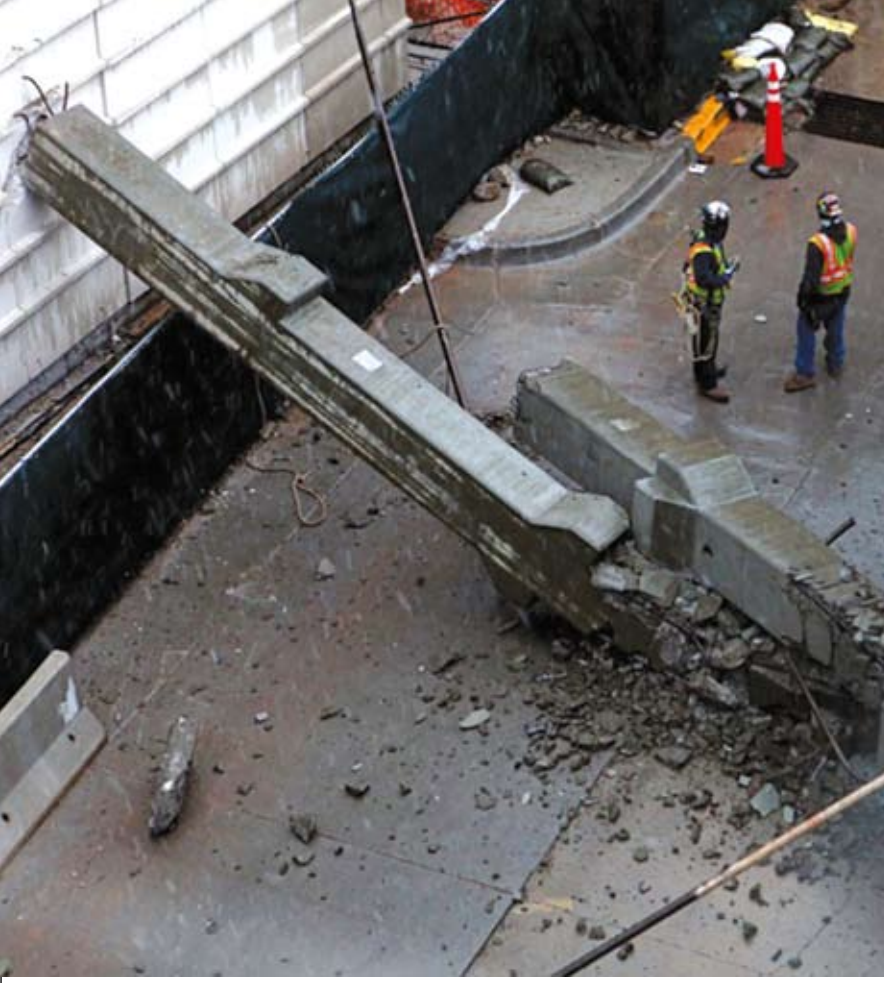
Türkiye'de yaşanan iş kazaları genellikle iş güvenliği açısından tartışılmalara neden oluyor. Gerek sendikaların gerekse Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının iş kazalarına gösterdiği dikkat kazaların önlenmesi noktasında yoğunlaşıyor. Oysa iş kazalarının ardından bağlanan iş göremezlik geliri ve ölüm aylığı da ikinci bir travmaya neden oluyor. Konunun sosyal sigorta hukuku açısından incelenmesi ve iş kazalarından sonraki süreçte yalnız bırakılan işçilerin sorunlarına eğilinmesi şart. Sendikaların ve Bakanlığın bu konuda yaşanan sorunların yeterince farkında olmadığı görülüyor. Kazalar sonrasında yaşanan başlıca sorunları şu şekilde özetleyebiliriz:

506 Sayılı Kanunun 96. Maddesinde, iş kazası, meslek hastalığı sonucunda yüzde 25 ve üzerinde sürekli iş göremez hale gelen sigortalılara SGK tarafından bağlanacak gelirlerde bir alt sınır bulunmaktaydı. Bu alt sınırın 5510 sayılı Kanunda yer almaması,

Kanunun yürürlüğe girdiği 01.10.2008 tarihinden sonra iş kazası geçiren sigortalılara bağlanan gelirle, bu tarih öncesinde iş kazası geçirenlere bağlanan gelir arasında muazzam bir fark oluşturdu. Örneğin asgari ücretle çalışan bir işçi şu anda iş kazası geçirse ve yüzde 25 oranında sürekli iş göremez hale gelse SGK'dan bağlanacak gelir 187,425 TL olmaktadır. Hatta işçinin kazada kusuru varsa bu rakam 130 TL'sine kadar inebilmektedir. Oysa aynı işçiye 506 Sayılı Kanuna göre gelir bağlanmış olsaydı, geliri 749,70 TL'den az olamayacaktı. 5510 SK'na göre gelire hak kazanan sigortalıların büyük kısmı 506 Sayılı Kanunun yürürlükte olduğu dönemde sigortalı olmuş, bu dönemde yıllarca adına prim ödenmiş sigortalılardır. 5510 Sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 01.10.2008 tarihinden sonra kaza geçiren sigortalılar açısından bu düzenleme hakkaniyete hiç uygun düşmemektedir.

Diğer bir sorun da sosyal yardımların sosyal sigorta edimlerinden daha fazla oluşu. İş kazası sonrasında Kurumun bağladığı gelirler, doğuştan engelli bireylere devletçe sağlanan sosyal yardımlardan daha geride kalmış durumda. Hatta çoğu kez muhtaçlık sınırının da altında kalmaktadır. Örneğin Vakıflar Yönetmeliğinin 73. Maddesi gereğince yüzde 40 ve üzeri engeli bulunan muhtaç kişilere 2014 yılında aylık olarak 482,10 TL net yardım verilirken iş kazası sonucunda aynı oranda engelli hale gelen bir işçiye SGK'nın bağladığı aylık bu miktarın yarısına kadar inebilmektedir. Üstelik sosyal yardım alabilmek için herhangi bir kuruluştan gelir yada aylık almamak şart olduğundan SGK'nın, iş kazası geçiren işçiye bağladığı düşük aylık işçinin daha yüksek düzeydeki sosyal yardımlardan faydalanmasına engel olmaktadır. Sigortalılar ister istemez adlarına yıllarca prim tahsil eden SGK'nın kendilerini cezalandır-

diği duygusunu yaşıyor. Bu noktada Çalışma Bakanlığının ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın daha koordineli çalışması gerekli. Diğer bir sorunu da 5510 sayılı Kanunun 22.maddesinde yer alan, sigortalının iş kazasına uğramasında, ağır kusurunun bulunması durumunda gelirinin azaltılabileceğine ilişkin hükmün Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 44. Maddesinde yanlış yorumlanmasından kaynaklanmaktadır. Yönetmelik, Kanunun tanımladığı ağır kusuru tanımlarken hafif kusurlarda da bulunabilecek unsurlara yer verdiği için kusurun hafif olduğu hallerde dahi Kurum tarafından kusur indirimi yapılmaktadır. Daha da ilginç, kusurun tespitini yapmak SGK'nın görevi olmasına rağmen böyle bir tespit için hiç yapılmadığı durumlarda da Yönetmelik gereğince gelirden yüzde 5 kesinti yapılmaktadır ki bu durum hukukun genel kurallarına aykırıdır. Yönetmeliğin 44. maddesindeki bu düzenlemenin iptal edilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Her ne kadar sigortalıların gelirleri kesilmeksizin yeniden çalışma veya malullük aylığı alma imkanı bulunsa

da, yapılan istatistikler özellikle iş kazalarının sıklıkla neden olduğu ortopedik engelle sahip kişilerin iş bulmada zorlandıklarını ve çoğunun prim ve sigortalılık süresine ilişkin şartları sağlayamadığı için malullük aylığına hak kazanamadıklarını göstermektedir. Dolayısıyla yeni iş bulamayan, malullük aylığına da hak kazanamayan bir çok kazazede işçi, SGK'nın bağladığı 150-200 TL'lik gelirle geçinmek durumunda bırakılmaktadır.

Ölüm aylığına hak kazanmak için gerekli şartları taşımayan sigortalıların hak sahiplerinin yaşadığı sorun da önemlidir. Mevcut düzenlemeye göre iş kazasına bağlı ölümlerde geride kalan hak sahiplerine her hangi bir şart aranmaksızın kısa vadeli sigorta dalından ölüm geliri ve ölen sigortalı 5 yıl sigortalıysa; 900 gün prim sahibiyse uzun vadeli sigorta dalından ek olarak ölüm aylığı bağlanabiliyor. Bu durumda örneğin 6 yıl sigortalı bir işçiyle, 4 yıl sigortalı bir işçi aynı yerde iş kazası geçirip vefat etse SGK'nın iki işçinin yakınlarına sunduğu edimler arasında büyük fark bulunacaktır. Oysa iş kazası ve

meslek hastalığı kısa vadede gerçekleşebilecek bir sigorta riskidir. Ancak Kurum, edimlerini hem kısa hem de uzun vadeli sigorta dalından sunmaktadır. Böylelikle iş kazalarında prim ve sigortalılık süresine bağlı olarak sigortalı yakınları farklı düzeylerde edime hak kazanmaktadır. Nitekim Soma'da hayatını kaybeden işçiler açısından bu düzenlemenin neden olduğu eşitsizliği ortadan kaldıracak bir düzenleme yapılması gündemde. Söz konusu düzenlemede ölüm aylığı için aranacak şartların Soma'da yaşamını kaybeden işçiler açısından aranamayacağını görüyoruz. Bu düzenleme yasalarsa daha büyük bir eşitsizliğe neden olacaktır. Başka madenlerde ölen işçinin yakınları ya da başka iş kazalarında ölen işçinin yakınlarının Soma'da ölen işçinin yakınlarından ne gibi bir farkı var? Soma'yla sınırlı kalmayacak genel bir düzenleme yapılması gerekiyor. Önerimiz şu; iş kazası, meslek hastalığı sonucunda ölen sigortalının hak sahiplerine sadece ölüm geliri bağlanmalı ancak bağlanacak gelir, ölüm aylığına da hak kazanan hak sahibine ödenen aylık ve gelir toplamından az olmamalı. Bu konuda Almanya'daki iş kazası meslek hastalığı sigortası örnek alınabilir. Almanya'da iş kazasına bağlı edimler prim ve sigortalılık şartı aranmaksızın sunuluyor. Böylelikle iş kazası geçiren bir işçiye yapılan ödemeler sigortalılık süresine ve prim ödeme gün sayısına göre değişmiyor.

İş kazalarından sonra yaşanan başka bir sorun da gelir bağlanması sürecinin uzunluğudur. Sürekli işgöremezlik geliri bağlanması 2-3 yıla kadar uzayabilen bir süreçtir. Kazazede sigortalı bu süreçte geçimini nasıl sağlayacaktır? Bunlar üzerinde düşünmek ve süreci kısaltılmak gerekli. Ayrıca her ne kadar gelir almaya hak kazanan sigortalılar GSS'nden faydalanabilmekteyse de gelirin bağlanması süreci uzun olduğundan bu süreçte önemli bir kısmı GSS 'nden faydalanmak için gerekli prim şartını kaybetmiş hale gelmektedir. Bu işçilerden tedavisi biten ve kalıcı engelle sahip olanlar, gelir bağlanıncaya kadar GSS'nden faydalanabilmek için sıkıntılı bir süreçte daha sokulmaktadır. Primlerini kendileri ödemek ve ölçümlenme yapmak gibi mali olarak külfetli ve yorucu bir süreç sonucunda GSS'nden faydalanabilmektedir. İş kazası geçiren sigortalıların GSS'nden aralıksız faydalanmalarına ve gelirin hızlı bağlanmasına yönelik düzenleme yapılmalıdır.

Makina ● Tesisat ● Ekipman ● Montaj ● Paslanmaz ve Karbon Çelik ● İnşaat ve Endüstriyel Yapılar

SARTA MÜHENDİSLİK
MİMARLIK İNŞAAT TAAH. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ
7 EYLÜL MAHALLESİ 5546 SOKAK NO:17-19 TORBALI-İZMİR
TEL: 232-437 30 70
www.sarta.com.tr

SARTA GAYRİMENKUL
İZMİR HİLTON CENTER – OFİS BÖLÜMÜ
GAZİ OSMAN PAŞA BULVARI NO:7 B BLOK 3.KAT OFİS NO : 370 İZMİR
TEL:232-402 33 66
www.sartagym.com

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYESİ
YILDIZ-SEM İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI EĞİTİM KURUMU MÜDÜRÜ
YRD.DOÇ.DR. FATİH YILMAZ:**

Soma Ekseninde Türkiye’de **İş Sağlığı ve Güvenliği** Üzerine Bir Değerlendirme

Her ne kadar artık bilimsel ve teknolojik koşullara uygun olan modern önleyici yaklaşım benimsenmiş olsa da, AB normlarına uyum sağlamak gayesiyle alelacele yapılan düzenlemelerle, halihazırda sağlıklı çalışmayan, türlü sorunlarla boğuşan bu alanda başlıca sorumlu ve görevli kurumlar olan İSG Genel Müdürlüğü ve İş Teftiş Kurulunun asıl görevi, “eğitim vermek ve oluşan bir piyasayı yönetmek değil”, bahsettiğimiz sorunları tespit edip gerekli düzenlemeleri yapmak, iş kazalarını önlemek, bu amaçla işyerleri, eğitim kurumları ve OSGB’leri etkin şekilde denetlemek, kalitesiz hizmet sunulmasını ve haksız rekabeti önlemek, iş güvenliği uzmanları ve hekimleri korumak, mevzuatı devamlı güncel tutmaktır.

Türkiye, 13 Mayıs 2014 günü Manisa Soma’dan gelen bir haberle sarsılmıştır. Olayın büyüklüğü ilk saatlerde yeterince anlaşılmasa da, saatler ilerledikçe meydana gelen iş kazasının sadece Türkiye’nin değil dünyanın en büyük endüstriyel kazalarından biri olduğu gerçeği ortaya çıkmıştır. İş sağlığı ve güvenliği alanında son yıllarda önemli çalışmalar yapılmış olsa da, bu kaza, Türkiye’de iş kazaları ve meslek hastalıklarıyla ilgili ürkütücü manzaranın ve iş güvenliği sorununun bir kez daha hatırlanmasına vesile olmuştur.

Facia, Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili sorunlar, yapılan düzenlemeler, bilhassa mevzuatın ve işyerlerinin denetiminin yeterliliği, işverenin iş güvenliğine konusuna yaklaşımı, işyerindeki koruyucu - önleyici faaliyetlerin kalitesi, iş güvenliği uzmanlarının çalışma koşulları gibi daha birçok konunun yeniden tartışmaya açılması ve gerekli düzenlemelerin süratle yapılması gereğini ortaya çıkarmıştır. İstatistikleri bilen ve işyerlerindeki koşulları tanıyan uzmanların, Soma faciasına aslında çok da şaşırmadıkla-

rını söyleyebiliriz. Tek bir kazada 301 çalışan hayatını kaybetmiş olsa da, Türkiye’de iş kazaları istatistikleri incelendiğinde bu olayın neden şaşırtıcı olmadığı anlaşılabilir. Maden, inşaat ve metal sanayi gibi sektörlerde her yıl yüzlerce çalışanın öldüğü ve sakat kaldığı gerçeği karşısında, Soma faciası Türkiye’de iş güvenliği sorununun en çarpıcı örneğini oluşturmaktan başka bir anlam ifade etmemektedir. Ülkemizde her yıl yaklaşık 70-80 bin civarı iş kazası meydana gelmekte ve ne yazık ki her yıl sadece 500-600 civarı meslek hastalığı tespiti yapılabilmektedir. Hemen belirtelim; çeşitli nedenlerle kayda girmeyen kazalar, tespit edilemeyen meslek hastalıkları ve kayıtdışı istihdamın yüksek oranda olması nedeniyle birçok vakanın kayıtlara girmediği ve bu nedenle gerçek rakamların, SGK tarafından yayınlanan, yani sadece bildirim yapılmış kaza ve hastalıkları ifade eden bu rakamlardan üç kat fazla olabileceğini gözardı etmemek gerekir. Bu kaza ve hastalıklar sonucu hem işverenler hem de devlet büyük miktarda maddi kayıplara katlanmak zorunda kalmaktadır. Soma faciası sonrası bilhassa medyada yapılan tartışmalar olayı gerçekçi ve bilimsel şekilde ele almaktan çok uzak kalmıştır. Türkiye’de iş güvenliği sorununun boyutlarını ortaya koymak, konuyla ilgili sosyal tarafların rolü ve

görevlerini bilimsel ilkeler doğrultusunda ele almak, vakit kaybetmeden mevcut sorunları tespit etmek ve bilhassa maden, inşaat, metal, gemi inşaa gibi yüksek riskli sektörlerde sorunlar tespit edilerek, önlemleri planlamak ve taviz verilmeden uygulamak gerekmektedir. Aksi halde, aslında her yıl yaşanan ama kimsenin farkında olmadığı Soma’lar yaşanmaya devam edecektir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNDE DEVLETİN ROLÜ, MEVZUAT VE İŞYERİ DENETİMLERİ YETERLİ Mİ?

Bilindiği gibi, iş sağlığı ve güvenliği (İSG) alanında düzenleme yapma görevi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü’ndedir. İşyerlerinin İSG yönünden denetimi (İş Teftişi) ise yine Bakanlığa bağlı İş Teftiş Kurulu’na verilmiştir. Soma faciasından sonra tartışmaların odak noktasına dahaklı olarak bu kurumlar oturmuştur. Mevzuatın yeterli olup olmadığı konusunda yapılan tartışmaları iki yönlü ele almak gerekir. Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuat çalışmalarında 2003 yılında 4857 sayılı İş Kanunu ile başlayan ve 30 Haziran 2012 tarihinde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’nun yayınlanması ile devam eden süreçte, gelişmiş ülkelerde gördüğümüz

“koruyucu-önleyici yaklaşım” benimsenmiş ve Kanunların yayımlanması sonrasında yapılan yönetmelik düzenlemelerinde de bu yaklaşım dikkate alınmıştır. Yani, işyerlerinde iş kazalarının önlenmesinde devletin rolü “düzenleme yapma” ve “denetleme” ile sınırlandırılarak, “önlem alma” görevi öncelikle “işverenin sorumluluğu” olarak benimsenmiştir. Bu amaçla işyerlerinde kaza ve hastalık tehlikelerinin olasılık ve şiddetini belirlemeye yönelik “risk değerlendirmesi” yapılması, yapılacak risk değerlendirmesi sonrasında gerekli mühendislik ve organizasyonel önlemlerin bilimsel ilkeler doğrultusunda belirlenmesi ile önlemlerin tehlikelerin kaynağı olan işyeri düzeyinde, hatta doğrudan işin yapıldığı noktalarda alınmasına ve denetlenmesine dayanan gerçekçi bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu yaklaşım modern ve bilimsel olması yönüyle isabetlidir. Bununla birlikte, çıkarılan tüm yönetmeliklerde işyeri düzeyinde alınması gereken önlemler - ülkemizde işverenlerin iş güvenliği kültürü dikkate alındığında- aşırı esnek bırakılmıştır. Birçok yönetmelikte “işveren uygun önlemleri alır” şeklinde biten cümleler, işverenleri insiyatif kullanma noktasında aşırı esnek bırakmaktadır. Birçok düzenlemede, gerekli olan teknik önlemlerle ilgili standartlar ve ölçütler kesin olarak belirlenmemektedir. Mesela Soma’da

gaz algılama sistemleri ve yaşam odaları konularında olduğu gibi. Sadece "algılama sisteminin ve yaşam odasının bulunması gerekir" demek yeterli değildir, "hangi mesafelerde bulunmalı, hangi malzemedir yapılmalı, kapasitesi kaç olmalı, yalıtımı nasıl olmalı, içinde hangi malzemeler bulunmalı" gibi tüm teknik detayların mevzuatta açıkça belirlenmiş olması gerekir.

Yönetmeliklerin böyle esnek bıraktığı durumlarda etkin önlemleri almak çoğu durumda mümkün olmamaktadır. İş güvenliği uzmanlarının, mühendislerin ve işyeri hekimlerinin bilgi ve deneyim olarak yetersiz olduğu da düşünüldüğünde, kazaları önleyecek teknik ve organizasyonel tedbirler yetersiz kalmakta, yeterli bilgi birikimine sahip olursa bile mevzuat zorunlu tutmadığı için yapılması gereken işler ötelenmekte hatta savsaklanmaktadır. Önlem almama veya alınması gereken önlemlerinin netleşmesinde işletmenin içinde bulunduğu rekabet koşulları, üretim ve zaman baskısı, iş güvenliği önlemlerinin neden olduğu maliyetler bahane olmakta, "kaderci yaklaşım" bilimsel yaklaşımın önüne geçmektedir. 6331 sayılı İSG Kanunu'nun yayınlanması sonrasında da yenilenen mevzuatın en azından maden, inşaat, kimya, gemi inşaat gibi riskli sektörlerle ilgili yasal düzenleme-

lerinde bu durumun dikkate alınarak yeniden düzenlemeye gidilmesi; hatta bu alanlarda alınması gereken önlemlerle ilgili tüm teknik detayların belirlendiği ve bağlayıcılığı yüksek olan Tüzükler çıkarılması yerinde olacaktır. Yönetmeliklerde ulusal ve uluslararası standartlara sadece atıf yapmak yerine, önemli standartlara mevzuat içinde doğrudan yer vermek gerekmektedir.

Kadercilik demişken, iş kazalarının meydana gelmesinde işçiler kadar, zaman zaman üst düzey yönetici ve işverenlerde de gördüğümüz ve "Allah takdiri", "bize birşey olmaz", "40 yıldır bu işi yapıyorum birşey olmadı" gibi sözlerde ifade bulan yaklaşımların kabul edilebilir olmadığını da belirtmek gerekir. Soma faciası ile ilgili,

Batılı ülkelerde 100 yıl önceki üretim olanaklarında meydana gelen kazaları örneklemek, günümüzün teknolojik gelişmeleri ışığında isabetli bir yaklaşım değildir.

Bu yaklaşım, iş kazalarında "kaçınılmazlık" ilkesi olarak tanımladığımız "Heinrich Kuramı"na dayanmaktadır. Kaza sebeplendirme yaklaşımlarının temelini oluşturan bu teori, Herbert Heinrich tarafından uzun yıllar boyunca tutulan yaklaşık 75 bin kaza raporundan elde edilen bulgular doğrultusunda ortaya konmuştur. Teoriye göre iş kazalarının % 88'ine tehlikeli çalışan davranışları, % 10'una işyerindeki tehlikeli durumlar neden olurken, % 2'si ise kaçınılmaz kazadır. Ancak, bu çalışmanın yapıldığı yıllar -altını çizerek belirtmek gerek ki- 1920'li yıllardır ve teorisinin ortaya konduğu tarih 1930'dur. Yaklaşık 90 yıl önceki üretim yöntemleri, teknolojik imkanlar, iş güvenliği araç ve teknikleri ile günümüzdeki imkanları aynı teraziye tartmak ve buna göre değerlendirme yapmak mümkün değildir.

Soma faciasının en önemli nedeni ortam ölçümünün yeterli düzeyde yapılmamasıdır. Yangın ve patlama şeklinde meydana gelen tüm olayların başlıca sebebi, ortam ölçümünün hiç yapılmaması ya da yeterli düzeyde ve sıklıkta yapılmaması, yapılsa da ölçüm sonuçlarının dikkate alınmaması,

barcin.com

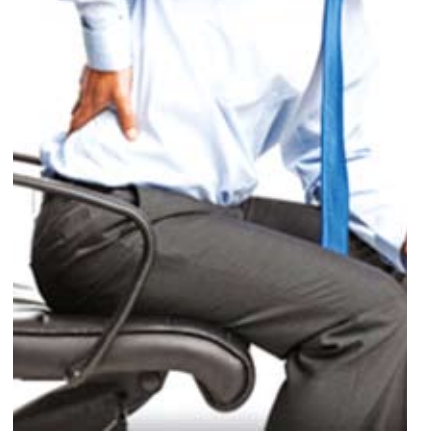
7/24

SPOR GIYİM
ALİŞVERİŞİ

Reebok

CONVERSE

gerekli tedbir ve tahliyenin zamanında gerçekleştirilmemesidir. Soma faciasındaki fark tek seferde 301 işçinin ölmesidir. Bu tür kazalar, gemi inşa, metal ve inşaat sektörlerinde sürekli olmaktadır ve kazaya neden olan sebepler her yerde aynıdır. Kazaların sebepleri, alınması gereken tedbirler ile bunların uygulama yöntem ve araçları biliniyor iken kaçınılmazlıktan bahsetme olanağı yoktur. Günümüzde teknolojik gelişmeler sayesinde, iş kazalarına yol açan tehlikelerin önceden farkedilmesini sağlayan erken uyarı ve algılama sistemleri, tehlike kaynağının bertarafını sağlayan ve insan müdahalesine gerek kalmadan devreye giren sistemler, üretimde insan gücü kullanımını minimum düzeyde tutan üretim araçları, daha yüksek koruyuculuğa sahip ergonomik kişisel koruyucu donanımlar, tehlike anında tahliye veya söndürme sistemleri gibi modern ve üst düzey koruma sağlayan teknik ve cihazlar geliştirilmiştir. Bu yöntemler birçok çalışma mahalline

kolayca uygulanabilir hale getirilmiştir. Yani mesele, bunların uygulanmasında ısrarcı olmak, mühendisliği kullanmak ve bu önlemlere ayrılacak zaman ve bütçenin yük olmadığını anlayabilmektir. Nitekim, son yıllarda Türk Hukuk Sistemi yargısal süreçlerde "kaçınılmazlık ilkesini" ortadan kaldıran kararlara imza atmaktadır. İş güvenliği önlemlerini, "gerekliyorsa günün en son teknolojik koşulları doğrultusunda almak" ilkesi de mevzuattaki yerini almıştır. Kısacası, yukarıda belirttiğim teknolojik ilerlemeler doğrultusunda iş kazalarını önlemek kolayca mümkün iken, çeşitli bahanelerle bu önlemleri almamak ve işçilerin ölümüne sebep olmak, kaza meydana geldiğinde çoğu göstermelik olarak alınmış tedbirlere sığınarak olayı kaçınılmazlığa sokmak, işverenleri artık hukuki ve cezai sorumluluktan kurtarmayacaktır. İşyerlerinin denetimi konusu da Soma faciasından sonra yoğun şekilde tartışılan ve bu alanda önemli sorun

başlıklarından biri durumundadır. Bu konuya spekülasyon yaklaşmanın hatalı olacağını söylesek de, iş teftişlerinin yeterliliğinin tartışma götürür durumda olduğu da gözardı edilmemelidir. İşyeri denetimi konusuna tek yönlü yaklaşmak hatalı olur. Konuyu hem nicel hem de nitel yönden değerlendirmek gerekir. Eldeki mevcut imkanlar, iş müfettişi sayısı, işyeri sayısı ve mevcut müfettişlerin yeterliliği gibi kolaylıkla ölçülebilir veriler ışığında, işyerlerinin denetim oranının arttırmayacağı açık ortada iken, 10 yıldır mevzuat konusunda yapılan bunca çalışmadan nasıl sonuç alınacağı sorusuna makul bir cevap vermek kolay değildir. Yaklaşık 1000 müfettişle (ki bu müfettişlerin yaklaşık yarısı sosyal müfettiş olup iş güvenliği teftişi ile görevli değildir) yaklaşık 1.400.000 işyerininin ne kadarnı ne kadar süre denetlemek mümkün olabilir? Devletin kadro imkanları ve iş müfettişlerinin eğitim ve deneyim kazanma süreleri de dikkate alındığında, soruna sayısal olarak bir çözüm

bulmanın kolay olmadığı görülmektedir. Konuyla ilgili diğer boyut da, denetimlerin niteliği ve yeterliliğidir. İş müfettişleri işyerine gittiklerinde çalışma programları doğrultusunda ayırdıkları süre içinde işyerlerinde ne kadar etkin denetim yapabilmektedir? Denetime dayanak olan İş Teftiş Tüzüğü yeterli midir? Görevlerini sadece kağıt üstünde mi yapmakta, çalışma mahallerini yeterince dikkatle incelemekte midirler? Görünen o ki, iş kazaları istatistikleri ve son Soma faciası, iş teftişlerinin niteliğinin de tartışmaya açılması gereğini ortaya koymaktadır.

İŞYERLERİNDE ALINAN ÖNLEMLER, İŞVERENLERİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KONUSUNA YAKLAŞIM SORUNU VE SORUMLULUĞU

İş sağlığı ve güvenliği çok boyutlu bir konu olup, kazaların önlenmesi çalışma hayatında sosyal tarafların sorumluluklarını karşılıklı olarak yerine getirmelerine bağlıdır. Güvenli çalışma mahallerinin ve güvenli çalışma kültürünün oluşturulması, güncel teknolojik olanaklar doğrultusunda hazırlanmış bir mevzuat kadar, etkili bir denetim, işverenlerin işyerinde alacağı önlemler ve son olarak eğitim yoluyla çalışanlarda güvenli davranış kalıplarının yerleştirilmesi ile mümkün olabilir. Devletin ve işverenlerin üzerine düşen vazifeleri tam olarak yerine getirmediği bir durumda çalışanlardan güvenli davranış beklemek veya meydana gelen bir kazayı "işçi dikkatsizliği" olarak göstermek bilimsel ilkelere de hukuk ilkelerine de uygun düşmemektedir.

Yeni yaklaşımda, iş kazalarının önlenmesinde en önemli rolü, tehlike kaynağı olan işyerinin ve işin sahibi işverenler oynayacaktır diyebiliriz. Nitekim modern ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de, işyerinde gerekli koruyucu önlemleri alma sorumluluğu öncelikle işverenlere verilmiştir. Yabancı

ortaklı, büyük ve kurumsallaşmış işletmeler dışında kalan geleneksel aile işletmeleri ile KOBİ'lerde, işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmaları gereksiz bir yük, zaman kaybı ve masraf olarak gördüğünü söylemek abartılı olmaz. Kanımca iş kazalarının bu kadar çok olmasında asıl belirleyici olan işte bu yaklaşım sorunudur. Bugün gelişmiş ülkelerde, iş kazaları sonrasında ortaya çıkan maliyetler ile kaza önleme çalışmaları ile ilgili giderlerin karşılaştırmalı incelemelerini, işyerinde iş alınan iş güvenliği tedbirlerinin verimliliği ilişkisini ortaya koyan kapsamlı bilimsel araştırmalar yapılmaktadır. Elde edilen tüm sonuçlar şunu göstermektedir; iş güvenliği ile ilgili önleyici çalışmalara ve ergonomik düzenlemelere yapılan masraflar bir yük değil, aksine kaza sonrası oluşabilecek masrafları önlediği ve verimliliği arttırdığı için maliyetleri azaltıcı ve kâr artırıcı bir özelliği bulunmaktadır [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14]. Öte yandan, iş kazalarının görünür ve hesaplanabilir doğrudan maliyetleri yanında görünmeyen dolaylı maliyetlerinin bulunduğu, dolaylı maliyetlerin görünür maliyetlere göre çok daha yüksek miktarda olduğu da birçok çalışmada gösterilmiştir [15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23].

İş kazaları hem işveren hem devlet, ortaya çıkan kamusal kayıplar nedeniyle detüm toplum için bir yüküdür. Burada sorulması gereken soru şudur; bu durumu işverenlere anlatmak, güvenli çalışmanın önemini benimsetmek nasıl mümkün olabilecektir? Yeni iş güvenliği yaklaşımında kazaları önlemek esas olduğuna ve eğer iş kazası meydana gelirse başlıca sorumlu işveren olacağına göre, işverenlerin konuyla ilgili eğitimleri ve bilinçlendirilmeleri, farkındalık düzeylerinin yükseltilmesi önem taşımaktadır. Bu noktada bilhassa iş kazalarının her yıl yaklaşık % 70'inin meydana geldiği küçük ölçekli işyer-

lerinin işverenlerine eğitim seminerleri düzenlemek Bakanlığın hedefleri arasında olmalıdır. Bu anlamda, iş güvenliği uzmanlarının rolü de çok önemlidir. Önlem alma ile kaza sonuçları arasındaki çizgiyi belirlemek, işveren ve üst yöneticileri bilinçlendirmek, sürekli uyanık tutmak, ikna etmek iş güvenliği uzmanının belki de ilk ve en önemli görevidir.

İŞYERİNDE KORUYUCU-ÖNLEYİCİ HİZMETLERİN YETERLİLİĞİ VE İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ ROLÜ

Önleyici İSG yaklaşımında risk değerlendirmesinden sonraki önemli aşama ise, işyerlerinde koruyucu-önleyici hizmetlerin sunulması ve organize edilmesidir. Modern ülkelerde olduğu gibi, onaylamış olduğumuz 161 sayılı ILO Sözleşmesi ve Avrupa Birliği'nin 89/391 sayılı İSG Çerçeve Direktifi'nin gereği olarak, işverence işyerinde koruyucu önleyici hizmetlerin sunulması için gerekli düzenlemeler de geçtiğimiz 10 yıllık süreçte yapılmaya çalışılmıştır. İşyerinde sağlık-güvenlik birimi kurulması, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi ile diğer sağlık personeli görevlendirilmesi, gerekli hallerde bu hizmetlerin harici kaynaklardan tedarik edilmesi ile ilgili düzenlemelerin amacı budur.

Bununla birlikte, mevcut sistem içinde bu hizmetlerin kalitesi ve yeterliliği tartışmalı durumdadır. İş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminin işyeri tehlike sınıfına göre yönetmelikle belirlenen çalışma süreleri, OSGB adıyla kurulan harici hizmet birimlerinin yeterliliği, iş güvenliği uzmanlarının nitelikleri, çalışma koşulları, özlük hakları ve mesleki bağımsızlıkları gibi konularda halen ciddi uygulama sorunları olduğu görülmektedir. Bilhassa, mevzuata göre işyerindeki tehlikelerin belirlenmesi ve gerekli önlemlerin belirlenerek işverene bildirilmesi noktasında önemli sorumlulukları bulunan iş güvenliği uzmanı ve işyeri

YAŞANAN HER İŞ KAZASINDA OLDUĞU GİBİ, SOMA FACIASINDA DA BİR KEZ DAHA GÖRÜLDÜ Kİ; KAZANIN ÖNLENMESİNDE GÖREVLİ KİŞİ VE KURUMLAR SORUMLULUĞU BİRBİRİNE ATMA YARIŞINA GİRMİŞTİR. OYSA KAZALAR MEYDANA GELMEDEN BAŞTA İŞVEREN, İŞ MÜFETTİŞİ VE UZMANLAR OLMAK ÜZERE SORUMLU HER KİŞİ VE KURUM GÖREVİNİ YERİNE GETİRSEYDİ BU KAZA OLMAYACAKTI. KAZALARI ÖNLEMELERLE İLGİLİ KURALLAR, YÖNTEMLER, TEKNİKLER MEVZUATTA, ULUSAL VE ULUSLARARASI STANDARTLARDA BELİRLENMİŞTİR.

GÜVENLİ İŞYERLERİNİN OLUŞTURULMASINDA ÖNCELİKLE İŞVERENLER DUYARLI VE KARARLI OLMALIDIR. İŞ KAZALARINDAN MADDİ ANLAMDA EN FAZLA ZARAR GÖREN KESİM İŞVERENLERDİR. BU BAKIMDAN, İŞ GÜVENLİĞİNİ BİR YÖNETİM SİSTEMİ DAHİLİNDE ELE ALIP GEREKLİ ORGANİZASYONU OLUŞTURMAK, İSG KURULLARI VE İSG BİRİMLERİ GİBİ İŞYERİ İÇİ DENETİM MEKANİZMALARINI ETKİN ŞEKİLDE KULLANMAK, ÇALIŞAN TEMSİLCİLERİNİ BELİRLEYİP SİSTEME DAHİL ETMEK VE KATILIMCI BİR İSG YÖNETİM MODELİ OLUŞTURMAK, İŞ GÜVENLİĞİNDE MÜHENDİSLİĞİ EN İYİ ŞEKİLDE KULLANARAK OLASI KAZA RİSKLERİNİ MİNİMİZE ETMEK İŞVERENLERİN GÖREVIDİR.

hekimlerinin, ücretlerini işveren-
den aldıkları bir çalışma ilişkisinde
"işveren desteği olmadangörevlerini
meslek bağımsızlık ilkesi doğrultu-
sunda nasıl yerine getirebilecekleri"
sorusu halen kesin bir yanıt bula-
mamıştır. İş güvenliği uzmanlarının
aldıkları eğitimler yetersiz, ücretleri
düşük, çalışma saatleri esnek ve
uzun, deneyimleri eksiktir. İşyerlerinde
iş güvenliği kültürü zayıf, çalışma
koşulları ağırdır. İşyerlerinde ve kendi
mesleklerinde mevcut rekabet ve
zaman baskısı da dikkate
alındığında, İSG Kanunu'nun
8 inci maddesi
ile omuzlarına
yüklenen ciddi
sorumluluklarla
başedebi-
lecek karar
verme

yetisine ve gerekli özgüvene sahip
değildirler. Şu halde iş güvenliği
uzmanlarından çok şey beklemek
gibi bir hataya düşmemek gerekir.
Buna rağmen, uzmanlar bu işi mes-
lek olarak kabul ettiklerine, yaptık-
ları sözleşmelerle yetki kendilerine
verildiğine göre "sorumlu olmamalıdır"
demek de doğru bir yaklaşım olma-
yacaktır. Uzmanlar öncelikle görev
yaptıkları işverene, sonra devlete
ve tüm topluma karşı sorumludur.
Ancak görevlerini yerine getirirken
karşılaşabilecekleri güçlüklerle karşı
koruyucu düzenlemeleri yapmak da
Bakanlığın görevidir. Mesela görev-
lerini yerine getirmelerinden dolayı
işten çıkarılmalarını engelleyici iş
güvencesi sağlayan düzenlemeler
(tazminat gibi) getirmek gibi. Öte
yandan, ilk kez 2008 yılında 5763
sayılı torba yasa ile İş Kanunu 2 ve
81 inci maddelerinin yeniden düzen-
lenmesi ile başlayan, sonraki süreçte
6331 sayılı İSG Kanunu'nun 6 inci
maddesi ile devam ettirilen, Ortak
Sağlık ve Güvenlik Birimi (OSGB)
adıyla İSG hizmetlerinin işletme dışın-
dan da tedarik edilebilmesine olanak
sağlayan sistem de sağlıklı yürüme-
mektedir. İşverenlerden iş almak ile
artan OSGB'lerin yarattığı rekabet
arasında sıkışan OSGB'ler, sun-
duğu hizmetin kalitesini art-
tırmaktan ziyade ayakta

kalabilme çabasına
girmektedir. Bu du-
rumda OSGB'lerin
yasal olarak hazırlan-
ması zorunlu evrakları
hazırlayıp işyeri-
ne göndermekten
başka bir rolü kal-
mamaktadır.
OSGB'lerde
görev
yapan
uzman ve

hekimlerin niteliklerinin düşük olması
da dikkate alınır, iş kazalarını önle-
mek üzere büyük beklentiler içinde
olduğumuz bu sistemde sorunlar
giderek büyümektedir.

Ülke genelinde sayısı 1600'e
yaklaşan OSGB'lerin kontrolsüz
biçimde çoğalması, yetki almanın
kolay olması, hizmet birim fiyatlarının
aşırı düşmesi, risk değerlendirmesi
ve diğer işlerinkimi zaman işyeri-
ni hiç görmeden yapılması, işyeri
ziyaretlerinin mevzuatta belirtilen
sürelerde yeterli şekilde yapılmaması,
OSGB'lerin sorumluluğu konusunda-
ki belirsizlikler gibi birçok sorun, ha-
rici kaynaklardan İSG hizmeti tedarik
etmenin, en azından kısa vadede
yazar sağlamayacağını göstermekte-
dir. Bu konuda önerimiz, Bakanlığın
OSGB'leri, bilhassa başta OSGB sa-
hiplerini, uzmanları, hizmet verdikleri
işyerleri ile danışarak denetlemesi,
aşırı rekabet karşısında hizmet birim
fiyatları düştüğünden hizmet birim
taban fiyatlarını oluşturması veya en
azından oluşturulması için öncülük
etmesi gerekmektedir.

Her ne kadar artık bilimsel ve tek-
nolojik koşullara uygun olan modern
önleyici yaklaşım benimsenmiş olsa
da, AB normlarına uyum sağlamak
gayesiyle alelacele yapılan düzenle-
melerle, halihazırda sağlıklı çalışma-
yan, türlü sorunlarla boğuşan bu
alanda başlıca sorumlu ve görevli
kurumlar olan İSG Genel Müdürlüğü
ve İş Teftiş Kurulunun asıl görevi,
"eğitim vermek ve oluşan bir piyasayı
yönetmek değil", bahsettiğimiz so-
runları tespit edip gerekli düzenleme-
leri yapmak, iş kazalarını önlemek,
bu amaçla işyerleri, eğitim kurumları
ve OSGB'leri etkin şekilde denetle-
mek, kalitesiz hizmet sunulmasını ve
haksız rekabeti önlemek, iş güvenliği
uzmanları ve hekimleri korumak,
mevzuatı devamlı güncel tutmaktır.

Mevzuat ve denetimdeki eksiklikler ile işverenlerin konuya yaklaşımında gelişme olmadığı sürece, işyerinde koruyucu-önleyici faaliyetler birkaç işletmedeki iyi örnekler dışında hayata geçirilemeyecektir. Yani, bu anlamda biraz zamana ihtiyaç duyulduğu gibi, iş kazaları ve meslek hastalıklarıyla ilgili kötü tabloda kayda değer bir iyileşme beklenmesine de olanak yoktur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Güvenli işyerlerinin oluşturulmasında öncelikle işverenler duyarlı ve kararlı olmalıdır. İş kazalarından maddi anlamda en fazla zarar gören kesim işverenlerdir. Bu bakımdan, iş güvenliğinin bir yönetim sistemi dahilinde ele alıp gerekli organizasyonu oluşturmak, İSG Kurulları ve İSG Birimleri gibi işyeri içi denetim mekanizmalarını etkin şekilde kullanmak, çalışan temsilcilerini belirleyip sisteme dahil etmek ve katılımcı bir İSG yönetim modeli oluşturmak, iş güvenliğinde mühendisliği en iyi şekilde kullanarak olası kaza risklerini minimize etmek işverenlerin görevidir. İş güvenliği ile ilgili çalışmalar aynı zamanda verimliliği arttırmakta, kazalar önlendiği için kaza maliyetleri ortadan kaldırılmakta, bu nedenle modern üretim sistemlerinin vazgeçilmez bir parçası olan iş güvenliği yönetim sistemi, işletmelerin yönetim sistemlerine entegre edilmektedir. Modern, insan ve çalışan haklarına saygılı, duyarlı ve istikrarlı bir yönetim sistemi

oluşturmak, uzun vadede işletme kârının artmasına katkıda bulunmak bakımından önemlidir. Gelişmiş ülkelerde işletmelerde iş güvenliğine yaklaşım bu şekildedir. İş güvenliğinde sistem oluşturmak, bu amaçla en güncel teknoloji ve üretim yöntemlerini dikkate alan bir mevzuat oluşturmak ve bu mevzuatın en iyi şekilde denetlenmesini sağlamak da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın görevidir. Bakanlık ve İş Teftiş Kurulu, salt ekonomik saiklerle tabir uygunsa "durumu idare etmekten" öteye geçmek zorundadır. Bilhassa maden, inşaat, gemi inşa gibi riskli sektörlerde denetimler sık ve titiz şekilde yapılmalıdır. Geçmişte olduğu gibi, Soma faciasıyla bir kez daha gördüğümüz "yasaları bir sihirli değnek gibi görmek" geleneği sorunları çözmede yeterli olmayacaktır. Denetim olmadığında, yukarıda bahsettiğimiz uygulama sorunlarına çözüm bulunmadığında, yasa ile getirilen para cezalarının caydırıcı etkisi kalmamakta, çalışma hayatında güvenlik kültürünün gelişmesi ve yerleşmesi mümkün olmamaktadır. Denetim yoluyla bilhassa işveren ve işletme yöneticilerin farkındalık düzeyi yükseltilemediği sürece, yasa ile getirilen düzenlemeler "yasak savmadan" öteye geçemeyecek, kağıt üstünde kalacak, önleyicilik gerçek anlamda uygulanmadığı için iş kazaları azalmayacaktır. Nitekim, 6331 sonrasında OSGB firmalarından oluşan piyasanın vicdanına terk edilen bu alanda yaşa-

nanlar sorunlar da bu tespiti doğrular niteliktedir. Para kazanmak ve konuya ticari saiklerle yaklaşan OSGB'lerin hazırlayıp işletmelere sunduğu dokümanlar, iş müfettişine gösterip para cezalarından kurtulmayı sağlamakta, ancak önlemlerin uygulandığını ve işyerlerinin gerçek anlamda kontrol altında olduğunu garanti etmemektedir. Yaşanan her iş kazasında olduğu gibi, Soma faciasında da bir kez daha görüldü ki; kazanın önlenmesinde görevlikşi ve kurumlar sorumluluğu birbirine atmayarına girmiştir. Oysa kazalar meydana gelmeden başta işveren, iş müfettişi ve uzmanlar olmak üzere sorumlu her kişi ve kurum görevini yerine getirseydi bu kaza olmayacaktı. Kazaları önlemekle ilgili kurallar, yöntemler, teknikler mevzuatta, ulusal ve uluslararası standartlarda belirlenmiştir. Bu konuda bilgi birikimi son 30 yılda büyük bir gelişim göstermiştir. O halde bunları uygulamak ve kazalarla ortaya çıkan büyük maddi kayıpları ve yetim kalan çocuklarla ortaya çıkan toplumsal sorunları önemli ölçüde azaltmak mümkün olabilir.

Sonuç olarak, ülkede maden ve inşaat sektörlerinde her yıl "bir Soma kadar" insan ölmek, sorunu Soma üzerinden politize etmek de, Soma'yı unutturmak da Türkiye'de iş güvenliği sorununa bir çözüm olmayacaktır. İş kazalarının nedenleri ve alınması gereken tedbirleri bilimsel ilkeler ışığında incelemek ve hayata geçirmek tüm sosyal tarafların öncelikli hedefi olmalıdır. ●

KAYNAKLAR

- 1.G. Waehrer, J.P. Leigh, D. Cassady, and T. Miller, "Costs of occupational injury and illness across states", *Journal of Occupational And Environmental Medicine*, vol. 46, pp.1084-1095, 2004.
- 2.E. Leopold and S. Leonard, "Costs of construction accidents to employers", *Journal of Occupational Accidents*, vol.8, no.4, pp. 273-294, 1987.
- 3.B. Brody, Y. Létoirneau and A. Poirier, "An indirect cost theory of work accident prevention", *Journal of Occupational Accidents*, vol.13, pp. 255-270, 1990.
- 4.International Labour Office (ILO), *Labour Statistics*, ILO Publication, 2004.
- 5.P. M. Rikhardsson and M. Impgaard, "Corporate cost of occupational accidents: an activity-based analysis", *Accident Analysis & Prevention*, vol.36, no.2, pp.173-182, 2004.
- 6.P. Hamalainen, J. Takkala and K. L. Saarela, "Global estimates of occupational accidents", *Safety Science*, vol.44, no.1, pp.137-156, 2006.
- 7.D. Andreoni, *Cost of Occupational Accidents and Diseases*, International Labour Organisation, Geneva, Occupational Safety and Health Series 54, 1986.
- 8.T. Larsson and N. Betts, "The variation of occupational injury cost in Australia: estimates based on a small empirical study", *Safety Science*, vol. 24, pp.143-155, 1996.
- 9.P. M. Rikhardsson, "Accounting for the cost of occupational accidents", *Corporate Social Responsibility and Environmental*

- Management, vol.11, no.2, pp. 63-70, 2004.
- 10.T. Larsson, "The diusion of employer responsibility", In: Frick, K., Langaa Jensen, P., Quinlan, M., Wilthagen, T. (Eds.), *Systematic Occupational Health and Safety Management— Perspectives on an International Development*. Elsevier Science Ltd., Oxford, 2000.
- 11.. Eugenio, G. Carvajal and R. M., Carmen, *Cost estimation methodology for occupational accidents in construction projects*, Spanish Ministry of Science and Education, 2010.
- 12.R. Levitt and N.M. Samelson, *Construction safety management*, 2nd edition. Wiley, New York, 1993.
- 13.M.C. Rubio, G. Martinez, J.C. Rubio and J. Ordoñez, "Role of the civil engineer as a coordinator of safety and health matters within the construction sector". *Journal of Professional Issues in Engineering Education and Practice*, vol.134, no. 2, pp.152-157, 2008.
- 14.International Labour Office (ILO), *Accident Prevention A Workers Educational Manual*, 2nd Edition, P.4., Genova: ILO P., 1986.
- 15.R.D. Fulwiler, "The new safety pyramid", *Occupational Hazards*, vol.64, no.1, pp.50-55, 2002.
- 16.A. Muezzinoglu, "New occupational safety pyramid", *Engineers and Mechanical Magazine*, MMO Publication, vol.48, no. 567, pp.35-41, 2007 (in Turkish).
- 17.M. K. O. Aaltonen, J.P. Kitinoja, J. Sari, M. Tynkkynen

- and H. Virta, *Costs of occupational accidents-Effects of occupational safety on company business. A research and development project*, http://www.eanpc.org/pdf/wed_res_1730_aaltonen.pdf, 2012.
- 18.F. L. Abiuso and D. S. La Figuera, *An analysis of the costs of work-related accidents and illnesses in Catalonia*, Government of Catalonia Ministry of Employment, Labour Relations Department, 2007.
- 19.Eurostat, *Statistical analysis of socio-economic costs of accidents at work in the European Union*, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2004.
- 20.M. K. O. Aaltonen, J.P. Kitinoja, J. Sari, M. Tynkkynen and H. Virta, *Costs of occupational accidents-Effects of occupational safety on company business. A research and development project*, http://www.eanpc.org/pdf/wed_res_1730_aaltonen.pdf, 2012.
- 21.F. L. Abiuso and D. S. La Figuera, *An analysis of the costs of work-related accidents and illnesses in Catalonia*, Government of Catalonia Ministry of Employment, Labour Relations Department, 2007.
- 22.Eurostat, *Statistical analysis of socio-economic costs of accidents at work in the European Union*, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2004.
- 23.E. Leopold and S. Leonard, "Costs of construction accidents to employers", *Journal of Occupational Accidents*, vol.8, no.4, pp. 273-294, 1987.

ÇALIŞANLAR 'GÜVENLİĞİ YETERSİZ' BULURKEN, İŞVERENLER 'RİSK ANALİZİ YAPTIRDIK' DİYOR

Çalışanların yüzde 77'si iş yerindeki güvenlik önlemlerini yetersiz buluyor

Türkiye'nin mavi yaka ve ara kademedeki lider insan kaynakları sitesi Eleman.net, geçtiğimiz aylarda Soma'da yaşanan ve tüm ülkeyi yasa boğan maden kazası sonrası çalışan ve işverenler arasında 'İş Güvenliği' konulu bir anket düzenledi. Eleman.net'in İş Güvenliği anketine katılan çalışanların yüzde 77'si işyerindeki güvenlik önlemlerini yetersiz bulurken, sadece yüzde 23'ü güvenlik önlemlerinin yeterli seviyede olduğunu belirtti. Ankete katılan firma yetkililerinin yüzde 85'i ise firmalarında risk analizinin yapıldığını ifade ediyor.

Eleman.net, Soma'da yaşanan ve 301 kişinin can kaybıyla sonuçlanan maden faciasının ardından, 7 bin 360 firma yetkilisi ile 8 bin 920 çalışanın katılımıyla 'İş Güvenliği' konulu bir anket düzenledi. Ankete katılan çalışanların yüzde 77'si işyerindeki güvenlik önlemlerini yetersiz bulurken, sadece yüzde 23'ü güvenlik önlemlerinin yeterli seviyede olduğunu belirtti. Ankete katılan firma yetkililerinin yüzde 85'i firmalarında risk analizi yapıldığını ifade ederken, yüzde 8'i de risk analizi yapılmadığını belirtiyor. Eleman.net Genel Müdürü Özlem Demirci Duyarlar, "Çarpıcı sonuçların elde edildiği anket çalışmasına göre, bugüne kadar çalıştıkları firmalarda iş kazası geçiren ya da böyle bir olaya tanık olan çalışanların oranının yüzde

57 olması, Türkiye'deki iş güvenliği uygulamalarının halen yeterli seviyede bulunmadığı ve bu konuya gerekli önemin verilmediğini gösteriyor" dedi.

EKİPMAN KULLANIMIYLA İŞ KAZALARINA BAĞLI CAN KAYBI VE YARALANMALARINI ÖNLEMENİN MÜMKÜN

İş güvenliği konusunda doğru ve yeterli ekipman kullanımının öneme dikkat çeken Özlem Demirci Duyarlar, "Soma'da yaşanan felaket iş güvenliği ve buna bağlı olarak ekipmanların önemini bir kez daha gözler önüne serdi. Branşı ne olursa olsun, riskli çalışma koşullarına sahip tüm firmaların iş ve işçi güvenliğini sağlayan ekipmanları eksiksiz kullanmaları

gerekiyor" dedi. Çalıştığı iş yerinde iş kazası geçirmeyen ya da böyle bir olaya tanık olmayan kişilerin oranının yüzde 43'te kaldığına işaret eden Duyarlar, anketten çıkan sonuçları şöyle özetledi:

"İş güvenliği uygulamaları konusunda Ortak Sağlık Güvenlik Birimleri'nden destek alan firmaların oranı yüzde 63 olurken, firma bünyesinde iş güvenliği uzmanı bulunduranların oranı yüzde 24. İşverenlerin yüzde 13 gibi önemli bir oranı da firmalarında iş güvenliği konusunda herhangi bir çalışma yapılmadığını ifade ediyor. Güvenlik uygulamaları kapsamında kaçış planı oluşturduğunu belirten şirketlerin oranı yüzde 79 iken, oluşturmayanların oranı yüzde 10'a sahip."

Ankette sorulan sorular ve alınan yanıtların dağılımı ise şu şekilde;

İş yerinizdeki iş güvenliği önlemlerini yeterli buluyor musunuz?	Adaylar (%)
Hayır, yeterli bulmuyorum.	77
Evet, yeterli buluyorum.	23
Bugüne kadar çalıştığınız iş yerlerinde herhangi bir meslek/iş kazasıyla karşılaştınız mı?	Adaylar (%)
Evet, karşılaştım.	57
Hayır, karşılaşmadım.	43
Firmanızın iş ve işçi güvenliği uygulamaları nasıl sağlanıyor?	Firma Yetkilileri (%)
Ortak Sağlık Güvenlik Birimleri'nden (OSGB) destek alınıyor.	63

Firma bünyesinde İş Güvenliği Uzmanı bulunmakta.	24
İş güvenliği konusunda herhangi bir çalışma yapılmıyor.	13
Firmanızın iş güvenliği uygulamaları kapsamında risk analizi yapıldı mı?	Firma Yetkilileri (%)
Evet, yapıldı.	85
Hayır, yapılmadı.	8
Bilgim yok.	7
Firmanızın iş güvenliği uygulamaları kapsamında kaçış planı oluşturuldu mu?	Firma Yetkilileri (%)
Evet, oluşturuldu.	79
Bilgim yok.	11
Hayır, oluşturulmadı.	10

DENİZLİ ÇINAR ORTAK SAĞLIK GÜVENLİK BİRİMİ B SINIFI İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI AYLİN PEKER:

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Kapsamında Alınması Gereken Önlemler

Can güvenliğimiz için elbette ki branşlaşmaya, uzmanlaşmaya ihtiyaç vardır. Bunu da sağlamak için uygulayıcılar hiç şüphe yoktur ki, iş güvenliği için uygun işe uygun adamı yönlendirerek gerekli branşlaşmayı sağlamaktadır. Bunu yapmazlarsa facialar kaçınılmaz olacaktır.

30 /06/2014 tarihinde yayınlanmış ve 01/01/2013 tarihinde yürürlüğe girmiş olan 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre işveren mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için çalışan sayısı ve tehlike sınıfına göre;

- 50 ve üzeri çalışanı olan sanayiden sayılan ve sürekli 6 ay çalışan işletmeler 01/01/2013 tarihi itibarıyla
- 50 'den az çalışanı olan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri 01/01/2014 tarihi itibarıyla
- 50'den az çalışanı olan az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri 01/07/2016 tarihi itibarıyla iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli bulundurmaları yükümlüdür.

Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla devamlılığı olan işlerin yapıldığı tüm işyerlerinde iş sağlığı

ve güvenliği kurulları oluşturulmalıdır. 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa göre işveren; çalışma ortamının ve çalışanların sağlık ve güvenliğini sağlama sürdürme ve geliştirme amacı ile risk değerlendirmesi yapmak yada yaptırmak ile yükümlüdür. Risk değerlendirmesi işletmelerin iş kazası ve meslek hastalıklarına sebebiyet verebilecek tehlikelerin önceden belirlenerek gerekli önlemlerin önceden alınmasını sağlar. Risk değerlendirmesi sadece yapılması zorunlu bir gereklilik olarak görülmemeli, işletmenin geleceği yönünden önemi üzerinde de durulmalıdır. İş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesine yönelik yapılacak bu çalışmaların sonucunda alınacak önlemlerle işletmelerin sağlık giderleri ve tazminat giderleri azalacak, güvenli çalışma ortamında verimlilik artacak, üretimde kalite yükselecek, işletme güven ve prestij

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARI VE İŞYERİ HEKİMLERİ İŞYERİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR VE YAPILACAK DEĞİŞİKLİKLERLE İLGİLİ OLARAK TASARIM, MAKİNE VE DİĞER TEÇHİZATIN DURUMU, BAKIMI, SEÇİMİ VE KULLANILAN MADDELER DE DÂHİL OLMAK ÜZERE İŞİN PLANLANMASI, ORGANİZASYONU VE UYGULANMASI, KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLARIN SEÇİMİ, TEMİNİ, KULLANIMI, BAKIMI, MUHAFAZASI VE TEST EDİLMESİ KONULARININ, İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ MEVZUATINA VE GENEL İŞ GÜVENLİĞİ KURALLARINA UYGUN OLARAK SÜRDÜRÜLMESİNİ SAĞLAMAK İÇİN İŞVERENE TAVSİYELERDE BULUNMALIDIR.

kazanacak, pazar payı yükselecek ekonomik yönden güçlü hale gelecektir. En önemlisi de iş kazaları ve meslek hastalıkları önenebilecektir. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri, eğitim planları doğrultusunda iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimleri tarafından verilmeli ve sürekli eğitimlerle çalışanlar iş güvenliği konusunda bilinçlendirilmelidir. İş ya da işyeri değişikliği, uzun süreli izin, kullanılan donanım ya da malzemelerin değişikliği ardından, yeni çalışma koşullarına yönelik olarak çalışanlar eğitim almalı ve düzenli aralıklarla bu eğitimler tekrarlanmalıdır. Aynı zamanda tüm çalışanlar, işyerinde karşılaşılabilecekleri her durum hakkında olduğu gibi, hak ve sorumlulukları ile ilgili de bilgilendirilmelidir. Çalışanlar için bir başka zorunlu eğitim ise mesleki eğitim olarak belirlenmiştir. Tehlikeli ve çok tehlikeli işyerlerinde çalışacak olanların, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığı belgelenmesi şart olmuştur. Böylece iş sağlığı ve güvenliği, mesleki eğitimle de desteklenmiştir. 6331 sayılı kanun ile eğitim maliyetlerinin çalışana yansıtılmaması ve eğitim süresinin iş süresinden sayılması sağlanmıştır. İş Güvenliği uzmanları ve işyeri hekimleri işyerinde yapılan çalışmalar ve yapılacak değişikliklerle ilgili olarak tasarım, makine ve diğer teçhizatın durumu, bakımı, seçimi ve kullanılan maddeler de dâhil olmak üzere işin planlanması, organizasyonu ve uygulanması, kişisel koruyucu donanımların seçimi, temini, kullanımı, bakımı, muhafazası ve test edilmesi konularının, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına ve genel iş güvenliği kurallarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamak için işverene tavsiyelerde bulunmalıdır. İş Güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi tarafından çalışma ortamının gözetimini yapılarak, sektöre ve yapılan işe

göre işyerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden yapılması gereken periyodik bakım, kontrol ve ölçümler planlanmalı ve uygulanmasını kontrol etmelidir. İşyerinde kaza, yangın veya patlamaların önlenmesi için mevzuata uygun çalışmalar yapılarak ve uygulamaları takip edilerek doğal afet, kaza, yangın veya patlama gibi durumlar için acil durum planları hazırlanmalı, periyodik olarak eğitimleri ve tatbikatları yapılmalıdır. Ortam ölçümleri ile (gürültü, toz, aydınlatma, titreşim vb) işletmelerin ortam haritaları çıkarılmalı, çıkan sonuçlara göre toplu korunma önlemleri ya da kişisel korunma önlemleri alınmalı ve işverenler tarafından takip ve kontrolü yapılmalıdır. Çalışanlar için riskli durumların belirlenebilmesi, hassasiyetlerin saptanması ve alınacak önlemlerin bu doğrultuda oluşturulabilmesi için tüm çalışanların sağlık gözetimine tabi tutulmaları gerekmektedir. Tehlikeli ve çok tehlikeli

sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacak olanlar ise yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılmamalıdır. İşe giriş muayeneleri, periyodik muayeneler ve tetkikler ile yapılacak sağlık gözetimleri meslek hastalıklarının erken teşhis edilmesi ve gerekli önlemlerin alınması açısından son derece önemlidir. İşyeri hekimleri tarafından ,çalışanın yaptığı işe ve çalışma ortamına göre gerekli tetkikler belirlenir ve sonuçlar değerlendirilir. Kanunun doğru ve etkin uygulanıp uygulanmadığının kontrolü için gerçekleştirilecek olan teftişler, bu teftişlerde görev alacak kişiler ve işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği konularında yapılacak olan ölçüm, inceleme, araştırma faaliyetlerine ilişkin hususlar 6331 Sayılı Kanun kapsamında belirlenmiştir. Bu faaliyetler sonucunda belirlenen, kanundaki hükümlere aykırı davranışlara uygulanacak idari para cezaları da netlik kazanmış ve caydırıcı hale gelmiştir. ●

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU YÖNETİM KURULU BAŞKANI TUĞRUL KUDATGÖBİLİK:

İş Sağlığı ve Güvenliği ve İşyerlerimiz

Konfederasyonumuz kuruluşundan itibaren iş sağlığı ve güvenliği alanında öncü rol üstlenmiş, ülkemizde modern anlamda iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının artmasında TİSK camiasının büyük katkısı olmuştur.

İş sağlığı ve güvenliği, genel olarak çalışanların sağlık ve güvenliğini sağlamaya ve geliştirmeye yönelik faaliyetler bütünü olarak tanımlanmaktadır. İşletmelerin en önemli unsuru olan çalışanların korunması, insani ve sosyal bir zorunluluk olmasının yanı sıra ekonomik olarak da gereklidir. Nitekim konuyla ilgili olarak Uluslararası Sosyal Güvenlik Derneği'nin (ISSA) yaptığı araştırmada, iş sağlığı ve güvenliğine yapılan bir birimlik yatırımın işletmeye 2,2 birimlik katma değer sağladığı görülmektedir. Bu itibarla, işletmelerin sürdürülebilirliği açısından iş sağlığı ve güvenliği hayati bir unsurdur. Konfederasyonumuz kuruluşundan itibaren iş sağlığı ve güvenliği alanında öncü rol üstlenmiş, ülkemizde modern anlamda iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının artmasında TİSK Camiasının büyük katkısı olmuştur. Risk değerlendirmesi, yönetim sistemleri,

kişisel koruyucu donanım standartları, iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri gibi temel konularda TİSK ve Üye İşveren Sendikaları işletmelere rehberlik etmiştir. TİSK Camiası, yetiştirdiği uzmanlar ve kalifiye işgücü vasıtasıyla ulusal düzeyde kapasitenin gelişimini sürekli desteklemiştir. Son yıllarda iş sağlığı ve güvenliği konusundaki farkındalığın artması memnuniyet vericidir. Konuyla ilgili akademik araştırmaların ve nitelikli uzman sayısının arzu edilen düzeye eriştiğinden söz edilememekle birlikte, olumlu bir eğilim yaşandığı gözlenmektedir. Çalışanların sağlık ve güvenliğine yönelik faaliyetlerin artmasında özellikle müstakil bir İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun yasallaşmasının önemli rolü mevcuttur. 2006 yılından beri yürütülen çalışmaların ürünü olan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Ka-

nunu, 30 Haziran 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Kanun hükümlerinin büyük kısmı 1 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe girmekle birlikte, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler ile kamu kurumları için geçiş hükümlerine yer verilmiştir. Kanun'un yürürlüğe girmesinin ardından anılan geçiş hükümleri tekrar düzenlenerek, uygulamadaki ihtiyaçlara cevap verilmiştir. Bunlara ilaveten Kanun'un uygulanabilirliğini sağlayacak ikincil mevzuat çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmış bulunmaktadır. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, daha önce iş sağlığı ve güvenliği açısından düzenleme bulunmayan birçok işyerini ilk kez kapsama almış bulunmaktadır. Bugüne kadar yalnızca İş Kanunu kapsamındaki çalışma ilişkilerinde uygulama alanı bulan iş sağlığı ve güvenliği normları, 6331 sayılı Kanun ile memurlar ve İş Kanunu kapsamı

dışındaki işyerlerini de kapsayacak şekilde, personel istihdam eden tüm işyerlerinde uygulanacaktır. Kapsam genişlemesini daha da somutlaştırmak gerekirse, sadece tarım alanında kapsama alınan çalışan sayısı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı verilerine göre 5 milyon 100 bin kişidir. Bu bağlamda özellikle Avrupa Birliği üyelik sürecinde sıkça dile getirilen; iş sağlığı ve güvenliği hükümlerinin sınırlı bir kesimi kapsadığına yönelik itirazlar artık geçerliliğini yitirmiştir. Yeni Kanun ile işveren yükümlülükleri ve yaptırımlar ağırlaştırılmakta; iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi çalıştırma zorunluluğu için aranan 50 işçi kriteri kaldırılmakta; risk değerlendirmesi, işin durdurulması, işçinin çalışmaktan kaçınması gibi konular yeniden düzenlenmekte; Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi yasal statüye kavuşturulmaktadır. Ayrıca

Kanun, risk değerlendirmesi, acil durum, tahliye planları ve büyük endüstriyel kazalar gibi daha önce yasal açıdan yeterince düzenlenmemiş bazı konularda da yenilikler içermektedir. Mevzuat konusunda belirttiğimiz bu ilerlemeler, ne yazık ki uygulamada yaşanan sorunları çözememektedir. Soma'da yaşanan facianın da gösterdiği üzere, en iyi mevzuat yapılsa bile uygulama eksiklikleri iş sağlığı ve güvenliğini tehdit etmektedir. İş kazaları ve meslek hastalıkları vaka sayısının gelişmiş ülkeler düzeyine indirilmesi ve özellikle ölümlü kazaların yaşanmaması için herkesin yasal ve vicdani sorumluluk bilinciyle hareket etmesi zorunludur. Çalışma ortamının düzenlenmesinde ve işin yürütülmesinde bilimsel ve teknik gerekliliklere uyulması da temel şarttır. Öte yandan, iş sağlığı ve güvenliği uzman sayısının yetersizliği mutlaka

giderilmeli, işyerlerindeki deneyimli personelin belgelendirilmesine imkan tanınmalıdır. İş sağlığı ve güvenliği kültürü toplum geneline yaygınlaştırılmalı; güvenlik bilincinin aşılması milli eğitim politikasının bir parçası olmalıdır. Konfederasyonumuz, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkanlığı ile işbirliği içerisinde, işletmelere yönelik İş Teftişi konulu seminerler düzenleyerek, sorunların ortak bir zeminde değerlendirilmesini sağlamaktadır. Konfederasyonumuz 2015 yılından itibaren büyük boyutlu bir İş Sağlığı ve Güvenliği Projesi yürütecek; ayrıca ILO, ÇSGB ve diğer sosyal paydaşlarla bu alanda birlikte çalışacaktır. Milli Eğitim Bakanlığı ve TİSK arasında imzalanan protokolle tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde çalıştırılacak işçilere eğitim verilmektedir. ●

İŞ DÜNYASININ GÖZÜYLE İŞ GÜVENLİĞİ

İŞ KAZALARINI EN AZA İNDİRMEK VE MESLEK HASTALIKLARINI SIFIRLAMAK ÖNCELİKLİ HEDEFİMİZ OLMALI

Dünya genelinde her gün yaklaşık 1 milyon iş kazası meydana geliyor. Bunun sonucunda maalesef her yıl 2,3 milyon insan hayatını kaybediyor, çok daha fazlası iş göremez hale geliyor. Ülkemizde de sadece son bir yılda 706 bin kişi iş kazası geçirdi, 5 milyonun üzerinde çalışan kaza riskine maruz kaldı. 13 Mayıs'da Soma'da yaşanan maden faciası ise hepimizi derinden üzdü. Yaşadığımız bu kaza, iş güvenliği

konusunun ne kadar önemli olduğunu ve bu konuda gereken her türlü tedbirin alınması gerektiğini bir kez daha gösterdi.

Bilindiği gibi 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile çalışan sayısına, iş koluna ve tehlike sınıfına bakılmaksızın tüm işletmeler ve çalışanlar kapsama alınmış, işyerlerinde uzman ve hekim istihdam

Ekrem DEMİRTAŞ
İZMİR TİCARET ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

bu ülkelerin gerisindeyiz. İlk etapta işletmeler açısından Kanunun uygulamaları zor ve masraflı gibi görünse de, uzun vadede hem çalışanlar hem de işverenler için kazançlı olacağını düşünüyorum. Sonuçta iş kazaları ve meslek hastalıklarının yarattığı olumsuzluklar ile kıyaslandığında bunları önlemenin maliyeti çok daha düşük. Bir iş yerinde yaşanan iş kazası; yüksek sağlık giderlerine, işin yavaşlaması

edilmesi, risk değerlendirmesi yapılması, çalışanlara mevzuattaki şekil ve sürelerle eğitim verilmesi gibi pek çok zorunluluk getirilmiştir.

Böylece iş sağlığı ve güvenliği konusu, ilk kez müstakil bir kanunla ele alınmış oldu. Bu önemli bir gelişme, fakat Avrupa ülkeleri ile kıyaslandığında hala

ya da durmasına, bu nedenle üretim kaybına, diğer çalışanlarda moral bozukluğuna ve itibar kaybına yol açıyor.

Bu kanunun doğru ve etkin bir şekilde uygulanmasıyla birlikte tüm bunlar zamanla azalacaktır. İş kazalarını en aza indirmek ve meslek hastalıklarını sıfırlamak öncelikli hedefimiz olmalı. İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'ne de önemli görevler düşüyor. Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri; işverenlere, iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerine ve çalışanlara rehberlik yapmalı, destek vermeli. Neticede, iş güvenliği, bir mecburiyetten ziyade, çalışanların sağlığını ve güvenliğini destekleyen, verimi ve kaliteyi arttıran bir araç olarak görülmeli. ●

“SANAYİCİ, DEVLET VE İŞÇİ ÜZERİNE DÜŞEN GÖREVLERİ YERİNE GETİRMELİ”

Araştırmalar, ülkemizde, her gün ortalama 172 iş kazası meydana gelirken, bunların 3'ü ölüm ve 6'sı iş görmezlikle sonuçlandığını göstermektedir. Bu kazalar kısa sürede iyileşebilen, uzun süreli iş kayıplarına yol açan, uzuv kaybı veya maalessif ki ölümle sonuçlanabilen nitelikte olabilmektedir. Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği konusunda, gerek mevzuat gerekse uygulama anlamında Avrupa Birliği'ne üyelik ekseninde yapılan

çalışmalarla önemli adımlar atılsa da, başta ihmal ve denetimin yetersizliği hususları, ciddi can kayıplarına neden olmaktadır.

Bizler sanayiciler olarak, gerek işyerlerimizin ve çalışanlarımızın huzur ve güvenliğinin sağlanması, gerek ülke ekonomimizin iş kazaları dolayısıyla taşıdığı yükten kurtulabilmesi amacıyla söz konusu kanunun uygulanması açısından ciddi sorumluluklar taşıdığımızın farkındayız.

Ender YORGANCILAR
EBSO YÖNETİM KURULU
BAŞKANI

Yasal düzenlemeler, yapılan uygulamalar ve denetimler, işçinin, işverenin, devletin, ekonominin zarar görmesinin önüne geçmek içindir. Yasal düzenlemelerin göz ardı edilmesi, denetimlerin usulünce yapılmaması, işçi veya işverenlerin yaptırımlar karşısında bilinçsiz ve duyarsız davranabilmesi ülkemizde ve dünyada yaşanan birçok elim hadisenin temel kaynağıdır.

Özellikle tüm ülkemizi yasa boğan, Soma Maden Kazası, iş güvenliği konusunun ne kadar hayati ve kritik olduğunu gözler önüne sermiştir. Kazaların önüne geçilebilmesi için devletin yasal düzenleme getirmesi ve denetim mekanizmalarını doğru şekilde işletmesi gerekmektedir. İşverenler olarak biz sanayicilere düşen görev ise yasalara harfiyen uymak, işletmelerimizde yaşanabilecek olan kazalara karşı gerekli önlemleri alıp, çalışanlarımızı bilinçlendirmektir. Bu sorumluluk çerçevesinde Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; sadece son 1 yılda 11 tane iş sağlığı ve gü-

venliği ile ilgili bilgilendirme toplantıları düzenledik. Yaşanan hadiseler verilen eğitimlerin, sürdürülen çalışmaların ve yapılan girişimlerin son derece doğru bir noktaya temas ettiğini, ancak daha yapılacak çok şeyimiz olduğunu ortaya koymuştur. Ülkemizde sınıai faaliyetler; sanayici, devlet ve işçinin ayrı ayrı rolleri üstlendiği bir koordinasyon içerisinde sürdürülmektedir. Biz sanayicilerin isteği, her üç tarafında üzerine düşen görevleri yerine getirmesidir.

Geçmişte Zonguldak'ta, bugün Soma'da yaşanan kazalar ertesinde yitip giden canlara gözyaşı dökmek yerine, iş sağlığı ve güvenliğini tüm gereklilikleri ile işletmelerimizde tesis edebilirsek; ölümün kader olmadığı bir ülkede yaşamının ve bu ülkeyi 2023 yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisi içerisinde görmenin onur ve gururunu paylaşacağımıza inanıyorum. Bu çerçevede Zambiya'dan Zimbabve'ye 26 ülkenin imzaladığı, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 176 numaralı "Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi"nin ülkemiz tarafından da imzalanması hususunda kesin ve sağlam adımlar atılması temennimi paylaşmak ve insan hayatının gerçekten değerli olduğu bir Türkiye özlemimi de ifade etmek isterim. ●

ARSLAN “İŞ KAZALARINI ÖNLEME KÜLTÜRÜ YERLEŞTİRİLMELİDİR”

Çalışma hayatının en önemli gündem maddelerinden birini kuşkusuz sosyal ve ekonomik bir yara olarak iş kazaları ve meslek hastalıkları oluşturmaktadır. Ülkemizde binlerce çalışan, çeşitli sebeplerle önlemlerin alınmadığı ya da ihmal edildiği işyerlerinde ortaya çıkan “kaza ve hastalıklar” sonucunda hayatını kaybetmekte ya da sakat kalmaktadır. Oysaki yaşama hakkı en temel insan hakkıdır. Çalışanların sağlıklı ve güvenli ortamlarda çalıştırılması da evrensel insan hakları beyannamesine girmiş bir hak. Türkiye iş sağlığı ve güvenliği konusunda hiç şüphesiz önemli adımlar ve atılımlar yapmaktadır. Uzun bir çalışma dönemi sonucunda, büyük gayretlerle çıkan yeni bir iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına sahibiz. Yeni mevzuatımızın uygulamaya tam olarak yansımaları hep birlikte sağlamak zorundayız.

Türkiye'nin bir iş sağlığı ve

Mahmut ARSLAN
HAK-İŞ GENEL BAŞKANI

İş kazası ve meslek hastalıkları konusunda bir husus dikkat çekicidir. Sendikası ve denetimsiz işyerlerine bir de kamunun denetim zaafı eklenince iş kazası ve meslek hastalıkları kaçınılmaz olarak meydana gelmektedir. Toplu iş sözleşmesi hakkının kullanılması iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin oluşturulması, sendikal faaliyetlerin artması sonuç olarak örgütlü toplum haline gelmesi, çalışma hayatında kamu

güvenliği haritasını oluşturmamız.
Aslında istatistikler bizlere hazırlamamız gereken yol haritasında hangi konulara öncelik vermemiz gerektiğinin, hangi konularda karanlık noktalarımız olduğunun ipuçlarını vermektedir.

düzenin sağlanmasında önemli rol üstlenmektedir. Diğer taraftan işçi ve işverenlerin bilinçlendirilmesi ve önleme kültürünün yerleştirilmesi iş kazası ve meslek hastalıklarında azalma sağlayacaktır. Çünkü ülkemizdeki kaza ve meslek hastalığı sebeplerine bakıldığında hepsinin önlenebilir ve önceden öngörülebilir olduğu açıktır. Bu nedenle önleme kültürünün toplumun her kesimine yaygınlaştırılması kaza ve meslek hastalığı sonucu ölümlerin önüne geçecektir. Çalışanları iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı koruyarak ruh ve beden bütünlüklerinin sağlanması iş sağlığı ve iş güvenliğinin temel amacı olmalıdır. Önce üretim anlayışı değiştirilmeli, insana saygı temelinde önce güvenlik anlayışı benimsenmeli ve bunun gerekleri işverenden işçiye kadar üretim sürecinde her kademe de görev alanlara anlatılmalıdır. İş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşması Devletin, işverenin ve işçinin sorumluluğunda bir alandır. Tüm kesimler bu sorumluluğun gereğini yerine getirmelidir. Bu konuda HAK-İŞ olarak üzerimize düşen görevi yerine getirmek için gayret ediyoruz, etmeye devam edeceğiz. ●

GERÇEK İNŞAAT

HAFRİYAT NAKLİYAT VE TİCARET LTD. ŞTİ.

Şirketimiz 1982 yılında Durmuş ÖZTÜRK tarafından kurulmuş ve halen **İnşaat, Temel, Altyapı, Nakliyat, Yol yapım, Madencilik, Hafriyat ve Ocak işletmeciliği** alanlarında; lastik tekerlekli ve paletli yükleyici, ekskavatör, silindir, dozer, greyder, damperli kamyon, 4x4 araçlar ile, sayısı devamlı artan 100'ün üzerindeki makine ve araç parkıyla, her türlü projede başarıyla hizmet vermektedir. Alanlarında uzmanlaşmış kadromuz ve ekipmanlarımızla, tüm **Taahhüt projelerinizde** siz sayın müşterilerimizin gururla hizmetindeyiz...

“Önce İş Güvenliği”

Şantiye: Kemalpaşa Caddesi Çimentoş Çimento Fabrikası önü Işıkkent - İZMİR
Merkez: 1203/2 Sok. NO: 1777 Kardeşler-1 İş Merkezi Yenişehir / İZMİR
Tel: +90.232.472 10 25 - 472 10 26 Fax: +90.232.472 11 30
www.gercek-insaat.com e-mail: info@gercek-insaat.com

“İŞ GÜVENLİĞİ; TÜM KESİMLERİN ORTAK İNANÇ BİRLİĞİ İÇİNDE TAVİZSİZ UYGULAMAYA KOYMASI GEREKEN KURALLAR VE GEREKLER ZİNCİRİDİR”

2014 yılı Mayıs ayında ülke tarihine geçen büyük bir acı yaşadık. Manisa'nın Soma ilçesinde bulunan bir kömür işletmesinde yaşanan kaza ile ortaya çıkan acı zamanla unutulacak. Bugün için ilk temennimiz vefat eden işçilerimize Allah'tan rahmet, geride kalanlarına sabır ve sağlık dilemektir. Ancak, ilk şokun ardından üzerimize iki ciddi sorumluluk da yüklenmektedir. İlki, bu yaraların sarılması için üzerimize düşenleri yapmak. İkincisi de, bu olayın her yönü ile objektif bir çalışma neticesinde aydınlatılarak, bir daha bu tür acıların yaşanmasının engellenmesi için gerekli olan iradenin ortaya konmasıdır. Burada özel veya kamu demeden görevini yapmayanları ortaya çıkarmanın önemi ve değeri büyüktür. Hiç kimsenin ve işletmenin, 'bu tür olaylar maden ocaklarında oluyor, bizde bir şey olmaz' kolaycılığına yönelme lüksünün olmadığı bir dönemdeviz. Yapılmayan her görev, yerine

Hilmi UĞURTAŞ
İAOSB YÖNETİM KURULU
BAŞKANI

getirilmeyen her önlem, uyulmayan her kural, arkasındaki sebep ne olursa olsun yapılmayan ya da göz ardı edilen her uygulama insan canı ile ödenmektedir. Bu hususta başta devletimiz olmak üzere hiç kimsenin pazarlık yapma, mazeret üretme ya da kadere sığınma hakkı yoktur. İnsan hayatının değerini hiçbir şeyle ölçmek mümkün olmadığına göre radikal uygulamalara kadar gitse de, bu gidişati düzeltme görevi hepimizindir.

Soma'da yaşanan bu facia ülkemizdeki işyeri güvenliği konusunda ciddi bir tartışma açılması için acı bir neden olmuştur. Ancak işyeri güvenliğini konuşurken başlangıç noktamız; 'hiçbir ticari kazancın, tek bir insanın değerinden büyük

olamayacağı anlayışına samimi inancımız' olmalıdır. Çalışanlarımız, üretkenlerimiz, biz işverenlerin, büyük ailelerinin birer ferdidir. Onların güvenlik ve sağlıkları tüm iş süreçlerinin önündedir. Böyle düşünmeyen kişiler olsa da, bu, geride kalan kısmı ön yargılara tabi tutmaya neden olmamalıdır. Ancak iş güvenliğine bakış açımızın, uygulamalardaki boş vermişlik, nasılsa bir şey olmaz ya da Allah'a emanet anlayışına bırakıldığı da ciddi bir tespittir. İş güvenliği alanında yapılması gereken şeyler, yeniden keşif gerektirmemektedir. Gelişmiş, modern toplumların her işin süreçlerini detaylı bir biçimde inceleyerek ortaya koyduğu önlemler önümüzdedir. Hatta bunların önemli bir kısmı yasal düzenlemeler ile de ülkemizde yürürlüğe konmuştur. Burada önemli olan bu kurallar ve gereklerin uygulanıp, uygulanmamasıdır. Bu uygulamalarda ise işverenlerin yapması gerekenlerin yanında, çalışanlarımızın da kendi sorumluluklarını yerine getirme bilincinde olmaları çok önemlidir. Bu da sürekli eğitim ile mümkündür. Çalışan kendisinin, işveren ise çalışanın iş güvenliğinin önemini anlamalı, bu hususta taviz olmadığı gerçeğini öğrenmeli ve kabul etmelidir. İlgili kamu kurumları da, objektif ve bilimsel denetim yöntemleri ve anlayışı ile bu sistemin oturmasını sağlamalıdır. Yanlışlara gösterilen her taviz, ötelenen her yaptırım ve cezanın ne zaman, kimin sağlığına ve canına kastedeceğini kimse bilemez. Bu arada, iş güvenliği çatısı altına başka mevzuat ve konuları da sokarak işveren üzerine ekstra yükler yükleme anlayışı da kendini sorgulamalıdır. Kısaca iş güvenliği tüm kesimlerin ortak inanç birliği içinde tavizsiz uygulamaya koyması gereken kurallar ve gerekler zinciri olarak karşımızdadır. Ve ne yazık ki, her eksiğin bedeli bazen çok acı olabilmektedir.

“İŞ KAZALARININ YÜZDE 98’İ, MESLEK HASTALIKLARININ İSE TAMAMI ÖNLENEBİLİR”

Bilindiği gibi bugün ulaşılmış olduğumuz teknolojik ve ekonomik gelişmenin temelinde Sanayi Devrimi yatmaktadır. 18 ve 19. yüzyıllarda yaşanan gelişmeler; tarım toplumundan endüstri toplumuna geçilirken, maksimum kâr, minimum maliyet temeline dayalı, emeğin sömürülmesini öngören bir anlayışı da beraberinde getirmiştir. İşçilerin çok uzun çalışma süreleri, çok kötü çalışma şartları, çok düşük ücretler ile çalışmak zorunda kaldıkları bu dönemde, kapitalizmin acımasızlığı, çatışma ve toplumsal kaosu yaratmıştır. Sendikal hareket, bu çatışma süreci içinde paylaşım ve yönetim sorununa çözüm getiren toplumsal bir olgu olarak ortaya çıkmıştır. Çalışma şartlarının iyileşmesi, demokrasinin gelişmesi, insan hakları kavramının ortaya çıkması, yönetim anlayışının benimsenmesi, temelde sivil toplum olgusunun başarısı olarak kabul edilecek sonuçları doğurmuştur. Buna karşın 1980’li yıllarla birlikte ortaya çıkan neo-liberal anlayış sermaye-

İsmail KONUK
TÜRKİYE KAMU-SEN GENEL BAŞKANI

emek çatışması sonucunda kısmen dengelenmiş olan paylaşım sorununda sermaye lehine yeni yaklaşımlar, yeni düzenlemeler getirmiştir.

Bugün üretim araçlarının el ve şekil değiştirdiği, maksimum kâr, minimum maliyet anlayışının yeniden ortaya çıktığı bir dönemi yaşamaktayız.

Yapılan araştırmalar, iş kazalarının yüzde 98’inin, meslek hastalıklarının ise tamamının önlenabilir olduğunu ortaya koymaktadır. Emeği, çalışanı ve çalışanlar için yapılan yatırımları bir maliyet unsuru olarak görme yanlısı; Endüstri Devrimi’nin üzerinden 300 yıl geçmiş olmasına rağmen, yüzde 98 oranında önlenilebilir olan iş kazalarının ve yüzde

100 oranında önlenilebilir olan meslek hastalıklarının hâlâ emek dünyasının çözemediği bir sorun olarak kalmasına neden olmaktadır.

Alabildiğine artan taşeronlaşma, iş güvenliği ile ilgili gerekli tedbirlerin alınmadığı, minimum maliyet maksimum kar anlayışı nedeniyle insan hayatının hiçe sayıldığı, yitip giden canların “Güzel öldüler” gibi ifadelerle hafife alındığı acımasız bir bakışı doğurmaktadır. 2002 yılında 10 bin civarında olan taşeron işçi sayısı bugün toplamda 2 milyon 500 bine yaklaşmıştır. Düşük maliyetli, düşük ücretli, iş güvencesi olmayan, sendikaya üye olduğunda işten çıkarılacağı kesin olan, gerekli asgari iş güvenliği tedbirlerinden dahi yoksun bırakılan taşeron işçilerimizin yaşadığı dram Soma’da bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bu bakımdan Soma’da yaşanan facia, yıllardır iş sağlığı ve güvenliği konusundaki ihmaller zincirinin bir sonucudur. Emeğin en yüce değer olduğu gerçeğini idrak edip, insan için yapılacak yatırımlarla hayatı güzelleştireceğimiz, taşeronlaşmanın, çocuk işçiliğinin, emek sömürsünün, iş kazalarının son bulduğu bir ülke en büyük arzumuzdur. ●

“KAMU İHALE KURUMU NEZDİNDE ÇALIŞMALARIMIZ BULUNMAKTADIR”

İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kanunu'nun Soma'da yaşanan facıyla ne kadar önemli olduğu bir kez daha gündeme gelmiştir. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Ankara Ticaret Odası olarak Kanunun yürütülmesine imkan sağlamak amacı ile oda bünyesinde bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

Çalışma grubumuz yürürlükte olan Kanunun uygulanabilir olması için iş yerlerinin İş Sağlığı ve Güvenliği'ne uygun hale getirilebilmesi çalışanların karşılaşacakları

Salih BEZCİ
ANKARA TİCARET ODASI
BAŞKANI

yaşamış olduğu sorunları giderebilmek amacı ile Kamu İhale Kurumu

tehlikeler ve bu tehlikelerin önlenmesi için yapılması gerekenleri her meslek grubunda ayrı ayrı ele alarak değerlendirme yapmaktadır.

10 personelin altında işçi istihdam eden az tehlikeli işyerlerinde işverenlerimizin alması gereken eğitimi Ankara Ticaret Odası bünyesinde vermek için çalışmalarımızı yürütüyoruz. Kamuya iş yapan alt işveren firmalarımızın

nezinde çalışmalarımız bulunmaktadır.

Sanayileşme ve teknolojik gelişmelere paralel olarak işyerlerini çalışanlar için güvenli hale getirmek işverenler için de çok önemli. Daha sağlam çalışanlarımızın daha güvenli ortamlarda iş yapabilmesi adına yürütmüş olduğumuz çalışmalarımızın ilerleyen günlerde meyvelerini vereceği inancındayız.

“KOBİ'LER DE ARTIK İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARI ÇALIŞTIRMAK ZORUNDA”

Türkiye'de her gün 172 iş kazası meydana geliyor ve bu kazalarda 4 işçi hayatını kaybederken 6 kişi de sürekli iş göremez hale geliyor. İş kazalarının arkasında ise birçok neden yatıyor ve en önemlilerinden biri iş güvenliği veya genel anlamda emniyet kültürünün toplumda yerleşmemiş olması.

Diğer önemli bir sebep ise kaza olmayacağı varsayımıyla, işverenlerimizin birçoğunun iş güvenliği çalışmalarını sadece bir masraf kapısı olarak görmesi ve bunun sonucu olarak iş güvenliği maliyetlerini minimize etme çabası. Zira ülkemizde işçilerin yüzde 84'ü KOBİ'lerde istihdam edilirken, iş kazalarının da yüzde 80'i KOBİ'lerde meydana geliyor. Bu verilerden hareketle, iş kazalarının büyük işletmeler ve KOBİ'lerde benzer olasılıkla meydana geldiğini söylemek mümkün.

TURKONFED olarak alınabilecek

Süleyman ONATÇA
TURKONFED BAŞKANI

önlemler konusunda yol gösterici, teşvik edici faaliyetler üzerinde çalışıyoruz. Çalışma Bakanlığı son 12 yılda iş güvenliği konusunda önemli adımlar attı. KOBİ'ler de artık iş güvenliği uzmanları çalıştırmak zorunda.

Bu durum, pek çok KOBİ için ciddi bir maliyet gibi algılanmakla beraber, faydasını hem işveren, hem de işçi görüyor. Bu konuda atılan elzem adımların yanı sıra, bir de, göstermelik uygulamalar var.

Özellikle kağıt üzerinde yapılan denetimler, atılması elzem adımların gecikmesine yol açıyor. İşverenlerin bir bölümü konuya ciddi ve bilimsel yaklaşırken, SOMA kazasında ortaya çıktığı gibi, bilinçli ya da bilinçsizce ihmalkar davranan bir kesim de mevcut. Dolayısıyla, iş güvenliği konusunda hem biz işverenlere hem de Bakanlığımıza önemli görevler düşüyor.

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik süreci, işyeri güvenliği gibi yatırım ortamının en iyi uluslararası standartlara nasıl taşınabileceğini gösteren bir yol haritası işlevi görüyor. 'Avrupa Birliği'ne namzet bir ülke' derken Soma'daki iş güvenliği konusundaki tablomuz, gözler önüne serildi. Artık iş güvenliği konusunda yeni bir yöntemle yola devam etmemiz gerçeğiyle baş başayız. Demek ki, iş güvenliği konusu sadece iş dünyası temsilcilerine sorumluluklar yükleyip, ceza kesmekle olmuyor.

Mevzuat, iş ortamının altyapısı, eğitim, denetim gibi alanlarda yeni düzenlemelere ve kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, sendikalarla koordineli bir şekilde yeni bir yöntemle ihtiyacımız olduğunu anladık. İş kazalarının önlenmesi, yatırım ortamının da bir numaraları konusu olmalıdır. Özellikle son yaşanan facia, kalkınma yolunda, Avrupa Birliği yolunda bir Türkiye'nin sadece büyüyen bir ekonomi hedefi değil, yatırım ortamının diğer göstergeleri arasında sayılan güvenli çalışma ortamının da önemini bir kez daha ve maalesef acı bir biçimde hatırlattı.

“İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ MALİYETLERİ ESNAF VE SANATKARLARIN ALTINDAN KALKABİLECEĞİ ÖLÇÜDE TUTULMALI”

Bilindiği üzere, ülkemizdeki iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesi ve bir güvenlik kültürünün oluşturulması adına hazırlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu Kanun'un alt düzenlemeleri çeşitli tarihlerde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yayımlanan Kanun ile alt düzenlemeleri ne kadar iyi olursa olsun, Kanun'un amacına ulaşması; ancak, bütün paydaşlarca benimsenmesi ve uygulamaya geçirilmesi ile mümkündür.

Soma'da yaşanan elim kazada şehit olan 301 madencimizin ülkemizde yaşanan iş kazalarının sonuncusu olmasını diliyoruz. Hepimizi derinden yaralayan bu olay, iş güvenliği ve sağlığı konusunda önlemlerin zaman geçirilmeden alınması gerektiğini de gösterdi.

Bu nedenle, çalışma hayatında yer alan tüm taraflar, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü benimseyip kabul etmesi, karşılıklı anlayış, işbirliği ve dayanışma içinde olması; sağlıklı ve güvenli işyerlerinin oluşmasına katkıda bulunmalıdır. Bu durum nihai hedef olan, iş kazaları ve meslek hastalıklarının da en alt düzeye düşmesi-

Bendevi PALANDÖKEN
TESK GENEL BAŞKANI

ni sağlayacaktır. Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) olarak; 6331 sayılı Kanun'un hazırlanmasında üyesi olduğumuz Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi'nin ve Bakanlığın 28 toplantısına katılım sağlanmıştır. Söz konusu toplantılarda; 2009-2013 Ulusal Eylem Planı

ele almış olup, Konfederasyonumuzun yürüttüğü çalışmalar hakkında Konsey üyelerine bilgi verilmiştir.

Uygulanması ve tanıtımı amacıyla, Teşkilat düzeyinde biri tüm teşkilatın katıldığı Antalya'da düzenlenen 'Çalışma Şurası' olmak üzere 16 şehrimizde toplantılar tertipledik. Taslak halindeki mevzuat düzenlemelerine 29 adet görüş bildirdik, yürürlüğe giren mevzuat düzenlemelerini 25 genelge yapmak suretiyle teşkilatımıza duyurduk. Bu şekilde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na yardımcı olduk.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimleri hususunda Konfederasyonumuz ile Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayi Destekleme Vakfı (MEKSA) arasında 13/11/2013 tarihinde "İşbirliği Protokolü" imzalanmış olup, anılan protokol ile Konfederasyonumuza bağlı federasyon, birlik ve birliğe bağlı odaların çalışanları ile oda üyelerinin çalışanlarına eğitim verilmesi ve çalışanların belgelendirilmesi amaçlanmıştır.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu olarak bundan sonra da iş sağlığı ve güvenliği konusunda yardımcı olmaya ve konunun önemini tüm teşkilatımıza anlatmaya devam edeceğiz.

TESK olarak biz işyerlerinde verim ve kalitenin; çalışanların sağlık ve güvenliğine öncelik verilmek suretiyle artacağını öngörmekle birlikte, bu kapsamdaki iş sağlığı ve güvenliği maliyetlerinin de esnaf ve sanatkarların altından kalkabileceği ölçüde tutulmasının önemli ve gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Bununla birlikte esnaf ve sanatkarlarımızın büyük çoğunluğu 10'dan az personel çalıştırmaktadır. Devletimizce hâlihazırda, 10'dan az çalışanı bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri için maddi destek verilmektedir. Ancak desteğin kapsamının genişletilmesi ve miktarının artırılması, iş sağlığı ve güvenliği hizmeti alan esnaf ve sanatkarlarımızın sayısını önemli ölçüde artıracaktır. Böylelikle de, ülkemizde yaşanan iş kazası ve meslek hastalıkları ciddi oranda azalacak ve iş sağlığı ve güvenliği kültürü yerleşebilecektir. Öte yandan henüz taslak halinde olan ve 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenlerinin, öngörülen eğitimleri almaları halinde kendi işyerlerinin iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilmesine olanak sağlayan mevzuat değişikliği bir an önce hayata geçirilmeli ve esnaf ve sanatkarlarımızın üzerindeki iş sağlığı ve güvenliği maliyetleri azaltılmalıdır. ●

İzmir Penceresi'nin konuğu İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu ile İzmir'in gücü ve bu gücü kullanması için yapılan ve yapılması gerekenler üzerine konuştuk

“Katılımcı yönetim anlayışımız ile *İzmir*'i birlikte yönetmek istiyoruz”

Bir kent 30-40 hatta 50 yıl içerisinde 20-25 sene durağanlık dönemi yaşarsa o kentte ister istemez dışardan yatırımcı gelmeden kendi kaynaklarıyla bir şeyleri başarması biraz zor olur. Kente gelenler oldukça, yatırımcılar arttıkça sermaye birikimler arttıkça yatırımlar da artacak.

RÖPORTAJ: Cemal TÜKEL

EGİAD YARIN Dergisi'nin “İzmir Penceresi'nden” söyleşilerinin konuğu İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu... Kocaoğlu, İzmir'i üçüncü dönem yönetmek için güven tazelemiş bir Belediye Başkanı. İzmir'in geri kalmışlığının sık sık ortaya atıldığı, gündem maddesi yapıldığı seneler içinde aralıksız çalışmalar yapmış, İzmir'in gelişmesi ve tekrar hızlı kalkınması için gerekli yatırım ortamını yaratmak için uğraşmış bir Başkan. Ticaret hayatından gelmesi sebebiyle İzmir Büyükşehir Belediyesi'ni borçsuz ve Türkiye'nin en güçlü belediyesi ve devlet kurumu haline getirmiş. Kocaoğlu, “Yerelde Kalkınma” prensibi ile kırsalda, sanayide, ticarete, turizmde, kültür ve sanatta şehrin gelişmesi ve kalkınması adına yatırımlar yapmış bir Belediye Başkanı. Görevi devraldığı günden günümüze kadar kanunlardaki çeşitli değişiklikler nedeniyle 9 ilçe belediyesinden 30 ilçe belediyesine, sorumluluk alanı ise 110 bin hektardan 1 milyon 200 bin hektara ulaşmış. Yatırım ortamının yaratılmasında etkin faaliyetlerde bulunan İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu ile onun penceresinden İzmir'in sorunlarını, projelerini ve geleceğini konuştuk.

İzmir, Türkiye'nin üçüncü büyük şehri. Aynı zamanda dünyanın en güzel şehirlerinden bir tanesi... Nereden aldık, nereye geldik?

Bütün belediye başkanlarımız kent için çalışıyor, hiçbir Belediye Başkanımızla da bundan sonra gelecek Belediye Başkanımızla da hiçbir sorunumuz yok. Herkes olanaklarının, gücünün yettiği nispette fayda sağlıyor. Biz göreve geldiğimizde o zaman için Türkiye'nin en borçlu 2'inci veyahut 3'üncü belediyesiydik. Bugün, finans açısından geldiğimiz nokta; Türkiye'nin en güçlü belediye ve devlet kurumuyuz. Diğer yönden biz yerelde kalkınma adıyla bir hamle başlattık. Kırsalda, sanayide, ticarete, turizmde, hizmet sektöründe, kültür ve sanatta kentin kalkınması için birçok yatırımlar yaptık. Kalkınmanın top yekûn olduğuna inanıyoruz. Yerel dinamiklerin harekete geçmesiyle olacağına inanıyoruz. Bunun için de bir dizi yol haritası belirlediğimiz projelerle yolumuza devam ediyoruz. Stratejik planımızı yaptık. Onların öncelik sıralamalarını belirledik. 2009 seçimlerinden önce yeniledik, günün koşullarına göre revize ettik. 2014 seçimlerinden sonra çalışmalarımız devam ediyor. İzmir; 9 ilçeydi 11 oldu. 10 ilçe bağlandı, 21 oldu. Bugün 9 ilçe bağlandı 30 oldu. Sınırlarımız

110 bin hektardı, önce genişledi 350 bin hektar oldu. Şimdi son düzenlemeler ile 1 milyon 200 bin hektara ulaştık. Diğer bir deyişle 11 kat büyüdük. Bütün bu gelişme sırasında sorunların hepsinin üstesinden İzmirililerle birlikte geldik. Ahmet Adnan Saygın Konser Salonu gibi Türkiye'nin 1 numaralı konser salonunu yaptık. Arıtma konusunda Türkiye'de lider olduk, Avrupa ile boy ölçüşüyoruz. Çamur çürütme tesisi, kanalizasyonların yenilenmesini gerçekleştirdik. 24 saat kesintisiz su hizmeti metropolde vardı; bu hizmeti bağlanan ilçelere de getirdik. Sistemli ve planlı olarak su rezervlerimizi artırıyoruz. Ulaşımında hem engelli vatandaşlarımızın da kullanabileceği, klimalı otobüslerimizi aldık, çalıştırıyoruz. Vapurlarımızı yeniledik. Başta devraldığımız 11 km raylı sistemi bugün 100 km'ye çıkarttık. Ağustos ayında Torbalı'nın bağlanmasıyla 130 km'ye çıkacağız. Önümüzdeki günlerde temeli atacağımız tramvayla 153 km'yi hedefliyoruz. Narlıdere'ye doğru gideceğiz. Buca'da Tinaztepe-Şirinyer tramvayının kurulması için çalışmalara başlıyoruz. Belediyeye düşen, düşmeyen, sportif faaliyetler, okulların açılması ve en önemli yaptığımız işlerden bir tanesi.

Görünmeyen bir uygulamaya imza atmadık. Biz yaptığımız imar işlerinde hiç mevzi bir plan yapmadık; yani müstakil bir arsayı planlamadık. Hep bütüncül planlar yaptık. İzmir'in 1/25 binlik planını ilk defa yaptık. 1/5 binlik planlarını tamamladık. Planlı ve programlı, aklı ve bilimi rehber alarak, katılımcı bir yönetimi rehber alarak bu günlere geldik. Bugünkü projelere baktığımızda; 10 yıldır tarımın kalkınması için yaptığımız projeler var. Bu projeleri daha yukarı aşamaya taşıyoruz. Sanayiinin kalkınması için, organize sanayi siteleri için ihtiyaçlarını karşılamak ve limanın büyütülmesi için bir ortak akıl projesiyle hem limanı, hem yüzülebilir körfezi hedefliyoruz. Turizmde ve hizmet sektöründe bu kentin kalkınmasını hedefliyoruz. Geçmiş yıllardaki otel sayısını, yatak kapasitesini bugün ulaştığımız rakamlarla karşılaştırdığınızda; turizmde nasıl bir alt yapı sıçraması yaptığımızı görmememiz mümkün. Kalkınma zaten top yekûn olmalı. Bir ayağı eksik bırakıldığında yürümez. 90 dakika uygulaması Türkiye'de taktır. Henüz, buna tevessül eden bir belediye çıkmadı.

İzmir Kozmopolit olarak biliniyor aynı zamanda çok önemli bir tarım şehri. Limanı, sanayisi önemli.

İzmir'in bu özellikleri şehre ne kadar yansıyor?

İzmir tarih sürecinden beri kozmopolit. Çok kökenli, çok etnik, çok inançlılığı bünyesinde barındıran bir kent ve bunu barış içerisinde yaşayabildiği bir kent. Tabii İzmir sürecine baktığımızda limanı ve o limanda satacakları, üretimi olduğu için bugünlere kadar ulaşmış bir kent. İzmir'in batıya dönüklüğü Ege'nin tarım, sanayi ürünlerinin ihracatıyla başlamış. İpekyolu'nun noktalandığı, denize açıldığı yer. Bütün bunlara baktığımızda İzmir'in gelişmeye son derece müsait bir kent olduğunu görüyoruz; ama belirli bir durgunluğu bir süreçtir yaşadığı. Bu süreçte diğer kentlere göre büyümeyi daha az yaşamış bir kent. Bunları hepimiz biliyoruz. Oradan sıyrılmamız, üzerimizdeki tozu atmamız, birlik ve beraberlik içerisinde sinerji yaratarak, büyümeyi sağlamamız gerekiyor. Bizim de 10 senedir yapmaya çalıştığımız bu. Bir taraftan alt yapı eksiklerimizi tamamlayacağız bir taraftan da kentte bir yatırım iklimini oluşturacağız. Gerek bunu planlayarak, gerek ilişkiler kurarak, gerekse alt yapı sağlayarak kenti kaldırmak görevimiz. Bugün bu yatırım iklimini oluşturduk. 10 sene evvel yeni kent merkezine

yapılan yatırımlara bakın; limanın büyüülmesi hakkında konuşulanlara bakın, turizmin konuşulmasına, yatak kapasitesine bakın, kentte ulaşımın modernleşmesine bakın, raylı sistemin gelişimine bakın.... Hangi kriterlere bakarsanız balkın İzmir'in giderek artan oranda büyüyüp, merkezi hükümetin bütçesine katkı koyduğunu göreceksiniz. Her açıdan İzmir'in zenginlikleri olan, kalkınmak için bahanesi olmayan bir kent olduğunu görüyoruz. Bahaneleri ortadan kaldırmak için çalışıyoruz.

Bu noktada bir İzmirli yeterince inisiyatif alıyor mu, yatırım yapıyor mu? Bu, dışarıdan gelenlerin daha çok üstlendiği bir misyon mu oldu?

Nereden gelirse gelsin. Benim görevim; bu kenti cazibe merkezi haline getirmek. Ben bu görevde başarılı oldum. Ama bu kadarla da bitmeyecek, sürekli gelişecek. Ama bugün bu kent cazibe merkezi oldu, yatırımcılar geldi. Bir kent 30-40 hatta 50 yıl içerisinde 20-25 sene durağanlık dönemi yaşarsa o kentte ister istemez dışardan yatırımcı gelmeden kendi kaynaklarıyla bir şeyleri başarması biraz zor olur. Kente gelenler oldukça, yatırımcılar

Yeni bir seçimden çıktık. İzmir tercihiniz sizden yana kullandı. Bu dönem neler yapacaksınız?

Bu dönem daha hızlı başladık. Çalışmalarımız yoğun bir şekilde devam ediyor. Kenti birlikte yönetmeyi planlıyoruz. Edindiğimiz tecrübeyi, katılımcı yönetim anlayışını her alanda kullanmayı planlıyoruz. Bugünlerden başlarsak 5 yıl sonraya bitecek projelerimiz. Projelerin tamamlanması için her gün yoğun bir şekilde çalışıyoruz. Saniyorum bu sene ve önümüzdeki senenin ortalarına kadar bütün büyük işleri, ihale ve inşaat başlama süreçlerini tamamlayacağız. Ondan sonrada her şey daha hızlı bir şekilde ilerleyecek. Tabii bizim ikinci dönemimiz operasyon sürecimizdi. Hep bir ayağımız ve bir kolumuz eksikti. Bizim birinci dönemimiz farklıdır. İkinci dönemimiz farklıdır, başarılıdır. Üçüncü dönemimiz hepsinden farklı, başarılı olacaktır.

İzmir ile ilgili gençlere vermek istediğiniz mesajınız?

İzmir kalkıyor, İzmir geliyor... Her geçen gün daha yaşanılabilir bir kent haline geliyor İzmir. Dünya sağlık örgütünde Türkiye'de ilk kez bir şehir listeye girdi; Avrupada 9. kentiz. Avrupa'da yaşanabilir kent olduk. İzmir'in iş potansiyeli artıyor. Gayrimenkul diğer illere göre ucuz, yatırım olanakları iyi. Gençlerin İzmir'de çalışmalarını, yatırım yapmalarını istiyoruz. İzmir'de iş mi var diyebilirler, İzmir'de iş olanakları sağlamak için destek veriyoruz. İzmir'de her geçen gün iş olanakları artıyor, artacak... Kıyı tasarım projesi, yüzülebilir körfez projesi, tarihi bölgelerin Kemeraltı, Agora ve Kadifekale'nin ayağa kaldırılması için çalışıyoruz. Kent dönüşümü, İnciraltı'nın sağlık konseptine dönüşümü, Yarımada'nın planlanması projeleri için çalışıyoruz. Bunların içinde kültür, sanat için atılacak adımlar var. Stratejik olarak bu 6 konuyu gerçekleştirdiğimizde, İzmir'in gelişmesinin önü tamamen açılmış olacak diyebiliriz.

artıkça sermaye birikimleri arttıkça yatırımlar da artacak. Önemli olan bu iklimi hazırlayıp, bu bilinci yaratmaktır. Yatırım, kalkınma, refah düzeyinin yükselmesi konusunda farkındalık yaratmaktır. Zaten İzmir, eğitime önem veren bir kent. Onun da semeresini de kent büyüdükçe yetişen çocuklar bu kentte yaşadıkça, ve sektörlerde belli branşlar çeşitlendikçe, bu kenti kimse durduramaz o noktaya geldi. Bir ivme kazandı ve artık bu noktadan sonra bu süreci durdurmak veya geriye götürmek mümkün değil.

Önümüzde sizin de dahil olduğunuz kentsel dönüşüm süreci var. Siz de buna başladınız, Bayraklı Bölgesi, Uludere Projesi'ni ortaya koydunuz. Bunun yanı sıra bir de Bakanlığın kendine göre uygulamak istediği planlar ve sistemleri var.

Kentsel dönüşümün püf noktası; vatandaşın rızası. İki tane kanun var; birincisi, Belediye Yasası'na göre, ikincisi, 6306 sayılı yasaya göre. 6306 sayılı yasa ceberut olduğu için, dayatma üzerine kurulduğu için, uzlaşmaya ters olduğu için biz o yasayı uygulamıyoruz. Uzlaşma tabanlı bir şekilde belediye yasasını uyguluyoruz. Zor, uzun zaman alıyor ama doğru olan bu. Bizim uyguladığımız bu. Öteki yasa çıktı bir adım atılmadı, atılması da çok zor fakat bizim yaptığımız sistem içerisinde seçim döneminde Bayraklı'da menfi propaganda yaparak, Uzundere'de menfi propaganda yapılarak önüne set çekilmeseydi, 'Kim ne verirse versin biz daha fazlasını vereceğiz' demeselerdi bugün; Bayraklı'da da ve Uzundere'de de inşaatlar başlamış olacaktı. Ama elbet başlayacak. Süreç devam ediyor. Mesela Ege Mahallesi'nde uzlaşma evresindeyiz, uzlaşma olduğu an inşaata başlayacağız. Balıkkuyu'da, Örnekköy'de, Bayraklı'da da var çalışmalarımız. Bunların hepsini yapmaya hazırız, gönüllüüz. Kentsel dönüşümde her şeyden önemlisi yapacak idareyle, mal sahiplerinin arasında güven ortamının oluşturulması. Bizim çok iftihar edeceğimiz konu da budur, bugün nereden gelirse gelsin bütün hemşehrilerimizle Büyükşehir Belediyesi'yle, Büyükşehir Belediye Başkanı'yla bir güven bunalımı yoktur. Aksine güven sağlanmıştır. Bu da aslında tüm bu olayları ve buna benzer projeleri gerçekleştirecek anahtardır. Tarım sektöründeki projeler için de bu böyle, sanayi için de bu böyle...

Bu güven iklimi diğer bütün ihtiyaçları karşılayacaktır, biz de bunu başarmak için çalışıyoruz. Mütevazı davranmaya gerek yok bugün güven ortamı oluşturulmuştur. Siyasi ortamda birkaç cılız sesin dışında olumsuzluk da yok.

Ticaretin olmazsa olmazı; limanlar, demiryolları... İzmir'e de Ulaştırma Bakanlığı, otoyolu bağlıyorum, demiryolunu bağlıyorum diyorum. Kuzeye kocaman bir liman yapıyor fakat tabii bunların hepsi şehrin sırtına farklı yükleri getiren bir zincir oluşturuyor. Siz büyükşehir belediyesi olarak tüm bu gelişmelerin neresinde duruyorsunuz? Bu konulara müdahil olabiliyor musunuz?

Tabii dahil oluyoruz. Biz; otoyola da, otoyola da, hızlı trene de, Kuzey Ege Limanı'na da hiç birine karşı değiliz, destekliyoruz. Karşı olduğumuz konularda gerekçesiyle beraber fikir bildiriyoruz. Kentin bozulmaması, dejenere olmaması için çalışıyoruz. Kentin hakkını arıyoruz. Tabii ki yatırım yapılmasını, kentin kalkınmasını istiyoruz. Ama tabii kalkınma yerelde başlar, yerel yönetimlerdir kenti en iyi tanıyan bilen, ihtiyaçlar önceliğini iyi yapan kurum. Biz yerel yönetimlerle, merkezi hükümetin mutabık kalarak, kentin ihtiyacını birlikte belirleyerek, 'Ben yaptım oldu'lardan uzak, ne merkezi hükümetin ne de yerel yönetimin kaynaklarını boşa sarf edilmemesini sağlarız. Boşa sarf edilmemektense kasıt; sadece işin yapılması değil, 3 sene sonra yapılacak bir işin bugün yapılması da boşadır, bugün yapılması gereken bir işin 3 sene sonra yapılması da boşadır. Bunların doğru planlanması gerekir. Bize birçok eleştiri geldi zamanında. Gelmeye de devam edecek ama 2004 yılında yaptığımız stratejik planı, 2009'da gözden geçirdiğimiz, önümüzdeki günlerde yayınlayacağımız stratejik plana; ne öncelik sıralamasında, ne ihtiyaç listesinde hiçbir eleştiri gelmedi. Bilime dayanarak, tarafsız bir şekilde kentin ihtiyaçlarını doğru belirlediğimizde doğru stratejik plan yapıyorsunuz. Doğru stratejik plan ile birlikte başarıya ulaşıyorsunuz. Bizim yaptığımız öncelikli olarak bu. Akıl ve bilimi kılavuz olarak kullanıyoruz.

İzmir'in taşınmazlarının İzmir'den alınması söz konusu. Bu malların geri kazanılması süresi nasıl olacak? Değer ve şekil kaybı yaşanır mı?

Burada yapılan işin yanlışlığı herkes ta-

Mutfak bir sanattır

Hazır yemek sektöründe, donanımlı kadromuz, kaliteli üretimimiz, mutlu müşterilerimiz ile sektöre yön vermeye devam ediyoruz.

Bilintur
Catering
Centre

Seçkin Gıda, Bilintur iştirakidir.

Seçkin Gıda San. ve Tic. A. Ş.

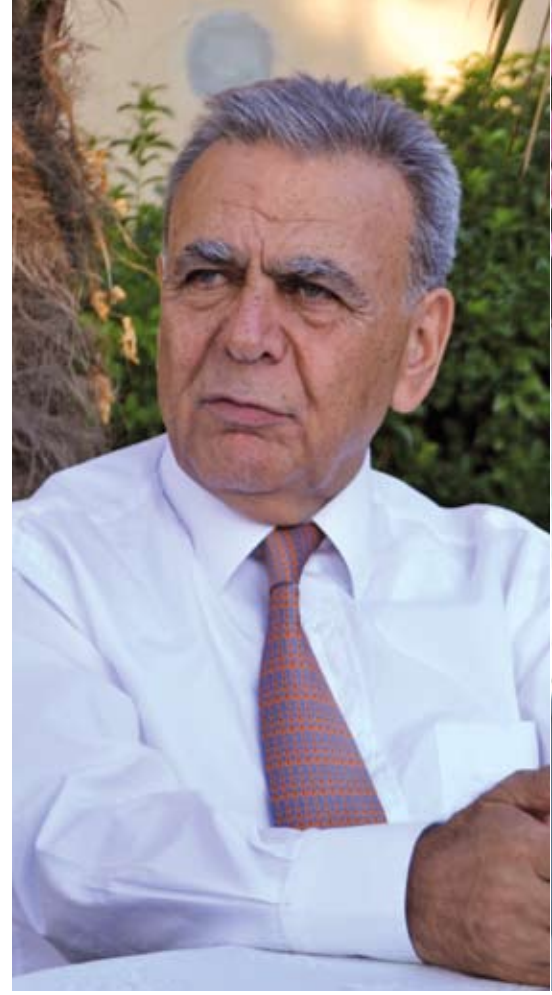
Çanakkale Caddesi 7100 Sokak

No:5 Pınarbaşı / İzmir

T: 0232 478 55 88 • F: 0232 478 55 99

info@seckingida.com.tr – www.seckingida.com.tr

rafından malum. Yapanlar tarafından da malum. Bu yanlış bir iş. Siz İl Özel İdare'nin personeli Büyükşehir'e vereceğim, belediyelere vereceğim diyeceksiniz ve hatta vereceksiniz. Ne iş makinelerini, ne şantiye alanlarını, ne diğer gayri menkulleri, kazanımları vermeyeceksiniz. Bunlar Merkezi Hükümetin bütçesinden gelmiştir iddiasında bulunacaksınız. Evet bu kazanımlar merkezi bütçeden gelmiştir. Ama İzmir'de merkezi bütçeye vergi veriyor. Hatta hepinizin bildiği gibi aldığımızın 4-5 mislini vergi olarak veriyor her sene.

Biz artı veren bir kentiz. Bu mallar İzmir'in malıdır. Bu malların ben yasal yöntemlerle alınacağına inanıyorum, ama şimdi Ramazan ayını idrak ediyoruz, Sayın Valimiz de bir rahatsızlık geçirdi. Bugünlerde mutfak çalışmalarını sürdürüyoruz. Yargı çalışmalarına başlıyoruz. Bayramdan sonra İzmirli vatandaşlarla birlikte gerekli tepkiyi, gerekli etkinlikleri birlikte yapacağız ve bu kentin mallarını kimseye bırakmayacağız. Orada Sayın Vali talimat verdi, Vali Yardımcısı İzmir İl'i ile alakası olmayan İl Müdürleri parmak kaldırdı. Bu mallarda İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin, İzmir'in elinden alındı, buharlaştı. Böyle bir şeye ne İzmirli, ne biz izin vermeyeceğiz. Beni İzmirli sadece belediye başkanı olarak seçmedi. Bu malları koru diye de seçti, ben de görevimi yapıyorum. Bunu da yapmaya

kimsenin hakkı yoktur. İzmirli, benim hatırlayabildiğim kadarıyla Kordon'a yapılacak yolda tek vücut karşı çıktı, bir de İl Özel İdare'nin mallarında karşı çıkıyor. Önümüzdeki günlerde bu süreci göreceğiz, birlikte yaşayacağız, İzmirliyle birlikte bu mallara sahip çıkacağız.

Yeni Fuar alanı çok önemli bir proje. Gerek iş dünyası, gerek turizm, gerekse şehrin gelişimine farklı bir hamle. Burada bazı sıkıntılarınız var ama aşabileceğinizi düşünüyorum. Sormak istediğin iki nokta var. Birincisi; EXPO sürecinde bu alan EXPO Fuar Alanı olarak ortaya çıkarılmaz mıydı? İkincisi; Fuar alanının arkasındaki havaalanına kadar olan bölümdeki gelişme nasıl olacak? Acaba havaalanına kadar bir otoyol gerektirecek mi?

Orada Evka-7'ye çıkan bir yol var. O yol rehabilite edilebilir, hazine yolu üzerinden geçiyor. Ama şöyle açklayayım; o alan EXPO'ya yetmiyordu, ve topografyası da uygun değil. Arkasında da Ege Şerbest Bölge var. Türkiye'nin en başarılı serbest bölgelerinden biri. Şimdi orada bizim bir problemimiz var. Dünyada hiçbir belediye yok ki tek başına 400 milyon lira harcayarak fuar alanı yapsın. Bu kenti kalkındırmayı, bu kentli ile kalkınmayı, yerelle beraber hedef seçmiş bir belediyenin dışında

kimsenin yapacağı bir iş değildir. Fuar alanı giriş noktasında daha önce hazırlanmış bir trampet kavşak vardı. Bu trampet kavşağın projesini çevre yolu planlanırken karayolları yapmış. Biz bu araziye kamulaştırdığımızda ve fuar projesini yapmaya başladığımızda karayollarına; 'bu trampet kavşağı yapalım fuarın giriş çıkışını sağlayalım' dedik. Biliyorsunuz biraz ileride Gazemir ile Havalimanı yolunun kesiştiği kavşak var. Sanki projeyi yaparken oranın mesafesini bilmiyorduk gibi talep ettiğimiz kavşağın mevcut bu kavşağa yakın olduğunu iddia ederek projesini iptal ettiler. Biz şimdi yargıya gittik. Çözeceğiz bu işi. Planı yapıyor. Biz orada proje yaptığımızda oranın girişini, çıkışını engellemek için bahane uyduruyor. Proje yaparken bu mesafe belli değil miydi? Karayollarında kanun mu değişti?

Böyle bir kente bakış, böyle bir belediye ye bakış, böyle bir kentiye bakış olmaz. Ben buraya proje yapayım diye gitsem 'hayır kardeşim, burası yakın' dersin. Sen kendin projeyi yapmışsın, iki tane altın menfez bırakmışsın, bir tane trampet kavşakla yola bağlıyorsun. Bu aynı zamanda ESBAŞ'ın da alternatifi. Sen bunu yapmışsın çok güzel, ama belediye yapmaya kalktığı zaman hayır diyorsun. Yani orada bizim İzmir'in parasıyla yaptığımız, 400 milyon TL para harcaldığımız fuarın ulaşımını engel-

lemek için olmadık kararlar alınıyor. Biz İBB olarak Fuar yaparken gayri meşru bir iş mi yapıyoruz? Bu kentin kalkınması için çalışıyoruz. Karayolları bunu nasıl yapıyor anlayamıyorum. Bunu aslında bize yapmıyorlar, zira ben faniyim, bizler geçiciyiz ama İzmir kalıcı.. Bunu İzmir'e, İzmirliye, torunlarımıza yapıyorlar. İzmir'i cezalandırıyorlar. Türkiye'nin en gelişmiş kentini cezalandırıyorlar. Yüzünü batiya dönmüş kenti cezalandırıyorlar.

Çok ciddi bir ulaşım sistemi getirdiniz. Metro, tramvay, vapur hatta ve hatta minibüsleri de işin içine katmayı denediniz...

Ah, yasa uygun olsa!... Onu da kaç defa Ulaştırma Bakanlığı'na, İçişleri Bakanlığı'na yazdım, çözüm üretilemesi lazım. Bundan kimse memnun değil. Bakanlar Kurulu'nda imzalayıp da şu da bedava olacak dediğin zaman hadi belediye sübvansede ediyor, zarar ediyor. Sonra, belediye şirketleri zarar ediyor diye manşet oluyoruz. Halk otobüsleri de para kazanmıyor, ama minibüsleri de sistem içine almak zorundayız. Ama öyle bir şey ki biz şimdi 6 aylık mı çözüm üreteceğiz, kalıcı mı çözüm üreteceğiz? Biz formül üretiyoruz çünkü içinde yaşıyoruz. Bakanlar Kurulu; seçimden önce '65 yaş üstü ücretsiz olsun' dedi, 'tamam' dedik. İşin gerçeği belediye bunu bedava taşıyor. Belediye bunu suyla

çalıştırmıyor, ücretsiz şoförlerimiz yok ki. Zarar ediyor o zaman ulaşımdan. Bakın İZBAN'a, biz vapurlar için Portekiz'de sistemi incelemeye gittik. Ortalama yüzde 40 civarında devlet ulaşımı sübvansede ediyor. Vapürda yüzde 30, tramvayda yüzde 25 veriyor, otobüste yüzde 55-60 veriyor. Yani onu bedava ver, bunu bedava ver... Nereden geliyor bu değirmenin suyu? Birçok kamu personelini bedava taşıyoruz. Polisi bedava taşıyoruz. Belediye zabıtasının parasını ben veriyim. İlçe belediyeleri kendi elemanlarınınkini versin. Aileden Sorumlu Bakanlık var diğerlerini o versin. PTT postacının yol parasını veremiyor mu? Malesef devlet kurumlarında taşıma için kayıt içi ekonomi anlayışı yok. Ben postacıyı, polisi taşıyorum, ceremesini çekiyorum. Zarar ediyorum. Ama İçişleri Bakanı, polisin maliyetini bilmiyor. Böyle yönetim olmaz. Elektronik yazılımın bu kadar geliştiği günde nüfus cüzdanını göstererek ulaşım aracına binmek son derece yanlış. Bugün için kişi araca binerken kayıt alınıyor. Kimin ne kadar ve ne zaman kullandığı belli. Buna göre sistem geliştirmemiz gerekir.

Şehrimizde bitki örtüsü, park alanları... Durmaksızın bir şeyler üretiyoruz. Ama Kültürpark gibi çok değerli bir alanımız var. Maalesef biraz bakımsız ve yıktık

Yıktık hala beton. Bunu ne zaman gündeme almayı düşünüyorsunuz?

Dağa yeni bu konu üzerinde toplandık. Kültürpark'ın önündeki en büyük engel orada fuar yapılmasıydı. Fuar kalkıyor. Kültürpark'ın ne olacağı belirlenecek.

İEF kalkıyor mu?

İEF ayrı o kalacak. Esas zarar veren iş makinelerinin, mermerlerin yapıldığı fuarlar. Bununla ilgili yol haritamızı belirliyoruz. Meslek odalarından, konunun uzmanlarından, botanikçilerden, peyzajcılardan, iş aleminde, oda başkanlarımızdan fikir aldık. En kısa zamanda kesinleştireceğiz. Fuar taşındığı zaman burada işe başlayacağız.

Sahilde de güzel bir projeye yola çıktınız ama bazı kısımları çok beton oldu.

Onlar düzelecek. Hatalar düzelecek. Pasaport'taki hatamızı biliyoruz. Bu hatayı gidereceğiz.

Otopark, otoparklar. Özellikle tramvayın gelmesi ile bazı otoparklar iptal edilecek.

Açıyoruz, yapıyoruz... Sahilde, yerin altında otopark yapacağız. Sahilde otopark olmaz. Yer bulacağız önce.

Komşunun çöpüne de talip olan geri dönüşüm sektörü, AB'ye uyum sağlayacak, 1 milyar doları zorlayacak

'Yerüstü' madencilerinin 'kimlik' mücadelesi

Sektör; Bakanlık nezdinde Geri Dönüşüm Birimi'nin kurulmasını ve envanter hazırlanmasını istiyor

HAZIRLAYAN: Seda GÖK

Günümüzde sürdürülebilir yaşam ve çevre bilinci yükselirken özellikle Türkiye gibi enerji bakımından dışa bağımlılığı yüksek olan ülkelerde geri dönüşümün önemi

her geçen gün önem kazanıyor. Türkiye genelinde 70 bin kişinin ekmek kapısı durumunda olan geri dönüşüm sektörü, atık yönetimine ilişkin mevzuatlarla yeni bir ivme kazanacak.

Katı atıklar için önemli bir yere sahip olan ambalaj atıklarının yarattığı çevre kirliliğinin

azaltılması ve bunların yeniden ekonomik değer haline getirilebilmeleri de ekonomik açıdan büyük bir fırsat olarak değerlendiriliyor. Dünyadaki petrol stoklarının da giderek azaldığı ve gelecekte petrolün daha da kıt bir kaynak haline geleceği ve Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığı göz önünde bulundurulduğunda tablonun daha da netleştiği görülüyor.

Türkiye'deki yıllık 3 milyon ton geri kazanılabilir atığın ekonomik değerinin 150 milyon lira olduğu belirtiliyor. Çöpün yüzde 14.4'ünün ambalaj atıklarından oluştuğunu belirten yetkililer, atık sektöründeki 700 milyon dolarlık kapasitenin değerlendirilmesini bekliyor.

TÜRKİYE YOLUN BAŞINDA

Avrupa'da ambalaj atıklarının geri dönüşüm oranları ortalama yüzde 30 iken Türkiye'de bu rakam ortalamanın çok gerisinde seyrediyor. Türkiye, sektörde emekleme dönemini atlatamazken 208 adet toplama ayırma tesisi ve 171 adet geri dönüşüm tesisi yetersiz bulunuyor. Yeni girişimcilere ihtiyaç duyulan sektörde, devlet teşvikleri hayati önem taşıyor. Çevreye ilişkin yatırımlarda ve atık toplama maliyetlerinde teşvikler bekleyen sektörde, piyasaya ambalaj süren çok sayıda firmanın yarattığı kayıt dışılık da sorun teşkil ediyor.

Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasına ilişkin maliyetlerin karşılanması için ekonomik işletmelerin hızla kayıt altına alınmasının gerektiğini belirten sektör aktörleri, 2003 yılında 350 olan ambalaj üreticisi ve piyasaya süren işletme sayısının 10 bin 228'e ulaştığını dile getiriyor. Bu da tüketimin arttığı ve çöp olan ambalajların geri kazanımına daha çok önem verilmesi gerektiği anlamına geliyor.

ÖNCELİKLİ SORUN KAYIT DIŞI...

Sektörün öncelikli sorunu kayıt dışılık... Çok sayıda firmanın piyasaya ambalaj sürmesine rağmen sistem

dışında olduğunu, bu firmaların sistem içine alınmasının daha fazla ambalaj atığının çevreden toplanmasını sağlayarak çevre kirliliğinin önleyeceği ve ekonomiye katkıda bulunacağı belirtiliyor. Atık sektörünün verimli hale gelebilmesi için düzenli bir yapılamaya ve denetime ihtiyaç var. Hukuki boşlukların doldurulması, idari ve cezai tedbirler caydırıcı hale getirilmesi gerektiği belirtiliyor. Merkezi bütçeden ciddi kaynakların ayrılması önerilirken, sektörün güçlenmesine devlet katkısının şart olduğu vurgulanıyor. Türkiye'de gerek kayıt dışılıktan, gerekse veri tabanlarının oluşmaması nedeniyle toplanan çöp miktarı ile çöp içindeki geri dönüştürülebilir atıkların oranı hakkında kesin rakamlara ulaşılamamakta...

Eldeki verilere göre toplanan çöpün yüzde 23'ü geri dönüşebilen malzemelerden oluşuyor. Sadece ambalaj atığını dikkate alırsak yüzde 14.4'ü geri dönüşüyor. Atık sektöründe yaklaşık 700 milyon dolarlık bir kapasite var. Türkiye geneline dağılmış toplam 208 adet Toplama Ayırma Tesisi, 171 adet Geri Dönüşüm Tesisi mevcut. Ancak Türkiye şartlarına göre mevcut tesisler yeterli değil. Sektörün yeni girişimcilere ihtiyacı var.

STANDART ZORUNLULUĞU İSTENİYOR

Türkiye'de faaliyet gösteren geri dönüşüm tesisleri nüfusa oranla yetersiz kalıyor. Var olan tesislerinde de denetimiyle ilgili ciddi sıkıntılar yaşanıyor. Geri kazanımın, doğal kaynakları koruması ve sağladığı enerji tasarrufuyla 'gelecek için yatırım' anlamına geldiğine dikkat çeken sektör temsilcileri, "Dünyadaki petrol stoklarının giderek azaldığı, gelecekte petrolün daha da kıt bir kaynak haline geleceği aşikardır. Ülkemizin de enerjide dışa bağımlı olduğu düşünüldüğünde geri kazanıma daha çok önem verilmesi gerekmektedir. Türkiye'deki yıllık 3 milyon ton geri kazanılabilir atığın ekonomik değeri 150 milyon lira. Ancak bu kaynağın tam anlamıyla kullanıldığı söylenemez. Üretilen yıllık 18-20 milyon ton evsel atığın sadece 2.5 milyon tonu geri kazanılıyor" diyorlar.

AVRUPA, TÜRKİYE'NİN ÇOK İLERİSİNDE

Avrupa'da yılda 80 milyarı aşkın plastik şişe üretildiğini, İsveç gibi bazı ülkelerde bu atıkların yüzde 90'ı, Almanya ve Finlandiya'da ise kullanılan kağıtların yüzde 70'inden fazlası geri dönüştürülüyor.

Bu iki ülkeyi İsviçre, Norveç ve İsveç izliyor. Camların geri dönüşümü konusunda da Belçika yüzde 95'lik geri kazanım oranıyla lider durumda. İsviçre, Finlandiya, Almanya ve Norveç de bu konuda duyarlı ülkeler arasında yer alıyor. Türkiye'de ambalaj atıklarının geri dönüşüm oranı yüzde 20'yi bulmuyor. Sonuç olarak Avrupa ile geri dönüşüm oranlarını kıyasladığımız zaman Türkiye'nin geri dönüşüme daha fazla önem vermesinin gerekliliği ortaya çıkıyor.

ATIKLARDA HUKUKİ SÜREÇ

Türkiye'de katı atıklar içinde önemli bir yer tutan ambalaj atıklarının yarattığı çevre kirliliğinin azaltılması ve bunların yeniden ekonomik değer haline getirilebilmeleri için ambalaj atıklarının yönetimi önemli bir süreç. Bu konuda gerekli hukuki ve teknik düzenlemeler 1991, 2004 ve 2007 yılları olmak üzere çıkarılan yönetmeliklerle ele alındı. Ayrıca Çevre ve Orman Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'ne bağlı Atık Yönetimi Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, Bakanlık, İl Çevre ve Orman Müdürlükleri, belediyeler ile ambalaj üreticileri, tedarikçileri, pi-

yasaya sürenler ve satış noktalarının yükümlülüklerini kapsıyor. Taslakta, ambalaj malzemelerinin üretimden atıkların geri kazanımına kadarki süreçle ilgili düzenlemeler yer alıyor. Yönetmelikte yer alan geri kazanım hedefleri doğrultusunda ambalaj atıklarının toplatılması ve geri kazanılması piyasaya sürenlerin sorumluluğunda.

Ambalaj atıklarını toplayan-ayıran ve geri dönüştüren tesislerin daha iyi şartlar altında çalışmasını sağlamak, toplanan, ayrılan ve geri dönüştürülen ambalajları kayıt altına alarak, istatistikî veri oluşturmak, tesisleri modernleştirmek için ilk olarak 2003 yılında lisans uygulamasına başlandı. 2003 yılında 28 olan lisanslı tesis sayısı, 2011 yılı itibarıyla 421'e yükseldi. (01 Nisan 2010 tarihinde yayınlanan "Çevre Kanunca Alınması İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik" ile lisanslar Çevre Lisansı şeklinde verilmeye başlandı)

AB'YE UYUM MÜCADELESİ YATIRIM BEKLİYOR

Geri dönüşüm sektöründe AB'ye uyum çerçevesinde mevzuatlar yeniden gözden geçiriliyor. Bu uyum sürecinde Türkiye'nin ihtiyaç duydu-

Yıllar	Malzemeye göre yıllık geri kazanım hedefleri (%)			
	Cam	Plastik	Metal	Kağıt/ Karton
2005	32	32	30	20
2006	33	35	33	30
2007	35	35	35	35
2008	35	35	35	35
2009	36	36	36	36
2010	37	37	37	37
2011	38	38	38	38
2012	40	40	40	40
2013	42	42	42	42
2014	44	44	44	44
2015	48	48	48	48
2016	52	52	52	52
2017	54	54	54	54
2018	56	56	56	56
2019	58	58	58	58
2020	60	60	60	60

ğu yatırım miktarı da 60 milyar Euro olarak öngörülüyor. Türkiye’de geri dönüşüm malzemeleri bazı alanlarda yüzde 2, bazı alanlarda ise yüzde 8 seviyesinde işlem görüyor. Sektördeki hedef ise bu oranları yüzde 20’lerin üzerine çıkarabilmek...

Atık yönetimi konusunda gerek depolama alanlarının rehabilite edilmesi, gerekse yenilerinin kurulması için yüksek yatırım maliyetleri gerektiğine dikkat çeken sektör temsilcileri, bu maliyetlerin karşılanmasına yönelik bir kaynak planlaması yapılmasını istiyor. Verilen bilgiye göre, AB çevre direktiflerine uyum amacıyla Türkiye’nin ihtiyaç duyduğu yatırım miktarı, Bakanlıkça yapılan çalışmada 60 milyar Euro olarak hesaplanıyor. Finansman ihtiyacının karşılanmasında, ulusal ve uluslararası finans kaynaklarından etkin bir şekilde yararlanılmasının büyük önem taşıdığı belirtiliyor.

Sektör temsilcileri, bu noktada AB fonlarından yararlanılmasını sağlayacak stratejiler oluşturulması gerekliliğine işaret ediyor.

Sektör temsilcileri, özel sektörü yatırıma teşvik etmek ve atık bertaraf maliyetlerini düşürmek için yatırım ve işletim süreçlerinde vergi indirimi talep ediyor. Bu yöndeki düzenlemelerin geciktirilmeksizin yürürlüğe konulması gerektiğinin altını çizen ilgililer, bu ücretlerin düşük belirlenmesinin, özel girişimcilerin bu alanda yatırım yapmaktan vazgeçmesine, yüksek fiyatların da atık üreticilerinin sistem dışına kaçmasına yol açabileceği endişesini dile getiriyorlar. Öte yandan sanayileşmenin yol açtığı tahribatı yok etmek için alınacak tedbirlerin yeni sektörlerin doğmasını sağlayacağı ifade ediliyor. Bunun da gelecekte yeni iş hacmi sağlayacağını kaydeden yetkililer, çevre dostu üretimin yaygınlaşmasının Türkiye’de geri dönüşüm sektörünün önemini artıracığını ifade ediyor. Bu noktada,

yönetmelik ve tebliğlerle ilgili uygulatıcı ve uygulayanları samimi bir şekilde organize etmenin önemine dikkat çekiliyor. Sektör aktörleri, sektörün gelişimi için, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı öncülüğünde, belediyeler, sanayi odaları ve sivil toplum kuruluşları ile birlikte çalışmalar yapılması gerektiği görüşünde birleşiyor.

TESİS SAYISI ARTIYOR

2003 yılında 15 düzenli depolama tesisiyle 23 milyon nüfusa hizmet verilirken, bugün 69 düzenli katı atık depolama tesisi ile yaklaşık 903 belediyede 44.5 milyonluk nüfusa hizmet veriliyor. Tehlikeli atıkların

yönetimi konusunda çalışan tesis sayısı 2003 yılında 18 iken, bu sayı 2012 yılı sonu itibarıyla 201’e ulaştı. Yakma ve depolama tesisi de sadece iki iken, bu rakam 2012’de 11’e çıktı. Diğer yandan, 576 adet ambalaj atığı toplama ve geri dönüşüm tesisi ile yılda 2 milyon 250 bin ton ambalaj atığı geri kazanıldı. Atık yağ, bitkisel atık yağ, ömrünü tamamlamış lastik (ÖTL), ömrünü tamamlamış araç, atık pil, akümülatör ve elektronik atıklar gibi özel atıkların yönetimi konusunda çalışan tesislerin sayıları da gün geçtikçe artıyor. 2012 yılında 45 bin ton madeni atık yağ, 59 bin 500 ton atık akü toplanmış bulunuyor. ●

GERİ DÖNÜŞÜM SEKTÖRÜNDE AB’YE UYUM ÇERÇEVESİNDE MEVZUATLAR YENİDEN GÖZDEN GEÇİRİLİYOR. BU UYUM SÜRECİNDE TÜRKİYE’NİN İHTİYAÇ DUYDUĞU YATIRIM MİKTARI DA 60 MİLYAR EURO OLARAK ÖNGÖRÜLÜYOR. TÜRKİYE’DE GERİ DÖNÜŞÜM MALZEMELERİ BAZI ALANLARDA YÜZDE 2, BAZI ALANLARDA İSE YÜZDE 8 SEVİYESİNDE. SEKTÖRDEKİ HEDEF İSE BU ORANLARI YÜZDE 20’LERİN ÜZERİNE ÇIKARABİLMEK...

ERMATLINE

“Lüks otomobilde
kurumsal kimlik”

Atcoy Cad. No:32 Gaziosmanlı - ÜZÜMLÜ
TEL : +90 232 254 66 66
info@ermatline.com.tr

www.ermatline.com.tr

/ermatline

/ermatline

KAYNAĞINDA AYRIŞTIRMANIN ZORUNLU OLMASINI ÖNEREN LEVENT, BAKANLIK NEZDİNDE GERİ DÖNÜŞÜM BİRİMİ OLUŞTURULMASINI DA İSTEDİ

“Çöpte **cevher var** farkında değiliz”

Türkiye, geri dönüşüm konusunda Avrupa Birliği'nin 30 yıl gerisinden geliyor. Türkiye'deki geri dönüşüm tesislerinin sayılarına baktığımız zaman ağırlıklı son yıllarda kurulduğunu görüyoruz. Ama teknoloji yok. Avrupa Birliği ülkeleri teknolojiyi iyi seviyede kullanıyor, yeni teknolojiyle yüzde 100 netice alabiliyor. Ama eski teknoloji kullandığımızda bu oran yüzde 50 seviyesinde. Kaliteli geri dönüşüm için teknoloji gerekiyor.

Geri Dönüşüm Bilinci Konfederasyonu Genel Başkanı Mükkerrem Levent, “Çöpte cevher var farkında değiliz” diyor. Geri dönüşüm konusunda yönetmeliklerin çıkmasına rağmen bunların tam olarak uygulanmadığına dikkat çeken Levent, “Sektöre öncelikle kimliği verilsin” diyor. Türkiye'nin geri dönüşüm envanteri olmadığını da vurgulayan Levent, çöpün kaynağında ayrıştırılmasının zorunlu hale getirilmesi gerektiğini söylüyor. Öte yandan sektörün kayıt altına alınması için uygulanan yüzde 2 stopajın kaldırılması gerektiğini ifade eden Levent, Bakanlık nezdinde de geri dönüşüm biriminin kurulmasını istiyor. Levent ile Türkiye'nin geri

dönüşüm bilinci konusunda geldiği nokta, gelişmesi için yapılması gerekenler, yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri üzerine konuştuk.

Türkiye'de dönüşüm sektörüne rakamlarla baktığımızda nasıl bir tablo ile karşılaşılıyor?

Geri dönüşüm sektörü olarak baktığımızda demir-çelik sektöründe yüzde 45, kağıtta yüzde 25, ambalaj malzemelerinde yüzde 20, elektronikte yüzde 1 düzeyindeyiz. Geri dönüşüm katkı koyacak evsel atıklarda ise bu oran yüzde 20 mertebesinde ve enerji sektörüne katkı sağlıyor. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım oranı yüzde 5'lerden yüzde 20'ye ulaşmış durumda. Bakanlık bu konuda önemli ve başarılı çalışmalarını imza atıyor. HES'lerle ilgili daha çok düşünmemiz lazım. Enerjiden çok tarıma ve sulamaya yönelik HES'lere odaklanmalıyız. Bu sayede istediğimiz

zaman suyu da depolayabiliriz. Türkiye, son 30 yılın en kurak yılını yaşıyor. Su fakiri bir ülkeyiz. Damla damla kullanmalıyız. Geri dönüşüm, su ile ilintilidir. Geri dönüşüm malzemelerini su ile temizlersiniz. Su kaynaklarını iyi kullanmamız lazım. Bertaraf tesislerinin su kaynaklarının yanında olması gerekiyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın uygulamaya koyduğu AB normlarının hepsinin Türkiye'de uygulanması da çok zor.

Türkiye'nin kendine özgü koşulları ve imkânları göz önünde bulundurularak bunların uygulanması sağlanıyor mu?

Türkiye'yi o kanunlara hazırlamak lazım. Öncelikle okullarda çocuklara eğitim verilmeli. Ama asıl çöpü kaynaktan toplamak önemlidir. Çöpleri ayrı ayrı sınıflandırırsanız önemli ölçüde yol alırsınız. PET şişeleri kıvrarak atmak bir eğitimidir. Çünkü PET şişe-

lerin temizlenmesi için çok fazla su kullanılır. Bu da su sarfiyatıdır. Ama PET'lerin yapımında kullanılan malzeme çok değerli bir hammadde. Öte yandan kağıt maddeyi mümkün olduğunca geri dönüşümle ekonomiye kazandırmalıyız. Türkiye'nin şu anda 2,5 milyon ton kağıt üretimi var. Sokak taşıyıcılarının Türkiye için çok kutsal bir görev yaptığını unutmamalıyız. Kâğıdı değerini kaybetmeden toplamaları ve arabalarıyla geri dönüşüme kazandırmaları kutsal bir görevdir.

Sektör bu insanlara sahip çıkabiliyor mu?

Haklısınız, bu insanlara sahip çıkmalıyız. Biz onlardan, onlar bizden korkuyor. Yaptıkları işi anlatmaları mümkün değil. Bizim toplumumuzun da onların değerini anlaması gerekiyor. Bağışlık sistemleri iflas etmiş durumda. Türkiye'de tahminen 160 bin kağıt toplayıcısı var. Bunun dışında 70 bine yakın demir ve demir dışını toplayanlar olmak üzere toplamda 500 bin toplayıcı var. Bunların hepsi kayıt dışı çalışıyor. Suriye'deki iç savaştan kaçıp gelenlerin ağırlıklı olarak bu işe yöneldiklerini görüyoruz.

Pazarın büyüklüğü ne kadar?

10 milyon ton demir-çelik sektörü için hurda toplanıyor. 1 milyon ton da kağıt toplanıyor. Tahminen 2 trilyon TL büyüklüğe sahip. Kağıt sektöründe geri dönüşüm konusunda 14 tane firma faaliyet gösteriyor. Demir-çelik sektöründe hurda işleyen 145 tane firma var. Onun dışında 25 tane entegre tesis var. Plastik sektöründe 300 tane firma faaliyet gösteriyor. Toplamda 500'e yakın farklı alanlara hizmet eden geri dönüşüm tesisi bulunuyor. Bugün sadece kablo kırımı konusunda 45 tane firma var. Kabloların içindeki bakırı geri kazanıyorlar.

Sektörün beklentileri içinde vergi indirimi ön planda...

Evet. Yüzde 2 stopaj var. Bunun süratle kaldırılması gerekiyor. Devletin

burada toplayacağı gelir, stopaj kaldırıldığı zaman on katı artacak. Bu arada fatura yolsuzlukları ortadan kalkacak. Sektörü daha fazla kayıt altına almak için stopajı kaldıracaksın. Ayrıca enerji maliyetlerinde de indirim istiyoruz. Geri dönüşüm ana mamül üretiminden yüzde 60 daha az tüketime sahiptir. Tasarruflu bir sektördür. Evsel atıkların metana dönüştürülmesi gibi... Bu sektöre enerji teşviği verilmeli. Ana sanayiden daha ucuz enerji kullanmaları gerekiyor.

Ama yol alamıyorsunuz...

Bakanlık şu an için çok erken demişti.

Verimliliği arttırmak için ne yapılabilir?

Türkiye, geri dönüşüm konusunda Avrupa Birliği'nin 30 yıl gerisinden geliyor. Türkiye'deki geri dönüşüm

tesislerinin sayılarına baktığımız zaman ağırlıklı son yıllarda kurulduğunu görüyoruz. Ama teknoloji yok. Avrupa Birliği ülkeleri teknolojiyi iyi seviyede kullanıyor, yeni teknolojiyle yüzde 100 netice alabiliyor. Ama eski teknoloji kullandığınızda bu oran yüzde 50 seviyesinde. Kaliteli geri dönüşüm için teknoloji gerekiyor. Ar-Ge harcamalarımız ve akademik çalışmalar az ve üniversite ile sektör birlikte hareket edemiyor. Ancak son dönemde Kalkınma Bakanlığı'nın desteklediği projelerin içinde Geri Dönüşüm de başlık olarak yer aldı ve teşvik verilecek. Geri dönüşüm için yatırım yapmaya meraklı yabancı yatırımcı var. Biz hammadde konusunda da komşu ülkelerden teminde bulunabiliriz. İran, Irak, Suriye, Türk cumhuriyetleri gibi... O hammaddeyi biz işleyebiliriz. Coğrafi olarak avantajlı bir konuma sahibiz. Neden geri dönüşüm tam ifade edilmiyor, desteklenmiyor ve sivil toplum kuruluşları uyur gezer durumda? Bizim amacımız; tek bir çatı altında toplanmayı sağlamak ve geri dönüşümü bir projeksiyon içinde götürebilmek.

Bu işin toplayıcı, depolayıcı ve işleme tesisleri olmak üzere üç saça ayağı var. Gördüğüm kadarıyla bu üç saça ayağının entegrasyonunda sorun var.

Bu entegrasyonu sağlayamıyoruz. Burada destek bekliyoruz. Bütün kuruluşları tek bir çatı altında birleştirmek istiyoruz. Türkiye genelinde 3 bin 700 üye ile sektörün yüzde 70'ini temsil ediyoruz. Plastik ve kağıt toplayan insanların da hakkını savunuyoruz. O insanların istihdamdan düşmemesi gerekiyor, Bizim ilk halkamız onlardır.

Tesislerin bölgesel dağılımı nasıl?

Bu alanda yer seçme lüksü yok. Atık nerede siz oradasınız. Doğu bölgelerimizdeki atık Ankara'ya gelip, oradan dağılımı yapıyor. Demir-çelikten tutun da kağıda kadar böyledir. Ama Ege ve Marmara Bölgesi'nden daha fazla hammadde temin ediliyor. Bölgesel

TÜRKİYE'DE TAHMİNEN 160 BİN KAĞIT TOPLAYICISI VAR. BUNUN DIŞINDA 70 BİNE YAKIN DEMİR VE DEMİR DIŞINI TOPLAYANLAR OLMAK ÜZERE TOPLAMDA 500 BİN TOPLAYICI VAR. BUNLARIN HEPSİ KAYIT DIŞI ÇALIŞIYOR. SURİYE'DEKİ İÇ SAVAŞTAN KAÇIP GELENLERİN AĞIRLIKLIL OLARAK BU İŞE YÖNELDİKLERİNİ GÖRÜYORUZ.

olarak büyükşehirlerede odaklanmış durumda. Son teşviklerle plastik konusunda doğuda da yatırım yapılmaya başlandı. Irak'tan PET getirip orada gravür yapıyorlar.

Bakanlık bünyesinde geri dönüşüm konusunda ayrı bir birimi var mı?

Biz de bunu istiyoruz. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda bu konuda özel bir birim olmalı. Bugün elektrikli ark ocakları aslında geri dönüşümcüdür. Üretici ama geri dönüşümcü üreticidir. Sektörün kimliği yok. Bakanlıkta bunun belirlenmesi lazım. Yönetmeliği var ama kimliği yok. Biz kendimizi insanlara anlatmakta zorlanıyoruz. Unutulmamalı ki her şeyin geri dönüşümü vardır.

Kentsel dönüşüm bir fırsat olabilir mi?

Bir yönetmelik var. 2.5 yıldır bu davulu çalıyoruz ve "Kaynakta ayırın" diyoruz. Bir hortum geliştirdik. Bu hortum sıcak ve soğuktan etkilenmiyor. İçerdeki akışı devam ettiriyor. Lavaboların yanına bunlardan monte ediyoruz. Evde kullanılan evsel likit yağlar, bu borular vasıtasıyla evlerin altında birleşen depolarda toplanabilir. Bu geliştirilen hortumda geri dönüşüm malzemesinden elde ediliyor. Toplanan yağlar da enerjiye dönüşür. Sektörün bir envanteri yok. Toplayacağınız yağın fiyatı belli değil. Hibe olarak verilemez her atığın bir bedeli olmalıdır. Herkes bunu bir fiyat karşılığında almalı. Türkiye'de üreten ayrı öder, kirlen ayrı öder. O zaman benim çöp vergimi ya kaldırıncı ya azaltın. Çöp altın değerindedir. Ben kirleniyorsam ben ödeyeceğim. Avrupa'daki gibi bizde de kaynakta ayrımı zorunlu

hale getirmek zorundasınız. Özellikle ayrıştırma odaları olmalı. Büyük sitelerde bu uygulama yapılmalı. Bu sayede zamanla geri dönüşüm oranını yüzde 80'lere taşırsınız.

Elektronik gerinin geri dönüşümünde neden başarılı olamıyoruz?

Bir kısmı Avrupa'ya gitti. Bu cihazların içinde altın, gümüş, paladyum gibi değerli metaller var. Çöpte önemli bir cevher var. Bunun farkında değiliz.

Ama birlikte hareket edemiyorsunuz...

Sektörün hepimize ihtiyacı var. İfadeyi çok iyi yansıtmamız lazım. Biz toplayıcı değiliz. Çevre kirliliğini önlemekte birinci görevimizdir. Sektöre yönelik rakamları ortaya koymalıyız. Bir envanter çalışması hazırlamalıyız. Diğer yandan sektörün birlikte olmaya ve hareket etmeye ihtiyacı var. Sektörde çok fazla dernek var. Hepsi kendi başına yol almaya çalışıyor. Konfederasyon çatısı altında buluşalım diyoruz. Bir çatı altında buluşurken kendi kurumsal yapılarını bozmalarını da istemedik. Bir çatı altında toplanmayı istiyoruz. Hiç kimse hibe şeklinde mal toplamasını diyoruz. Bir bedel karşılığında bunlar alınmalı ve ekonomiyeye kazandırılması gerektiğini söylüyoruz. Geri Kazanım ile Geri Dönüşüm birbirinden çok farklı iki başlık. Bu iki kavramın birbirinden ayrılması gerekiyor. Önce sektörde de bunu öğretmemiz lazım.

Çerçeve yönetmelik hazırlandı ama daha henüz çıkmadı. Bu yönetmelik sektörde neleri değiştirecek?

Geri dönüşüm telaffuz edilemediği için araya sıkıştı. Hangi kod ile nereye

bağlısın? Belli değil. Bu konuda sektörü önümüzdeki günlerde önemli sıkıntılar bekleniyor.

Önümüzdeki dönemde sektörün büyüklüğü ne kadar ulaşır?

Köstekler olursa, insanların tam olarak tarif edilemediği, fabrikaların geliştiği güzel geliştiği bir yapı sürerse hızlı büyüme olmaz. Ama AB normlarına uygun hareket edilirse ciddi rakamlara ulaşabiliriz. Geri dönüşümden alınan pay sanayiden alınacak paya eş olabilir. Türkiye gelecek yıllarda kendi enerjisini entegre etmiş bir ülke olacak. Burada ciddi bir istihdam da sağlayabiliriz. Böylece kendi öz kaynaklarını verimli kullanacaktır. Daha az madenimizi kullanacağız. İthalata fren koyacağız. Cari açığımızın açılmasını engelleyeceğiz. İsrافی önlemiş olacağız. Sektör normal şartlarda ise her yıl ortalama olarak yüzde 5 büyür.

"Kimliksiz sektörün yaşam mücadelesi" desem doğru mudur?

Kesinlikle ama ben bu yaşam mücadelesini kazanacağım. Konfederasyon ve ülke olarak kazanacağım. Çünkü alanım belli, benden umut bekleyen 500 bin insan var. Bu sektör onların iş kapısı durumunda. Ayrıca alışa gelmiş sistemlerden, daha projeksiyonu geniş teknolojilere bu sektörü açmamız gerekiyor. Sektöre artık sahip çıkılması gerekiyor. Bütün kuruluşlar bir araya gelip sektörün daha hızlı büyüebilmesi için güç birliği yapmamız lazım.

Biz Doğayı Korudukça, Do

GERİ KAZANIM SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (GEKSANDER) BAŞKANI İBRAHİM ENGİN, “SEKTÖRE TOPLAMA YETKİSİ VERSİNLER” DİYOR

“Bakanlık, Ulusal Eylem Planı için reform yapmalı”

Sektör; Çevre ve Orman Bakanlığı'na bağlı iken AKAT (Atıkları Kaynağında Ayrı Toplama Platformu) vardı. Burada birçok dernek aynı çatı altında bulunuyorduk. Bu dernekleşme aşamasında bakanlığımız ayrıldı. Dernek kuruldu ama işlevini kaybetti. Bakanlığımızın Ulusal Eylem Planı ile ilgili yeniden çalışma yapmasını bekliyoruz. Bakanlığın olmadığı bir masa verimli geçmiyor. Bakanlık ağabeylik yapsın ve hepimizi aynı masada toplasın. Ama önce kimliğimize sahip olmak istiyoruz.

Türkiye'deki atık yağın yüzde 90'ı kayıt dışında... Sektörün kayıt altına alınması için Başbakanlıkta onay aşamasında bekleyen yönetmeliğin çıkmasını beklediklerini

söyleyen Geri Kazanım Sanayicileri Derneği (GEKSANDER) Başkanı İbrahim Engin, “Sektöre toplama yetkisi versinler” diyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın liderliğinde sektörün bir araya gelmesi gerektiğini ifade eden Engin, bu sayede Ulusal Eylem Planı'nın da hazırlanabileceğini vurguluyor. Öte yandan ticaret ve sanayi odaları bünyesinde geri kazanım başlığında meslek komitelerinin oluşturulması gerektiğini ifade eden Engin ile sektörün mevcut durumu,

yaşanan sorunlar ve geleceği üzerine konuştuk.

Atık yağ konusunda Türkiye'nin mevcut durumu hakkında bilgi verir misiniz?

Bakanlık tarafından yapılan yeni düzenlemelerle 20'ye yakın atık kodu 8'e düştü. Atık yağ, tehlikeli sıvı atıklar, endüstriyel atıklar, elektronik atıklar, ömrünü tamamlamış lastikler, ömrünü tamamlamış araç, tehlikesiz atıklar olarak sınıflandırılıyor. Bugün Türkiye'nin 450 bin ton yağ ihtiyacı var. Bunun 350 bin tonu TÜPRAŞ tarafından karşılanıyor. Geri kalan 100 bin ton ihtiyacı EPDK'dan lisans almış madeni yağ üreticileri tarafından ithal ediliyor. Türkiye, 2011 yılında 1 milyon ton yağ ithalatı yaptı. Bunu 2012 yılında 700 bin tona düşürmeyi sağladılar. 450 bin ton baz yağından 250 bin ton

atık yağ ortaya çıkıyor. Bu atığın 20 bin tonunu PETDER topluyor, 20 bin tonunu da bizim gibi lisans almış 45 tane tesis topluyor. Kayıt içine 40 bin ton giriyor. Yani ancak yüzde 8 kayıt altına alınıyor. Lisans almış geri kazanımcılarımız hammadde bulmaktan zorlanırken, hurdaoclar vasıtasıyla kayıt dışı yağ piyasaya giriyor. Buna gerekli mercilerin belediyelerin sanayi odalarının ve organize sanayi bölgelerinin dur demesi gerekiyor. Geri kazanımcılarımız hammadde bulamıyor. Bugün 670 litre ham petrolden 10 litre baz yağ elde ediyorsunuz. Buna karşılık 15 litre atık yağdan 10 litre baz yağ elde ediyorsunuz. Ülkeye sağladığı katkı ortada...

Atıklar kaynağında ayrıştırılmalı. Evde, ofiste, fabrikada, serviste ayrılmalı... Türüne göre kaynağında ayrıştırılmamız gerekiyor. Öte yandan bir

ton atık kağıt; 17 tane 35 yaşındaki ağacın kurtarılması demektir. Bugün Almanya'da ağaç kesilmiyor. Biz de hurdacılığa karşıyız. Bu işi lisans almış kurumlar yapmalı. Merdiven altı üretme karşıyız. İçimizdeki çürük elmaları ayırmamız lazım. Sanayi ve ticaret odaları bünyesinde meslek grupları oluşturmamız gerekiyor. Bu konuda sanayi ve ticaret odalarına başvuran arkadaşlarımız için bir masa yok.

Ankara Ticaret Odası'na başvuruda bulunduk. Sanayi ve ticaret odalarından "bilirkişi" durumunda gelenlerden bu işi tam bilmiyor. Bizim lisansımız işleme lisansıdır. EPDK' dan lisans almamalıyız. Biz atık yağları alıp işliyoruz ve madeni yağ üreticilerine ve-veya nihai kullanıcılara veriyoruz. TOBB' un yeni kriterleri var. Kapasite kriterlerine göre "Başka yerde atlandırılmamış" adı altında sınıflandırıldık. Bizim anayasamız bu olmalı.

En az 10 milyon dolarlık yatırımlardan bahsediyoruz. Çünkü belli kriterleri var ve bunlara sahip olmanız gerekiyor. Bu yapıya sahip 45 tane tesis sayısından 10 tanesi bu kriterlere sahiptir. Öbür milli serveti çöpe atacağız. Bu nedenle kurumlar arası diyalog sağlanmalı. TSE, Bakanlık, TOBB, sanayi odaları ile yetkilendirilmiş kurumların bir masada oturması gerekiyor. Sahada olan bizlerin de o masada olması gerekiyor. Yatırımcı olarak yurtdışındaki modelleri de inceledik. Onlar 50 yılda bu noktaya gelmişler. Bu işin standardı belirlenmeli. Hala çerçeve yönetmeliğimiz çıkmadı.

Yerli ve yabancı yatırımcı; vergi ve enerji indirimi istiyor. Ama yatırımcı "Atığa para vermem" diyor. Yatırımcı orada bekliyor biz de burada bekliyoruz. Bu yönetmeliğin çıkması ile sektör rahatlayacak.

Sektörün ne kadarı kayıt dışı durumda?

Toplanan 250 bin ton atık yağın yüzde 90 kayıt dışı durumda. Sektöre yönelik bir devlet politikası olması gerekiyor. Kayıt dışılığa özendirilmemeli. Bu konuda bilgilendirme çalışmaları artırılmalı. Bizim gibi sivil toplum kuruluşlarına bu konuda büyük görevler düşüyor.

Bölgesel bazda tesis dağılımı nasıl?

Atık yağ konusunda Karadeniz hariç her yerde tesis yatırım var. Burada Marmara Bölgesi ağırlıklı bir yapı hakim. Bugün doğuda da ciddi yatırımlar yapılıyor. Konya'da 4, Ankara'da 2, İzmit'te 4, İzmir'de 4, Gaziantep'te 4, Mardin'de 2, Osmaniye'de bir, Mersin'de bir tane atık yağ tesisi var. Karadeniz'de bir tane tesis yok.

Neden?

Tütün, çay, fındık, mısır üretiminde el tarımı yapılıyor. Aletli tarım yok. Aletli tarım olmadığı için orada sadece servis ve limanlarda yağ kullanımı oluyor. Sanayi olmadığı için bu bölgede yağ kullanımı da düşük seviyede.

Ulusal Eylem Planı oluşturamıyorsunuz. Neden sektör birlikte hareket edemiyor?

Sektör; Çevre ve Orman Bakanlığı'na bağlı iken AKAT (Atıkları Kaynağında Aynı Toplama Platformu) vardı. Burada birçok dernek aynı çatı altında bulunuyorduk. Bu dernekleşme aşamasında bakanlığımız ayrıldı. Dernek kuruldu ama işlevini kaybetti. Bakanlığımızın Ulusal Eylem Planı ile ilgili yeniden çalışma yapmasını bekliyoruz. Bakanlığın olmadığı bir masa verimli geçmiyor. Bakanlık ağabeylik yapsın ve hepimizi aynı masada tolasın. Ama önce kimliğimize sahip olmak istiyoruz. Başbakanımızın yönetmeliği imzalamasını bekliyoruz. Gelişmiş toplumlarda sanayiciler oturur konuşturu ve "Ben böyle yapıyorum" deyip bürokrasiye anlatır. Bizde ise tam tersi bir sistem işliyor. Ama unutulmamalı ki, Bakanlığımız bugün bizi sanayici yaptı. Toplayıcı idik sanayici olduk.

Kentsel Dönüşüm atık yağın toplanmasında bir fırsat olabilir mi? Projelerde geri dönüşüm ne ölçüde yer alıyor?

Toplama noktaları belirlenecekti. Giderlere iki tane boru bağlanarak yağlar ile suların karışmaması sağlanacaktı. Siteler içinde de toplama yerleri yapılacaktı. Birden bire sihirli bir değnek yok. Bu bir süreçtir. Bu

sadece sanayici ve Bakanlık ile değil akademik çevrenin de desteği ile gelişebilir. Üniversitelerde bu konuda özel projeler geliştirilmeli.

Başka neler yapılmalı?

Sokak toplayıcıları kayıt altına alınmalı. Bunlar topladıklarını lisanslı şirketlere vermeli. Bu insanlara belediyeler ücretsiz sağlık hizmeti verilmeli. İnsanların sosyal imkanları güçlendirilmeli. Biz bu tarz projelere destek vermeye hazırız. Bu işi yapanlar Türkiye genelinde özel steril kıyafetler giymeliler. Ayrıca sizin ayrı toplamanız da yetmiyor. Eğer gelip alan hepsini birden alıp aynı yere atıyorsa gene anlamı kalmaz. Bakanlık günlere bölerek toplama hizmeti verilmeli. Bunlar olmayacak şeyler değil.

2023 yılında nasıl bir geri dönüşüm sektörü konuşacağız?

Sektör; yeniliğe açık. TOBB kriterlerini yerine getirecek olanlar Avrupa standartlarında yol alacak. Yabancı yatırımcı pazara girecek. Yabancı gözünü bizim çöpümüzde. O zaman bu pazara daha fazla yatırımcı girecek. Atığa yönelik ulusal politika olmalı. Yabancı yatırımcıya da açığız. Onlardan da öğreneceklerimiz var.

10 yıl önce geri dönüşümü telaffuz bile etmez iken şimdi yer üstü madencisi olduğumuz kabul edildi. 2023 yılında kendisini geliştiren sektörde ayakta kalacak ve kurumsal kimliğini kazanacak. Ama şu anda sektör emekleme döneminde.

Ekleme istedikleriniz...

Artık atıklar ihracat edilebildiğine göre ithal de edilebilirdi. Mevzuatlar kapsamında petrole bağımlı bir ülkeyiz. Almanya dışarıdan atık ithalatı yapıyor ve ülkesinde ayrıştırıyor. Trenlerle fabrikalarına kadar getiriyorlar. Trenlerde atık taşınabilmeli. Gemilerle Almanya atıkları ülkesine getiriyor, tren yoluyla fabrikalara kadar taşıyor, ayrıştırmasını yapıyor ve geri dönüşümden kaynak yaratıyor. Kıbrıs, Cezayir ve Mısır'dan çöp alıyor. □

SOKAK TOPLAYICILAR KAYIT ALTINA ALINMALI. BUNLAR TOPLADIKLARINI LİSANSLI ŞİRKETLERE VERMELİ. BU İNSANLARA BELEDİYELER ÜCRETSİZ SAĞLIK HİZMETİ VERİLMELİ. İNSANLARIN SOSYAL İMKANLARI GÜÇLENDİRİLMELİ. BİZ BU TARZ PROJELERE DESTEK VERMEYE HAZIRIZ. BU İŞİ YAPANLAR TÜRKİYE GENELİNDE ÖZEL STERİL KIYAFETLER GİYMELİLER.

İnteryağ Petrol Ürünleri

HOUGHTON

Her Damlasına Değer!
Every Drop Is Worth It!

 /interyag

www.interyag.com.tr interyag@interyag.com.tr

BEYHAN ASLAN, YATIRIMLARIN DOĞRU ŞEKİLLENMESİ İÇİN ENVANTER ÇALIŞMASI YAPILMASI GEREKTİĞİNİ SÖYLÜYOR

“Türkiye’nin çöp sorunu gönüllülük esasıyla çözülemez”

Atık sektöründeki tesis yatırımlarının coğrafi dağılımında dengesizlik olduğuna ve her bölgede lisanslı toplama ayırma tesisinin bulunmadığını belirten Aslan, yatırımların doğru yerlere yapılabilmesi için sektöre yönelik envanter çalışmasının hazırlanmasını öneriyor.

Tüketici ve Çevre Eğitim Vakfı (TÜKÇEV) Başkanı Beyhan Aslan, Türkiye’de bölgeler ve iller itibarıyla atık sektörü dağılımında dengesizlik olduğunu ve lisanslı toplama tesislerinin her bölgede bulunmadığını söylüyor. Bölgesel ve iller bazında olmak üzere cins ve miktarına göre atık potansiyelinin ortaya konulması için bu konuda özel bir envanter çalışması hazırlanması gerektiğini vurgulayan Aslan, bu sayede özel sektörün daha bilinçli yatırım yapabileceğini kaydediyor. Atık sektörünün öngörülebilir bulunabilmesi ve fizibilite hazırlayıp yatırım yapabilmesi için sağlıklı verilere ihtiyaç duyduğunu söyleyen Aslan, bu verilerin tespiti içinse ciddi bir istatistik çalışma yapılması gerektiğini belirte-

rek, “Bakanlığımızın, 2009’da yaptığı çalışma ile bugünü okuyamayız” diyor. Türkiye’de atık sektörünün coğrafi dağılımında dengesizlik olduğunu belirten Aslan, “Elbette her bölge ve ilde, atık cinsi ve miktarının aynı olması düşünülemez. Cinsleri ve miktarları farklı da olsa her bölge atık üretmektedir. Buna rağmen her bölgede lisanslı toplama ayırma tesisi yok” diyor. Çevre sorunlarının, sektörün güçlenmesi ile çözülebileceğini de anlatan Aslan, “Türkiye’nin çevre kirliliği sorunu bir avuç çevre gönüllüsünün gayretiyle çözülemez. Gönüllülük teşvik edici ve ahlaki boyutu olan ulvi bir davranış. Ama sorunların üstesinden gelmenin yolu, geri dönüşümün ve geri kazanımın ileri teknolojilerle bütünleşip sanayileşmesidir” dedi. Öte yandan kentsel dönüşümün atıkların toplanması için yeni bir imkân yarattığına dikkat çeken Beyhan As-

lan, TÜKVAK olarak bu yıl 500 bin ton ambalaj atığını belgelendirmeyi ve geri dönüşüme kazandırmayı hedeflediklerini söylüyor. Aslan ile Türkiye’deki çevre bilinci, geri dönüşüm konusunda gelinen nokta, yaşanan sorunlar ve yapılması gerekenler üzerine konuştuk.

Türkiye’nin geri dönüşüm ve çevre bilinci konusunda geldiği nokta nedir?

Çevre bilincinin sosyol, ekonomik ve ahlaki boyutu var. Biz Türkiye’deki tüketicinin çevre bilinci hangi noktada bunu tespit ediyoruz ve bu bilincin artırılması konusunda eğitim çalışmaları yapıyoruz. Bunun için TÜKÇEV Akademi kuruldu. İlkokul öğrencilerinden üniversite öğrencilerine kadar bünyemizdeki çevre mühendisleri eğitim veriyorlar. Ayrıca projeler üretim Bakanlığına sunuyoruz. Sektörün

"Kamu spotlarından daha fazla yararlanmalıyız. Ama kamu spotları bedava yayınlanıyor. Gece saat 3'te dönen kamu spotunun ne derece faydası olabilir? RTÜK'ün bu konuda uyarıda bulunması lazım."

"Çevre artık Türkiye'nin gündeminde... Bireylerin bilinçlenmesi bu işin temelidir. Bu kapsamda STK'ların güçlenmesi gerekiyor. Devletin teşvikleri ile bu sektör desteklenmeli. Onun için olayın topyekün bir seferberlik boyutunda olması lazım. STK, devlet, özel sektör, herkesin el birliği vermesiyle yol alınabilir."

Bakanlık tarafından desteklenmesi ve teşvik alması gerekiyor. Bakanlıktan yetki belgesi alan firmalara toplama maliyetini düşürmek için teşvik verilmeli. Sadece ekonomik değil sosyal ve ahlaki boyutu olan böylesi bir sektör bu teşviği hak ediyor. Toplama maliyetleri ne kadar düşerse sektör o kadar güçlenecek. Türkiye'nin çöp sorunu gönüllülük esasıyla çözülemez. Ambalaj atıkların geri kazanılması hususunda ayrıştırma önem taşıyor. Bu konuda ÇEVKO ve biz faaliyet gösteriyoruz. 2013 yılında sadece biz 450 bin ton ambalaj atığını belgelendirdik ve geri dönüşüme katkı sağladık.

Bu rakam 2012 yılında neydi?

384 bin ton ambalaj atığını belgelendirmiştik.

2014 yılı için belirlediğiniz hedef nedir?

500 bin ton ambalaj atığını belgelendirmeyi ve geri dönüşüme kazandırmayı hedefliyoruz. Türkiye'deki atık miktarı ve çeşidinin ne olduğunu belirlemek için ciddi çalışmalar yapılamıyor. Bakanlığın elindeki çalışma da yeterli değil. Bu konuyu Bakanlığa ifade ettik. Ciddi bir çalışma yapılmalı. Bölgesel olarak hangi bölgede ne kadar atık çıkıyor, bunun ne kadarının geri dönüşümü sağlanıyor ve bu alanda neler yapılabileceğine dair bir çalışmanın yapılması lazım. Toplama; ayrıştırma miktarları çıkarılmalı. Belediyeler de bu çalışmalarda görev almalı.

Sektörün envanter çalışması yok mu?

Hayır yok. İnsanlar nereye, nasıl yatırım yapacağını bilmiyor. Çünkü elinde hiçbir bilgi yok. Yatırımcı neyi kaynak olarak yatırım yapacak? Örneğin, Antalya'da pet atığı fazladır. Çünkü turizm bölgesi... Özellikle gelişmiş bölgelerde ambalaj atığı fazladır. Sadece kriter nüfus değil. Marmaris ve Bodrum Bölgesi'nin yazın çok fazla ambalaj atığı var. Bunların çok iyi belirlenmesi lazım... Diyarbakır ve Şanlıurfa'nın nüfusu birer milyon... Ancak her iki ilin atık miktarlarının toplamı Antalya'ninki kadar değil.

Atık işleme ve ayrıştırma konusunda kurulan tesislerin coğrafi dağılımı nasıl?

Tesislerin coğrafi dağılımında devlet müdahalesi yok. Sektör istediği yere yatırım yapmış, Bazı illerde geri dönüşüm tesisi fazla iken bazı yerlerde hiç yok. Tabii ki sektör kar edeceğini düşündüğü alanlarda yatırım yapmaya

odaklanmış durumda. Türkiye geneline dağılmış geri dönüşüm tesislerinin olması gerekiyor. Bu konuda sektörü yönlendirmek lazım. Teşvik verirsiniz, toplama maliyetlerini düşürürseniz bu alandaki yatırımlar artar. Neden "Çöp toplayan mazotu ucuza alacak" demiyoruz.

Bir demecinizde "Kentsel dönüşüm sektör için bir fırsattır" dediniz. Bu fırsattan nasıl yararlanılabilir?

Kentsel dönüşüm ile Bakanlık verilerine göre 9 milyon bina yıkılacak. Bu binalar yeniden yapılacak. Binalar yapılırken atık odaları yapılsın. Atıkların konulacağı özel bölgeler oluşturulsun. Kumbaralar değil özel bölgeler olsun önerisini getirdik. Bahçe ve çevre ağırlıklı binalar yapılmalı. Kentsel dönüşüm bu nedenle bu fırsat. 9 milyon binanın atığı çıkacak. Demirden tutun da cama kadar... Bunların değerlendirilmesi gerekiyor. Bu işe başlamadan önce geri dönüşüm tesisleri kurulmalı.

Rakamlarla bu sektöre baktığımızda nasıl bir tablo ile karşı karşıyayız?

Türkiye'de atık sektörünün toplam büyüklüğü tahminen 500 milyon dolar. Bu çok düşük bir rakam. Sektör Türkiye'de emekleme dönemini yaşıyor. Türkiye'deki ambalaj atağı çöpe gidiyor. Yakılmak suretiyle enerji alanında kullanılıyor. Önemli olan yakmak değil ayrı toplamak ve geri dönüşümünü sağlamak. Demir, plastik ve camı değerlendirirseniz daha az petrol kullanacaksınız demektir.

Devletin yaptırım gücü nedir?

Türkiye'de yaptırım yok. Avrupa'da çöpünüzü ayrıştırma yapmadan atamazsınız. Ambalaj atıklarının konulduğu kumbaralar dairelere zimmetli durumda. Türkiye'de rastgele yerlere konuluyor ve isteyen atıyor. 10 dairenin bir atık kumbarası var ve onlar sadece atabiliyor. Almanya'da ya da İtalya'da sokakta muz yediniz, çöpünü atacak yer bulamazsınız ve onun çöpünü Türkiye'ye getirirsiniz. Burada atık kumbaralarının mutlaka apartmanlara veya yöneticilerine zimmetlenmesi gerekiyor. Bu işin modernize edilmesi lazım.

2000 yılından günümüze bu sektöre yönelik 3 ayrı yönetmelik yürürlüğe girmiş. Bu yönetmeliklerin yaptırım gücü nedir?

2012 yönetmeliği aslında sektörde kabul gördü. Ama tüm atıklar için "çerçeve bir yönetmelik" çıkacak. Bunu

Bakanlık hazırladı ve Başbakanlığa sunuldu. Bakan değişimi nedeniyle biraz durakladı. Ambalaj Atıkları Yönetmeliği, yerini Çerçeve Yönetmeliğe bırakacak. Bu yönetmeliğin çıkmasını bekliyoruz. Başbakanlıkta onay aşamasında. Eski yönetmelikten çok farkı yok ama bütün atık ile ilgili genel kuralları ortaya koyuyor.

Sektöre devlet desteği ne kadar?

Teşvik konusunda ayrı bir çalışma yapılmalı. Bakanlığa bu konuda yazışmalar yaptık ama yol alınmadı. 400 tane lisanslı toplama firması var. Bu sayı Türkiye için fazla değil. Bu sektör devlet bünyesinde haklarını istemekte sıkıntı yaşıyor.

Bu sektörde kaç kişi istihdam ediliyor?

1 milyona yakın kişi bu alanda iş imkânı buluyor. Bu sektörde kayıtdışı çok fazla. 700 bin kişi kayıtlı istihdamdır. Sokakta kağıt toplayanları da bu sektörde düşünmeniz lazım. Bu insanları da sektöre entegre etmeliyiz. Ayrıca 400 firmanın Türkiye genelinde adil dağılımı sağlanmalıydı. Sektör nerede para kazanıyorsa oraya yöneliyor. Potansiyel olarak gelişmiş bölgeler Antalya, İzmir, Kocaeli, İstanbul ve Ankara. Bunun dışında Denizli Aydın, Muğla ve Marmaris gibi noktalarda da gelişim hızlı. İzmir'de bu alanda büyük firmalar var. Atık miktarı fazla ise sektör oraya yöneliyor.

Bakanlık cam, plastik ve kâğıtta 2020 yılında yüzde 60 geri dönüşüm hedefliyor. Türkiye şartlarında bu oran ne derece gerçekçi?

Her yıl yüzde 2 oranında hedefi arttırıyor. 2013 yılında yüzde 42 idi. Bu yıl yüzde 44 hedefleniyor. Atık ambalaj miktarı artıyor dolayısıyla gerçekçi rakamlar.

Türkiye'de çevre ve atık bilinci konusunda yapılan çalışmalar sizce yeterli mi? Ağaç yaşken eğilir. Çocuklarımıza bu bilinci aşılayabiliyor muyuz?

Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu konudaki faaliyetlere ağırlık vermesi lazım. Ciddi eğitim çalışmaları yapılmalı. Çevre mühendisleri PETogoji eğitimi almalı ve çocuklara bu konuda eğitim vermeli. Zorunlu trafik dersi gibi çevre dersi olmalı. Bu konu hayati bir meseledir. STK'lar Türkiye'de çok zayıf çünkü maddi kaynakları yetersiz. STK'lar bakanlık nezdinde desteklen-

meli ve ilkokuldan başlayarak eğitim çalışmaları yapılmalıdır. Biz çocuklar için iki ayrı dergi hazırlıyoruz.

TÜKÇEV olarak bu konuda kaç kişiye hitap ediyorsunuz?

12 milyon insana hitap ediyoruz.

Sektörün ne kadarı kayıtlı?

Sektörün yüzde 40 kayıtdışı. Çevre Bakanlığı'nın sektöre ciddi teşvik uygulaması lazım. Milli Eğitim Bakanlığı ile ortak çalışma yapılmalı. Çevre Bakanlığı, STK'lara fonlar yaratmalı.

Özel sektör bu çalışmaların neresinde duruyor?

Tabiki bizim hükümlülüklerimiz var. Biz eğitim görevlerimizi zaten yapıyoruz. 12 milyon insana bu şekilde eğitim verdik. Diğer özel sektör kuruluşlarının da çalışmaları var. Ama yapılanlar cüzi miktarda kalıyor. Bugün mevzuat olarak AB normlarına yakın ama uygulamaların çok gerisindeyiz. Türkiye olarak AB masasın-

da en çok zorlanacağımız başlıklardan birisi çevre başlığıdır. Çünkü maliyeti yüksek bir başlık. Sadece çevre başlığında AB müttesebatına tam uyum sağlayabilmemiz için 60 milyar dolar ek yatırım yapmamız gerekiyor.

Sektörün geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Sektör gelişerek büyümeye devam edecek. Devlet teşviği de gelirse, bu sektörde ciddi bir atılım olacaktır. Eğitim düzeyi de giderek yükseliyor.

Önümüzdeki 10 yıllık süreç içerisinde sektörün büyüklüğü ne olur?

2020 yılında 5 milyar dolar olması lazım. Olması gereken rakam budur.

TÜKÇEV olarak nasıl bir hedef belirlediniz?

Faaliyetlerimizi genişleteceğiz. Türkiye'deki herkese bir defa dokunmak arzusundayız. 🌱

RECYDIA A.Ş.'NİN PAZARLAMA VE İŞ GELİŞTİRME DİREKTÖRÜ GALİP TEKİNER:

“Atıkta ‘ALTIN’ yok, üretilebilecek ‘DEĞER’ var”

“Mevzuatların son yıllardaki gelişmelere cevap verememesi sektörün gelişimini destekleyememiştir. Denetim ve kontrol mekanizmalarının da giderek iyileşmesine ve mesafe alınmasına rağmen, hala bölgesel ve sektörel olarak farklılık arz etmektedir.”

I talyan Cementir Holding'in 2001 yılında Çimentaş Grubu'nu satın alarak Türkiye pazarına girmesinin ardından, 2009 yılında da yenilenebilir enerji ve atık yönetimi alanlarında faaliyet gösteren Recydia'ya kurmasıyla beraber, atık sektörüne iddialı bir giriş gerçekleştiren Recydia A.Ş.'nin yatırımları bununla sınırlı kalmadı. Ana şirket Recydia'ya bağlı, endüstriyel atık yönetimi yapan Süreko ve evsel atık yönetimi yapan Hereko firmalarının yanı sıra en son olarak da Temmuz 2012'de 8,5 milyon Sterlin'e satın alınan İngiltere'nin köklü atık yönetimi firması Neales de Recydia'ya dahil edildi. Yeni yatırımlarıyla her geçen gün biraz daha büyüyen Recydia A.Ş.'nin Pazarlama ve İş Geliştirme Direktörü Galip Tekiner ile kuruluşlarından bu yana neler yaptıklarını, geçtiğimiz yılı ve gelecek hedeflerini

konuştuk. Tekiner, “Sektörde bilinçsiz yatırımcılar tarafından “çöpte altın” var diye tanımlar getirilmektedir. Biz çok aradık ama atıkta maalesef ALTIN yok, atıkta üretilebilecek DEĞER var. Bu da doğru yatırım ve doğru teşvik mekanizmaları ile kazandırılabilir. Bunu da yukarıda belirttiğimiz gibi doğru teknolojiler ve yeni Atık Yönetim Stratejisi ile yapılabilecektir” diyor.

2013 yılı firmanız açısından nasıl geçti? Yıl sonu satış vs. hedeflerinizi yakaladınız mı? Herhangi bir yatırım yaptınız mı? 2013 yılı Recydia Grubu için geçmiş yıllarda olduğu gibi yeni yatırımların, devreye almaların yoğun olduğu bir yıl oldu. Belediye atıkları ve Endüstriyel atıklar alanında büyümekte olan grubumuzun yatırımları hızla devam etmektedir. Bunlardan bir tanesi Recydia bünyesinde bulunan Hereko yatırımlarımızı tamamlayarak Avru-

panın en büyük Evsel Atık Mekanik Biyolojik İşlem ve Geri Kazanım tesisini devreye aldık. Endüstriyel atıklar ile ilgili olan Süreko firmamızda ise 1. Sınıf Düzenli Depolama yatırımlarımızı tamamladık. Bir diğer yatırımımız endüstriyel ölçekte bir ArGe niteliğini taşıyan atıktan enerji yatırımı olup çalışmalarımız devam etmektedir. Diğer yandan 2013 yönetmelik değişiklik beklentilerinin de yüksek olduğu bir yıl oldu.

2014 yılı için yeni yatırım planlarınız var mı? Var ise, yatırımın içeriği ve maliyetiyle ilgili bilgileri bizimle paylaşır mısınız?

2014 yılında firmalarımızda devam edenlerin tamamlanması ve iyileştirme yatırımlarına yer vermek üzere planlarımızı yaptık. 2014 yılı içinde Recydia Grubu olarak her iki operasyon şirketimiz olan Hereko ve Süreko

için toplam 6,5 milyon Euro luk bir yatırım planlamış bulunmaktayız. Sektör açısından yeni yatırımları analiz ediyoruz. Ancak özellikle mevzuat alt yapısının daha da netlik kazanması, atık yönetim faaliyetlerinin finansal sürdürülebilirliğinin sağlanması için gerekli mekanizmaların oluşturulması çok önem arz etmektedir. Sektörün "hurdacılık" anlayışından "atık yönetimi" disiplinine dönüşümü çok yavaş ilerlemektedir. Teknoloji, Mevzuat ve Finansal başlıkların uyum içinde gelişimini sağlamamız gerekmektedir. Bu açılardan 2014 yılının daha verimli geçmesini diliyoruz. Birçok konuda Teknoloji ve Pazar araştırma ve yeni yatırım arayışlarımız bir yandan devam etmektedir. Bu nedenle de yıl içinde büyümeye yönelik sürpriz yatırımlar yapabiliriz. Sektör açısından ancak yerel seçimler sonrasında yeni projeler gündeme gelebilecektir.

2014 yılı üretim, satış hedefleriniz nelerdir?

2014 yılında da daha önceki yıllarda olduğu gibi satış hedeflerimizi Pazar payımızı attırarak büyütmeyi hedefliyoruz. Hereko da evsel atıklar da geri kazanım oranlarımızı arttırmak ve Pazar gelişimini gerçekleştirmek temel hedeflerimizden, Süreko da ise; satış ağımızı biraz daha artırarak Pazar payımızı artırmak istiyoruz. Süreko markasının temsil ettiği güvenilir ve entegre atık yönetimi her geçen gün yeni müşterilere ulamaya devam etmektedir. Bu yıl ki hedefimiz hizmet kalitemizi daha da artırarak Pazar payını artırmaktır.

Sizce sektörünüzün en önemli sorunları neler ve siz ne tür çözümler öneriyorsunuz?

Mevzuatların son yıllardaki gelişmelere cevap verememesi sektörün gelişimini destekleyememiştir. Denetim ve

kontrol mekanizmalarının da giderek iyileşmesine ve mesafe alınmasına rağmen, hala bölgesel ve sektörel olarak farklılık arz etmektedir. Türkiye'de beyan edilen atık oranı her sene % 20-25 oranında artmakla beraber beyan edilmeyen ve muhtemelen de uygun bir şekilde bertaraf edilemeyen binlerce ton atık bulunmaktadır. Evsel atıkların yönetiminde düzeni depolama sahaları kurulmuş ancak işletmeleri ve idamelerinde sorunlar bulunmaktadır. Maddesel geri kazanımda ise hala iyi örnekler ihtiyacı duyulmaktadır. Sektörde bilinçsiz yatırımcılar tarafından "çöpte altın" var diye tanımlar getirilmektedir. Biz çok aradık ama atıkta maalesef ALTIN yok, Atıkta üretilebilecek DEĞER var. Bu da doğru yatırım ve doğru teşvik mekanizmaları ile kazandırılabilir. Bunu da yukarıda belirttiğimiz gibi doğru teknolojiler ve yeni Atık Yönetim Stratejisi ile yapılabilecektir. ●

ODTÜ'ü 'Cin' Mehmet lambadan futbol mucizesi çıkarcacak

Babam devamlı futbol oynamama kızıyor. Kendisinden bu konuda birkaç defa okkalı dayak yemişliğim vardır. Bana bir sözü var babamın, cebinden kalemini çıkartıp; “Beni hep bu kalemlle yendiler, bu kalemi öğreneceksin, eğer futbol yüzünden de okumayı bırakırsan ayaklarını kıracağım, seni tekerlikli sandalyeyle üniversiteye ben götüreceğim” diyordu. Eğitim konusunda bu kadar acı çekmiş bir kişi idi babam. Şimdi bazen geriye doğru bakıyorum da, kesin olan bir senteze ulaşıyorum; Böyle ‘sert’ bir babam olmasaydı, ben şimdiki ‘ben’ olmazdım!

RÖPORTAJ: Cemal TÜKEL

Seyit Mehmet Özkan, başarılı ve çalışkan bir işadamı olmasının yanısıra hayatını Türk Futbolu'na adanmış bir kişi. Hedefi, Türk Gençleri'ni de yabancılar kadar etkin birer sporcu yapabilmek. Bunun için tüm bilimsel yöntemleri kullanıyor. Ekibi ile tüm Türkiye'den gelen gençleri futbolumuzun yarılarına hazırlıyor. Mehmet Bey'in amacı ül-kemizde son yıllarda üst üste başarısızlıklara imza atan futbolun makus tarihini yenerek, günlük başarıları; kalıcı sistematik zaferlere dönüştürmek. Bu konuda yaptığı çalışmalar daha şimdiden meyvelerini vermekle birlikte; uzun vadeli düşünce ve eylem planının çok daha etkin sonuçlarını önümüzdeki yıllarda göreceğimize inanıyor. Toplumla faydalı olmanın, sadece para kazanıp insan çalıştırmanın ötesinde, olduğunu düşünen Altınordu Futbol Sosyal Girişim Başkanı Seyit Mehmet Özkan'ın; sporda yarattığı başarı öyküsünü hep birlikte dinleyelim..

Önce sizi tanıyabilir miyiz?

Seyit Mehmet Özkan: Ben 1955 Eşrefpaşa, İzmir doğumluyum. Dört kardeşin en büyüğüyüm. Çok sevgili kardeşlerim, Leyla 1959, Mustafa 1961 ve Uğur 1963 doğumlu.. Eşrefpaşa'yı özellikle bilerek söylüyorum, çünkü Eşrefpaşa semti şehrimizin en eski ve benim çocukluk dönemimin en renkli semti idi.. Babamız ve annemiz de İzmir'de doğmuş.. Anne dedemiz Kırcaali ve anneannemiz Gümölcine, Baba dedem Kırşehir, Babaannem Şumnu Tatarı . Genetik yapımdan çok memnunum. Dörtte üçümüz Balkanlardan, dörtte birimiz ise Ahi'lik memleketi Kırşehir'den.. Seyit ismimi çok severim. Kırşehir'de Seyitoğulları derlermiş İbrahim dedemlerin sülalesi-ne.. Mehmet ismim ise, Tatar Mehmet isimli Büyük

Dedem'den.. Kahvehane işletirmiş ve Eşrefpaşa'nın en bıçkın kabadayılardan imiş.. Ahretlik kardeşi Manav Yahya seferberlik ilan edildiğinde gidiyorum hakkını helal et, deyince, ben neden duruyom o zaman deyip, şaman özellikleri taşıyan eşi Çıkıkçı Leyla ninemizden çıkınını kapıldığı gibi, katılmış ker-vanın peşine .. Çanakkale'de şehit düşmüş. Ahretlik kardeşi Yahya'nın kucağında son nefesini vermiş. Son kullandığı kılıcı Aliağa Fabrikamızda başköşede.. Şöyle 3 ay bir zaman ayırabilsem, yapmak istediğim en önemli işlerden biri, sülalemin; yani Genişletilmiş Ailemiz'in romanını yazmak .. Babamız, meslek olarak tornacı ustası. Dördüncü sı-nıfta yeni gelen öğretmen, babam için; “Bu çocuğun matematiğe kafası çok iyi çalışıyor, okursa memur

olur, harcanır gider. Bu çocuğu sanatkar yapın” diyor. Sonra amcam, babamı alıp henüz 10 yaşında iken Kale Arkası'nda Demir Atölyesi olan İsmail Atik Dede'nin yanına veriyor. İsmail Atik, İzmir'in ünlü döküm fabrikası Akdöküm ve Atıklar Döküm Fabrikaları'nın kurucuları Süleyman, Nuri ve Yılmaz Atik.. Babam İsmail Atik'in yanında komple atölyeci olarak yetişiyor. Torna, tesviye, planya, matkap, kaynak, oksijenle kesim, düzgün ölçü alma, pratik çizim yapma ..

Şimdi biz bir tanesini düzgün yapanı bulsak 'Allah' diyoruz. Babamız askere kadar tam 10 yıl İsmail dedemizin yanında eğitim görüyor. Askerden geldikten sonra İsmail dedemizin de ortağı olduğu Eritenel Makina Fabrikası'na geçiyor. Bir gün oraya zamanın Demokrat Parti Milletvekili Necip Necipoğlu geliyor elinde planlarla. Alaşehir'de bir tane haddehane kuracağım diyor. Yurt dışında eğitim görmüş fabrika müdüründen başka hiç kimse 'haddehane' nedir bilmiyor. Necip bey alıyor teknik ekibi Karabük Demir Çelik'e götürüyor.. Yıl 1953, babam demirin, çeliğin nasıl üretildiğini ilk defa orada görüyor. Bakıyor koskoca Karabük Demir Fabrikasının etrafında da küçük küçük haddeler var, ve

hepsi harıl harıl çalışıyor.. Bu işi biz de İzmir'de yapabiliriz deyip, yakın arkadaşı Sadettin Usta ile bu işe girmeye karar veriyorlar. 1 sene sonra yanlarına iki Ticaret Mektebi mezunu arkadaşlarını (av malzemeleri satan Sefa bey (Selgeçen) ile Kolonyacı Hüseyin bey (Demirgiller) sermayedar ortak olarak 1955 yılında Çınarlı'da ilk haddelerini kuruyorlar. İşler büyüdükçe okumamış olduğuna hayflıyorlar.. Bir gün demir çelik tesislerini görmek amacıyla Almanya'ya gidiyor.. Dil bilmemek onun öyle ağırına gidiyor ki, döndüğünde, yemeyeceğim içmeyeceğim çocuklarımı okutacağım, diye yemin ediyor... Babamız çok zeki bir adamdı, hiç eğitimini almamasına rağmen çok güzel teknik çizimler yapabilen ve gerçekten matematik kafası olan çok iyi bir teknik adamdı.

Siz bu arada herhalde ilkokul, ortaokul sıralarındaydınız?

Ben okula gidiyorum ama her Eşrefpaşa'lı çocuk gibi hayalim İzmirspor'da top oynamak. Ben okuldan geliyorum, doğru Damlacık Sahası'na, karanlık çökünceye dek top oynuyorum. Babam da ben top oynamayayım diye, benim üzerimde her türlü taktiği deniyor.. Gün geliyor dayağın en okkalsını atıyor! (bir ke-

resinde 1 hafta okula gidememiştim mesela).. Beni takıma almasın diye Kalespor takımının herşeyi olan Şevki Hoca'ya maddi destek yapıyor! Gün geliyor suyumdan gidiyor ve beni İzmirspor maçlarına götürüp, bak Memet illa ki oynaman gerekmez, her hafta sonu gelir maçları izlersin falan diyor... Çapkın adamdı Babamız, maçlardan sonra arkadaşlarıyla Alsancak Vapur İskelesi yakınındaki meşhur Restoran'a beni de yanında götürürdü ve bazen masada teyzeler de olurdu. Teyzeler beni 'aman da ne şirin şeymiş bu kıvrıkcık' diye severlerdi, Babamın arkadaşları da bana seslenirlerdi 'Memet erkek adam ne yapmaz' ?.. Ben de ortaya çıkıp, 'Erkek adam dışarıda olup biteni evde anlatmaz' deyince, herkesten büyük alkış alırdım. Tam 35 yıl hiç anlatmadım. Ama artık anlatabilirim .. İlkokulu Eşrefpaşa Zafer İlkokulunda başarıyla okuyorum. Sefa ve Hüseyin Amcalarım beni Hatay Türk Koleji'ne yazdırıyorlar. Velim muhasebeci Kenan Aracagök amcam.. Beni okula ilk gün sevgili babaannem götürüyor. O güne dek Karafatma dağıni görünce İzmir bitti diye bilirdik.. Bindığımız otobüs İzmirspor sahasını ve solda duran koskoca Karafatma dağıni geçince, ağlamaya başlamıştım, ben

İzmir'den başka yere gitmem diye! Her neyse, orta okulu da çok iyi okuyorum. Ama Lise 1'de bir şeyler oluyor ve ilk defa 4 zayıf getiriyorum! Babam herkesi evden dışarı çıkarıyor, belli ki çok kararlı! Beni karşısına alıyor, hazırlıklı gelmiş, bir elinde kızılçık sopası, diğer elinde güzel bir dolmakalem; "Beni hep bu kalemle yendiler Memet, bu kalemi öğreneceksin! Eğer futbol oynamaya devam edersen ayaklarını kıracağım, seni tekerlekli iskemleyle üniversiteye ben götüreceğim" diyor. Popoma doğru gelen kızılçık sopasının ilk hamlesinde, İzmirspor hayallerim sona eriyor! Şöyle bir tesellim var o yıllardan; Benim birçok arkadaşım İzmirspor'da oynadı. Türk Koleji'nde okullararası müsabakalarda aktif sporculuğum devam etti. Ondan sonra Allah nasip etti, Ortadoğu Teknik Üniversitesi'ne (ODTÜ) gittim. Hem ben, hem de babam çok mutlu olduk. Bilerek ve isteyerek 'İdari Bilimler İşletme-Management' okudum. 1972 yılında Metaş'ın reorganizasyonu için Kıbrıs asıllı bir Uzman gelmişti. Adem bey. Adem bey, Çeşme'de bizim yazlık komşumuz olmuştu. Adem bey'in en önemli hobisi balıkçılık. Metaş genel müdür yardımcısı rahmetli İsmet Perin amca,

babamdan rica ediyor, Adem bey'i balığa Mehmet çıkarın.. Tam 3 ay boyunca, Adem bey ile en az 15 defa mercan avlamaya gidiyoruz. Ben babamdan talimatı almışım, Adem bey ne derse yapacın, o kadar ! 5 saatlik bir balık avlama sürecinde, en az 10 yer değiştirerek, çok sabırlı davranıyorum! Ancak Adem bey'in o sakin duruşlu, analitik düşünme uzmanlığı sonucunda, yazın sonunda benim için artık tek bir dal vardı, o da İşletme Eğitimi.. Adem bey, Türkiye'nin en büyük eksiğinin İş Yönetimi olduğunu ve geleceğin Türkiye'si'ni işletme mezunu insanların şekillendireceğini söylüyordu.. Zaten o yönde yetiştiriliyordum.. Küçük yaşlarda Çankaya'daki Demir Mağazamız'ın kilidini ilk çevirmek (yani herkesten önce işe gitmek), sıftahı herkesten erken yapmak, 'buyur abicim' çekmek, çay söylemek, fazla mal alana köfte ve karadut suyu ikram etmek, bankaya evrak götürmek, vs.. Şimdi bazen geriye doğru bakıyorum da, kesin olan bir senteze ulaşıyorum; Böyle 'sert' bir babam olmasaydı, ben şimdiki 'ben' olmazdım!

Üniversite yıllarında sporla alakanız devam etti mi?

ODTÜ'de üniversitenin futbol takımında oynadım. 1975 Nisan'ında ODTÜ ömrü hayatında bir kere bizim takımımızla Türkiye Üniversiteler Futbol Şampiyonu oldu. Okuldaki lakabım 'Cin Memet'ti. Neden dersiniz?.. Okul maçında iki defa defansız ve kaleciden top kapıp gol atmış ve attırıştım. Gerçekten de öyleydi, forvet arkasında devamlı arardım birileri hata yapacak diye. Çalışkan bir insanım, bunu kendimi methetmek için söylemiyorum ama öyleyim. 1975 yılının Kasım'ında babam Buca'daki işyerimizde iş kazası geçirdi. Belden yukarısı yandı. Panik içerisinde geldim ODTÜ'den. O sene okulu bıraktım. O zaman 20-25 kişi çalışıyor işyerimizde, babam çalışmıyor. Böylece 20 yaşında süper tam zamanlı olarak iş hayatına atılmış oldum. Bir sene sonrasında okula tekrar başladım ama artık benim için okul ikinci planda idi ! Çünkü işimiz genişliyordu ve artık benim işim başından ayrılmam nerdeyse imkansızdı.. 1975-1979 yılı arasında Bölüm'den de izinli olarak derslerimi ilk üç güne topluyordum. Çarşamba akşamı saat 22:00 Pamukkale otobüsüne binip, Perşembe sabah saat 07:00'de işin başında oluyordum. Gençlik demek sınırsız enerji demek..

Rahmetli Muhan Soysal hocamın desteğiyle, Tülin Şener hocamın muhalefetine rağmen Okul'u 1979 Haziran'ında bitirdim. Burada sevgili arkadaşım Liya Kanyas'ın katkılarını da söylemeliyim..

Profesyonel futbol kulüpleri ile işbirliğiniz ne zaman başladı?

Geçelim Futbol'a; 1984'te Turgut Özal, Türkiye'de 3.Futbol Liginin kuruyor. Herkese de; "Bir toprak sahan, iki de soyunma odan olsun, azıcık da tribünün olsun yeter" diyor. TFF bir de teminat mektubu istiyor. Buca'nın annesi Işlay Saygın Hanım babamı arıyor ve 'Bize teminat mektubu için yardımcı olur musunuz?' diyor. Bir biz, bir de Bucalı bir esnaf aile teminat mektubu desteği veriyoruz. Işlay Hanım'ın karizmasıyla son anda Bucaspor 3.Lig'e alınıyor. İşte o zaman Işlay Hanım ile tanışıyor ve Bucaspor ile birlikte profesyonel futbol yöneticilik dönemim başlıyor.

1989'da Buca tekrar Belediye oldu. 'Bucaspor ile Buca birlikte hareket' diye bir oluşum içine girildi. O sezon sonunda, 6 Mayıs 1990'da takımı, 3.Ligden 2'ye çıkardık. Takımı kuran da bendim, başında olan da bendim. İlk yılmda Bucaspor şampiyonluk yaşadı. Fakat ben, sene sonunda bıraktım, çünkü işlerimi çok aksatıyordu. Üç yıllık bir dönem ayrı kaldıktan sonra tekrar Bucaspor'da yönetim sorunlarının çıkmaya başlamasıyla

geri döndüm. Kulüp yönetimine geldik ve yeniden yapılanma sürecini başlattık.. Yavaş yavaş alt yapıyı da öğrenmeye başlamıştım.

1997 yılında kulüp başkanı oldum. Beşiktaş'a 2 tane futbolcu sattık. Bu satıştan Bucaspor iyi para kazandı. O parayla yepyeni bir takım kurduk. Sezon sonunda Antalya'da playoff'lara kaldık. Karşımıza futbol sihribazı Celal Kıbrızlı, Şekerspor takımı ile çıktı. Celal Hoca hepimizi kurabiye gibi yumuşattı. "Ankara'da kahvehanelerden para topladım, takımı öyle getirdim. Parasızlıktan sporcularıma sandviç yediriyorum, pansiyonda kalıyoruz, falan deyip, herkesi kendine acındırdı!.. Bizim takım iyice yumuşadı. Biliyorsunuz playoff maçları atan galip maçlardır. Bu maçlara tüm takımlar defansif kurgu ile başlar, sonra rakip takımı gördükçe anladıkça hücum taktiklerine geçerler.. Bir gün önceden Kıbrızlı'nın tuzağına düşen bizim teknik direktörümüz direkt hücum taktiği ile sahaya çıktı . Biz atamadık, onlar attı, 4-1 yenildik.

Ben o gün hayatımın en kötü günlerinden birini yaşadım ve Antalya'dan dönerken bir daha başkanlık yapmayacağıma, lejyon kadrolarıyla iş yapmayacağıma yemin ettim. Bucaspor'da isteyerek başkanlığı bırakıp, alt yapıya geçtim.

Biraz dediğim dedik ve aksi olan ama altyapıcılığı iyi bilen Abdullah hocayı bulduk. İşi öğrenmek adına, Abdullah

hoca ile tam 2 sezon adeta karı-koca hayatı yaşadım. Sabah evinden alıp, akşam 10'larda evine bırakıyordum. Altyapı sahamızı aydınlatarak, akşamları çok çalışma imkanı yarattık. Kulüp'te yemek çıkarmaya başladık. İkinci sene Fenerbahçe'yi eleyerek, Türkiye Gençler şampiyonu olduk. 1982 ve 1983 doğumlulardan oluşan o takımda, şimdi hala süper lig'de oynayan Hasan Kabze, Sertan Vardar ve Koray Arslan vardı. Yetiştirdiğimiz birçok sporcumuz diğer liglerimizde bu işten ekmek yiyorlar. 2 yılda şampiyon bir genç kadro yaparak, işi ciddi tutarsan, devamlı antrenman yapma imkanları sağlarsan, çocukları iyi beslersen, sadece saha içi değil, saha dışında da onların kişilik gelişimlerine katkı sağlarsan, bu işin olacağını ispatlamıştık.

1999 sezon sonunda , işime dönmek zorunda kaldığım için, kulübü tekrar bıraktım. 1999 ila 2006 yılları arasında gerek iş nedeniyle, gerekse turistik amaçla, görgümü artırmak amacıyla yaptığım seyahatlerle, güzel ülkem her yerini ve dünyada görülmesi gereken yerleri gezme fırsatı yarattım. Aradığım bir şey vardı aslında; 50 yaşımdan sonra hayatıma anlam yüklemek adına ne yapmalıydım?

Bucaspor'a yeniden dönüşünüz nasıl gerçekleşti?

Önce; Ben neredeyim?diyerek

Manis Loft

loft . suite . terrace . garden

Yatırımın ve Yaşamın Loft Konsepti Manisa'da Hayat Buluyor...

EGİAD üyelerine özel kampanya ve fiyatlarla satışa başlıyoruz.

VAREM YAPI

yaşadığım yeri sorguladım. Ege'de yaşıyorduk.. Ege neyiyle meşhur? Tütün, üzüm, incir ve zeytin.. Bu konuda en iyi kimdir diye araştırdım? İspanya'yı araştırdım. Kuru üzüm ve zeytinyağını önce Avrupa'da ve ABD'de süper marketlere nasıl taşıyoruz? projesiyle çok ilgilendim, ama olmadı.

Sonunda insana yönelik bir şeyler yapmam lazım geldiğine karar verdim. Bunun da en iyi bildiğim futbol ile olabileceğini düşündüm. Hollanda'nın ünlü yetiştirici kulübü Ajax takımını inceledim. Onların çok önemli bir kriter sloganları var.. TIPS; "Technic, Insight, Personality, Speed". Bunların açıklımlarını inceledim. Zidane'ları yetiştiren Fransızların Clairefontaine Futbol Akademisi'ni inceledim.. Sonunda bunların sentezini yaparak kendime göre bir fikir oluşturdum.

Bu dönemde daha önce birlikte çalıştığımız arkadaşlarımızdan biri Bucaspor Başkanı olmuştu. Gel, yarım bıraktığın işi tamamla, dediler. 'Kazan-Kazan' esasına göre, 'Yetiştiricilik Sözleşmesi' yaptık. Altyapı kesinlikle özerk.. Bütçe farklı, performans kriterleri farklı olacaktı. Buca Genç Futbol Akademisi, A

takıma verdiği futbolcu üzerinden 'Yetiştiricilik Bedeli' almak üzerine bir sistemi Genel Kurul'lar yaparak, karara bağladık. Bilmeyenler için açıklamalıyım. Türkiye'de ve Avrupa'da Yetiştiricilik Tazminatı sistemi vardır. Kulübün bulunduğu lige göre, bu tazminat bedelleri yıl başına 10.000 ile 100.000 TL arasında değişir. Bizim Bucaspor ile anlaşmamız, bu bedellerin yarısı karşılığı olarak belirlenmişti. Bunu böyle bir sisteme oturtmamızın nedeni, altyapımızın özkaynak sistemini başarı ile geliştirmek amacını taşıyordu. Tesislerin temelini 1 Ocak 2007'de attık. 9 ayda bitirdik. Eylül 2007'de

Akademi start aldı. 2012 Haziran'ına geldiğimizde, yani 5 sezon sonunda, 1995 doğumlulardan oluşan Türkiye Şampiyonu bir genç takımımız ve ünlü bir genç milli oyuncu Salih Uçan'ı Türk Futbolu'na armağan etmiştik. Salih Uçan'ın Fenerbahçe'ye transferi sonrası, maalesef para oyunu bozdu. Yönetim bize hakkımız olan parayı vermedi. Biz de bunun üzerine 40 kişilik kadro ile Altınordu armasına transfer olduk.

Futbol performansla dayalı bir oyundur. Süper Lig Oyuncusu olmak için, iki önemli kriter var. Birincisi "Çabuk Düşünüp, Çabuk Oynamak." İkincisi ise "Kuvvet ve Dayanıklılık."

Türk futbolu maalesef karanlıkta! Kimse üretmiyor! Yetiştiricilik uzun vadeli bir iş olduğu için ve yönetimler kendi geleceklelerini göremedikleri için, bu işe yatırım yapmıyorlar veya yapamıyorlar! İç üretim olmadığı için, sonbaharını yaşamakta olan ünlü futbolcuların "Yalancı Cennet"i oldu ülkemiz! Çünkü Avrupa'da bu fiyatları alamıyorlar. Bir stopere 7-8 milyon Euro para verilmesini aklım almıyor! Süper Lig'in gideri 900 Milyon Euro. Ama geliri, ancak Devletin desteğiyle 700 milyon Euro olabiliyor.. Her yıl 200 milyon Euro açık var. Bu açığı devlet kapatıyor ve bu durumda özerklik olamıyor! Almanya ve İngiltere'de olduğu gibi, kendi ekonomisini çeviren bir Süperligimiz olmuyor.

Bir Salih Uçan örneği verdiniz... Salih Fenerbahçe'den sonra İtalya'da başarılı olabilir mi?

Fenerbahçe'de ilk 11'de forma şansı bulamayacağı geçen sezondan belli idi. Ersun hoca 'önce Can, sonra Canan' diyor. Bence haklı da.. Çünkü ilk defa '3 Büyük Kulüp'den birini çalıştırma şansı yakaladı. Üç büyüklerin aralarında, ikincilik başarısızlık ile eşdeğer. Yani çok üst düzey ve bana göre çok aşırı yarışmacı bir zihniyet bu. Gençler'in ve yeni teknik direktörlerin hata yapmalarına tolerans hiç yok.

Roma ise öyle değil.. Başında Yatırımcı bir İtalyan asıllı Amerikalı iş adamı var. Adam Salih'i 2 yıldır izletiyor.. Salih'teki farklılığı gördü, hissetti ve ona yatırım yapmak istedi. Onu işleyecek, biraz süsleyecek püsleyecek ve Premier Lig'e en az 30 milyon Euro'ya satacak. Artık Futbol, Avrupa'da tamamen profesyonel.. Salih'in 20 yaşında böyle bir şansı yakalaması çok güzel.. Önünde

kendisini geliştireceği bir dönem var.. Salih çok akıllı bir gençtir, üstesinden gelecektir..

2010 yılında, Salih henüz 16 yaşında iken, Aston Villa'nın scoutu Salih için, bize şimdiden verin, yetiştirelim, eğer olursa, size sonra para verelim dediği için kabul etmemiştik.. Yani benim öyle bir inancım var ki, bu çocuk Premier Lig'i görecek ve ben de onu Londra'da keyifle izleyeceğim inşallah..

Diğer yandan, popüler sporcular için İstanbul hayatı iyi bir yer değil.. Yoldan çıkmamak için büyük irade sahibi olman gerek! Bir de 'Uçlarda Yaşamak' var bizim ülkemizde! Bizim burada bir maçta 'Kral' olursun, ama hemen bir hafta sonra 'Rezil' olma ihtimalin vardır. Kız arkadaşını alıp, şöyle bir gezemezsin!

Arda'nın gidişini hatırlayın! Avrupa, Salih için çok iyi oldu. Antrenman, yemek, dinlenme, özel çalışma, İtalyanca ve İngilizce öğrenme derken gün yetmeyecek zaten.. Sonuç olarak, Salih fantastik bir oyuncudur. Özgüveni yüksek, sadece tecrübe eksikliği olan bir yetenek. Tabii ki zamana ihtiyacı var.. Roma'nın ABD'li Başkanı'na da çok güveniyorum. Başarmasını en çok isteyenlerdenim ve başaracaktır da..

Altınordu için iki senedir bazı hedefler koymuşsunuz. 2013-2014'te 3. lig şampiyonuyuz. 2014-2017 2. ligteyiz ondan sonra 2017-2020 derken bu sene 1. Lige çıktınız bile.?

Sadece sportif hedeflerimiz yok ki.. Altınordu Arması'nı emanet aldığımız henüz 2 sene oldu.. A ve Genç takımlarımızın kuruluşu, organizasyon yapısı, tesisleşme ve futbol okullarımız, herşeyi sıfırdan yaptık. Altınordu'nun mazisi çok temiz olan arması ile Altınordu-Yeşilyurt Tesisleri'ni teslim aldık. Yeşilyurt Tesisleri'ne geldiğimizde burası çok kötü durumdaydı. Karafatma Dağı tesislerin üzerine yıkılıyordu. Can güvenliği yoktu! Dağın tüm çatlaklarını beton püskürtme sistemi ile kapattık. Önce Can Güvenliğini sağlama aldık ve arkasından idari binayı güçlendirdik. Bunu takip eden günlerde büyük sahamızı tekrar baştan yaptık. 11 ila 14 yaş genç takımlarımız burada çalışıyorlar. 2 takımımız sabah-tan, diğer 2 takımımız ise öğleden sonraları çalışıyor. Daha sonra elde olan 2 küçük suni çim sahayı tekrar baştan yaptık. İlaveten 2 tane daha küçük suni çim saha yaptık. Böylece futbol kurslarımız için yeterli saha ihtiyacımızı da çözmüş olduk.

Geçen sezon için, İzmir dışından seçilmiş, 13 ve 14 yaşlarda 25 sporcu evladımıza barınma imkanı sağladık. Bu sezon bu sayıyı 40'a çıkarmak üzere önlemlerimizi aldık. Yetenek her yerde var ve bizim bu topraklarda yeteneğin olduğu her yere ulaşmamız şart.. Şanlı Urfa'dan gelen Abdülkadir gibi, Lüleburgaz'dan gelen Atakan gibi ..

Selçuk'ta antrenman tesislerimiz var. Burayı da kiraladığımızda tam bir mezbelelik idi! İçinde kötü durumda 3 saha vardı, bunları rehabilite ettik. 3 tane de sıfırdan biz yaptık. Tam 6 adet normal saha ölçülerinde çim sahamız oldu. Neden 6 tane? A takımımız, U18, U17, U16 ve U15 olmak üzere 5 tane takımımız Kuşadası'nda konuşlanmış durumdadır.. Bu çim sahaları bakmak kolay değil. Günde 2 defa girdin mi, çim biter gider! Bu nedenle her takıma bir saha ve her gün biri de bakımda oluyor.. Bütün bunlar, yaptıklarımızın ancak yarısını karşılar.. Şimdi bu kadar işin arasında, henüz organizasyon her haliyle tam oturmamışken, hangi akıl, biz şampiyonluğa oynayacağız, diyebilir?

Haa sen şimdi 2 sezon arka arkaya şampiyon oldunuz; bu nasıl oldu diyebilirsin? Bunun nedeni alt liglerin

çok boş olmasından, hepsi bu! Plan, program, antrenman, beslenme, sakatlıklarda tedavi gibi işler hak getire! Bizim farkımız, işimizi ciddiye almamız ..

Yanlış anlaşılmasın, bu güne kadar aldığımız 2 şampiyonluk ta çok değerli.. Çünkü en az gol yiyen, en az mağlup olan, en çok puan toplayan rekorlarımız var.. Ama tüm bu rekorlarda, karşımızda sistemli kulüp organizasyonlarının olmaması da önemli bir kriter

Mesela bu sezon oynayacağımız PTT 1. Lig öyle değil. Şimdi herkeste bir beklenti oluştu! "Altınordu bu sene de çıkar". Hayır normal şartlarda çıkmamız gerekir. PTT 1. Lig'de yer alan kulüplerin çoğunluğu, yakın geçmişte Süper Lig oynamış takımlar.. Hepsisi 3 yabancı haklarını kullanacaklar. Bizim yerli oyuncularımızda atanla tutanda sorun var. Bizim atan ve tutan yerli futbolcularımız, 25 yaşından sonra, 30'a yaklaşırken performans veriyorlar! Bu yüzden, biz yabancı oyuncu oynatmama kararımız nedeniyle, bir üst lige çık(a)mayacağız.

Bizim Sportif Organizasyon Yapımız'ın temelinde Futbol Okullarımız var. Aslında bunlara Futbol Kursları demek daha doğru.. Ancak futbolun beşiğinde bile, Football Schools deniyor. İzmir merkez semt ve ilçelere dağılmış 38 ayrı yerleşim biriminde futbol kursları düzenliyoruz. Futbol kurslarında 7 ila 15 yaş arasında Altınordu forması giyen 4.000'e yakın çocuğumuz var. "Çocuklarımız Geleceğimiz" sloganını içini doldurmuş olmaktan çok mutluyuz. Gelecek sene bu zamanlar için hedefimiz 5.000 .. Türkiye'de futbolun tüketim yönündeki gidişatını hiç iyi görmüyorum. Biz Avrupa'ya gittiğimizde sizde büyük bir genç nüfus dinamizmi var diyorlar. 30 milyon genç var tamam. İyi ama biz bu potansiyel enerjiyi kinetik enerjiye çevirebiliyor muyuz? Çocuklarımıza, gençlerimize yatırım yapıyor muyuz? Onlara güveniyor muyuz?

Gençlere yatırım yapılması her alanda başarıyı gekiriyor değil mi?

Burada iş yine Kenan Usta'ya geliyor.. Ben 20 yaşında iken çok mal üretelim diye, makinaya 800 derece tavlı mal veriyordum. Motor, şanzuman hepsi inim inim inliyordu!. Babam Atölye'den çıkıyordu, gözlüklerini aşağıya indirip, ellerini havaya kaldırıyordu, o kadar.. Bir bakardık 3

gün sonra Aliğa Gemi Söküm'den bir dişli bulmuş, getirmiş.. "Siz yakında dişliyi kıracaksınız, ben şimdiden yedekledim!" derdi, çok sevdiği Atölye'sine girerdi..

Futbol'dan örnek; Almanya'da 3.5 milyon T.C. vatandaşı yaşıyor. Almanlar bizim vatandaşlarımızın çocuklarından seçip yetiştiriyorlar ve onların içinden 3 tane Real Madrid'e oyuncu satıyorlar. Süper Lig'de oynayan 500 futbolcudan 125 tanesi Almanya'dan geliyor. Mesut gibi Alman vatandaşlığını seçen ama öz be öz bu toprakların çocuğu olanlar da var. Alman'lar

ne yapıyor? Gençliğe yatırım yapıyorlar. Gençler tüm ülkeye yayılmış futbol gençlik geliştirme merkezlerinde eğitiliyor ve tam profesyonel futbolcular yapılıyorlar.. Duran saat bile günde 2 defa doğruyu gösterir ya, işte onun gibi, bizde de kendiliğinden çıkan birkaç iyi oyuncu oluyor tabii.. Diğerleri de önce alt liglerde oynadıkça kendilerini geliştiriyorlar.. Kardelen çiçekleri oluyorlar.. Türk futbol camiasındaki her kulübün maalesef borcu var. Herkes "dün"ü yaşıyor. Dün'ü yaşayan bir sistemde, herkes sadece hafta sonu oynayacak maça, fokus oluyor! Yani 2 saate! Bu yönetim biçiminde sen kimi yetiştirebilirsin? Hangi yönetim, hangi

antrenör genç oyuncunun hatası- na tolerans gösterebilir ki! Taraftar da bu konuda maalesef sabırsız. Taraftar maçtan mutlu ayrılmak istiyor hepsi bu. Hiç bir kriter onu ilgilendirmiyor.

Kendi çocuğuna küfür eden taraftar var. Sen kendi çocuğuna acımasız olursan, o toplumun içinden nasıl bir yıldız yetiştireceksin?

Ben, bu topraklarda doğmuş çocuklara güveniyorum arkadaş.. Hem 1999'da, hem 2010'da ve hem de 2014, yani bu seneki Gençler Türkiye Şampiyonlukları ile gördüm ki, bu toprağın çocuklarına, gençlerine yeterli antrenman, beslenme ve barınma imkanları sağlarsan; onlara iş disiplini öğretirsen, profesyonelliğin nasıl olması gerektiğini öğretirsen, o zaman sürdürülebilir başan gelir. Hiç UZATMADAN, KABAHAAT BİZ YETİŞKİNLERDE KARDEŞİM !!

Hazır Almanya Dünya Şampiyonu olmuşken ve herkes Almanya'nın 2001 yılında başlattığı Büyük Futbol Hamlesi'ni örnek almak için bilgi topluyorken, Türkiye'nin de böylesi büyük bir hamleye ihtiyacı var. Ey Yetişkinler ! Almanya'da tam 388 tane Futbol Gençlik Geliştirme Merkezi var, biz de 1 tane bile yok! Almanya'nın bu sene Bundesliga'dan futbol eğitim sistemine aktardığı para 90 Milyon Euro. Ay'ı yeniden fethetmeye gerek yok! TFF Alman Sitemini örnek alacak ve kulüplere futbol eğitimi ve geliştirme ile ilgili zorunluluklar koyacak..

İzmir'de geniş bir spor dünyası var fakat maalesef son yıllarda 1. ligte takımımız yok. Bir ara Bucaspor çıkmıştı fakat o da daha sonra düştü... Karşıyaka, Göztepe, Altay maalesef Süper Lig'e çıkamıyor..

İzmir Türkiye'nin uzun yıllar ticaretinde başrol oynamış bir deniz kenti.. Batı'ya en yakın şehir.. Rahmetli Özal'lı yıllardan itibaren Anadolu Kaplanları ortaya çıktıkça, İzmir'in önemi azaldı. Çoklukla muhalefet tarafında kaldığı için, kent dinamikleri kendini yenileyemedi. Gümrük duvarlarının ardında yerli üretimlerle ayakta duran büyük firmalar, liberal ekonomi kuralları içerisinde dünya ile rekabete giremediler ve sanayi/ticaret sahnesinden çekilmek zorunda kaldılar. Bunun doğal sonucu olarak, İzmir kulüpleri de maalesef Süper Lig'de tutunamadılar! Yapılması gereken tek şey, güçlerin birleşmesi idi.

Ama orada da karşımıza kulüplerimizin şanlı tarihleri çıkıyordu! Örneğin Bursaspor, Bursa'nın belki de kentsel tek mutabakatıdır.. İzmir bunun üstesinden gelemez kardeşim! Herkes kendi çöplüğünde ötmeye devam edecek..

Ama şimdi sizin yaptığınız Türkiye'nin tarihi olan takımlarından birini aldınız farklı bir boyuta doğru gidiyorsunuz. Diğer tarafta Göztepe de şirket olarak bir İzmirli'ye satıldı

Manchester United takımının geçen yıl emekliye ayrılan menajeri Alex Ferguson, aynı kulüpte tam 27 yıl bu işi yaptı ve adam diyor ki; "Takımın ABD'li sahiplerini hayatımda üç defa gördüm". Bunu Türkiye'de yapamazsınız. Türkiye'de yapılan her şeyi askerlik olarak görüyorum. İlla ki sen de yaşayacaksın. Maalesef "Ben kazık yedim, yok olmaz, ben de aynı kazığı yiyeceğim" anlayışımız var! Bu ülkede kazığını yemediğin, çıraklığını yapmadığın hiçbir işin ustası olamazsın. Vestel gibi bir dev bu işe girdi, gördü ki saha dışı ilişkiler ön planda, bıraktı. Ömer Yüngül bir gün bana dedi ki; "Futboldan sıyrıldığımız gün bayram yaptık!"

Bizim durumumuz farklı. Başarımızın arkasında istikrar ve işi çok iyi bilmek var. İnşallah Göztepe de başarılı

olacak. Çünkü gerçek Göztepe'li olan İzmir'li bir iş adamı aldı kulübü.. Arka arkaya 2 sene şampiyon olup, Süper Lig'e çıkacaklarına inanıyorum. Bilinmesi gereken şu ki, aynen 3 Büyükler gibi, Göztepe hiçbir zaman Yetiştirici Kulüp olamaz, olmaya da çalışmamalıdır. Göztepe, muhteşem taraftar kitleleriyle Türkiye'nin sayılı 'Yarışmacı Kulüpleri'nden biridir. Büyük kitle kulübüdür. Göztepe taraftarı takımının gerçek 12.ci adamıdır. Sahaya süreceği genç oyuncunun ayakları titrer o temaşa sırasında.. Fener'in Salih'i oynatmadığı duruma benzer gerçeklerle karşı karşıya kalındığında da; son tahlilde kendine rakip oyuncular yetiştirdiğinin farkına varacaktır zamanla! Böylesi aile içi olumsuzlukların yaşanmaması için, Yönetim-Takım-Taraftar Sosyal Paylaşım Platformu öneririm. Bizim hamurumuz farklı olduğu için, rahat rahat söyleyebiliyorum bunları.

Başarıyı pekiştirmek için adına önünüzdeki hedefler neler olacak?...

Biz futbol için bilimden yararlanıyoruz ve özellikle gençlerin beslenmesine çok önem veriyoruz. Çocuklarımızı almaları gereken günlük kaloriyi dahi öğretiyoruz. Vücutlarında tespit ettiğimiz element ve vitamin eksiklerini ilaçlar ile destekliyoruz. Din-

lenmeye çok önem veriyoruz. Saha içinde ve saha dışında farketmiyor, tüm organizasyon genç ve koşan bir ekibiz. Bizim en önemli özelliğimizde üç tane yabancı oynatma hakkımızı kullanmayacak olmamız. Bizim bir misyonumuz var;

Bu toprakların çocuklarına imkan sağlayarak, onları gerçek profesyonel futbolcular olarak yetiştirmek ve oynatmak..

Bu misyonumuz doğrultusunda, yabancı oynatmama kararımızın bedeli olarak, sanki lige 9 puan geriden başlıyoruz gibi düşünebiliriz! Bu da Süper Lig'e çık(a)mayacağız demektir.. Bu istikrarlı kadro ile önce ligi tanımaya, daha sonra da ilk 6'ya oynayacağız. Üç sene sonra inşallah Süper Lig'e çıktığımızda aslanlar gibi kendi çocuklarımızı oynatacağız. Süper Lig'e çıktığımız zaman da yabancı oynatmamayı hedefliyoruz. İspanya'nın Atletico Bilbao takımını bilirsiniz. Tüm futbolcuları 'Bask' Bölgesinden. Bizim İspanyollardan ne eksikimiz var. Burada yetişkinler bu çocukların gelişmesine ve etkin birer futbolcu olmasına imkan vermiyorlar. Ben bu toprakların çocuklarına çok güveniyorum. Beni mahcup çıkarmayacaklarını düşünüyorum. Altınordu arması olarak, üretim modeline örnek bir kulüp olacağız ve dünyada yetiştirici kulüp olarak anılacağız..

Cruise ile Dünyanın Keşfi

Carnival Victory gemisi 14 yaşında bir gemi. Yaşına bakın ama esas ne zaman elden geçirilip, dekorasyonunun da yenilendiği önemli. Gemiye ilk girdiğimizde MSC gemilerinin o kendine has zarafet ve nefis parfüm kokusu yok. Daha çok Amerikan tarzını yansıtan abartılı renkler, ışıklar, geniş oturma gurupları ve iki şişman insanın yan yana geçebileceği genişlikte koridorlara sahip. Tabii odalar da ona göre geniş ve ferah. Yemekler bol ve lezzetli.

HAZIRLAYAN: H. Oğuz Esen
EGİAD Üyesi

CARNIVAL VICTORY GEMİSİ İLE BATI KARAYİPLER

Miami'ye gelişimizin ertesi günü Türkiye'den Golden Bay Seyahat acentesinden rezervasyonunu yaptığımız, 5 günlük Batı Karayipler gemi turumuz ile Florida'nın Key West kasabasını ve Meksika'nın Cozumel limanı ile en eski Maya yerleşim yeri olan Tulum'u ziyaret edeceğiz.

Öncelikle sizlere bu rezervasyon ve gemi hakkında bilgiler vermek istiyorum. MSC Divina gemisi ile İzmir'den Miami'ye gideceğimiz bir sene öncesinden belli olduktan sonra, Amerikayı gezme planlarını yapmaya başladım. Key West de listedeki görülmesi gereken yerler arasındaydı. Gezi programınızı oluştururken, fiyat ve degecek mi dengesini yapmak zorundasınız. Gözlemlerime dayanarak söyleyebilirim ki; dev gemilerde yaşadığımız lüks ve rahatlığa burada kendi başımıza yapacağımız gezilerde o uygun fiyatla ulaşmak mümkün değil.

Hangi bir rahatlıktan bahsedeyim ki; yemeklerin ve servisin kalitesinden mi, yoksa eğlenceden mi, yatağınız ve odanızdaki rahatlık veya temizlikten mi! Bütün bunları göz önünde bulundurarak, Miami'den Key West'e yapılacak 2 günlük bir gezi bize kişi başı en aşağı 200-300\$ a mal olacaktır. Bu sefer de Miami'ye geldiğimiz zaman acaba Key West'e bir gemi turu daha alabilir miyim?

diye araştırma yaparken, ertesi güne denk gelen bir gemi seferi buldum. "Miami – Key West- Cozumel – denizde eğlence ve dönüş Miami" güzergahı olan bu seferin fiyatını görünce gözlerime inanmadım. Kişi başı 240\$ vergi ve her şey dahil, hem de dış kabin, aman Tanrım, biz Key West için bu parayı zaten ayırmıştık. Meksika da bu işin bonusu olacaktı. Acentem Arkas'ı aradığımda onlar da bu fiyata şaşırıldılar ve hemen Golden Bay vasıtası ile 1 gün içerisinde rezervasyonumu yaptılar. Yupp!!! planda olmayan Meksika'ya da gidiyordum. Bana bir gemi seyahati yetmez, hemen arkasından da ikincisi benim gibi bir cruise yazarına yakıştırdı. Tabii gitmişken Maya şehirlerini de görmeden olmaz. Onun için seyahatlerimi planlarken daima araştırıyorum ve tetikte duruyorum. Bilhassa cruise seyahatlerinde sizlere daha önce de bahsettiğim gibi son dakika rezervasyonlarında %85 e varan indirimlere rastlayabiliyorsunuz. İşte bu da onlardan bir tanesi ama bu bir erken rezervasyondur.

Dün indiğimiz Miami limanının, bugün tekrar başka bir terminalinden Carnival Victory gemisine bineceğiz. Giriş işlemleri için gerekli olan rezervasyon formu ve pasaportlarımızı hazırladık ve saat 11 civarında geminin kalkacağı terminalde görevli hosteslerin eşliğinde check-in işle-

mimizi yaptırıldı. Üzerinde ismimiz yazan yeni gemi kartımızı (Sail & Sign Card) aldık. Bu gemi kartı bizim gemide her şeyimiz. Gemiye giriş ve çıkışta pasaport, alışverişlerde cüzdan sayılıyor.

Haydi bakalım şimdi de Carnival Victory gemimiz ile tanışalım. Tabii ki sizlere gemiler arasında ve hatta şirketler arasında da seyahat ve eğlence yönünden farklılıklar olduğunu belirtmem lazım. Mesela bugün bineceğimiz Carnival gemilerinin konsepti eğlence üzerine kuruludur. Gemilerinde her an eğlence ve şamata vardır. Eğer dinlenmek ve sakin bir gezi istiyorsanız bu gemilere binmeyeceksiniz. MSC'nin gemilerinde ise şıklık, İtalyan zarafeti ve yemeklerin sunumu ön plana çıkmıştır. Princess şirketinin gemilerinde ise fiyatlar diğer şirketlere göre daha pahalı olduğundan yolcu yaş ve kalite yönünden daha oturaklıdır. Carnival gemilerinde eğlence ön planda olduğundan, gençler ve eğlenceyi seven Afro Amerikalılar da daha çoğunluktadır. Hele Karayip ve Bahamalara gidecekler bu ayrıntılara dikkat ederlerse sükutu hayale uğramazlar!

Carnival Victory gemisi 14 yaşında bir gemi. Yaşına bakın ama esas ne zaman elden geçirilip, dekorasyonunun da yenilediği önemli. Gemiye ilk girdiğimizde MSC gemilerinin o kendine has zarafet ve nefis parfüm

kokusu yok. Daha çok Amerikan tarzını yansıtan abartılı renkler, ışıklar, geniş oturma gurupları ve iki şişman insanın yan yana geçebileceği genişlikte koridorlara sahip. Tabii odalar da ona göre geniş ve ferah. Yemekler bol ve lezzetli. Açık büfe günün belli saatlerinde hizmet veriyor. Hele o hamburgerleri. Aman yarabim, kocaman, yağlı, eti bol ve içine istediğiniz her şeyi doldurabilirsiniz. Yağlı ve tehlikeli ama bir o kadar da lezzetli oluyor. Her dakika bir anons ve şamata ve havuz başı müzikli şovları, partileri ile bu gemi çok eğlenceli. Havuzlar dolu ve güvertede sezişlong bulmakta zorlanıyorsunuz. Niye, çünkü burada sezon dışı diye bir şey yok ki. Her daim gemiler kalabalık. Ama sakın zamanı yok mu? Tabii ki var. Mesela herkes içeride eğlenirken sakın sakın güvertede açık hava sinemasında o günün filmini seyredebilirsiniz. İçkinizi veya çayınızı alıp mehtaba veya ufka doğru hayaller kurabilir ve bu gemide olmakla ne kadar şanslı olduğunuz konusunda düşünüp Allaha şükredebilirsiniz. Amerikalı yolcular gündüz dışarıda, gece ise içerideki barlarda canlı müzik olduğundan çoğu eğleniyor ve içiyorlar. Ama etrafa zarar verenini hiç görmedim. Bir de Amerikalılar bence gayet nazik insanlar. En ufak bir yan bakış yahut dokunmada hemen özür diliyorlar ve birbirlerine yol vermede veya sıra vermede gayet medeniler.

Gelelim odamıza, dediğim gibi İtalyan gemilerinden daha büyük ve daha ışıklı ama ne de olsa geminin 14 senelik bir eskiliği yine de var. Ama rahatsız etmiyor.

Gemi 2000 yılında hizmete girmiş ve 2007 yılında da kısmi yenileme yapılmış. Gemimiz 3400 yolcuya kadar 1100 personel ile hizmet verebiliyor. İlk izlenimlerim şimdilik bunlar. Bakalım gezimizin ilerleyen zamanlarında sizler için neler gözlemleyeceğim. Gemimiz saat 17 gibi hareket edecek ve yine o muhteşem Miami manzarasını geminin güvertesinden bir daha seyretme mutluluğuna ereceğiz. Yarın Key West'te görüşmek dileğiyle.

KEY WEST (FLORİDA)

Carnival Victory gemisi ile Miami limanından saat 17 de ayrıldık. Muhteşem South Beach ve adalar manzarasını seyrederek gemimiz rotasını Key West'e çevirdi. Ertesi sabah saat 7.30 da Key West limanına yanaştık. Sabah 8 gibi kahvaltımızı yaptıktan sonra hemen kıyıya çıkacağız. Kahvaltımızı yaparken bir taraftan da şehrin meydanını ve marinasını seyredebiliyorduk. Geminin bağlandığı iskele, kasabanın meydanına, turistik alışveriş mağazalarına ve yat limanına 5 dakikalık yürüyüş mesafesinde. Limanın bu derece şehir içerisinde olmasının bir nedeni de, Key West'in bu kıyısının derin olması, bu yüzden dir ki buralar tarih boyunca kıymetli

olmuş. Limandan ayrılınca hemen karşımıza çıkan kırmızı 4 katlı bir bina dikkatimizi çekiyor. Burası gümrük, posta ve yerel mahkemelerin de içinde olduğu bir resmi daire. 1891 yılından beri hizmet veren bu binanın önünde bulunan heykellerin resimlerini çekmeden yapamadım. Biraz yürüdükten sonra Mallory Square'e varıyoruz. Burada eski batık gemi müzesini, sünger ve enteresan deniz kabuklarının satıldığı turistik mağazaların bulunduğu meydan. Çeşitli deniz canlılarının bulunduğu akvaryum da bu civarda.

1976 yılından beri Key West'in eski tarihi bölgesini dolaştıran 11 duraklı Hop On-Hop Off trolleybüsleri de turlarına buradan başlıyorlar. Bu turları

geminizdeki fiyatı 30\$. Buradaki fiyatı ise 20\$.

Biz ayaklarımıza güvendiğimiz için buraları yürüyerek keşfetmeye karar verdik. Zaten 3-4 saatlik bir gezi ile görülecek yerlerin çoğunu görmüş olacaksınız. Haydi bakalım yola çıkalım, nereleri gördük sizlere tek tek aktarayım. Elimizde haritamız var ve Front Street üzerindeki Little White House'dan gezmeye başlıyoruz. 1890 yılında deniz personeli üssü olarak inşa edilen ve Truman'ın 1946-1952 yılları arasında yaşadığı bu küçük beyaz saray binasını ve bakımlı bahçesini geziyoruz. Daha sonraki Amerikan başkanlarından Eisenhower 1956 da kalp krizi geçirdiğinde, John Kennedy, Jimmy Carter ve Bill Clinton ise belli sürelerle bu evi kullanmışlardır. 1974'de bu bina Ulusal Tarihi Yerler listesine alınmış. Giriş ücreti 14\$.

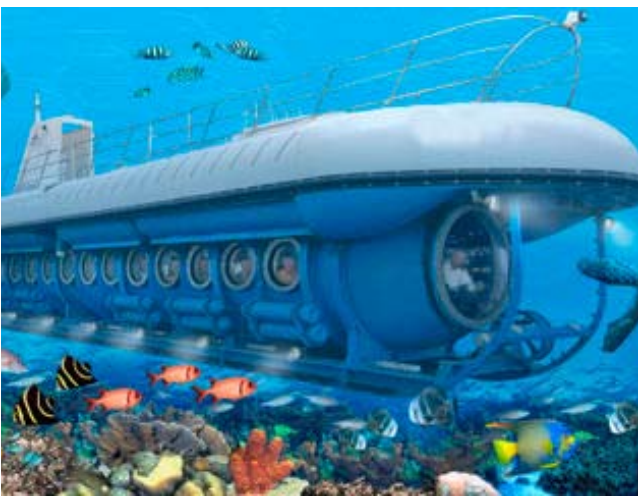
Daha sonra bu geniş bahçeli evlerin bulunduğu sitede tarihi Kapok ağaçları dikkatimi çekiyor. Önündeki tabeladan okuduğum kadarı ile bu ağaç 60-70 metre uzunluğa ulaştığı için, gövdesi de epey geniş oluyormuş. Maya'larca kutsal kabul edilen bu Kapok ağacı inanişâ göre yer altına inen geniş kökleri, geniş ve heybetli dallarıyla, gökyüzündeki cennete uzanan dalları ile kutsal bir ağaç olduğuna inanılıyor ve seyrek de olsa kesimi özel ayinlerle yapılıyor. Yumuşak, su geçirmez ve şekillendirmesi kolay bir ağaç olduğundan eskiden genellikle adalar arasındaki ulaşımında kullanılan kano ve el aletleri yapımında kullanılmış. Bu bilgiden sonra Hemingway'in 10 yıl oturduğu ve birçok kitabını yazdığı Whitehead Street'deki evine geliyoruz. Giriş ücreti 13\$. Bu ev düğün nişan, kokteyl vs. için kiralanabiliyormuş. Saati 500\$ efendim.

Yolumuza devam ediyoruz ve deniz fenerine geliyoruz. Her yere giriş paralı 10\$, ama kapının önündeki heykellerin Avrupa'dakiler kadar sanatsal değeri olmasa da görsel güzel ve hoş. Biz yukarıya çıkmadık, kapalıydı. 10\$ a değer mi acaba? Şimdi yürümeye devam ediyoruz ve yanımızdan turist trolleybüsü geçiyor. Herkes birbirine el sallıyor. Ama ben sokak aralarına dahi girip, o güzelim evleri, hatta bir diş hekiminin muayenehanesini bile sizin için fotoğraf-lıyorum.

Truman Avenue'dan ilerleyerek, White Street'den dönüştü geçiyoruz. Bu arada Roosevelt Bulvarını

yarım saat daha yürüseydik, US1 yoluna gelecektik. Burası neresi biliyor musunuz? Amerika'nın en güneyindeki 1 nolu dünyanın en uzun yolunun başlangıç noktası. Bu yol (US1) Kanada'ya kadar gidiyor. Bilgilerinize! Şimdi yolumuz marinaya çıktı, tabii aylardan Kasım ve daha sezon başlamamış olduğundan genel bir sakinlik var. Ama en güzeli böylesi biliyor musunuz? Hem her şey daha ucuz ve hem de kalabalık ve sıcak yok. İşte Key West'in ve dolayısıyla da Amerika'nın en güneyindeki ilk tren istasyonlarından birisi önümüzde duruyor. Flagler Station. 1912 yılında tamamlanan New York-Key West demiryolunun yapımı 7 yıl sürmüş. Hortumlar, derin deniz geçişleri ve sivrisinekler, deniz üzerinde geçilen 130 millik bir demiryolu köprüsünün yapımında karşılaştığı bin bir zorluk, yapımcısı Henry Flagler'i caydıramamış. İşte bu demiryolunun ve Henry Flagler'in hikayesini buradaki müzede bulunan tabelalar ve resimlerden öğrenebilirsiniz. Evet biraz alışveriş yapmak ve bir şeyler atıştırmak için şehrin merkezine ve sahile doğru yönelelim. Duval caddesini, marinayı gezelim. Key West'e özel Key Lime Pie yiyeelim, diyordum ki, aklıma geldi. Bu gece gemi menüsünde bugüne özel bu kek verilecek. Niye, çünkü gemilerde hangi şehir ziyaret ediliyorsa, oraya ait özel bir yiyecek, o akşam servis ediliyor ki, bu gece de Key West Lime Pie verdiler. Sevgili dostlar, ben 1 günlük Key West turumuzda buraları tanıyabildim ve sizlere aktarabildim. Keyifliydi ve görmeğe değdi. İkinci bir gün daha olsa gezilecek yeni yerler yine buluruz, ama belli başlı olanları sizlere anlattığımı sanıyorum. Cozumel ve Tulum (Meksika) gezi anılarında buluşmak dileğiyle hoşçakalın.

COZUMEL – (MEKSİKA)

Key West'ten hareket ettikten sonra rotamız bu sefer Meksika'nın Cozumel adası. Burası Meksika'nın, Karayip denizinde; ana karadan 10 km uzaklıktaki en büyük adası. Tek yerleşim merkezi San Miguel de adanın batı kıyısında bulunmaktadır.

Ada platform şeklinde düz olup en yüksek yeri 15 metreyi geçmiyor. Topografik yapısı kireçtaşından olduğundan ve bu taşın yumuşaklığından dolayı yağmur ve sel sularının aşındırmaları neticesinde bir çok yeraltı mağara ve nehirleri oluşmuş. Hatta 1990 larda dünyanın en büyük yeraltı mağarası burada bulunmuş, sadece profesyonel mağaracıların içeriye girmesine müsaade edilmekteymiş. Adanın bitki örtüsü ise ormanlardan oluşmakta. Dolayısı ile de endemik hayvan ve bitki yaşamı bakımından zengin bir adadır.

Burası Mayaların ilk yerleştikleri bölgelerden biriymiş (erken MS 1. yüzyıl) ve Maya medeniyetine doğu giriş kapılarının birisi olmuş. Cozumel Adası Maya'ların ay tanrıçası IX Chel'e adanmış ve özellikle buradaki tapınaklar

kadınların doğurganlıkları ile ilgili çeşitli tapınma ve adak törenlerine sahne olmuş. İspanyollar 1518 yılında ilk defa bu adaya çıktıklarında Maya'lar tarafından iyi karşılanmışlar ve ada uzun bir süre İspanyollar'ın Orta ve Güney Amerika seferlerine erzak ve su temin yeri olmuş. Ama ne yazık ki Mayalar'ın birçok tapınağı ve köyü yine İspanyol'ların katli ve yıkımından kurtulamamışlar. Şu anda mevcut olan San Gervasio harabeleri ise adanın orta kısmında bulunmakta. Bu kadar adanın tarihçesi ve tanımından sonra gelelim turistik aktivitelere. Burada görülecek ve gidilecek en önemli yerler nereleridir diye sorarsanız, size; Su altı dalış ve su altı zenginliklerine meraklı iseniz, cennete hoş geldiniz derim. İster scuba dalışı ve rehberler eşliğinde su altı keşfi yapın isterseniz de ıslanmadan denizaltındaki mercan kayalıkları ve denizaltı güzelliklerin seyredin.

Nasıl, hangisine karar verdiniz? Birisi 100\$, diğeri uzman dalış rehberleri eşliğinde tüplü veya tüpsüz dalış, 50\$. Ama hayır, ben Maya harabelerine meraklıyım diyorsanız, bu adadaki

harabeleri boş verin. Ana karaya geçin. Ya Tulum'a gidin, ya da Coba'ya. Benim favorim "Coba Mayan Ruins" idi ancak gemimizin Cozumel'e öğlen saatinde yanaşıp, akşam 21 de kalkacağını göz önüne alırsak, 3 saatlik bir yolculuk sonucu Coba'ya ulaşım gerektiğini de varsayarsak, saat 17 de kapanan tapınak harabelerini göremeden geri dönmekten başka bir işe yaramazdı bu tur. Onun için biz 1 saatlik feribot ile ana karaya ulaşım, hazırda bekleyen otobüsümüz ve rehberimiz eşliğinde 1 saatlik yol daha giderek, Tulum'u görmek ve hatta orada denize dahi girme fikrine sıcak baktık. Ama ben bugün sizlere gemimizin yanaştığı adayı ve limana girdiğimiz andan itibaren gördüklerimi anlatacağım. Tulum gezisi ve onları bir sonraki bölümde hizmetinizde olacak. Gemimiz Carnival Victory, Cozumel limanına yanaştığında, limanda başka bir Carnival gemisi "Carnival Conquest" daha demirlemiş duruyordu. 300m uzaktaki bir başka iskelede ise 2 Carnival gemisi daha "Carnival Liberty ve Carnival Ecstasy" yine yolcularını indirmiş, beklemedeydi.

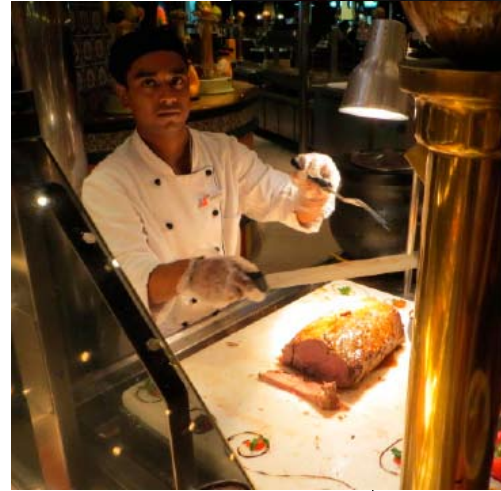
Cozumel'e yaz sezonunda aynı anda 10 gemi birden geliyormuş. İnanabiliyor musunuz cruise turizminin ulaştığı boyutları. Her gemide 2-3 bin yolcu varsa? günde 20-30 bin turist eder. Başka bir şey diyemeyeceğim. Meksika'ya ilk defa gelenler için şu notu vermemde fayda var. Eğer bu gemiler ile Amerika'dan veya Karayipler'den geliyorsanız hoş geldiniz. Türklerden vize istenmiyor. Gemi kartınız ve resimli bir kimlik belgeniz buraları gezmeniz için yeterli. Ama uçak ile yabancı bir ülkeden Meksika'ya giriyorsanız vize almanız gerekli. Bu da cruise yolcularına verdikleri değer ve turizmin incelikleri. O kadar kolaylıklar var ki gemilerin liman yetkililerine verdikleri yolcu listesinde isminizin bulunması da Meksika için yeterli. Limanda bizi çok güzel bir Duty Free Shop karşıladı. Şehre iskele üzerinde bulunan bu mağazanın içerisinden geçerek ulaşıyorsunuz. O parfüm kokuları, o içki çeşitleri ve fiyatları inanılmaz. Ama bizim hiçbir şey almaya niyetimiz yok. Çünkü

Türkiye'ye dönüşte uçakta kilo sıkıntısı yaratmak istemiyorum. Bu limanın hemen çıkışına küçük bir turistik köy kurulmuş. Daha San Miguel'e ulaşmadık bile. Çok değişik hediyelik eşyalar var burada. Bunları almak için şehre gitmenize gerek bile yok. Artık alışverişini bırakıyor ve bizi bekleyen tekneye binip karşı sahile Playa del Carmen'e hızlı ferry ile 45 dakikalık bir yolculuğa çıkıyoruz. Playa del Carmen, yani Karmen plajları Meksika'nın ana karadaki Yucatan yarımadasının meşhur plajlardan bir tanesi. Burası yüzmek, güneşlenmek ve su spor aktiviteleri için ideal bir yer. Para Sailing yapan turistler ve bizim ülkemize yabancı olmayan plaj manzaraları. Burasını şöyle bir dolaşıyoruz ama bize hitap eden bir şey bulamıyorum. Çünkü bizler Türkiye'mizde bunların daha güzellerine alışmışız. Ama Maya tapınakları ve su altı canlıları ile mercan kayalıkları buraya gelmişken görülmeye değer yerler diyerek bu bölüme de son veriyorum.

TULUM/MEKSİKA

Carnival Victory gemisi ile, Cozumel adasına öğle saatlerinde yanaştık. Zamanımızın etrafı tanımak için kısıtlı olmasından dolayı, 2 gün ewelinden gemide programımı yapmışım. Hem Maya tapınaklarını görmek ve medeniyetlerini şöyle azıcık ucundan tanımak, hem de buralarda bir deniz sefası yapmak için Tulum turunun bize uygun olduğuna karar vermiş ve bu turu kişi başı 100\$ vererek geminin tur ofisinden rezerve ettirmişim. Bu turu kendi başıma daha ucuza yapabilirim. Ancak Cozumel'den 45 dakikalık bir deniz yolculuğu sonrası ana karaya ulaşmak, oradan da 1,5 saatlik bir kara yolculuğu sonucu Tulum'a varıp, gerekli bilgilerle gezmek, denize girmek ve akşam 21.30 da kalkacak olan gemimize zamanında yetişmek riskini taşımak ve bütün gün bunun stresi ile gezmeyi istemedim. Kendimi geminin tur rehberine teslim ettim. Ne de olsa geminin turunda herhangi bir aksilik olsa bile gemi sizi beklemek zorunda,

ama kendi başınıza olunca böyle bir lüksünüz yok. İyi ki de böyle yaptık, rahat ve keyifli bir gün geçirdik. Ama yine de söylüyorum, eğer vaktiniz varsa Coba veya Chichen-itza (Çeçenitza) harabelerini de görmenizi tavsiye ederim. Coba'da ayrıca piramidin üstüne kadar çıkıyor ve etrafındaki yağmur ormanlarına tePETen bakabiliyorsunuz! Gemimizin hemen yanında bizi bekleyen hızlı feribotla ilk durağımız Playa del Carmen'e geldikten sonra burada bizi bekleyen tur otobüsümüze bindik. Rehberimiz tatlı bir Meksikalı bayandı, işini biliyor, durmadan konuşuyor ve Meksika'lıların ne kadar sevecen, turist dostu olduğunu anlatıyordu. Çevre ile ilgili bilgiler verirken bir taraftan da 1,5 saatlik yolculuğumuzun yarı yoluna gelmiştik ki, turistik bir mağazada mola verdik. Burasının Meksika'da çıkan ve güneşi görünce altın rengini alan Mayalar'dan beri gündelik hayatlarında ve törenlerinde kullandıkları ve şimdi de süs eşyaları ve biblo yapımına kullanılan gerçek siyah Obsidian volkanik cam taşının üretim ve toptancı mağazası olduğunu anlattı. Bu taş güneş ışığını görünce altın rengini

aldığından, hatta buraları fetheden İspanyollar tarafından içerisinde altın olduğu zannedilip, çok kıymetli olarak değerlendirilmiş. Mayaların astronomi ve matematik gibi bilim dallarında ne denli ileri ve öncü olduklarını biliriz. İşte burada Maya takvimi ve Galileo Galilei'den 500 yıl önce, uzay sisteminin merkezinin dünya değil de güneş olduğunu bildikleri konusunda aydınlatıcı görsel panolar ve rehberimiz vasıtasıyla bilgiler aldık. İşte bunların hepsinin belirtildiği ve kazındığı Maya takvim panolarını ellerimize aldık, inceledik. Tabii ki hediyelik eşya almadan olmaz, ben her yerde yaptığım gibi yine bir magnet aldım. Obsidian taşına elim çok gitti ama almak için biraz pahalı buldum. Bu mağaza da İspanyollar gibi her halde bu taşın içerisinde altın olduğuna inanıyor! Evet, otobüsümüze yine bindik ve yarım saat sonra işte karşımızda Tulum Arkeolojik koruma alanı. Otobüs park alanından, harabelere 10 dakikalık kısa bir yürüyüş ile varıyoruz. Şehrin dış duvarlarında bulunan tünel misali geçitten geçip birden yemyeşil bir alana ve

harabelerin içine düşüyorum. Manzara muhteşem ve rehberimiz Pamela bize bu medeniyetin neler yaptığını ve nerelerde tapınıp, yaşadıklarını anlatıyor. Size de kendisinin anlattıklarını burada yazmamı ister misiniz, yoksa Google amcaya ben sorarım, sen gördüklerini anlat mı diyorsunuz. Peki, çok uzun tutmadan kısaca anlatayım. Güneş ışınları ilk önce bu bölgeyi aydınlattığı için bu şehre aynı zamanda Zama da denmiş. Orta Amerika, Pasifik ve Orta Meksika'dan gelen malların dağıtımı ve satışı açısından avantajlı bir bölgede bulunduğu zamanının önemli bir ticaret limanı olmuş. Halk burada politika, büyüü dini törenler ve sanat ile ayrıca sabah ve akşam yıldızı olarak adlandırdıkları Venüs yıldızı olmak üzere çeşitli astronomik gözlemlerle uğraşmış. Şehri çevreleyen duvarlar; bu tip faaliyetlerin içeride kontrol altında tutulmasını, içeridekilerin güvenliğinin sağlanmasını ve içeride yaşayan zengin halk ile duvarların dışında yaşayan sıradan insanlar arasında sınır oluşmasını sağlamış. Sıradan insanlar ise avcılık, balıkçılık ve çiftçilikle uğraşmış. Ayrıca ormanların da

kıymetini bilirler, yaşam ve geçim için yiyecek ve odun veren bu cevheri korur ve düzenli yenilerlermiş. Şimdi gelelim gözlemlerime. Tulum çok iyi korunmuş ve bilhassa her taraf yemyeşil çim olduğu için gezmek keyif veriyor. Rehberimiz Pamela'nın 1 saatlik anlatımı esnasında, en iyi korunan yerin tapınak binası olduğunu gördük. Bütün yaşanmış binaların etrafı ip bir çit ile çevrilmiş ve harabelerin üzerine çıkmak yasaklanmıştı. Tabii bazı işgüzar turistlerin bu harabelerden evlerine numune götürme çabası, yetkililerce farkedilince herkes için böyle bir önlem alınmış. Doğru tabii ki. Bizim ne değerlerimiz gitmiş de farkında değiliz. Mesela ilk aklıma gelen; Marmaris'deki Kleopatra adasının meşhur kumu ne kadar da azaldı değil mi? Tulum'un doğu tarafı deniz ve sahilinden çok güzel bir okyanus manzarası var. Denize girmek için sabırsızlanıyorum. Batı tarafında şehir uzayıp gidiyor, ve ana yol ile Tulum kasabasına varıyor. Güney ve kuzey tarafları orman ile çevrili ve açılan patika yollardan yürüyorsunuz. Tabii ki yürürken insanların verdiği yiyeceklere gelen bölgesel değişik hayvanlar da gördüm. Denize; yarların altındaki küçük bir kumsaldan giriliyor ama buraya ahşap merdivenlerle ulaşılıyor, inip çıkmayı göze alanlar pişman olmazlar. Deniz hem sıcakta yürüdüğümüz buca yolun yorgunluğunu aldı, hem de Karayip Denizi'nde bir defa daha yüzmenin keyfini yaşattı. Akşam güneşinde çok da güzel oldu. Gelenlere kesinlikle mayolarını yanlarında getirmelerini tavsiye ederim. Akşam saat 5 olunca bekçi düdüğünü öttürmeye başladı. Haydi

bakalım çıkın artık, dükkanı kapatıyoruz diye. E bu aynı zamanda bizim de otobüsümüze dönme vaktimizin yaklaştığının işareti. Meksika'da tarihi alanlar akşam saat 5 de ziyarete kapatılıyor, haberiniz olsun. Üzerimizde mayolarımızla otobüsümüzün yakınına kadar gidiyoruz, çünkü soyunma kabinleri ve duşlar tabiiyle harabelerin dışına yapılmış. Bir güzel duşumuzu alıp giyindikten sonra 10 dakikalık yürüyüş ile otobüsümüzün bulunduğu otoparka geliyoruz. Her turistik yerde olduğu gibi burada da hediyelik eşya satan dükkanlar ve restoranlar emrinize amade. Gelirken yolda uğradığımız Obsidian imalat mağazasında satılan taş ve benzeri hediyelikleri, Meksika'nın yerel kıyafetleri ve çok güzel t-shirt ve el örgüsü elbiselerini buradan alabilirsiniz. Hem de yolda uğradığımız mağaza fiyatlarından daha ucuza. Tabii hemen aklımıza rehber bu işten ne kadar kazandı sorusu geliyor ama boş verin, keyfimize bakalım diyoruz. Sanki bizim rehberler Türkiye'de bunu yapmıyorlar mı? Otobüse binerken ikramlar ve soğutulmuş havlular pek bir hora geçiyor. Hava da karamaya başladı ve dönüş yolumuzda yorgunluktan turumuzun tüm katılanları uyudu, böylece Pamela'nın çenesinden de kurtuluyoruz! İşte gemi turlarının rahatlığı da burada. Otobüsünüz hazır bekliyor ve geminize kadar sizi zamanında teslim ediyor. Evet sevgili dostlarımız yine feribotla adaya dönüş yolculuğunu yapıyoruz ve gemiye girerken bizi kıskırtan Duty free shop'tan bir defa daha geçiyoruz. Gemimiz akşam saat 22 de Cozumel'den demir aldığı anda güvertede Caribbean Beach Party

başlamıştı bile. Partiye yetişmek için gemiye biner binmez, daha kabinlerimize gitmeden, hemen restoranda bizim için özel hazırlanan Meksika yemeklerinin tadına bakmaya oturduk. Tabii ki bu gece Tapasları ve acılı, bol soslu Meksika yemeklerini yiyeceğiz ve sonra yediklerimizi eritmek için üst güvertedeki partiye katılacağız. Karnımızı doyurduktan sonra hemen havuz katına çıktık ve partiye katıldık, birer tekila aldıktan sonra eğlenceye kendimizi bıraktık. Müzik eşliğinde dans edenler, eğlencenin dozunu fazla kaçırıp havuza atlayanlar bizi epey eğlendirdi ve gecenin sonunda artık, gündüz sıcaklığında yaptığımız yorucu gezinin de etkisi ile erkenden yatmak caiz oldu.

FUN DAY - DENİZDE

Sabah oldu ve biz hala yataktayız. Erken kalkma ve bir yere yetişme koşuşturması yok. Ohhhh bugün deniz günü ve gemimiz bütün gün ve gece Miami'ye doğru yol alacak ve 5 günlük gezimizin sona erecek. Onun için bu günün tadını çıkarmalıyız. Önce şöyle keyifli, uzun bir kahvaltı yapalım. Açık büfeden neler seçmek istersiniz? Her şey var. Aman dikkat! Fazla yemeyin, kilomuzu korumamız lazım. Gemide bugün eğlence çok. İsterseniz bu arada akşamdan odamıza bırakılan günlük bültendeki bugünkü aktiviteler neler ve hangilerine katılalım diye beraber bir bakalım: ■ Erken kalkınlar için saat 7 de gerinme ve rahatlama egzersizleri var. ■ Saat 8 de yoga eğitmenleri eşliğinde yoga dersleri, ■ Saat 9 da mağazalar açılıyor ve altın, gümüş takılar ile saatlerde indirimler var. Bu arada şunu anlatmadan geçemeyeceğim. Gözlerime inanamadım. Saat 8.45

de insanlar mağazanın önünde kuyruğa girmiş, kapıların açılmasını bekliyorlardı. Açılınca bir koşuşturma, bir heyecan, zannedersiniz saatleri bedava veriyorlar. %80 indirim varmış. 3-5 tane kapanlar, alanların elinden fazla olanları isteyenler, bu nasıl bir saat alışverişi yahu. Pes vallahi, yarım saatte satışa çıkan 200 adetten fazla saatin hepsi satıldı. Sonrasında da kasada ödeme kuyruğu var. Buyurun bakalım! ■ Saat 10 da ping-pong turnuvası, ■ Fiyatını tahmin et yarışması, ■ Kütüphane saati ■ Havludan hayvan şekilleri yapma gösterisi. Haydi bakalım havludan nasıl hayvan şekilleri yapıyor! Daha bunların onlarcasını zaten her akşam odamıza geldiğimizde görüyorduk, ama nasıl yapıldığını bugün gördük. İsteyenlere bunun öğretti kitabı bile var.

■ Saat 10.30 da Bingo,
 ■ 11'de mağazalarda son şans, %70 indirimli mücevher satışı ■ Detoks ve sağlık semineri,
 ■ 11.30'da havuz başında müzik, eğlence ve parti başlıyor.
 ■ 12.30 Casino'da kollu makinalarda yarışma, ■ 13.00 de sanat tabloları açık arttırma finali, ■ Ailece karaoke,
 ■ Çocuk kulübünde Ayı Teddy workshop ■ 14.30 da Bingo 5000\$ ödüllü
 ■ 15.00 de çay saati, ■ Pilates
 ■ 15.30 da 70'lerin müziği eşliğinde dans dersleri ■ 17.00 de gerinme ve gevşeme hareketleri
 ■ 18.00 de poker oyuncularını karşılaşıyor, ■ 18.00 de akşam yemeği 1.oturum

■ 19.00 da ödüllü revü şov ve müzik (Büyük Karayip Tiyatrosunda)
 ■ 19.45 de komedi stand up gösterisi (çok komik gerçekten, yer ayırmak lazım) ■ 20.00 Karaoke partisi
 ■ 21.00 Akşam yemeği 2.oturum- Bu akşamın menüsünde istakoz var. Evet istakoz, hem de bütün servis ediliyor, işte resimde görüldüğü gibi. Size burada garson ile aramızda geçen bir sohbeti anlatmadan geçemeyeceğim. Masamıza bakan garsonun yaka rozetinden Türk olduğunu görünce, kendimizi tanıttık ve büyük bir coşku ile kendisinin Adanalı olduğunu söyleyerek çok sevindi. Bu gemide 3 Türk garson ve bir de Türk şef garson varmış ve hepsi akraba imiş. Tabii hemen samimiyet kuruldu ve o nazik, kibar bize "Sir" diye hitap edenlerin birden abisi oluverdik. Ee abi olmak kolay değil, diğer hemşerilerini de getireceksin, tanıştıracaksın ve etrafımızda fırdöndü olacaksın değil mi. Ne de olsa bu gemide seyahat eden tek Türk biziz. Önce nefis bir sebze çorbası,

ardından karides ve deniz tarağı özel sosu eşliğinde ordövr tabağı ve istakoz ardından bir istakoz daha, ardından bir tane daha ister misiniz? Yok artık, abi olduk ama burada kendimizi ziyan etmeyeceğiz değil mi? Tatlı, meyve ve kahveler ohhh. Şimdi siz zannediyorsunuz ki hemşerilerini buldun, mutfak emrine amade. Hayırrrr, bu gemilerde mutfak herkesin emrine amade. İsteyin mutfakçı önünüze sersinler, gerçekten böyle. Bu yemekler zaten bu akşamın menüsünden, onun için siz siz olun bence hemşeri aramayın, yoksa yemeniz ayıp olur!

■ 21.30 gemideki bekarların ve teklelerin buluşma ve tanışma partisi !!

■ 22.00 M. Jackson müzikleri ve disko,

■ Sihir gösterisi

■ 22.30 Komedi stand up +18

■ 23.00 Elektronik müzik beyaz gece diskoda +18

■ 23.30 Komedi şovu +18

(gülmekten kasıklarımıza ağrılar girdi)

Off yoruldum aktiviteden, daha saymadıklarım da var, ama bunlarla idare edin fakat fazla geldiyse havuz kenarında keyif yapın güneşlenin, yüzün, kitap okuyun, dostlarınızla sohbet edin veya Casino sizi bekliyor, şansınıza güveniyor musunuz?

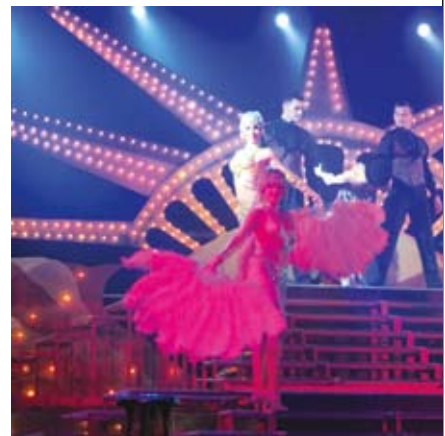
Yine bir gezinin sonuna geldik. Şimdi akşam yemeğinden sonra, kabinimize gidip, bavullarımızı toplayacağız ve yatmadan önce onları her zamanki gibi kapımızın önüne bırakacağız.

Bu 5 günlük kısa Batı Karayipler Cruise turumuzda sizlere yine gemi ile ilgili bilgiler verdim, programda uğranılan limanlarda asgari yapılması ve görülmesi gereken yerler hakkında sizleri aydınlatmaya çalıştım. Faydalı olabildiysem ne mutlu bana.

Bu gezinin en güzel anı nerede biliyor musunuz?

Geminiz okyanusun uçsuz bucaksız sularında ilerlerken, Karayipler'in o hafif hafif yüzünüze vuran hoş bir sıcaklık veren meltem havasını içinize çektiğinizde, elinizde kokteyliniz ile ufukta daima bizi takip eden bulutlara bakarak, hayaller kurmak ve ne kadar şanslı olduğumuzu sonsuzluğa haykırarak, bu keyfi bize yaşatanlara şükrederek, tekrar buralara gelmek ve gelmemiş olanlara da nasip olması için, dua ettiğiniz andır.

Sizleri favorim olan bu Carnival Victory fotoğrafım ile veda ediyor, gelecekte başka bir cruise yolculuğunda anılarım ile beraber olmayı diliyorum. Sevgi ile kalın benim sevgili EGİAD dostlarım. 🌟

“Gençlere güvenin ispatı, anahtarı teslim etmekten geçiyor”

“Babam, ‘Al bu anahtar, al bu ceket, al bu şirket hesapları, al bütün finansmanı; patron sensin! Ne yapacaksan yap. Hata da yap. Ben hayatta iken yap da oturup bunu paylaşabilelim, hataları ayıklayabilelim’ dedi. Babam için doğrusu buydu. İzmir’de etrafıma baktığım zaman, görüyorum ki, hatırı sayılır bir çevrem var. Ve bu durum, çevremde hiç şahit olmadığım bir olay. Hızlı bir patronluk oldu. Geriye doğru baktığımızda doğru mu, yanlış mı tartışılır ama demek ki, bir yerlerde küçük de olsa bir doğru varmış ki; bugün buraya gelebildik.”

▶ RÖPORTAJ: Cemal TÜKEL

VARYANT
— KARŞIYAKA —

Kuşaktan Kuşağa'nın konukları Azmi ve Efe Kumova. Azmi Kumova İzmir’de 40 yıllık iş yaşamı boyunca yaptığı inşaatlar ile tanınmış bir işadamı... Şimdi, oğlu Efe ile birlikte yeni ve değişik projelere imza atıyorlar. Bu imzanın altında çok farklı bir yaklaşım var. Azmi Bey tüm işleri ve yetkiyi oğlu Efe Kumova’ya devretmiş. Mustafa Kemal Atatürk’ün de yaptığı gibi gençlere güvenen ve geleceği onlara emanet etmekten çekinmeyen bir işadamı. Efe Kumova ise sıradışı, genç bir müteahhit. Aslında belki de yatırımcı demek daha doğru. Finans eğitimi aldıktan sonra şirketin başına geçmesi ile fark yaratmaya başlamış. Babasının deyimi ile “Büyük düşünüyor, biz onun gibi büyük düşünemiyoruz”. İşte ‘büyük düşün, fark yarat’ felsefesini ilke edinen Efe Kumova, yaptığı işlerde muhakkak farklı bir bakış açısı ve farklı bir uygulamayı ortaya koymaya özen gösteriyor. İzmir’deki değişimin farkındalığını fazlasıyla hissedilen baba-oğul, gelişen ihtiyaçlara göre yeni ve farklı projelere de imza atmaya devam edecek.

Azmi Kumova, öncelikle sizi tanıyalım. Kısaça bize iş hayatınızı anlatır mısınız?

Azmi Kumova: Akhisar’da doğup, büyüdüm. İlk, orta ve lise tahsilimi Akhisar’da yaptım. Ondan sonra üniversite tahsili ile birlikte İzmirli oldum. Babadan inşaatçı olduğum için öğrenciliğim de inşaatlarda geçti. İş hayatına da 1972 yılında öğrenciyken boya ve tamirat işleriyle adım attım. 1974 yılında müteahhitlik yapmaya başladım. 1974 yılından bugünlere kadar da en iyi bildiğim işi yaparak geldim. Mesleğimin ilk yıllarımdan 1979 senesine kadar boya işlerini ve inşaat işini bir arada

yürüttüm. Ayrıca resmi taahhüt işleri yapıyordum. Fakat 1979 senesinde, Menemen'deki ESHOT'a ait pompa istasyonundaki lojman inşaatında çalışırken, resmi işlerin bana göre olmadığını anlayarak vazgeçtim. Sonrasında sadece apartman inşaatları yaptım. Oğlum Efe gelene kadar işime devam ettim. Efe gelince işleri ona devrettim. Efe işin başına geçti. Şimdi ben Efe'ye danışmanlık yapıyorum.

Efe nasıl bir çocuktu?

A.K: Efe kabına sığmayan bir çocuktu, hiperaktifti. O yüzden enerjisini sporla almak için Efe'yi yüzmeye başlattık. Yüzme sporuyla enerjisini alalım diye çok uğraştık. Bu sayede iyi bir sporcu, yüzücü oldu. Çok başarılı bir talebe değildi ama başarılı bir sporcu, milli yüzücü oldu.

Ya üniversite hayatı?

A.K: Efe'nin üniversite hayatı da normal geçti. İyi bir talebe değildi. Ancak okuldaki başarınız, iş hayatındaki başarınızı belirleyen bir kıstas değilmiş, onu gördük. Çok küçük yaşta yüzme sporuna gidip gelmemizle başlayan dönemden itibaren hep beraberdik. İş yerim, evimin altındaydı. Efe ile bütün günümüz birlikte geçiyordu.

Sabah antrenmanına bırakıyordum, alıp oradan okula götürüyordum. Okuldan, antrenmandan çıkıp inşaata geliyorduk. Hep inşaatların içinde büyüdüm. Mimarlık okumasını çok istedim ama Efe, finans okumayı tercih etti. İlk zamanlarda mimar olsaydı daha iyiydi diyorum, ama aslında bizim işimizde finans da çok önemli. Şimdi çok iyi bir müteahhit oldu. Finansı da bilen bir müteahhit. Her konuya hakim, örnek vermek gerekirse; yaptığımız büyük ölçekli projelerde, projenin mimari gustosunda da Efe'nin çok büyük payı var. Şantiyedeki mühendislerin koordinasyonunu da sağlayan Efe'dir.

Efe ile çocukluğundan beri hep birliktesiniz, iş birliği içerisindeyiz. Efe'nin en beğendiğiniz yönü nedir?

A.K: Aslında çok mühim bir yanı var. O yanı nedir diye sorarsanız; bazı şeyleri kafaya taktığı zaman ne yapıp edip bitiriyor. Ne olursa olsun, kafasına taktığını yapar. Ben de iş hayatının her döneminde öyle olmasını istiyorum. Performansının % 100 olmasını istiyorum. Performanslarında zaman zaman düşüşler yaşıyor ama belki işte o da zamanla değişir. Efe'de bende de olan bir yön daha

var. Biz hep kendimizle yarışırız. Efe'de de o var. Dünyayı takip ediyor. Bu da bize meslekte sınıf atlattı.

Efe Kumova, seni tanıyalım.

Efe Kumova: 1981 İzmir doğumluyum. Gazi İlkokulu, Bornova Anadolu Lisesi sonra da İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası Finans Bölümü'nden mezun oldum. Babamın istediği gibi mimarlık, mühendislik okudum. Aslında bu kararım, yıllar öncesinde beni çok etkileyen bir olaya dayanır. Henüz lisedeyken babamın yaptığı inşaatlardan birine daire bakmak için gelen bir teyze, bana dönüp, "Oooo oğlum bunları sen mi yaptın?" demişti. Bu durum beni çok etkiledi, çünkü teyzenin aklındaki müteahhit profili; düzgün Türkçe konuşmayan, ilkokul mezunu daha kaba bir insan tipi. Benim yaklaşımım; 'bu ülkede o tip insan bu işi yapabiliyorsa, birazcık gözü gören, bakmayı değil görmeyi öğrenen insan ve doğru bildiği işi insanlara iyi ifade edebilen insan bu işi zaten yapar.'

Ya üniversite yılları?

E.K. Uluslararası Finans okudum, Bornova Anadolu Lisesi mezunu olduğum için, devlet okulunda okuyor-

sun. Alsancak'ta birlikte büyüdüğün bütün arkadaşların kolejlere dağılıyor sen devlet okulunda okuyorsun. Ama bunun faydalarını da hayatımda çok gördüm. Herkesimden insanla empati kurma yeteneğimi geliştirdim. Üniversite için; İstanbul'da okumak ve sonrasında Amerika'da kolejde okumak vardı aklımda sağ olsun, babam kırmadı beni. Uluslararası Finans Bölümü, Bilgi Üniversitesi dışında Türkiye'de başka hiçbir üniversitede yok. Eğitim hayatımı tamamlayınca babam, İzmir'in çok aksi bir yaklaşımı ile -ki bu babamın en sevdiğim yönü- bana hayattayken hata yapma şansı verdi. "Yarı patronluk" olmaz dedi. "Al bu anahtar, al bu ceketi, al bu şirket hesapları, al bütün finansmanı; patron sensin! Ne yapacaksan yap. Hata da yap. Ben hayatta iken yap da oturup bunu paylaşabilelim, hataları ayıklayabilelim" dedi. Babam için doğrusu buydu. İzmir'de etrafıma baktığım zaman, görüyorum ki, hatırı sayılır bir çevrem var. Ve bu durum, çevremde hiç şahit olmadığım bir olay. Hızlı bir patronluk oldu. Geriye doğru baktığımızda doğru mu, yanlış mı tartışılır ama demek ki, bir yerlerde küçük de olsa bir doğru varmış ki; bugün buraya gelebildik."

Bunun üzerine sırası geldi artık sorayım. Babanızın en beğendiğiniz, ve olmasa da daha iyi olurdu diye düşündüğünüz yönü nedir?

E.K: Babamın çok stabil bir hayat çizgisi var. Atmayan kalbin hayat çizgisi gibi. Mesela kilos muhteşem. Bugün oturup bir 35'lik şarap alıp, bir parça peynir, biraz barbunya ile saatlerce oyalanabiliyor. Ben de hayat hiçbir zaman stabil değildir. İnış-çıkış devam eder. Zaten o pik yapılan noktaların aşağıdaki pikleri, babamın hoşuna gitmeyen yerler. Yukarıdaki pikler onu mutlu ediyor. Bu o yüzden sıkıntı yaratıyor. Beğenmediğim yönü ise; babamın söylenmesi. Yani bazen "Ya baba bırak tamam biliyorum" diyorum yine söylüyor. Baba; sürekli çocuk kalmamızı sağlayan tek varlık. Baba gittiği zaman çocuk kalamıyorsun. Benim felsefem, "sevmediğin huyu da olsa seviyormuş gibi yapmaya devam et sıkıntı yaşamama" felsefesidir. (gülüşmeler)

Azmi Bey, Efe sizden neyi farklı yapıyor iş dünyasında?

A.K: Efe'de, bende de olan çok önemli bir meziyet var. Biz doğru güzel bir şeye bakarız, ama yanlışları

görüyoruz. Ben mesela, yürüyeyim şantiyede yanlış bir şey varsa o bana batar.

E.K: Kuvvetli bir algımız var. Algıda seçiciliğimiz iyidir.

A.K: Ben şöyle bir yapıya ve felsefeye sahibim. Yetiştirdiğimiz nesil bizden daha iyi yerlere geldiyse görevimizi yerine getirmişiz demektir. İş dünyası için de çok basit bir kural var; açılan her iş yerinin çalışması ve hep ileriye doğru gitmesi istenir. Şimdi ben tam 40 yılı geride bıraktım. O yıllara geri dönüp baktığımda oralarda açıkça bunu söylemek lazım, vizyon eksikliği var. Ben Efe'yi daha iyi yetiştirdiğim için, benim çocukluğumla Efe'nin çocukluğunu mukayese ettiğimde benimkinden çok daha iyi. Mesela Efe'yi 11 yaşında uçağa bindirip yurtdışına gönderdim. Avusturya'da bir ailenin yanına gitti. Efe'yi yetiştirme şeklim sayesinde, Efe bana göre daha gelişmiş bir vizyona sahip oldu.

E.K: Babam benim için; "Büyük düşünüyor, biz onun gibi büyük düşünemiyoruz" der.

A.K: Bu ofisi Efe tasarladı. Bana ilk başta çok büyük geldi, oğlum yapma

etme dedim. Kolonları diktikten sonra Efe tavanın 50 cm daha yüksek olması için tutturdu, 5 metre olsun yüksekliği dedi. Bende açıkçası iş çıkacak diye böyle kalsın istedim. Ne dediysek nafile, Efe'nin dediği gibi yaptık sonunda. Şimdi 'burası 50 cm daha alçak olsaydı böyle güzel olma-yacaktı' diyebilirim. Efe'nin vizyonu işte bu. İnşaat alanındaki çalışma amaçlı prefabrik yapıyı gittim ben aldım, bu işi de hallettim dedim. Yani öyle sandım. Baktık şıgamyoruz, bir göz daha ilave yaptık. Efe bana, "Baba seni göndermekte hata yaptım keşke ben yapsaydım" dedi.

E.K: Varyant'ın proje aşamasında çok karıştıktı tabi. Paylaşmamız gereken işler oldu, babama verdik. Babamda gitti halletti geldi. Biz de hiç sorgulamadık, üstüne gitmedik. Babam bir geldi. Sineğin yağını hesaplayıp Japon gibi oturmuş bizi, öyle kıpırdamıyoruz. Sonra hemen yana ilaveler yaptık, kaçak kat gibi bir şey yani.

İzmir'de son yıllarda, Emlak Konut'un siteleri vardı. Bunun yanı sıra planlı yapılaşma adına Egekent'ler yapıldı. Fakat son yıllarda ciddi bir değişim yaşanıyor. Sizin yaptığınız gibi site görünümünde dev yerleşim kompleksleri yapılıyor. Bu orta ve uzun vadede İzmir'e nasıl bir ivme kazandıracak?

A.K: Eski yıllarla mukayese ettiğimizde insanların sadece başlarını sokacakları bir 'ev'e ihtiyaçları vardı. Proje

pek düşünülüyordu. O dar sokaklı yapılaşmalar bittikten sonra insanlar, iyi kötü ev sahibi oldular ama mesken ihtiyacı devam ediyor. Çünkü nüfus artıyor. Şimdi insanlar, ekonomik şartları iyileşenler; daha yeni yapılar, ferah şartlar arıyor. Sosyal tesisleri daha fazla olan yerleri seçiyor. O bakımdan bundan sonra yapılacak işlerin en az böyle olması gerekiyor. Ve daha uzun yıllar da İzmir'in ihtiyacını karşılayabileceğimizi zannetmiyorum. Bizlere daha çok işler düşüyor. Ama bu işlerde diğer büyük şehirlerdeki gibi değil aynı bizim yaptığımız gibi şeffaf, net, yeni bir standardı yakalamış projeler gerçekleştirmek gerekiyor.

Bu standardın altına hiç bir şekilde düşmeyen, onu daha da ileriye doğru götüren tarzda çalışmak lazım ve bizde bunu en iyi şekilde yapacak birikime sahibiz.

Efe, sen babadan farklı ne yapmak istiyorsun?

E.K: Babam zaten benim oluşturduğum fikirlere aşağı yukarı paralel olarak gidiyor. Babam sadece tecrübeye dayalı fikirlerini ortaya koyuyor. Onun dışında yolu babam çizmiyor, yolu ben çiziyorum. Çizdiğimiz yolda giderken babam; el freni vazifesi görüyor. Bazen debriyaj, bazen fren oluyor. Bazen gaz oluyor, bazen vites oluyor; küçültüyor, büyültüyor... İyi bir danışman! (Bedava olması çabası)

İzmir'in talihsizliği, İzmir'den şikayetçi olan insanların bugüne kadar İzmir

için hiçbir şey yapmamaları. Yıllarca sosyal konutlar, insanlara "lüks konut" diye satıldı. İçine sıradan birkaç ürün kondu, işte bu "lüks konut" dendi. Ama artık insanlar alışkanlıklarını değiştirdi. Artık Şehir Merkezine Avrupalı parkeçiler, dünya trendlerini takip eden döşemelik kumaşçılar, Mut-fakçılar, perdeçiler geldi. Hayatımıza İKEA diye bir marka girdi. İnsanlar alışkanlıklarını değiştirdi. Gözlerini terbiye ettiler. İnsanlara seçme hakkı tanınmıştı ama iyiyi kötüyü ayırt edebilmelerini sağlayan imkanlar yoktu. Çünkü ortada ürün yoktu. Bunu ilk defa Amerika'ya gittiğimde anladım. İnsanların tercih etme şansı var! İnsanlar markaları bu iyi, bu kötü diye seçebiliyor fakat bizde böyle bir şey yoktu. İnsanlara ne verirsene alıyordu. Ama artık insanlar değişti, ne verirsene almıyorlar. Cebimizde bu akıllı telefonlar gibi bir teknoloji varsa; o teknolojinin karşılığı olan ürünler istiyorlar, elbise alırken de... O kadar değişti ki her şey, insanlar o kadar bilinçlendiler ki, konut alırken de bunu çok net görüyorsunuz. Bazı müteahhitler aşağıda, şehrin içinde de konut üretiyor. Sokak arasındaki bu yerleri ben, ilk çıkan cep telefonlarına benzetiyorum. Bu telefon ile ne yapıyorsun? Yüz tane telefon kaydediyorsun, mesaj atıyorsun başka işe yaramıyor. Bazı projelerde görüntülü diyafonu akıllı ev diye tanıtan firmalar var hala İzmir'de. Unutmayalım, yıl 2014 cebimizdeki akıllı telefonlar ile haritadan yerimizi buluyoruz. İnsanlara bir şeyler vermek gerek artık. İzmir'de bunu

"İZMİR'İN TALİHSİZLİĞİ, İZMİR'DEN ŞİKAYETÇİ OLAN İNSANLARIN BUGÜNE KADAR İZMİR İÇİN HİÇBİR ŞEY YAPMAMALARI. YILLARCA SOSYAL KONUTLAR, İNSANLARA "LÜKS KONUT" DİYE SATILDI. İÇİNE SIRADAN BİR JAKUZİ YAPILDI, İŞTE BU "LÜKS KONUT" DENDİ. AMA ARTIK İNSANLAR ALIŞKANLIKLARINI DEĞİŞTİRDİ. ARTIK ALSANCAK SOKAKLARINA İÇ MİMARLIK OFİSLERİ, AVRUPAI PARKEÇİLER, DÜNYA TRENDLERİNİ TAKİP EDEN DÖŞEMELİK KUMAŞÇILAR, PERDECİLER GELDİ. HAYATIMIZA İKEA DİYE BİR MARKA GİRDİ. İNSANLAR ALIŞKANLIKLARINI DEĞİŞTİRDİ. GÖZLERİNİ TERBİYE ETTİLER. İNSANLARA SEÇME VE SEÇİLME HAKKI TANINMIŞTI AMA İYİYİ KÖTÜYÜ AYIRT ETME HAKKI HİÇ TANINMAMIŞTI, ÇÜNKÜ ORTADA ÜRÜN YOKTU. BUNU İLK DEFA AMERİKA'YA GİTTİĞİMDE ANLADIM. İNSANLARIN TERCİH ETME ŞANSI VAR! İNSANLAR MARKALARI BU İYİ, BU YARAMAZ DİYE SEÇEBİLİYOR FAKAT BİZDE BÖYLE BİR ŞEY YOKTU. İNSANLARA NE VERİRSEN ALIYORDU. AMA ARTIK İNSANLAR DEĞİŞTİ, NE VERİRSEN ALMIYORLAR."

YAPIDA NE VARSA HEPSİ BU FUARLARDA

27. TURKEYBUILD

YAPI
FUARI
ANKARA

23 - 26 EKİM / OCTOBER **2014**

CONGRESIUM, ATO KONGRE VE SERGİ SARAYI
CONGRESIUM, ATO CONVENTION & EXHIBITION CENTRE

20. TURKEYBUILD

YAPI
FUARI
İZMİR

6 - 9 KASIM / NOVEMBER **2014**

İZMİR ULUSLARARASI FUAR ALANI
İZMİR INTERNATIONAL FAIR AREA

YAPI, İNŞAAT MALZEMELERİ VE TEKNOLOJİLERİ

BUILDING, CONSTRUCTION MATERIALS AND TECHNOLOGIES EXHIBITIONS

YAPI FUARI TURKEYBUILD İSTANBUL ONLINE DEVAM EDİYOR!

SANAL YAPI FUARI TURKEYBUILD İLE 365 GÜN FUARI ZİYARET EDEBİLİRSİNİZ.

www.yapifuari.com.tr | www.turkeybuild.com.tr

YEM FUAR
EXHIBITIONS

BU FUAR 5174 SAYILI KANUN GEREĞİNCE TÜRKİYE ODALAR VE
BORSALAR BİRLİĞİ (TOBB) İZİNİYLE DÜZENLENMEKTEDİR.

yapmayan insanlar İzmir'i eleştirdi. İzmir'den şu olmaz, bu olmaz, yerel yönetim öyle, böyle. Eee!... peki sen ne yaptın, ne verdin? Ben eleştiriyorum. Benim eleştirmeye hakkım var, çünkü ben bir şeyler yapıyorum. İnsanlara yeni bir şeyler sunuyorum. İzmir'de esas yönetmeniz gereken algıdır. Algı ciddi anlamda saplanmıştır. Bir çok insan "Alsancak" der, kurtulamaz o algıdan. Mesela bence Karşıyaka, Türkiye'deki en muhafazakar ilçelerden biri. Muhafazakarlık; din ile alkolle olan bir şey değil. Bir Karşıyakalı "benim çarşım, benim Bostanlı'm, benim Mavişehir'im" der yıkamazsın o algıyı. Bu satış ofisinde algıda bir farkındalık yaratmak, insanları çekmek, büyülemek için çalıştık. Müşteriler; "Buraya bu para verilir mi?" diyor. Nesi var buranın? Biz sana toprak satmıyoruz ki, biz sana iyi bir ürün satıyoruz. Bu mücadeleyi veriyoruz İzmir'de. Bugün itibarıyla geriye doğru baktığımızda, bir şeyleri başardığımızı gösteriyor geçen zaman.

Babam hep "mütevazı ol" der ama...:) Biraz da öyle olmak lazım. Bugün yaptığımız VARYANT KARŞIYAKA sadece bir fragmandı, yakında film başlayacak... Bizim sürekli çabamız, olanla yetinmeyip olmayanın peşine

düşmek ve daha iyiyi nasıl yaparız, insanlara daha iyi hizmeti nasıl veririz?

Bu gelişme trendini 1960'lı yıllarda yakalaysaydık, bugün elimizde çok daha farklı bir şehir olabilir miydi? Yani İzmir'in içine o çok katlı binaları yapmak yerine eski yapıları bozmadan bıraksaydık...

E.K: Cumhuriyet in ilk yıllarında yanlış hatırlamıyorsam İzmir'e Fransız bir mimar getirmişler. Adam gelip yaşıyor şehri, kokluyor. "Siz 365 günün 300 gününü kuzey - Güney rüzgarlarını alıyorsunuz doğu-batı rüzgarlarını çok nadir alıyorsunuz neredeyse diyor ve ekliyor; Siz mevcut yapıyı koruyun denize dik caddeler yapın arkaya doğru yükselin" diyor. Böylece altyapıda kendi cazibesi ile debiyi oluşturur. Bir nevi San Francisco, modelini tarif ediyor. Sanki biz bu adamı çağırmadık, sanki bu adam hiç konuşmadı. Biz direkt öne 7 katlı apartmanları diktik. O zaman bittik.

A.K: Maalesef iyi siyasetçi sıkıntısı bu ülkede uzun yıllardan beri var. Her şeyi bu hale getirenlerde onlar, bu bir gerçek. İnşallah bundan sonraki dönemde siyasetçiler geleceği

dair daha güzel şeyler yapacaklar. Şehri bu hale getiren siyasetçiler. Son 20 yılda Türkiye'de Turgut Özal dönemiyle de başlayan ciddi bir inşaat şirketleri ve müteahhitler oldu, müthiş ihaleler alan, köprüler yapan insanlarımız oldu. Fakat bunların içinde bir tane İzmirli yok. İzmirli Ankara'ya gittiği zaman akşam dönmeyi düşünür, bu durum 30 yıl öncede böyleydi hala böyle... Büyü-yelemek için o devlet işlerini yapmış olmak lazım. Devlet işlerini yapmak içinde devleti yönetenlerle sıcak ilişkiler içinde olmak lazım, yakınlık gerek. Ankara'da ofisin olması lazım. Bu hala İzmir'de yoktur. Bazı arkadaşlarımız niyetlendi Ankara da ofis açtılar ama olmadı, yürütülemedi. Ben 1979 yılında devlet işlerini bıraktım ve bıraktığım yıl NATO'ya da iş yapıyordum. NATO ile iş yapabilmek için belgeler vardı, onları çıkartmıştım. Ama küçük işlerdi. Devam etseydim büyüyebilirdim. Yani o zaman Aziz Yıldırım'la aynı dönemde başladık işe ama neticede resmi iş yapma uygun değil. Orada bir başka dünya var.

Baba-oğul birlikte iş dışında ne yapmayı seviyorsunuz?

E.K: Muhabbet! Ve tabii ki de rakı içmek. Konudan konuya atlayan bir

sohbetimiz oluyor. Tabi arada işte konuşuyoruz. Oradan oraya geçen konuşmalar geliyor aramızda. Ne konuştuğumuz belli olmaz. Genelde ben sinirlenirim. Babam memleket sevdalisi, artık babamı; elinde sihirli değnek olan memleketi kurtarmaya çalışan, son insan gibi görüyorum. Hayat uzun ve maalesef işte benim 20 aylık bir kızım var, eşim hamile 7 aylık, oğlan geliyor. Bana diyorlar ki "oğlan geliyor, kutlamayacak mıyız? İslatmayacak mıyız?" Ya ben aşiret miyim? Kızda olabilir, oğlan da. İşte soyadın devam edecek. Etse ne olur? Memleketin geleceği mi var? Memleketin 10 yıl sonrasını meçhul? Benim soyadım devam etse ne olur? Memleket devam etsin! 10 yıl sonrasını görmediğimiz bir ülkede biz bunları konuşuyorsak vay bizim halimize. Babam tabi siyasetle uğraşiyor. Niçin uğraşiyor? Kalan ömrümdede kaç kişiyi düzeltibilirim diye düşünüyor. Ben de; 'Beni bulaştırma' diyorum. Ben partiler üstü olayım, ayırılım şu işleri, beni karıştırma. Tamam çizgimiz, duruşumuz belli, ne olduğumuz belli, göğsümüze taktığımız rozet belli ama beni bırak. Genelde buraya giden konuşmalarımız oluyor babamla. Yarı siyaset yarı iş.

A.K: Her şeyi konuşuruz, her şeyi...

Sivil Toplum Kuruluşları ile ilgili görüşmelerinizi bizimle paylaşır mısınız?

A.K: Ben memleket sevdalisi bir insanım, ülkeme fayda sağlamalıyım. Ama başlangıç noktam, oğlum. Oğluma spor yaptırabilmek için, onun dünyasına sporu sokmak için başladığım mücadelede Ege Üniversitesi Spor Kulübü'nün yüzme şubesini kurarak amatör sporlarda yöneticiliğe başladım. Orada 650 tane çocuk yüzme sporuna başlamıştı ve o çark her sene 600 civarında çocukla devam ediyor. İki yıldan fazla sürdürdüğüm Ege Üniversitesi Spor Kulübü'nün yüzme şubesinden ayrıldıktan sonra bu kez de tenis branşında yöneticilik dönemim başladı. Sonrasında teniste 6 yıl Kültür Park Tenis Kulübü'nde as başkanlık yaptım, benden önceki Türkiye Tenis Federasyonu Başkanlığı'nda Şadi Bey'in başkanlığı döneminde 4 yıl Gençler ve Genç Milli Takımlar Sorumlusu olarak Yönetim Kurulu üyeliği yaptım. 2000 yılında Federasyon Başkanlığı dönemim başladı. 2004'e kadar devam ettim. Bu sırada özerk federasyonun

kurucu başkanı olduğum dönemde yeni kanun çıktı. A'dan Z'ye yönetmelikleri, talimatları ben hazırladım. Özerk federasyonun ilk başkanım. 2004-2008 döneminde de özerk federasyon başkanlığını yaptım. 2008'de aday olmayarak bıraktım, memleket meselelerine daha fazla vakit ayırdım. Fakat zaten o zaman zarfında da yine memleketin çocukları, gençleri için çalıştım. Bunun yanı sıra Rotary, Lions kulüpte zaman zaman aktif görevlerde bulundum. Geri de kaldı o günler artık. Vaktim de yetmiyor. Kendime, işime, siyasete vakit ayırıyorum.

E.K: Sivil toplum kuruluşları; hiçbir esprisi olmayan, kabul görme-yen günümüz Türkiye'sinde hiçbir şekilde fikri sorulmayan, kenarda kalmış insanlar topluluğu. Bugünkü Türkiye'nin konjonktüründe hiçbir esprisi yok. Çünkü dinleyen, soru soran yok. STK'lar bile sindirilmiş, susturulmuş, yok edilmiş. Ege Genç İşadamları Derneği (EGİAD) üyesiyim, yönetim kurulu üyeliği de yaptım. Memlekette yaşananlar ortada. EGİAD, yaşananlara tepki olarak çok sert

bir şekilde, sivri bir şekilde çıkış yapamadı. Mesela bu da beni üzdü. Günümüz Türkiye'sine bakıyorum, konjonktüre bakıyorum, düzene bakıyorum; STK'lar hiç bir önem arz etmeyen, hiçbir esprisi olmayan, insanların sadece "kendi aralarında toplanıp kendi aralarında sohbet ettiği bir yer" görünümünde. Sivil Toplum Kuruluşlarının beceriksizliğinden, iş yapamadıklarından değil bu. Konjonktür bunu önümüze serdi. Herkes kendince bir koltuk derdinde. Dernekler kuruluyor güç birleştirip iş yapılıns diye ama herkes bir çorbanın, sakalın peşinde! "İyi bir şey yapalım, şehre bir faydamız olsun, katkımız olsun, bir eserimiz olsun" yok. Sonra günü gelince de birşeyler yaptığını zannedenler belediyelere başkanlığa soyunuyorlar.

A.K: Bir gerçek var; geçmiş yıllarda Karşıyaka ekibi, o dönemin öğrencileri farklıydı. Ama insan kumaşı hızla bozuluyor, yoksa STK'lar olmalı, insanlar üye olmalı, etkinliklere katılmalı. Ama insan kumaşı bozulunca sonuca gitmek zorlaştı. İyi niyetle yola çıkıyorsun ama hedefe ulaşmıyorsun, sapmalar oluyor. Neticede Türkiye'deki insan kumaşında bozulmalar oldu. Eğitim ve kültür düzeyimiz değişti. Hangi iktidar yapar bilemem ama bir iktidarın gelmesi lazım ve ülkede eğitim ve kültür seferberliği başlatması lazım! Öyle 3-5 sene değil. Kanunla belirlenecek 15-20 sene sürecek bir sistem olmalı.

İzmir'de genç kuşağa vermek istediğiniz mesajlar neler?

A.K: Oğluma da söylüyorum ben genç kuşağa güveniyorum. Oğluma çok güvendim, çok genç yaşta patronluğu verdim. Bu büyük işleri yapıyoruz. Genç mühendisler yetiştirerek.

E.K: Teknik ekibimizde 1988-89 doğumlu arkadaşlarımız var.

A.K: 15-20 yıllık bir mühendis alalım diyorlar. Kadromuzda o da var ama yetiştirdiğimiz de var. Ben gençlere çok güveniyorum. Gençler mesuliyetlerini yüklenirlerse yapamayacakları iş yok.

E.K: Rahmetli Vehbi Koç gibi. Risk alın, gençlere güvenin.

A.K: Atatürk'te öyle yapmış zaten; hem güvenmiş, hem de geleceği gençlere emanet etmiş.

E.K: Literatürde çok yerde duymayacağınız bir söz var babamın, hayat felsefem yapmaya çalışıyorum; **"Sabır ikinci akıldır"**.

EGİAD

Kültürpark Raporu

Dünyanın birçok şehirlerini başka şehirlerden farklı kılan özelliklerin içinde şehir parkları en önde gelen ayırıcı niteliklerdendir. Bu parklar, şehirler için hem turistik çekim merkezleri hem de şehrin akciğerleri olarak yaşam-insan-kent ilişkisinde bir simge olarak öne çıkmaktadırlar.

Ülkelerin gelişmişlik göstergelerinden biri de vatandaşlarına sundukları temiz ve sağlıklı yaşam koşullarıdır.

Sanayileşme ve buna bağlı kentleşmenin önce gelişmiş ülkelerde daha sonrada dünyanın diğer ülkelerinde hız kazanması ile birlikte kırsal alanlardan kentlere doğru yönelen nüfus akışları binlerce yıla dayanan genetik birikimi ile insanın kentte de doğa ile içiçe olmasını gerektirmiştir. Yönetimler bunun çözüm yolunu kentlerde yaşayanların nefes alabilecekleri, doğa ile bütünleşebilecekleri yeşil alanlar yaratmada bulmuşlardır. Bugün Dünyanın birçok şehirlerini başka şehirlerden farklı kılan özelliklerin içinde şehir parkları en önde gelen ayırcı niteliklerdendir. Bu parklar, şehirler için hem turistik çekim merkezleri hem de şehrin akciğerleri olarak yaşam-insan-kent ilişkisinde bir simge olarak öne çıkmaktadırlar.

Bu gözlemlerden hareketle bir süre önce EGİAD bünyesinde oluşturduğumuz özel bir çalışma grubu tarafından hazırlanan araştırma ve öneri raporunda yeşil alan kapsamındaki kent parkları kavramı üzerinde durulmaya çalışılmış ve özelinde de kentin bir tarihsel değeri ve simgelerinden biri olan İzmir Kültürpark ele alınmıştır. Öncelikle, Dünyadaki örnek kent parklarının yapıları ve işleyişi araştırılmış, içlerinden seçilen kent parkları kısaca tanıtılmıştır. Son olarak da Kültürpark alanı için çeşitli öneriler geliştirilerek kamuoyu ve karar vericilerin değerlendirilmesine sunulmuştur. Bu rapordan kısa bir özeti EGİAD Yarı Dergisi'nin okurlarına da sunuyoruz.

Ülkemizde çok uzun yıllardır devam eden hızlı, plansız ve çarpık kentleşme eğilimi, doğa-insan ilişkisini gözardı eden planlama ve uygulamalar, pek çok sorunu da beraberinde getirmiştir. Bu tablo insanın bedensel ve ruhsal

sağlığını, yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir.

Bir kentin genel kimliğini oluşturan doğal ve insan yapısı değerleri arasında, kendine özgü ürünler özgün mimari yapılar, ,açık ve yeşil alanlar ve sunduğu diğer kültürel öğeler yer alır. Kent parklarını da içine alan açık ve yeşil alanlar, insan ile doğa arasındaki bozulan ilişkiyi dengelemede ve kentsel yaşam koşullarının iyileştirilmesinde önemli rol oynarlar. Bu noktada açık ve yeşil alan kavramını kısaca açıklamakta yarar vardır. Açık alanlar kentin gelişmesi sürecinde yapıların dışında, arasında, kentin çevresinde bırakılan ve kentin sağlıklı ve rahat büyümesinde kolaylaştırıcı rol oynayan kimi zaman yeşil kimi zaman da tamamen üzerinde hiçbir örtü bulunmayan boş alanlardır. Bu nedenle, gelişmiş ülkelerde açık-yeşil alanların nitelik ve nicelikleri, uygarlığın ve yaşam kalitesinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Açık alanlar kentin uzun vadeli büyüme perspektifinde genelde imar düzenlemeleri ve metropol planlama çalışmaları için kullanılırken yeşil alanlar kentin sağlıklaştırılmasında en az yapı kalitesi, mimari ve estetik güzellik kadar önemli hatta onu tamamlayan bir öğedir.

Yürürlükteki İmar Yönetmeliği'nde Yeşil alanlar "Toplumun yararlanması için ayrılan oyun bahçesi, çocuk bahçesi, dinlenme, gezinti, piknik, eğlence, rekreasyon ve kıyı alanları toplamıdır. Metropol ölçekteki fuar, botanik ve hayvan bahçeleri ile bölgesel parklar bu alanlar kapsamındadır." şeklinde tanımlanmaktadır.

Kent parkları mikroklimayı düzenleyerek kentin yarattığı kirli havayı temizler, oksijen oranını artırır, hava akımları yoluyla serinlik yaratır, hava kalitesini yükseltir, kentin insan üzerinde

yarattığı stresi azaltır, kentte yaşamının insana yüklediği negatif enerjiyi pozitif dönüştürür. Kent parkları, araçların, binaların ürettiği kent ısısının dengelenmesinde de önemli katkılar sağlarlar.

Kültürpark, Yunanlılar tarafından yıkılıp yakılan İzmir'in külleri üzerinde yükselen bir uygarlık mesajıdır. Bu nedenle, öncelikle simgesel bir tarihsel miras olarak korunmalı ve geliştirilmelidir. Rahmetle ve hürmetle andığımız Dr. Behçet Uz'un büyük çabaları ile kente kazandırılan bu değer çok uzun yıllardır İzmir Enternasyonal Fuarı'na da ev sahipliği yapmaktadır. İzmir'de kent ormanı, doğal yaşam parkı vb. örnek yeni alanlar yaratılması çok olumludur. Bunların sayısı artmalı ve özellikle kentin yeni genişleme alanlarında mutlaka rekreasyon parkları yer almalıdır. İzmir'de Kültürpark'ın kentte yaşayanlar tarafından daha etkin kullanılması ve yeniden bir çekim merkezi haline gelmesi için yapılması gerekenleri kısaca bu çalışmada sunmaya çalıştık. Ancak, bu önerilerin yenileri eklenerek geliştirilmesi, Kültürpark'ın Dünyadaki başarılı uygulamalarda olduğu gibi Yönetişim Modelinin belirlenmesi için tüm paydaşların katılımıyla çalışmalar yapılmasının gerekli olduğuna inanıyoruz.

KÜLTÜRPARC İLE İLGİLİ EGİAD ÖNERİLERİ

GÖL RESTORANI VE SANDAL TURLARI

New York Central Park'ta da Kültürparktaki göle benzer bir göl mevcuttur ve bizim "Göl Gazinosu" olarak adlandırdığımız tesis yerine New York'un en şık ve pahalı sayılabilecek restoranlarından biri var. Ayrıca bu tesiste küçük sandallar kiralanarak gölet içinde gezinti yapılabilir.

TİVOLİ PARK, DANİMARKA

Kültürpark'taki Göl alanının da bu şekilde değerlendirilmesi bu alanı hem semt halkı tarafından daha ziyaret edilir kılacak hem de bu alanı mevcut köhne yapıdan kurtaracaktır.

YEME/İÇME

Yeme/İçme konusunda Kültürpark'taki tüm büfelerin ve restoranların kaldırılarak yerlerine biri yukarıda bahsi geçen "Göl Restoranı" olmak üzere toplam iki şık restoran ve bir tane kafeterya veya mimari tasarımı çok iyi yapılmış az sayıda kioskların olmasının yeterli olacağına inanıyoruz. Bu işletmeler yüksek kalitede hizmet vermeli ve sürekli olarak denetlenmelidir. Örneklerini incelediğimiz tüm parklarda bu tip tesisler şehirlerin en yüksek kiralarnı ödeyen tesislerdir ve bir çoğu onlarca yıldır hiç el değiştirmeden faaliyet göstererek parkın ikonuna haline gelmişlerdir. Yerli/yabancı gıda markalarının yer aldığı "Mahalle" tasarımında bir açık yemek alanı kültürpark içinde düşünülebilir. Ayrıca, İspanya'daki açık gıda marketleri sistemi (*mercado*) güzel bir örnek teşkil edebilecektir.

ÇOCUK OYUN ALANLARI VE LUNAPARK

Ailelerin çocuklarını getirebilecekleri, gölgelik alanı bol, güvenli ve olabildiğince büyük bir çocuk parkı kültürpark alanı içinde tesis edilmelidir. (*İzmir Doğal Yaşam Parkında benzerleri mevcuttur.*) Bunun yanı sıra güvenli bir imaj çizmeyen, eskimiş lunaparkın kaldırılması ve bu alana lunapark işletmeciliği konusunda uluslararası bilinirliğe sahip markaların inşa edeceği modern bir lunapark yapılması ve yukarıda değ-

nilen çocuk oyun alanının bu lunapark ile entegre bir biçimde değerlendirilmesi önerilmektedir.

SPOR VE REKREASYON ALANLARI

Tenis kulübü genişleterek tenis kortlarının sayısının artırılması, açık (beton zeminli) basketbol sahaları, istendiğinde futbol oynanabilecek geniş çim alanlar, futbol oynanacak halı saha tesisleri, mevcut koşu yolunun yer yer otomobil trafiği tarafından bölünmesi nedeniyle bu parkurun yeniden dizayn edilmesi, bisiklet yolları, tırmanma duvarı, kayak ve skateboard pistleri, mevsimsel olarak buz pateni pisti gibi sportif aktivitelerin yapılabileceği alanların olması da Kültürpark'ı bir çekim merkezi haline getirecektir.

HAYVANLAR

Mavişehir'de bir örneği bulunan ve aileler tarafından yoğun ilgiyle ziyaret edilen Tay Park konseptinin Kültürpark'ta da yer alabileceği önerilmektedir. Bunun yanı sıra Kordon'da sıkça gördüğümüz köpek sahiplerinin de parktan faydalanacağını düşünürsek bu durum beraberinde başıboş köpekler ve köpek pisliklerinin parkı istila etmesi anlamına gelecektir. Bu durumun önüne geçebilmek için belli alanlara köpek parkları yapılabilir. İncelediğimiz örneklerde buna benzer oluşumlara rastlanmıştır. Yaklaşık 200-300 metrekaresel çitle çevrilmiş bir alanda tasmasız köpekler ve sahipleri keyifle vakit geçirebilirler.

İLK YARDIM & GÜVENLİK

Kültürpark içinde tam teşekküllü ilk yardım tesisi/tesisleri ve güvenlik

tesisleri olması yaşanabilecek olası olumsuzluklara yapılacak müdahaleleri hızlandıracaktır.

KÜLTÜR & SANAT

Mevcut kültür tesislerinin (Açık hava tiyatrosu, sanat merkezleri) bu alanları kaliteli etkinliklerle işletilebileceğine inanılan işletmecilere uzun dönem kiralarnmasıyla Kültürpark'ın işletme giderlerine kaynak yaratılabilecektir. Ayrıca dönemsel olarak ünlü müzelerle ev sahipliği yapılabilecek mekan potansiyeli yaratılmış olacaktır.

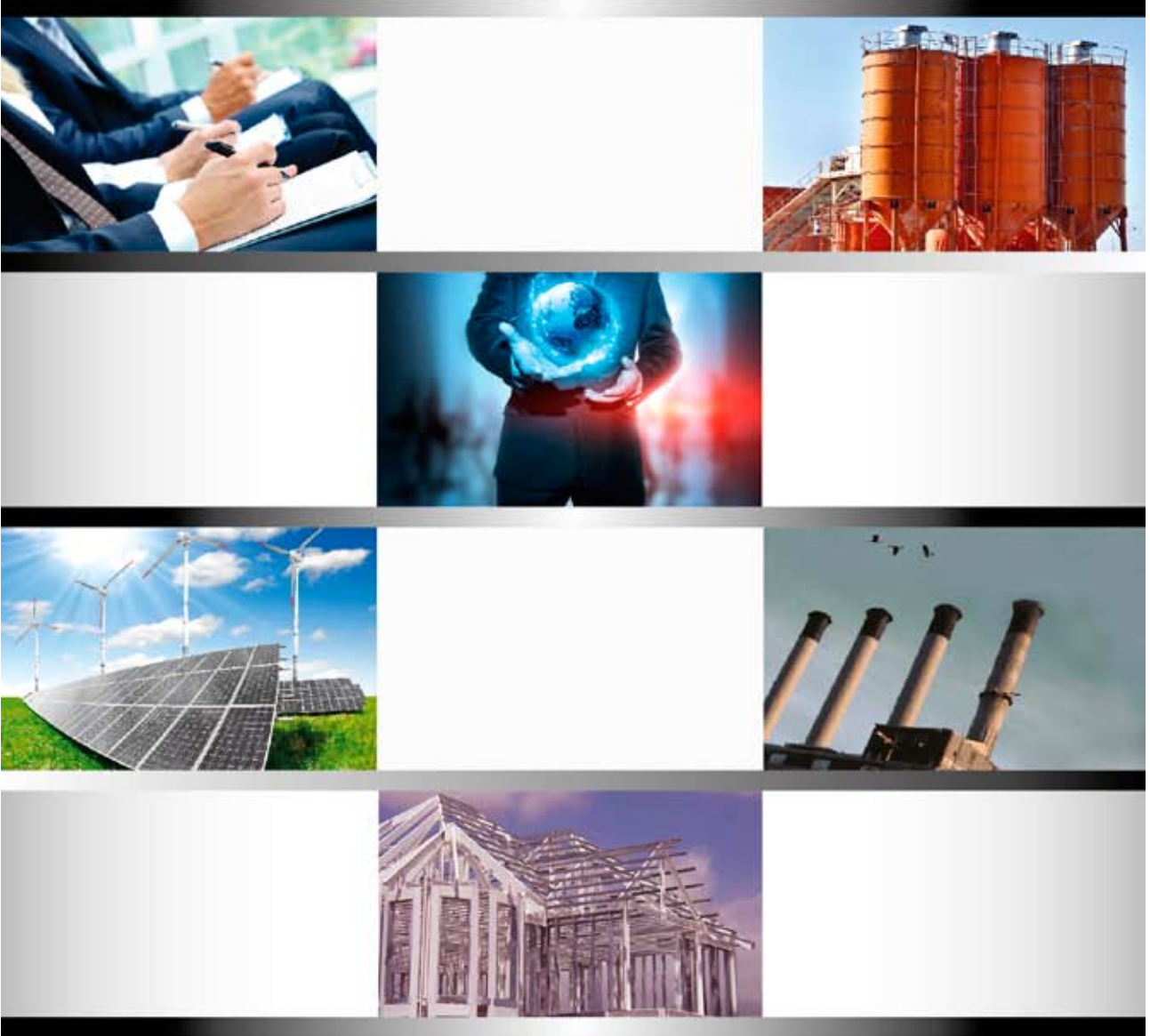
BETONLAŞMA

Paraşüt kulesi Kültürpark'ın, Alsancak'ın hatta şehrin görüntüsüne olumsuz bir hava katmaktadır. Bu nedenle o beton kulenin yıkılması önerilmektedir. Hatta daha da ileri giderek park içindeki beton ya da taş tüm yolların kaldırılması, tüm eski binaların yıkılması ve tüm bu alanlar yeşil alan olarak geri kazandırılmalıdır.

BOTANİK

Hali hazırda Cumhuriyet kapısından girince solda yer alan küçük bir gül bahçesi mevcuttur. Bu bahçesi, içindeki gül türleri ve bitki sayısı geliştirilerek belki de Avrupa'nın en büyük gül bahçesinin yaratılmasına çalışılabilir. Şu an 3.000 farklı türde 60.000 gül fidanı bulunan Belçika'daki Coloma Rose Garden bu konuda birinci durumdadır. İzmir'in iklimi ve park alanında ayrılacak metrekare dikkate alındığında İzmir'in bu konuda söz sahibi olması mümkündür. Kültürparkın içinde yer alan çok sayıda anı ağaçları ve özgül bitki örtüsünün korunması ve yeni

Gelişen Türkiye'nin aydınlık yüzü...

" Ülkemizin geleceğine inanıyoruz "

EGE GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ

www.egiad.org.tr

COLOMA ROSE GARDEN

peyzaj çalışmaları ile sağlıklaştırılması ve geliştirilmesi uygun olacaktır.

FAYTON TURLARI

Yine Kültürpark içinde ikon haline gelebilecek, sık faytonlarla turlar düzenlenebilir. Central Park'ta benzerleri mevcut olan bu uygulama kültürparkımıza taşınabilirse hem İzmir'in dokusuna ve kültürüne uygun bir öğe parka entegre edilmiş olur hem de keyifli bir aktivite yaratılmış olur. Tabii bu faytonların atlarından, arabalarına ve sürücülerine kadar herşeyin çok iyi şekilde tasarlanması ve kalitesinin denetlenmesi gerekmektedir.

PARK SINIRLARI & AÇILIŞ/ KAPANIŞ SAATLERİ

Kültürpark'ın çevresindeki duvarlar asla yıkılmamalıdır. Dünyada incelediğimiz hemen tüm örneklerde park alanlarının sınırlarını belirleyen duvarlar mevcuttur. Aynı şeyi bizim de korumamız gerektiğini düşünüyoruz. Mevcut duvarın görüntüsüyle ilgili estetik kaygılar da dikkate alınarak belirli bir program dahilinde yenileme yapılabilir. Yine tüm şehir parklarındaki gibi

mutlaka açılış-kapanış saati olmalıdır. Özellikle fuarın bir sınırını dayadığı Basmane-Tepecik bölgesi tarafından gelebilecek güvenlik problemlerini bertaraf etmek için gece park makul bir saatte (kış aylarında 22:00 - 23:00; yaz aylarında daha da uzatılabilir) kapatılmalıdır. Parka kesinlikle motorlu taşıtlar girmemelidir. (Kapalı otopark giriş/çıkışı hariç)

ULAŞIM

Park içinde yaşlıların rahatça dolaşabilmesi için ücretsiz elektrikli araçların hazır bulundurulması sağlanmalıdır. Şehir toplu ulaşımının yeniden tasarlanması, raylı sistem ya da metro çıkışlarıyla parka ulaşımın desteklenmesi gerekecektir.

DİĞER PROJE ÖNERİLERİ

Lunapark alanına İzmir'in simgesi olabilecek bir dönmedolabın yapılması düşünülebilir. 100 sene önce Chicago'da kurulan ilk dönme dolaptan sonra Londra, Paris, Osaka, sonrasında yine Londra (London Eye) ve en son Singapur olmak üzere birçok şehir her defasında mevcudun

daha büyüğünü kurdukları dönmedolapları hep şehirlerinin simgesi haline getirmişlerdir. Bu proje, hem görsel olarak, hem de turistik olarak oldukça ilgi çekici bir şehir objesi olabilecektir. Parkın markalaşma çalışması yapılmalıdır. Gerekirse "Kültürpark" ismi yeniden üzerinde düşünülmesi gereken bir isim olabilir zira Bursa, Konya, Rize, İstanbul, Elazığ, Bingöl "Kültürpark" adında parkları olan şehirlerden sadece bazıları. İzmir'e özel, duyulduğunda sadece İzmir'i çağrıştıracak, yabancı dilde de rahatlıkla okunup söylenebilecek yeni bir isim bulunabilir. Ayrıca parkın bir logosu hatta maskotu yaratılmalıdır. Örneklerini incelediğimiz dünya parklarında souvenir shoplar mevcuttur. Bu uygulamayla yine parkın işletme giderlerine katkı sağlayacak bir gelir modeli oluşturulabileceği gibi, şehrin bir ikon kazanması ve turistik olarak tercih edilebilecek bir destinasyon olması kolaylaşabilecektir. Kruvaziyer turizmiyle Alsancak'a binlerce turist gelmektedir. İyi planlanmış bir park birçoğu için bir günü geçirmek için çok keyifli bir yer olabilir. Kırmızı turist otobüslerinin bir

Avustralya, Kings Park

New York, Central Park

Vancouver, Stanley Park

Taksim, Gezi Parkı

durağının da burası olması gerekmektedir. İzmir Fuarı içinde çok uzun yıllar büyük küçük herkesin ilgi odağı olan keyifle bindiği minyatür trenin bir çağdaş ve çevreci versiyonu aynı kareten tasarımı çerçevesinde yeniden devreye alınabilir. Eski güzergah da mevcut olduğu için bu minyatür tren parkın ziyaretçileri için belirli aktivite noktalarında duraklar oluşturularak aynı zamanda ucuz ve eğlenceli bir iç ulaşım aracı olarak da kullanılabilir. Parkların vazgeçilmezleri havuzlar, şelaleler ve fiskiyelerdir. Suyun serinletici etkisinden yararlanmak ,görsel ve müzikal etkinlikler düzenlemek için çeşitli suya dayalı yeni teknolojilerden yararlanılabilir. Park içinde çok sayıda havuz ve fiskiye yer almalıdır. Ayrıca çim alanlar üzerinde açık hava konserleri ve gösteriler düzenlenebilir. Özellikle şehrin genç sanatçılarına kucak açacak bu alanlar ile Kültürpark'ın bahar ve yaz aylarında sanatseverleri daha sık ağırlaması mümkün olacaktır.

DÜNYA'DAN ÖRNEKLER

Avustralya, Kings Park

4,06 km karelik bir alana dağılmış

olan Kings Park, Batı Avustralya'da yer alıyor. Dünya üzerinde bir şehrin içinde bulunan en büyük parklardan biri olma özelliği taşıyan bu parka bir yıl içinde 5 milyondan fazla ziyaretçi geliyor.

Vancouver, Stanley Park

4,04 km karelik bir alana kurulmuş olan Stanley Park, New York'taki Central Park'tan %10 kadar daha büyük. Park 1888 yılında Lord Stanley of Preston adına açıldı ve yılda ortalama olarak 8 milyon ziyaretçi parkı görmek için Vancouver'a geliyor.

New York, Central Park

1857 yılında açılan Central Park, 840 dönümlük bir arazinin üzerine kuruldu. İlk kurulduğunda ise 778 dönümlük bir alanın üzerine inşa edilmişti. Central Park, ABD sınırları içinde en çok ziyaret edilen park olarak da biliniyor ve yaklaşık 37,5 milyon ziyaretçi her yıl bu parkı ziyarete geliyor.

Taksim, Gezi Parkı

1940 yılında açılan Gezi Parkı, 38.000 metre karelik bir alanı kaplıyor.

İstanbul'un Cumhuriyet döneminde yapılan ilk parkı olmasıyla da bilinen Gezi Parkı, uzun bir süre İnönü Gezisi olarak da adlandırıldı. 1991 ve 1992 yılları arasında yeniden düzenlenen parkın ortasına fiskiyeli büyük bir havuz inşa edildi.

Izmir Kulturpark

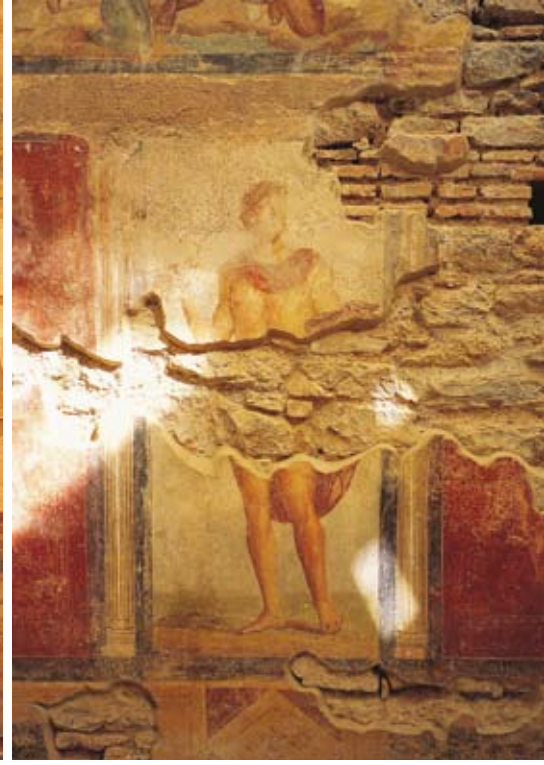
Efes yamaç evleri

Evlerin bulunduğu bölge, Roma dönemindeki prestijli Efes'in tüm kutsal ve cenaze merasim eserlerinin karakterlerini barındırmakla kalmaz, bu eserlerin o dönemde yaşayan sivil elit kesimden insanlara ait olduğunu ve bu insanların söz konusu eserleri yaptırmaya gücünün yettiğini ortaya çıkarır.

Efes antik kenti dünya kültür mirasının en önemli parçalarından biri. Tarihi kenti gezdiğimiz zaman karşılaştığımız eşsiz bütünlüğü içinde, Yamaç Evler'in önemi, çok daha azmış gibi bir kanı uyandırıyor. Hiç kuşku yok ki, kenti gezen bir meraklının içine girdiği yoğun arkeolojik hava, bilgisel yoğunluğu da beraberinde getiriyor. Sıra Yamaç Evler'e geldiğinde ise, insan bilgi bakımından yeterli bir doyuma ulaşıyor. Bu nedenle Yamaç Evler, Efes'in görkemi karşısında pek öne çıkmayabiliyor. Oysa tüm Akdeniz Bölgesi'nde, çoğu Efes kadar olmasa da, epeyce önemli antik kent var; ama, Avusturyalı Ord. Prof. Dr. Krinzinger'in de dediği gibi, **"Yamaç Evler'in bir benzeri yok"**. **Yamaç Evler;** Helen ve Roma çağlarından kalma Efes kentinin merkezinde bulunuyor ve günümüzde burası, Kureter Caddesi şeklinde adlandırılıyor. Cadde, iki yüksekçe tepenin (kuzeyde Panayır ile güneydoğuda Bülbül dağları) arasına

yerleşmiş. Roma döneminin varlıklı üst sınıf yaşantısını günümüze taşıyan ve eşsiz mimarlık eserleri olarak kabul edilen evler, cadde ile tepelerden birinin yamaçları arasında kurulmuş. Caddenin o çağdaki adının Embolos olduğu sanılıyor. Özgün durumlarında, iki veya üç katlı evlerin bulunduğu Embolos semti ve cadde, devlet agorası ile ticari agorayı bağladığından, Helen-Roma çağlarında Efes kentinin atardamarıydı. Avusturyalı bilim adamı Ord. Prof. Dr. Fritz Krinzinger 1995 yılından beri Efes'te bilimsel sorumluluk taşıyan, 1998 yılından başlayarak da, Efes'teki kazının başkanlığını yürüten kişi. Krinzinger, evlerin serüvenini kısaca şöyle özetliyor; "Yamaç Evler, 1960'lı yıllardan başlayarak ortaya çıkartılmaya başlamış ve ilk kez, Yamaç Ev 1 adı verilen, çok parçalı bütün kazılmıştı. Burasının toplam alanı, yaklaşık 3.000 m²'ydi. Ortaya çıkarılan altı tane tek katlı ev, M.Ö. 1. yüzyılda inşa edilmiş ve arazinin yükseltisine uygun biçimdeki dört taraçaya yayılmıştı. Bu, en eski dönem evlerin üstünde daha sonraları yeniden inşa edilmiş bir

peristil evin (ortası avlulu ev) kalıntıları çok iyi korunmuştu. Öyle ki, birkaç katlı olmasına rağmen, onarımı yeniden yapılabiliyordu. Kazılardan elde edilen bilgilere göre, daha sonra Erken İmparatorluk döneminde bu yapı tarzı bırakılmış, ama, yerine 1.400 m²'lik bir alanı kaplayabilen gösterişli bir yapı inşa edilmişti."

H. Vetters tarafından 1960-1967 arası birinci insula, 1967-1983 arasında ise ikinci insula kazılmıştır. Yamaç Evler I 3000 metrekarelik, II ise 4000 metrekarelik bir alanı kapsamaktadır. MÖ 1. yy'dan beri varlığı tespit edilen evlerin MS 7.yy'a kadar kullanıldığı anlaşılmıştır.

Evlerin bulunduğu bölge, Roma dönemindeki prestijli Efes'in tüm kutsal ve cenaze merasim eserlerinin karakterlerini barındırmakla kalmaz, bu eserlerin o dönemde yaşayan sivil elit kesimden insanlara ait olduğunu ve bu insanların söz konusu eserleri yaptırmaya gücünün yettiğini ortaya çıkarır. Zaten bu evler, zengin Efesli vatandaşların belediye misafir ağırlama ve günlük işlerinde kullanması için verdikleri evlerdi. Evlerin M.S. 1.yüzyılın ikinci çeyreğinde yapılmaya başladığı açıkça ortadadır. Güney bölgesindeki Ünite 6'nın sonradan yapılan ana binaya uzantısı ile müthiş büyüklükte bir büyüme meydana gelmiştir. Hadrianic dönemde yenilenen mermer bölüm ve bazilica

olarak bilinen geniş apsidal odanın da M.S. 2.yüzyılın ortalarında yenilediği ortaya çıkmıştır. Mermer bölümün kaplandığı duvar, yapının yapıldığı devre ait çok açık kanıtlar vermektedir. 3. döneminden İmparator Hadrian'ın isminin baş harflerinin bulunduğu arka yüzdeki kabartmalar, (M.S. 119) bizlere yapının tarihiyle ilgili kesinlik vermektedir. Konsolos Cn. Augur, M.S. 121'den bahseden ikinci bir yazma, yine aynı tarih hakkında ipucu vermektedir. Severan döneminin sonlarına ait (M.S. 220) olarak tarihlenebilen bir yıkımdan arta kalan arkeolojik kanıtlar da, belirgin izler bırakmışlardır. Bu dönemden sonra, büyük bir kitleyi kapsayan, tüm bölümleri içine alan büyük bir yenilenme yapılmıştır. Buna bağlı olarak, resimlerin çoğu ve mermer revetmanın tarihi, 3.yüzyılın ikinci çeyreğine denk gelir. Aslında bu da hali hazırda kullanılabilen mozaik yer döşemelerinin tarihiyle zıtlık oluşturmaktadır.

3. yüzyılın üçüncü çeyreğinde (M.S. 270/280) meydana gelen feci bir olay, insulanın çok büyük bir hacminde yıkılmasına sebep olmuştur. Kanıtlar bunun tüm bölgedeki binaların yıkılıp zarar görmesine sebep olan çok büyük bir deprem olduğuna işaret eder. Felaketin hemen ardından Yamaç Evleri 2'nin bazı bölgelerinde zarar onarılmış ve yenileme çalışmaları başlamıştır.

Helenistik dönemde Efes'in yöneticiliğini yapmış olan Lysimakhos'un kenti yeniden yapılandırıldığı dönemde İonya'da kullanılan hippodomik plan sistemi uygulanmıştır. Yeni planlamada kentin kutsal caddesi olan Kuretlar Caddesi esas alınarak bütün caddeler ve sokaklar birbirini dik kesecek biçimde karelere bölünmüştür. Bu planlamada evler Kuretlar Caddesi'ne ve güney uçtaki başka bir caddeye dar sokaklarla bağlanmıştır. Adalar teraslara ayrılmış, evlerden biri doğudaki diğeri batıdaki sokağa yönlendirilmiştir.

Terasların en alt yapısını Alytarches Stoasi'na açılan dükkanlar oluşturur. İki katlı olduğu düşünülen dükkanların üst katı dükkan sahiplerininindir. Buluntulardan dolayı bir dükkanın meyhane olduğu düşünülmektedir. Teraslar arasındaki sokaklar dar ve merdivenlidir. Evlerin pis su kanalları pişmiş toprak künklerle sokaklardaki kanala getirilerek Kuretlar Caddesi'ndeki ana kanala bağlanmıştır. Künklerin tıkanması sonucu temizlenmesi için üst tarafları elips şeklinde kesilerek temizliği sağlanmıştır ve sonrasında tekrar kapatılmıştır.

Günümüzde görülebilen evlerin erken İmparator Augustus dönemine aittir. Roma İmparatorluk döneminde caddelerden kırmızı kiremitli çatıları görülen evlerin dış görünümü olduk-

1 NO'LU OTURMA BİRİMİ

Zemin katın törensel ve resmi bölümüne güneydeki yamaç yolundan, mutfak kısmına ise 1 no'lu merdivenli sokaktan girilmektedir. Törensel girişten vestibulum (SR 1), dört sütunun taşıdığı iç avluya (SR 2) ve oradan tiyatro odası olarak adlandırılan mekana geçilmektedir (SR 6). Vestibulumun (giriş holü) doğusunda, önünde çift küçük havuzu olan bir çeşme vardır. Çeşmenin içi orijinalinde mermer plakalar ile kaplıyken bugün yarım kubbesinin içinde mermer mozaiklerin bir bölümü kalmıştır. Vestibulumun tabanı geometrik desenli siyah beyaz renkli mozaik ile kaplıdır. Buradan evin peristyl ve servis bölümüne tonozlu iki ayrı geçişle ulaşılır.

Peristyl; evin oturma bölümlerinin açıldığı, ışık ve havalandırmanın sağlandığı kısımdır. Ortada kareye yakın planlı implivium ve çevresinde ona açılan portiklerden oluşmaktadır. İlk evrede impliviumu çevreleyen sütunlar sekizken sonrasında dörde indirilmiştir. Sütunlardan biri granit diğerleri mermerdir. Aralarında korkuluk levhaları bulunur. Stilize dorik başlıklar birbirine hatıllarla bağlanmıştır. Hatılların üzerinde ikinci katın ahşap sütunları ve aralarında korkuluk levhaları yer alır.

Peristyl tabanı tümüyle mozaiklerle kaplanmış, duvarlar renkli fresklerle süslenmiştir. Üç bölüm halinde düzenlenen freskler genellikle kırmızı ve koyu sarı zeminli çiçek dizisinden oluşan süslemelerle bezelidir. Peristylin güneydoğusundaki tiyatro odası Menandros'un komedi ve Euripides'in trajedilerinden alınmış sahnelerle süslenmiştir.

MS 2. yy'daki deprem sonrasında kuzeyine vestibulumla arasını ayıran duvar inşa edilmiştir. Güneydeki tonozlu iki mekanın önüne duvar örülerek iki ayrı oda oluşturulmuştur. Odanın tabanındaki mozaikte ortadaki dikdörtgen pano tek bordür içinde değişken yerleştirilmiş geometrik motiflerden oluşturulmuştur. Duvardaki çok renkli panellerden oluşan freskler farklı evreleri yansıtmaktadır. Büyük bölümü ikinci evreye aittir. Üç bölüm halinde düzenlenmiştir.

Ana panolar Korinth başlıklı sütunlarla ayrılmıştır ve iki boyutlu etki yaratılmıştır. Kırmızı zeminli panoların arasındaki diğer panolar gri-mavi zeminlidir. İçlerinde ayakta duran yarı giyimli kadın ve erkek figürleri görülür. Sütunlarla ayrılmış sahneler Antonin dönemi sonu ya da Severanlar dönemi başı Ostia'daki duvar resmi stiliyle paraleldir. Ana panoların alt kısmında dikdörtgen ve kare çerçeveler içinde geometrik motiflerden bir süsleme bulunur. Üst panolar dikdörtgen şeklinde olup mask ve gırlanlarla süslenmiştir.

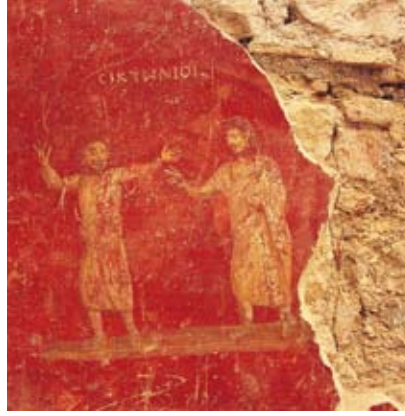
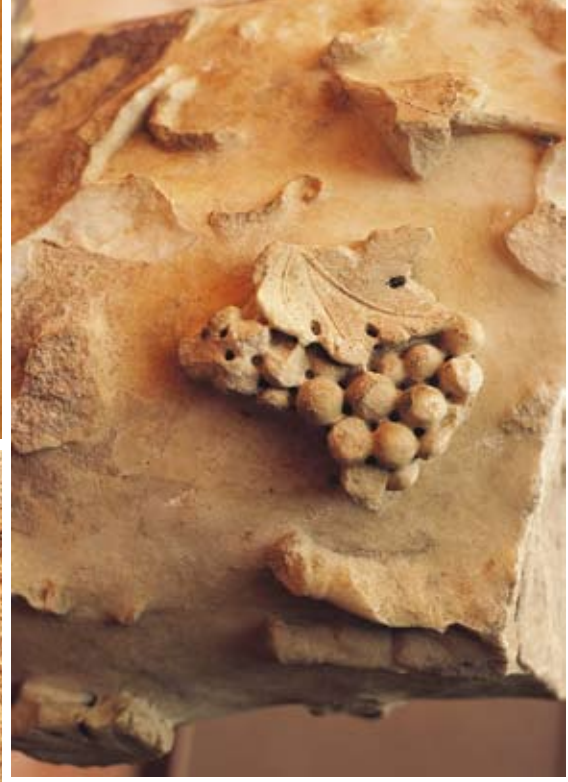
Odanın girişinde kuzeybatı duvarda Euripides'in "Orestes" oyunundan bir tiyatro sahnesi canlandırılmıştır. Orestes yanındaki kız kardeşi Elektra ile konuşmaktadır. Yüzlerinde masklar, başları üstünde Orestes yazıtı bulunmaktadır. Kuzey duvardaki kırmızı zeminli pano üstünde masklı iki figür yer alır. Başları üstünde "perikeiromene" yazıtı bulunur. Bu panonun yanında gri-mavi zeminli panoda vücudunu açıkta bırakan bir şal ile elinde diadem tutan bir kadın figürü vardır. Diğer bir panoda ayakta duran figürün parçaları kalmıştır.

Gri-mavi zeminli başka bir panoda sol kolu ile pelerin tutan sağ elinde içinde balık olan tabağı tutan erkek figürü görülür. Odayı çevreleyen diğer panolarda erkek ve kadın figürleri bulunmaktadır. Odanın güney duvarında bir kadın figürü elindeki boncuk dizili kolyeyi, erkek figürü ise sağ elinde çiçeği tutar. Batı duvarında girişin sağındaki panoda Menandros'un oyunundan bir sahne işlenmiştir. Yüzleri masklı konuşur durumdaki iki figür üzerinde "sikyonoi" yazısı görülür.

Kuzey duvarının üst kısmında resmedilmiş mimari dekorun önünde Herakles ve ırmak tanrısı Akheleos'un dövüşürken gösterildiği sahne işlenmiştir. Tiyatro odasına açılan diğer odaların duvarları açık zeminli fresklerle süslenmiştir. Serpme çiçek bezemeleri arasında çözülmüş diadem ve gırland taşyan kuş motifleri bulunur. Tavandaki stukko takliti fresklerin bazı bölümleri korunabilmiştir.

Tablinium peristylin güneyinde bulunan evin en seçkin bölümüdür. Kemerli bir girişi vardır. Tabanı peristyliden 15 cm daha yüksektir. Kare pano halindeki mozaik ikili saç örgüsünden oluşan bordürle sınırlanmıştır. Tablinium duvarları harçlı sıva ile kaplanmış ve fresk yoktur. Olasılıkla kumaşla kaplanmıştır.

Geç Antik dönemde peristyl avlunun kuzey ve batı tarafına odalar eklenmiştir. Uşak, hizmetçi odaları olarak tasarlanmıştır. MS 4. yy'da yapılan onarımlarda içine heykeller koyulan nişler yapılmıştır.

ça sadedir ancak içyapısı gösterişlidir. Çok gerekmedikçe pencere yapılmamıştır. Kazılar sırasında evlerin donanımı hakkında fikir verecek buluntular fazla ele geçmemiştir.

Evler peristyl ev mimarisi geleneğine uygun yapılmıştır. Ortada bir avlu ve etrafında oturma birimleri yer alır. Evlerin bazıları iki ya da üç katlıdır. Alt katlar günlük yaşantıya yönelik oturma odaları, salon, mutfak gibi birimlere, üst katlar ise yatak odalarına ayrılmıştır. Çeşmeler bütün evlerde ortak özelliktir. Evlerde hamam benzeri ısıtma sistemi vardır. Sistemin merkezi hamam olarak kullanılırken aynı zamanda künklerle evin diğer kısımlarına aktararak ısıtılması sağlanmıştır. Bu sistemle bağlantılı olarak yemek odası, mutfak ve latrina önündeki çeşmelerden sıcak ve soğuk suyun akması sağlanmıştır. Evlerin çoğunda ağızları mermer bir kapakla kapatılmış su kuyuları bulunmuştur. Uygun bölümlerde tuvaletler yapılmıştır. Delikli oturma blokları ve altında ana kanalizasyona bağlı sistem vardır.

Evlerde inşaat malzemesi olarak taş ve tuğla harçla birlikte kullanılmıştır. Duvarlar içten ve dıştan sıvanmıştır. Evlerin tabanlarında mozaik kaplam ve mermer taban, duvarlarda ise freskler ve mermer kaplamalar

kullanılmıştır. Mozaikler genelde siyah beyaz, geometrik desenli olmakla birlikte mitolojik sahneleri ve figürleri de içerirler. Fresklerde Müzler, Eroslar, kuş balık gibi havyan figürleri, günlük hayattan kişiler, tiyatro sahneleri işlenmiştir.

Mozaiklerin zaman içinde bozulmasıyla farklı boyutlarda ve renklerde tesseralar kullanılmıştır. Tamamen bozulduğunda yenilenmiştir. Farklı dönemlere ait aynı seviyede mozaikler bulunmuştur. Fresklerde çeşitli sebeplerle hasar oluştuğunda çoğu zaman kaldırılmamış yeni fresk harcının duvara sıkı yapışması için üzeri çekiçle çentiklenmiş ve 2-3 cm kalınlığında harç atılarak malayla düzeltilmiştir. Bazı odalarda bu yöntemle yapılan yedi kat fresk sayılabilmektedir.

YAMAÇ EVLER II

Bülbül Dağı'nın kuzey yamacında, batı tarafındaki ada Kuretler Caddesi'nin batı ucundaki onur anıtlarının arkasında konumlandırılmıştır. Evlerin kapladığı toplam alan 4000 metrekaredir. Yapı teraslar ayrılmıştır ve oturma birimleri ikişerli sıralanmıştır. En alt yapı terasında atölye ve tabernalar bulunur. Evlerdeki fresko, mozaik ve mermer kaplama Roma İmparatorluk döneminin zenginlerinin

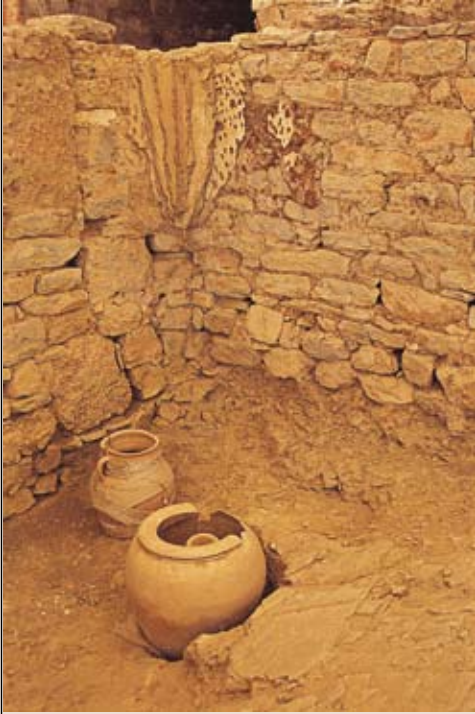
yüksek yaşam standartını yansıtmaktadır.

Adanın kuzey cephesi Kuretler Caddesi'ne, güney cephesi hippodamik şehir planına göre düzenlenmiştir. Yamaca paralel giden bir sokak Memius yapısının önünden Kuretler Caddesi'ne ulaşır. Yükseklik farkı 26 m'yi bulduğu için basamaklarla bu sorun giderilmiş ve genelde 3 m genişliğindeki sokaklar bu sokağa dik açıyla birleştirilmiştir.

Evler Yunan peristyl ev geleneğine uygun olup, birbirine bitişik yaklaşık büyüklükte ikişer daire üç teras üzerinde yer almaktadır. İlk planda daireler tek tek odaların merkezdeki peristylin etrafında sıralanması ile düzenlenmiştir. Işığı ve havalandırma avludan sağlamaktadır. Kullanıldıkları süre içinde planların değişikliğe uğraması sahiplerinin de değiştiğine işaret eder.

Temellerin incelenmesinde ve buluntuların değerlendirilmesine göre MÖ 1. yy'ın sonlarında alanın tümüne yapılmış olduğu anlaşılmıştır. MS 4. yy sonuna kadar kullanılmış bazılarının ise 7. yy'a kadar iskan gördüğü tespit edilmiştir.[4] Geç antik dönemde sosyal yaşam ve kent düzeninin değişmesiyle çeşitli atölyeler ve iş yerleri inşa edilmiştir.

Adanın batı cephesi boyunca yukarıdan akan su ile dönen çarklarla işletilen bir değirmen kurulmuştur. Kompleksin kuzeybatısında su gücüyle çalışan bir taş testeresi bulunmuştur. Adanın güneyindeki konutlar güneydeki sokağa uzanmaktadır. Orta ve alt taraftaki mekanlara merdivenli sokaklardan düz giriş sağlanmaktadır. Evlerdeki tabandan ısıtma sistemi kimi zaman üst katta da kullanılmıştır çeşme ve latrinanın suyu kuyulardan karşılanmıştır. ●

2 NOLU OTURMA BÖLÜMÜ

Roma evinin özelliklerini taşıyan bu birim oldukça geniştir. Kazı buluntuları MS 6. yy'a dek kullanıldığını gösterir. Birçok kez onarım ve değişiklik geçirmiştir. Birime batıdan girildiğinde dört sütunun taşıdığı, sonradan mutfağın bir kısmı olarak kullanılan küçük bir atriuma ulaşılır.

Ortak peristyl avlu Rodos tipi dokuz sütunludur. Peristylin portikleri mozaik döşemelidir. Koyu sarı, beyaz ve siyah renkli, geometrik desenli panolardan oluşmuştur. Güneyindeki panonun ortasına 2.87x1.39 m boyutlarında çok renkli mozaik pano yerleştirmiştir. İkili saç örgüsü bordürünün sınırladığı pano içinde Triton'un çektiği denizatına binen Nereid canlandırılmıştır. Krem renkli zemin üzerine kırmızı, gri, mavi, sarı, ve açık –koyu kahverengi tonlarda sahneye renklilik ve derinlik kazandırılmıştır.

Kare planlı implivium tabanı mermer plakalarla kaplıdır. Ortasında su kuyusu bulunur. Tabanı yağmur sularını akıtmak için olukla çevrilidir. Güneyinde geç dönemde yapılmış çeşme, önünde ise mermer plakayla kaplı iki küçük havuzu vardır. Peristylin güneybatı köşesinde ikinci kata çıkan merdivenler ve atlı bir süvarinin işlendiği mermer mezar steli görülür. Stel devşirme yerleştirilmiş olabilir. Merdivenlerin alt ve üstünde yeşil hatlarla mermer takliti fresk panolar görülür. Girlandlı Eros freskleri süsler. Peristylin güneyinde tabliniumun tonozunda Dionysos ile Ariadne'yi cennet bahçesinde gösteren cam mozaik bulunur. Dionysos kültüyle ilgili sahneler, meyve, bitki, horoz, girland taşıyan tavus kuşu, Eros gibi figürler işlenmiştir. Tabanı ve duvarları mermer plakalarla kaplanmıştır.

Oturma birimindeki diğer bir kısmın yemek odası olan triklinium (SR 24) olduğu düşünülmektedir. Geniş beyaz kenar alanları klinelerin yerini belirler. İçi cam mozaikle kaplı iki niş dekorasyonu tamamlar. Doğudaki nişin kubbesi içinde bir erkek figürü seçilebilmektedir. Batıdaki nişin içinde yanında kuğu olan (Aphrodite?) bir kadın figürü yer alır.

Peristylin doğusunda, güneyinde ve güneybatısında cubiculum (yatak odası) bulunur. Atriumun bir parçası olan cusina (mutfak) geç dönemlerde yapılan değişiklikler sonrasında oluşturulmuştur. Mutfağa ait ocak ve girişteki sol tarafta künkler görülebilir. Atriumun güneybatı köşesinde kare planlı küçük mekan evin latrinasıdır. Birkaç kişiyi alacak büyüklükte olup oturma yerlerinin önünde bir kanal vardır. Duvarları freskle süsüdür.

Orta terasın batısında, yüksekte bulunan bu birimler başta bütüncen tadilatlar sonrasında birbirinden diyagonal olarak ayrılmıştır. Mekanlar daha küçüktür. İç avlunun etrafındadır. Evin ilk odası H2/12'nin duvarlarında dokuz Mousa, Sappho ve Apollon'un tasviri bulunur. Oda duvarlarında evin son kullanımının yangın izleri görülür. Mousaların isimleri üstlerine yazılmıştır. İç avlunun doğu duvarında devrin tanınmış filozoflarının portreleri bulunur. Atinalı Sokrates ve Spartalı Khelion'a aittir. Başları üzerinde Eski Yunanca " uygun zamanı bekle veya öl" ve "dokuz beş" anlamına gelen yazıtlar vardır.

Diğer bir konutta zemin katın taban alanı 950 metrekaredir. Mekanın büyüklüğü ve düzenlenmesi dikkati çeker. C. Flavius Furius Aptius yazıtı evin ait olduğu şahısı gösterir. Olasılıkla MS 2. yy'daki sahibidir. İki katlı olduğu düşünülen peristyli vardır. Bu avlunun batı ve kuzey tarafında odalar sıralanmıştır. Güney tarafında mermer kaplı oldukça büyük bir kabul salonu bulunur. Güneybatıda küçük beşik tonozlu atriumdan Bazilika Privata'ya geçilir. Bu mekana bitişik odanın tavanı geometrik alanlara bölünmüştür. Tavanda Dionysos'un thiasosunun yaratıkları görülür.

Son oturma birimi 900 metrekarelik taban alanına yapılmıştır. İç avlunun etrafında diğer evlerde olduğu gibi odalar sıralanmıştır. Birimin güney tarafında, eksedrada bugün Efes Müzesi'nde sergilenen Livia ve Tiberius'un mermer büstleri yanlarında bronz yılan heykeliyle birlikte bulunmuştur.

Kompleksin İmparator Gallienus (MS 262) döneminde tahrip olduğu düşünülmektedir. Kuzeye bitişik aşağı terasta bulunan konut geç Antik döneme kadar kullanılmıştır. Mekanlardan birinin duvarında üst üste yapılmış freskolar arasında Madaura'lı Apuleios'un "Altın Eşek" romanından üç sahne bulunur. Gladyatör dövüşlerini gösteren figürler, alışveriş listelerini içeren grafitiler bu birimdedir.

Kentsel Dönüşüm Uygulamasına Genel Bakış

Riskli binaların tespiti, maliklerin tapu ve kimlik fotokopisi ile yapacakları müracaat üzerine, Bakanlık tarafından lisans verilen ve listesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığının resmi internet sitesi (www.kentseldonusum.gov.tr) adresinde güncel olarak yayımlanan kurum veya kuruluşlarca yapılacaktır.

Vefa Reşat MORAL
Moral Hukuk Bürosu
EĞİAD Üyesi

Kentsel Dönüşüm hakkında uygulanmakta olan sistem, riskli yapıları ilgilendirmekte olup bu konuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun" ("6306 s. Kanun") çıkarılmıştır. Afet riski altındaki alanların dönüştürülmesi, ilgili yasa hükümlerine göre belirlenmektedir. 6306 sayılı Kanun'un 3. Maddesinde de belirtildiği üzere öncelikli

"riskli alanların tespitinin" yapılması gerekmektedir. Masrafları kendilerine ait olmak üzere, yapı malikleri veya kanuni temsilcileri tarafından, Bakanlıkça lisanslandırılan kurum ve kuruluşlara tespit yaptırılmaktadır. Bakanlık da riskli yapıların tespitini süre vererek maliklerden veya kanuni temsilcilerden isteyebilmektedir. Süresi içerisinde tespit yapılmadığı takdirde, tespit Bakanlıkça veya İdarece yapılır.

Bu şekilde yapılan tespitlere 15 gün içerisinde itiraz edebilme hakkı vardır. Riskli binaların tespiti, maliklerin tapu ve kimlik fotokopisi ile yapacakları müracaat üzerine, Bakanlık tarafından lisans verilen ve listesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığının resmi internet sitesi (www.kentseldonusum.gov.tr) adresinde güncel olarak yayımlanan kurum veya kuruluşlarca yapılacaktır. Binanın risk tespitinin yapılması için

Bakanlık birimlerince yapılacak risk tespitlerinde kullanılacak fiyatlar şu şekildedir;

Bina Büyüklüğü Sabit Fiyatm² birim fiyatı

500 m ² 'ye kadar	: 2.25 TL
500 ile 1.000 m ² arası	: 1.125,00 TL-1,75 TL
1.000 m ² 'den büyük	: 2.000,00 TL-1,00 TL

Örnek 1: 400 m ² bir bina için	: 400x2.25=900,00 TL
Örnek 2: 750 m ² bir bina için	: 1.125,00 + (750-500) x 1.75= 1.562,50 TL
Örnek 3: 1.500 m ² bir bina için	: 2.000,00+ (1500-1000) x 1,00=2.500,00 TL

maliklerden birinin müracaatı yeterli sayılacaktır. Riskli binaların tespitini, tahliyesini ve yıkılmasını engelleyen diğer malikler hakkında Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulacaktır.

Riskli olarak tespit edilen binalar tapu müdürlüğüne bildirilecek ve tapu kütüğüne işlenecektir. Malikler, tapu müdürlüğüne yapılacak tebligattan itibaren (15) gün içinde, İstanbul, İzmir, Bursa'da Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Müdürlüklerine, diğer illerde ise, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri'ne verecekleri bir dilekçe ile riskli yapı tespitine itiraz edebilirler.

Riskli bina tespitine yapılan itirazları, Teknik Heyet inceleyecektir. Teknik Heyetin, riskli bina raporunu uygun bulması halinde rapor kesinleşecek ve yıkım süreci başlayacaktır. İtiraz sonucunda binanın riskli olmadığına karar verilmesi halinde tapuya konulan şerh kaldırılacaktır. Riskli bina tespitinin kesinleşmesinden sonra bu binaların yıkılması için maliklere 60 günden az olmamak üzere süre verilecektir. Bu süre içinde riskli binaların yıkılıp yıkılmadığı kontrol edilecek, yıkılmamış ise 30 güne kadar ek süre verilecek ve verilen bu süreler içinde maliklerce riskli yapılar yıktırılmaz ise, yıktırma işlemleri mahallî idarelerin de iştiraki ile mülki amirler tarafından gerçekleştirilecektir. Bakanlık veya idare tarafından yapılan yıktırmanın masrafları, ilgili Tapu Müdürlüğü'ne bildirilir. Tapu Müdürlüğü yıkılan binanın paydaşlarının müteselsil sorumlu olmalarını sağlamak üzere tapu kaydındaki arsa payları üzerine masraf tutarında müşterek ipotek belirtmesinde bulunarak Bakanlığa/İdareye ve binanın aynı ve şahsi hak sahiplerine bilgi verir. Riskli bina üzerinde ipotek var ise

Kanun'a göre, riskli binaların sicilinde bulunan aynı ve şahsi haklar ile temlik hakkını kısıtlayan veya yasaklayan her türlü şerh (meselâ ipotek hakkı), riskli bina yıkıldıktan sonra hisseler üzerinde devam edecektir. Bu yüzden, üzerinde ipotek olması riskli binanın yıkılmasına engel teşkil etmeyecektir.

Riskli binaların yıkılmasından sonra arsa haline gelen taşınmazların malikleri tarafından değerlendirilmesi esas olacak ve yapılacak uygulamalara sahip oldukları hisseleri oranında maliklerin en az 2/3 çoğunluğu ile karar verilecektir. Bu çoğunluğa katılmayanların bağımsız bölümlerine ilişkin arsa payları, rayiç değerlerinden az olmamak üzere, anlaşma sağlayan diğer paydaşlara açık arttırma yoluyla satılacaktır. Paydaşlara satış olmaz ise bu paylar Bakanlıkça satın alınacak ve çoğunluk ile alınan karar doğrultusunda değerlendirilecektir. Kat Malikleri kurulunun yapacağı toplantıda, yürütülecek uygulamalar hakkında, bütün maliklerce oybirliği sağlanamadığı takdirde, riskli yapının değeri, Sermaye Piyasası Kuruluna kayıtlı olarak faaliyet gösteren lisanslı değerlendirme kuruluşlarına tespit ettirilir ve bu değer gözetilerek, oybirliği ile anlaşmaya çalışılır. Bu usule göre oybirliği ile anlaşma sağlanamaması durumunda yapılacak uygulamaya sahip oldukları hisseleri oranında paydaşların en az üçte iki çoğunluğu ile karar verilir.

Riskli alanlarda;

a) Malikler tarafından yürütülecek uygulamalarda parsellerin tevhit edilmesine, münferit veya birleştirilerek veya imar adası bazında uygulama yapılmasına, yeniden bina yaptırılmasına, payların satışına, kat karşılığı veya hâsılat paylaşımı ve diğer usuller ile yeniden değerlendirilmesine,

b) Üzerindeki bina yıkılarak arsa haline gelen taşınmazlarda ilgili kurum tarafından yürütülecek uygulamalarda uygulanacak projeye, sahip oldukları hisseleri oranında maliklerin en az üçte iki çoğunluğu ile karar verilir.

Riskli alanlarda, rezerv yapı alanlarında veyahut riskli binalarda yaşayan vatandaşlara talepleri doğrultusunda 18 aya kadar kira yardımı yapılacak veyahut bankalardan kullanılacak kredilere faiz desteği sağlanacaktır. Ayrıca, Kanun uyarınca yapılacak olan işlem, sözleşme, devir ve tesciller ile uygulamalar; noter harcı, tapu harcı, belediyelerce alınan harçlar, damga vergisi, vaset ve intikal vergisi, döner sermaye ücreti ve diğer ücretlerden ve banka ve sigorta muameleleri vergisinden muaf olacaktır. Riskli alanlarda Bakanlık, İdare veya TOKİ tarafından değil de vatandaşlarca veya müteahhitlerce uygulamada bulunulması halinde daha önce belediyelerce alınan harç ve ücretlere ilave olarak sadece kullanım maksadı değişiklikleri ve yapı alanındaki artışlar için hesaplanan harç ve ücret farkları alınacaktır. Anlaşma ile tahliye edilen, yıktırılan veya kamulaştırılan binaların malikleri, kiracıları ve sınırlı aynı hak sahibi olarak bu binaları kullananlar Kanun kapsamında yapılacak yardım ve desteklerden faydalanabilir. Kanunda belirtilen yardım ve desteklerden faydalanabilmenin ön şartı ise riskli binanın anlaşma ile tahliye edilmesidir. Ayrıca eklemek gerekir ki; riskli yapı olan binanın yıkılması sonrasında arsanın satılmasına karar verilmesi halinde öncelikle satışın Bakanlığa yapılması şartı bulunmaktadır. Bir parselde birden fazla yapı var ve hepsi riskli yapı ise bu yapıların yeniden yapımında 2/3 arsa payı üzerinden karar alınacaktır. ●

Türkiye'de İç Denetim Mesleğinin İnterdisipliner Yapılandırılması

**Sezer Bozkuş
KAHYAOĞLU**

EGİAD Yönetim Kurulu Üyesi

Dünya ekonomisinde dışa açık ekonomik gelişme stratejileri sonucunda küreselleşme ile teknolojik ilerlemeler, kurum ölçeklerinin büyümesine neden olmuştur. Farklı sektörlerde faaliyetlerini sürdüren şirketler aynı çatı altında bir araya gelerek veya tek bir sektörde yer alan kurumlar, farklı sektörlerde girerek yatay ve dikey birleşmelere neden olmuştur.

Yeni Türk Ticaret Kanununun

(YTTK) yürürlüğe girmesiyle birlikte iş yaşamında yeni kavram, tanım ve uygulamalarla tanışılmıştır. Kanun temel olarak şirketlerin kurumsal yapısının güçlendirilmesine yönelik kuralları getirmiştir. Söz konusu yeni kavramlar da bu çerçevede ön plana çıkmıştır. Kanunun temel amacı, şirketlerin yönetim ve organizasyon yapısının şirketlerin sürdürülebilir büyüme sürecine göre oluşturulmasını sağlamaktır. Bu çerçevede Kanun ile bağımsız denetim, denetim komitesi ve risk komitesi, yönetim organları içinde önem kazanmıştır. Bu denetim

anlayışının şirketlerin sistem alt yapısı içinde işlevsellik kazanması demek, söz konusu şirketlerin iç denetim ve iç kontrol süreçlerine işlevsellik kazandırmaktır. Aslında bu durum ölçeği büyüyen tüm şirketler için gerekli olan yönetim organlarıdır. Nitekim küresel rekabet ortamında dünyada bu yönetim organlarının hızlı gelişim gösterdiği bir dönemdedir. Dünya ekonomisinde dışa açık ekonomik gelişme stratejileri sonucunda küreselleşme ile teknolojik ilerlemeler, kurum ölçeklerinin büyümesine neden olmuştur. Farklı sektörlerde faaliyetlerini sürdüren şirketler aynı çatı altında bir

araya gelerek veya tek bir sektörde yer alan kurumlar, farklı sektörlerle girerek yatay ve dikey birleşmelere neden olmuştur. Bu neden iki önemli sonucu ortaya çıkarmıştır. Bunlardan ilki, şirketlerin birimlerinin denetlenmesi ve bu çerçevede iç denetim birimlerinin organizasyon şemalarında yer almasıdır. İkincisi ise, kurumların ölçek büyüklüğüne göre iç denetim birimlerinin farklı süreçleri denetlemesi ve incelemesi gerekliliğidir. Bu ikinci sonuç, iç denetim süreçlerinin karmaşık ve stratejik bir yapıya sahip olmasına yol açmaktadır.

Bundan dolayı iç denetim mesleği karmaşık süreçler içinde stratejik hedeflerine ulaşma üzere interdisipliner bir uzmanlık alanı olarak gelişim göstermektedir. Modern iç denetim anlayışının stratejik risk yönetimine dayalı olması, olayların meydana gelmeden önlenmesine dönük karar alma süreçlerini hızlandırması, incelenen konuların mevzuat yönetmelik gibi hukuki düzenlemeler çerçevesinde de ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu açıdan yeni denetim anlayışı, teknik bilgi ile hukuki bilginin iç içe olduğu bir yapıda olup ve çok yönlü bir analizin kullanılmasını kapsamaktadır. Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsü (Institute of Internal Auditors- IIA) iç denetimi **“bağımsız, tarafsız ve objektif güvence ve danışmanlık hizmetlerine dayalı olarak icra edilmek üzere tasarlanan, bir kurumun faaliyetlerine değer katmak ve risk yönetimi, kontrol ve yönetişimini etkin hale getirerek stratejik hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmak üzere gerçekleştirilen sistematik ve disiplinli bir yaklaşımı içermektedir.”** biçiminde tanımlamıştır.

İç denetim bağımsız denetim kapsamında ele alınan bir süreç iken, 1990'lardan itibaren iç denetimin süreç analizlerinde bir gelişmenin ortaya çıktığı görülmektedir. Bunun temel nedeni küresel ölçekte yaşanan skandalların bağımsız denetim faaliyet süreçleriyle önlenememiş olmasıdır. Bundan dolayı bağımsız denetim faaliyetleri sonucunda hazırlanan bağımsız denetim

raporlarında mutlaka iç denetim ve iç kontrol süreçlerinden elde edilen bilgilere yer verilmesine yönelik bir eğilim ortaya çıkmıştır. Özellikle iç denetim, iç kontrol ve iç kontrol test sonuçlarının yapıldığını gösteren çalışma kağıtlarının varlığı bu konuda düzenleyici kurumların kuralları, iç denetim ve iç kontrolün önemini daha da artırmıştır.

Yukarıdaki açıklanan gelişmelere bağlı olarak, kurumsal yönetim uygulamalarında ve iç kontrol alt yapısında yeni yöntem, yaklaşım ve gelişmeler ortaya çıkmıştır. Özellikle sermaye piyasası mevzuatına tabi olan şirketlerde iç denetim bölümlerinin varlığı bir zorunluluk haline gelmiştir. Ancak yapılan çalışmalar göre, gelişmekte olan ülkelerin iç denetim faaliyetleri, gelişmekte olan ülkeler ile kıyaslandığında gelişmekte olan ülkelere iç denetim faaliyetlerinin oldukça geride kaldığı ortaya konmaktadır. Bundan dolayı gelişmekte olan ülkelerin kurumsallaşma yolunda aradaki açığı kapatmak için iç denetime daha fazla önem vermesi gerektiği vurgulanmaktadır.

İç denetim mesleği 1941 yılında ABD'de IIA'nin kuruluşunun ardından tüm dünyaya yayılarak küresel olarak gelişme göstermeye başlamıştır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, ABD'nin iç denetim mesleği ile ilgili iyi uygulama örneklerinin ve en gelişmiş iç denetim uzmanlarının varlığı açısından lider konumda olduğu kabul edilmektedir.

IIA, 1952 yılından bugüne kadar 100'ü aşan ülkede IIA temsilcilikleri ve enstitüler kurmaya destek olmuştur. Türkiye'de ise Türkiye İç Denetim Enstitüsü (TİDE) aracılığıyla iç denetim mesleğinin uluslararası standartlara göre gelişim süreci başlatılmıştır. Bununla birlikte kamu sektöründe de benzer gelişmeler ortaya çıkmış olup 5018 sayılı Kanun çerçevesinde iç denetim, iç kontrol ve risk yönetimi konuları tüm kamu kurumlarını kapsayacak şekilde düzenlenmiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Türkiye'de iç denetim uygulamaları vergi denetimi ve bağımsız denetim süreçleriyle iç içe geçmiş durumdadır. Uygulamada sektörel farklılıklar olsa bile, söz

konusu denetim faaliyetlerinin bir birinden farklılaştığı ve hangi noktalarda önemli olduğu dikkate alınmamaktadır. YTTK ile birlikte iç denetim sürecinin yasal bir temele oturtulması, bağımsız denetim ve vergi denetim faaliyetleri arasındaki çakışmayı ortadan kaldırması beklenmektedir. İç denetim faaliyetlerinin Türkiye'de yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi küresel rekabet ortamında işletmelerin fark oluşturması için temel stratejik bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ancak, uygulamada kurumsal temelde vergi denetimi ile bağımsız denetim arasındaki uygulayıcılar yönünden var olan ilişki, Türkiye'nin uluslararası standartların uygulanması konusunda elini zayıflatan ve hala çözüm bekleyen bir süreçtir.

Türkiye'de iç denetimin uluslararası standartlara uygun olarak icra edilmesinde üniversitelere önemli görevler düşmektedir. Halen iç denetim eğitimi veren üniversite sayısı toplam üniversite sayısı ile kıyaslandığında hedeflerin oldukça gerisinde kalmaktadır. Özellikle yüksek lisans düzeyinde uzmanlık dalı olarak gelişimi desteklemek üzere IIA ile koordinasyon sağlayarak üniversitelerin yetişmiş insan gücünü artırabileceği kanaatindeyiz. Üniversitelerde İç Denetim Program içeriklerinin iç denetimin yapısına uygun olarak interdisipliner bir yaklaşımla hazırlanması gereklidir. Küresel perspektifte iç denetimin katma değer yaratabilmesi için bu temel bir yaklaşım olarak ele alınmalıdır. Bu vesileyle, Ege Bölgesi'ndeki üniversitelerimize bu yönde açık çağrıda bulunmak isteriz.

Özellikle iç denetimin küresel uzmanlık alanı olarak Türkiye'de de geliştirilmesine destek vermeleri Türkiye'nin kurumsal alt yapısının rekabetçi olmasına katkıda bulunabilecek stratejik bir alan olarak değerlendirilmelidir. İç denetim mesleğinin interdisipliner yapısı dikkate alınarak aynı kampüs içinde bulunan bölümlerden öğrencilerin ortak seçimlik ders programı kapsamında bu konunun ele alınarak işlevsellik kazanması büyük yarar sağlayacaktır. ●

Gelir İdaresinin Yeni Yaklaşımları

Levent GENÇYÜREK
Atlas YMM

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlik mesleğini icra edenler mesleki sorumluluk sigortası yaptırabilmektedir. Sigortalının poliçede belirtilen ve ilgili taraflarca konusu tarif edilerek sınırları çizilen mesleki faaliyeti ifa ederken meydana gelen zarar, ziyan ve tazminatlar belli şartlar dahilinde sigorta kapsamına alınabilmektedir.

Siz bu satırları okurken meslek mensupları yanında Gelir İdaresi çalışanları da Mali Tatile çıkmış olacak. Bizde bu fırsattan istifade ederek Gelir İdaresi'nin vergisel konulardaki son yaklaşımlarını özetlemeye çalışalım.

Avukat, Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavir giyim harcamalarını gider yazabilir.

Gelir Vergisi Kanunu'nda hizmetli ve işçilerin iş yerinde veya iş yerinin müştemilatındaki işe ve ibate giderleri, tedavi ve ilaç giderleri, sigorta primleri ve emekli aidatı ve giyim giderlerinin mesleki kazancın tespitinde gider olarak yazılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, mesleki faaliyetin sürdürülmesi için gerekli olan etek, ceket, takım elbise, kravat, kumaş pantolon, döpiyes v.b. için yapılmış olan dış giyim harcamaları serbest meslek kazancının tespitinde indirim konusu yapılabilir. Söz konusu dış giyim harcamalarının serbest meslek kazancının elde edilmesi ve idamesi ile açık ve doğrudan bir bağın bulunması, yapılan işin mahiyetine uygun olması ve iş hacmi ile mütenasip bulunması gerekir.

Zorunlu olmayan mesleki sorumluluk sigortası gider olarak yazılmaz.

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlik mesleğini icra edenler mesleki sorumluluk sigortası yaptırabilmektedir. Sigortalının poliçede belirtilen ve ilgili taraflarca konusu tarif edilerek sınırları çizilen mesleki faaliyeti ifa ederken meydana gelen zarar, ziyan ve tazminatlar belli şartlar dahilinde de sigorta kapsamına alınabilmektedir. Ancak, söz konusu düzenlemelere göre Serbest Muhasebeci, Serbest Muhasebeci Mali Müşavir ve Yeminli Mali Müşavirlerin mesleki sorumluluk sigortası yaptırımları zorunluluğu bulunmadığından, isteğe bağlı olarak yaptırılan söz konusu sigorta giderlerinin serbest meslek kazancının tespitinde hasıllattan indirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinde,

gelir vergisi matrahının tespitinde gelir vergisi beyannamesinden yapılacak indirimlere yer verilmiş olup, 1 numaralı bendinde ödenen özel sigorta primlerinin indirimine ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Mesleki sorumluluk sigortasının şahıs sigortası kapsamına girip girmediği konusunda Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, *"....Bilindiği üzere, sigortacılık mevzuatında ayırım can ve mal sigortaları şeklinde yapılmıştır. Anılan sigorta da şahsı değil şahsın sorumluluğu nedeniyle mal varlığında meydana gelecek zararları sigortalayan bir mal sigortasıdır. Dolayısıyla, bu sigorta türünün anılan maddede yer alan "şahıs sigortası" kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır."* Görüşünü vermiştir.

Buna göre, mesleki faaliyeti ifa ederken meydana gelecek zararlara karşı ödenen mesleki sorumluluk sigortasının, Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinin 1 numaralı bendinde yer alan şahıs sigortası kapsamında olmaması nedeniyle, yıllık beyanname üzerinden de indirim konusu yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Avukat personelin maaşını ödemek için kullandığı krediye ilişkin faizi gider yazabilir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun "Mesleki Giderler" başlıklı 68 inci maddesinin birinci fıkrasının 1 inci bendinde, mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen genel giderlerin serbest meslek kazancının tespitinde hasıllattan indirileceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, serbest meslek kazancının elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler ile kazancın elde edilmesi ve idamesi arasında bir illiyet bağının bulunması, giderlerin kazancın elde edilmesine yönelik olması ve söz konusu giderlerin vergi kanunlarına göre belgelendirilmesi gerekmektedir.

Buna göre, çalıştırılan personelin ücretleri ve işyerinin genel giderlerini karşılamak üzere kullanılan banka kredisine ilişkin olarak ödenmiş faizlerin, mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için

ödenen genel giderler kapsamında değerlendirilerek mesleki kazancının tespitinde hasıllattan indirilmesi mümkündür. Ancak, söz konusu kredinin şahsı harcamalarda kullanılması durumunda, buna ilişkin faizin gider olarak indirilmesi mümkün değildir.

Toplu olarak ödenen Bağ-Kur primi gider yazılabilir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun "Mesleki giderler" başlıklı 68 inci maddesinde ise serbest meslek kazancının tespitinde indirilecek giderler bentler halinde sayılmış olup, 1 numaralı bendinde mesleki kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen genel giderlerin, 8 numaralı bendinde serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla emekli sandıklarına ödenen giriş ve emeklilik aidatları ile mesleki teşekküllere ödenen aidatların serbest meslek kazancının tespitinde hasıllattan gider olarak indirim konusu yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan; 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun "Primlerin Ödenmesi" başlıklı 88 inci maddesinde; Kuruma fiilen ödenmeyen prim tutarlarının gelir vergisi ve kurumlar vergisi uygulamasında gider yazılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde toplu olarak ödenmiş olan sosyal güvenlik (Bağ-Kur-topluluk sigortası) primleri, gelirin elde edildiği yılda ödenmiş olduğunun tevsik edilmesi kaydıyla hangi yıla ait olduğuna bakılmaksızın fiilen ödendiği yılda indirim konusu yapılabilecektir. Ancak, primlerin geç ödenmesi dolayısıyla ilgili mevzuat uyarınca ödenen gecikme zammı, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun uyarınca ödenen gecikme zammı niteliğinde olduğundan, mesleki kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır.

Ayrıca ödenen primlerin, beyan edilen mesleki kazancın yetersiz olması veya zarar beyan edilmesi halinde müteakip yıllarda devreden geçmiş yıl zarar olarak indirilmesi mümkün değildir. ●

Futbolun zirve arenası: Dünya Kupası

1930 yılından beri futbolun en prestijli kupası olarak bilinen Dünya Kupası dört yılda bir tekrarlanmakta. Dünyada futbol oynanan ve FIFA'ya üye her ülkenin katılımı ile yapılan elemeler sonucunda ortaya çıkan 32 ülke takımı yaklaşık bir ay süren mücadelenin sonunda mutlu sona erişerek Dünya Kupasını kaldırma şerefine ulaşıyor...

1 930 yılından beri futbolun en prestijli kupası olarak bilinen Dünya Kupası dört yılda bir tekrarlanmakta. Dünyada futbol oynanan ve FIFA'ya üye her ülkenin katılımı ile yapılan elemeler sonucunda ortaya çıkan 32 ülke takımı yaklaşık bir ay süren mücadelenin sonunda mutlu sona erişerek Dünya Kupasını kaldırma şerefine ulaşıyor... Dört bir yılda düzenlenen FIFA Dünya Kupası, futbolda en önemli uluslararası turnuva olma özelliğini taşıyor. İlk Dünya Kupası 1930 yılında Uruguay'da 13 ülkenin katılımıyla gerçekleşen organizasyon oldu. Daha sonraki yıllarda Dünya Kupası 1934 İtalya'da ve 1938 Fransa'da olmak üzere Avrupa kıtasında yapıldı. 1942 ve 1946 yıllarında II. Dünya Savaşı nedeniyle kupaya ara verildi ve turnuva düzenlenemedi. 1950'den itibaren ise düzenli olarak günümüze kadar geldi. Uruguay'ın evsahipliği yaptığı ve Arjantin'i yenerek şampiyon olduğu

ilk Dünya Kupası'na Avrupa'dan sadece dört ülke katıldı. Bunun nedeni Güney Amerika yolculuğunun çok masraflı, uzun ve yorucu olmasıydı. Uruguay 1950'de ikinci kez şampiyon oldu, o tarihten sonra bir daha finale bile kalamadı. İlk kupada finale yükselen Arjantin ise ikinci finali için tam 48 yıl bekledi.

Geride kalan 20 kupada sekiz şampiyon çıktı. Brezilya, sonuncusu 2002'de olmak üzere beş kez bu organizasyonda mutlu sona ulaştı, 2006'yı alan İtalya ve bu yıl kupayı kaldıran Almanya dört şampiyonlukla Güney Amerika ülkesini takip ediyor. 1934-1978 arasındaki kupalar 16'şar takımla düzenlendi, 1982'de katılım sayısı 24'e yükseltildi. FIFA'nın Afrika, Asya ve Kuzey Amerika'nın kontenjanını arttırmasıyla 1998'den itibaren turnuvaya 32'şer ülke katılmaya başladı.

Dört şampiyonluğu bulunan Almanya, Batı Almanya dönemi de dikkate alındığında Almanya en çok final oynayanlar listesinde sekiz finale en çok final oynayan ülke konumuna geldi..

Dünyanın zirvesine çıkmayı başaran Brezilya dışındaki altı takım da kendi ülkelerinde şampiyonluk sevinci yaşadı. Sambaçılar evsahipliği yaptıkları 1950 kupasında, Maracana Stadi'nda 174 bin kişinin izlediği finalde Uruguay'a 2-1 kaybetti. Geçtiğimiz kupada da Almanya'ya karşı çok farklı bir skorla (7-1) kaybeden Brezilye kendi evinde düzenlediği her iki dünya kupasında da mutlu sona ulaşamamanın üzüntüsünü yaşadı. Televizyondan yayınlanan ilk Dünya Kupası Almanya'nın ilk şampiyonluğuna ulaştığı 1954 finalleri oldu. 1970 yılında Meksika'da oynanan Dünya Kupası film yapılarak sinema salonlarında seyircilere sunuldu ve zamanın izlenme rekorunu kırdı. 1974 yılından itibaren genişleyen televizyon ağları ile Dünya Kupası milyarlara ulaşan seyirci tarafından izlenir hale geldi. ■

DÜNYA KUPASI'NI 1930'DAN 2006'YA KADAR KAZANAN ÜLKELER

Oynandığı Yıl: 1930 **Yer:** Uruguay
Kazanan: Uruguay
Oynandığı Yıl: 1934 **Yer:** İtalya
Kazanan: İtalya
Oynandığı Yıl: 1938 **Yer:** Fransa
Kazanan: İtalya
Oynandığı Yıl: 1950 **Yer:** Brezilya
Kazanan: Uruguay
Oynandığı Yıl: 1954 **Yer:** İsviçre
Kazanan: Federal Almanya
Oynandığı Yıl: 1958 **Yer:** İsveç
Kazanan: Brezilya
Oynandığı Yıl: 1962 **Yer:** Şili
Kazanan: Brezilya
Oynandığı Yıl: 1966 **Yer:** İngiltere
Kazanan: İngiltere
Oynandığı Yıl: 1970 **Yer:** Meksika
Kazanan: Brezilya
Oynandığı Yıl: 1974 **Yer:** Almanya
Kazanan: Federal Almanya
Oynandığı Yıl: 1978 **Yer:** Arjantin
Kazanan: Arjantin
Oynandığı Yıl: 1982 **Yer:** İspanya
Kazanan: İtalya
Oynandığı Yıl: 1986 **Yer:** Meksika
Kazanan: Arjantin
Oynandığı Yıl: 1990 **Yer:** İtalya
Kazanan: Federal Almanya
Oynandığı Yıl: 1994 **Yer:** Birleşik Devletler
Kazanan: Brezilya
Oynandığı Yıl: 1998 **Yer:** Fransa
Kazanan: Fransa
Oynandığı Yıl: 2002 **Yer:** Japonya - Güney
Kore **Kazanan:** Brezilya
Oynandığı Yıl: 2006 **Yer:** Almanya
Kazanan: İtalya
Oynandığı Yıl: 2010 **Yer:** Güney Afrika
Cumhuriyeti **Kazanan:** İspanya
Oynandığı Yıl: 2014 **Yer:** Brezilya
Kazanan: Almanya

Kupa ilk düzenlendiği 1930 yılında bu tunuvayı organize eden dönemin FIFA başkanı Fransız Jules Rimet'in onuruna onun adıyla anıldı. Bugünkü FIFA Dünya Kupası'nın da başlangıcı kabul edilen Jules Rimet Kupası'nda şampiyon takım kupayı 4 seneliğine alıyor ve bir sonraki kupanın şampiyonuna kupayı devrediyordu. Kupa, İngiltere'deki 1966 Dünya Kupası finalleri öncesi sergilenirken çalındı. Nasılsa bir süre sonra kupa "Pickles" adlı bir köpek tarafından Londra'da bir çöpte bulundu. Konulan kurala göre, kupayı şampiyon olup üç kez kazanan ülkenin milli takımı ebediyen alma hakkını elde edecekti.

Brezilya, 1970 FIFA Dünya Kupası'nda 3. kez şampiyon olarak bu kupayı müzesine götürme hakkı kazandı. Ancak, kupa 1983'te Brezilya'da ikinci kez çalındı ve o zamandan beri bir türlü bulunamadı. Hırsızların "kupayı eriterek altınından faydalandıkları" en çok konuşulan varsayım oldu. Ve Brezilya Futbol Federasyonu FIFA ile birlikte kupanın bir kopyasını yaptırmak zorunda kaldı.

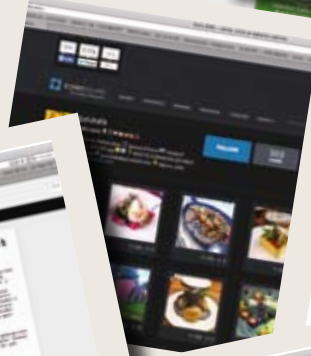
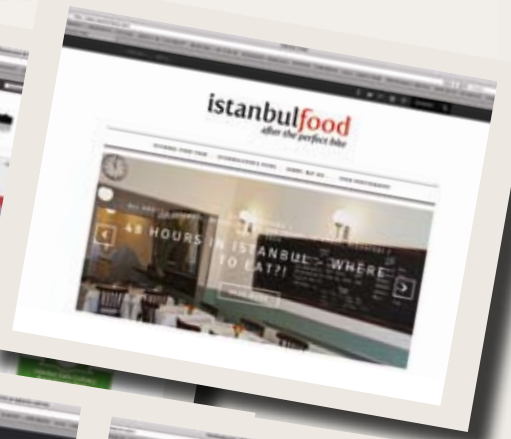
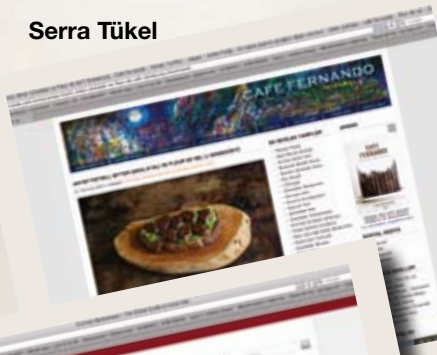
İkinci kupa 1974 yılında FIFA tarafından 53 aday arasından seçildi. İtalyan heykeltıraş Silvio Gazazniga'nın eseri diğer 52 aday arasından sıyrılarak Dünya Kupası'nın "kupa"sı olmaya hak kazandı. Silvio Gazazniga'nın eseri olan günümüzün kupası ise saf altından ve alt tarafında ise bakalit -malakit- ile kaplıdır. 4.970 gram ağırlığındaki kupa'nın boyu ise 36 santimetredir. Kupadaki çalışmada "futbolcular yerküreyi altından desteklemektedir ve oyunu kazanma anının kıyaslanamaz duygusunu sergilemektedir."

Yükselen Trend: Yeme-İçme Blog'ları

Yeme-içme gündemi sadece restoran seçimiyle de sınırlı kalmıyor. Günümüzde yemeğe meraklı kişilerin seyahat programları, "gastronomi odaklı gurme turlarına" dönüyor. Diğer yandan şehir etkinliklerine her sene sayısı artan 101 Lezzet Festivali, Gastro İstanbul, Alaçatı Ot Festivali, Kaybolan Lezzetler Festivali gibi yepyeni festivaller katılıyor.

Serra Tükel

Yeme-içme şüphesiz sosyal hayatın önemli bir parçası ve her geçen yıl daha da gelişen ve büyüyen bir endüstri. Eski yıllarda, bir yemek programı yapılacağı zaman gidilen sabit bir kebapçı ve balıkçıymış varken; bugün, dışarıda bir yemek yenileceğinde, **“nasıl bir şeyler yesek?”** diye önce mutfak seçimi yapılıyor, **“yeni nereler açıldı?”** diye mekanlar araştırılıyor ve bir de bunların üstüne seçilen alternatiflerin internet üzerinden değerlendirmelerine ve yorumlarına bakılıp son karara varılıyor. Tabii değerlendirmeleri pozitif olan mekanlar, en popüler ve rağbet görenler arasında olduğu için ilk denemede yer bulma ihtimali de güçleşiyor. Yedek listeler, iki oturmalı düzenler, araya tanıdık sokmalar ile bu popüler mekanlara gidilebiliyor. Yeme-içme gündemi sadece restoran seçimiyle de sınırlı kalmıyor. Günümüzde yemeğe meraklı kişilerin seyahat programları, **“gastronomi odaklı gurme turlarına”** dönüyor. Diğer yandan şehir etkinliklerine her sene sayısı artan 101 Lezzet Festivali, Gastro İstanbul, Alaçatı Ot Festivali, Kaybolan Lezzetler Festivali gibi yepyeni festivaller katılıyor.

BLOGGER DEVREYE GİRİYOR

Trend böyle olunca, ortaya bu alanın uzmanları, bilir kişileri yani yeme-içme blogger'ları çıkıyor! Çünkü onlar herkeslerden önce yeni yerlere gidip, deneyip kendi sayfalarında ve sosyal medya kanallarında (*Instagram, Twitter, Facebook*) mekan değerlendirmeleri yapıyorlar. Bir bakıma şehir trendlerini de onlar belirliyor. Blogger'ların, müşteri kitlesi üzerindeki etkilerinin farkına varan mekanlar da, isimlerini duyurmak, menülerini tanıtmak ve gündemde olmak için **“özel blogger etkinlikleri”** düzenliyorlar. Böylece, klasik mecalara göre çok daha hızlı bir şekilde hedef kitlelerine ulaşabiliyor, mekanları ile ilgili internet üzerinde negatif yorumlar dolaşmadan önce eksiklerini görüyor ve blogger'ların desteğiyle piyasaya 1-0 önde çıkabiliyorlar. Diğer bir yandan, damağına düşkünler, sadece yaşadıkları şehrin sınırlarında iyi yemekle yetinmiyor, hem yurt içi, hem yurt dışı seyahatlerinde de en iyi tatlara ve en popüler mekanlara ulaşmak ve gittikleri yerlerin yerlisi gibi dolaşmak istiyorlar. Dolayısıyla burada da yine mekan yorum siteleri ve yeme-içme blogları ön plana çıkıyor. Peki nerelerden takip edeceğiz yeme-içme dünyasının en güncel haberlerini?

Yurt dışında **FourSquare, Trip Advisor, Lonely Planet, Yelp ve Zomato** gibi çeşitli sitelerin cep telefonu uygulamaları ve harita algısı sayesinde nereye gitseniz yakınlarınızdaki mekanları görebiliyor, değerlendirmeleri okuyup, adres ve telefon bilgisiyle daha bilinçli seçimler yapabiliyorsunuz. Burada en büyük sıkıntı, aynı mekan için birbirleriyle çelişen pek çok farklı yorumun yer almasından kaynaklanıyor. Zevkler ve renkler tartışılmaz doğru; ama karar verme aşamasında kimin zevki ve fikrini takip edeceğiz diye ikileme düşünce işte yine bloglar devreye giriyor! Türkiye'de mekan değerlendirmeler konusunda en detaylı ve kapsamlı içeriği sunan Mekanist'in Blog'u üzerinden, aralarında benim de dahil olduğum pek çok bağımsız blogger'ın yazılarını takip edebilirsiniz (blog.mekanist.net). Benim blogger'lık maceram da aslında Mekanist'in Gurusu olarak başladı ve internet üzerinden takipçilerin artmasıyla beraber, 2013 Nisan ayında kendi web sitem **Gurulogy**'yi kurmama vesile oldu.

Gurulogy, sadece yeme-içme değil, aynı zamanda yaşam stili üzerine yazılar da içeriyor. Sloganı **“Ye, Sev, Dans Et”**. Baykuş logosu, hem bilgeliği hem de gece ve gündüz gören kişiyi temsil ediyor. **Gurulogy**'de Gece Kuşu ve Gündüz Kuşu başlıkları altında mekan önerileri ve şehir hayatından blog yazıları bulunuyor.

Tabii yeme-içme bloglarının kapsamı mekan önerileri ve şehir hayatı ile de sınırlı kalmıyor. Bazı bloglar ağırlıklı seyahat önerilerine yoğunlaşırken, kimi bloglar da orjinal yemek tarifleri ile ön plana çıkıyor.

Her ne kadar bu yazının konusu yemek yapmaktan ziyade **“yemek yemek”** olsa da, yemek yapmaya meraklılar ve blog takip etmek isteyenler için Dünya'nın en iyi yemek bloglarını seçen Saveur dergisi ödülleri takip etmelerini öneririm.

Örneğin, en son Saveur Best Food Blog ödülünü **“I am a Food Blog”** isimli blog almış. Ayrıca bu ödülü alan Türk blogları da bulunuyor!

Cenk Sönmezsoy'un **“Café Fernando”**su **“en iyi tatlı tarifi”** ile 2012 Saveur Ödülünü kazanmış bloglardan biri. Sönmezsoy'un yakın geçmişte blog ile aynı isimle yemek kitabı da yayınlandı. **“İstanbul Eats”** isimli blog da **“en iyi ve kapsamlı restoran içeriği”** dalında Saveur ödülü alan bir Türk blogu. Restoran yorumları dışında, İstanbul Eats'in organize ettiği arka sokak lezzet turlarını, **“Culinary Backstreets”** blogundan takip edebilirsiniz. İşin içinde yaratıcılık ve tutku olunca, konu da derya deniz oluyor. Her ne kadar bu yazıda tüm bloglara ve içeriklerine derinlemesine yer veremesek de, sevdiğim ve takip ettiğim birkaç yerli blog'un adresini de aşağıda sizlerle paylaşıyorum.

Ağzınızın tadı hiçbir zaman eksik olmasın!

İSTANBUL EATS	http://istanbuleats.com/
İSTANBUL FOOD	http://www.istanbulfood.com
CAFÉ FERNANDO	http://cafefernando.com/turkce/
CULINARY BACKSTREETS	http://www.culinarybackstreets.com/
GURULOGY	http://www.gurulogy.com/
HARBİ YİYORUM	http://harbiyiyorum.com/
NEREDE YESEK	http://www.neredeyesek.net/
LOKANTALARIM	http://lokantalarim.blogspot.com.tr/
KÜÇÜK MARTHA İŞ BAŞINDA	http://kucukmarthaisbasinda.blogspot.com.tr/
CEM KARAKUŞ	http://www.cemkarakus.com/

Şirketler İçin Bulut Bilişim

Son birkaç senedir sürekli duyduğumuz bulut bilişim hakkında ne kadar bilgi sahibiyiz? Nedir bulut, nerelerde kullanılır, ne gibi faydalar vardır? Soyut olan bu kavramı tanımlarla ve örneklerle biraz daha somutlaştırarak anlatmaya çalışacağım.

HAZIRLAYAN:
Emre DEMİRAY
EGİAD Üyesi

Bilgi paylaşım sistemlerine verilen genel isim olarak tanımlayabiliriz bulut bilişimi kavramını. Sözlük anlamı haricinde bakarsak konuya, etrafınızda size bilgi işleme ve depolama hizmeti veren her türlü çevrimiçi hizmete bulut demek yanlış olmayacaktır. İnternet kullanımının artması ve internet bağlantı hızlarının yükselmesi, yerel bağlantılar ile yapılan işlerin internet ortamındaki büyük sonucu sistemlerine taşınmasına olanak sağlamış ve bulut hesaplama kavramını geliştirmiştir. Online ofis uygulamaları, dosya depolama ve paylaşım servisleri en çok kullandığımız ve hayatımıza en hızlı giren bazı bulut uygulamalarıdır. Bulut çözümlerini hizmet modelleri ve yerleştirme modelleri olarak iki farklı şekilde kategorize etmek mümkündür.

YERLEŞTİRME MODELLERİNE GÖRE

Açık Bulut: Bulut alt yapılarının servis sağlayıcılar tarafından veri merkezleri üzerinde konumlandırıldığı ve genele hizmet etme amacıyla olan bulut modelidir.

Özel Bulut: Bulut alt yapılarının son kullanıcı tarafından kendi içinde konumlandırıldığı ve sadece kendisine hizmet verme amacıyla olan modeldir.

Karma (Hibrit) Bulut: Bulut alt yapılarının son kullanıcı tarafından kendi içinde konumlandırıldığı ve servis sağlayıcılardan alınan artı bir hizmetle birbirine özel bir ağ ile bağlandığı modeldir. Bu model veriyi hem içeride hem de internet ortamında denetleyebilmesini ve sınırlandırabilmesini sağlar.

HİZMET MODELLERİNE GÖRE

Altyapı Hizmetleri (IaaS): Bulut için kullanılacak işlem kaynaklarının (CPU, RAM, DİSK vb.) hizmet olarak alındığı modeldir. Bu modelde son kullanıcı kendi bulut kaynaklarını kendi kurduğu platform ve yazılımı ile kendi kontrol eder. Bulut sunucu hizmetleri buna örnek olarak verilebilir.

Platform Hizmetleri (PaaS): Bulut alt yapısı ve platformu ile ilgilenmek istemeyen ve kendi yazılımını sistem üzerinde direk yükleyerek çalıştırma amacıyla olan kullanıcılar için sağlanan ara hizmettir. Google App Engine ve bulut hosting hizmetleri buna örnek olarak verilebilir.

Servis Hizmetleri(SaaS): Alt yapı, platform ve yazılımla ilgilenmeyen direk olarak sonuç işlevini yapan servislerdir. Office 365, bulut depolama hizmetleri bu modelin çok kullanılan örnekleridir.

Aslında benzer şekilde bazı servislerini hali hazırda yıllardır kendi bünyemizde oluşturduğumuz fiziki çözümler ile beraber kullanmaktayız. Buna en iyi örnek şirket içi ortak klasörlerimiz. Bulut bilişimin farkını ve faydalarını asıl belirginleşeceği nokta buradaki "fiziki çözüm" kelimesi. Somutlaştırma adına bir ortak paylaşım ağını bulut tabanlı ve fiziki çözüm olarak kullanmanın farklarını aşağıdaki başlıklar altında karşılaştırarak açıklayabiliriz.

Maliyet avantajı: Fiziki çözümlü kurmak için ilk yatırım maliyetine ihtiyaç olacaktır. Yazılım, donanım, yedek parça, garanti, enerji... yapacağınız büyüklüğe göre bu liste uzar ve büyür. Bu sistemi ayakta tutmak için bir personel yada servis satın almanız gerekli. Sisteminizin ihtiyaçlarınıza cevap vermedi anda sistemi yenilemek veya büyütmede ayrı bir yatırım maliyeti oluşturacaktır size. Bulut tarafında bu maliyetlerin hiçbirisi size yansımaz, sadece aylık/yıllık servis bedellerini ödersiniz. Günümüzde böyle bir seçenek arasında seçim yapmak durumunda kalan yönetici genelde sadece yatırım maliyetini göz önünde bulundurarak değerlendirme yaptıkları ve pek çok maliyet kalemini hesaba katmadığı söylenebilir.

İş sürekliliği: Bu gün pek çok işletme hizmet kavramını 7/24 görmekte, bu şekilde hizmet vermese bile iş saatlerinde kesintiye tahammül edememektedir. İş sürekliliğinin gittikçe önem kazandığı günümüz dünyasında fiziki donanımlar bu ihtiyaca cevap verememektedir. Hiçbir donanım veya fiziki bağlantı (*enerji, internet*) %100 çalışma garantisi vermemektedir. Bulut hesaplama kavramı dağınık olarak veri işleyip depolayabildiğinden dolayı kendi içinde yaşanan sorunları size yansıtmadan çözebilmekte ve neredeyse %100 e yakın hizmet garantisini sağlayabilmektedir.

Yedeklilik: Verilerimizin önemi sürekli olarak artmakta, bazı verilerimizi tekrar oluşturamamız mümkün bile değil. Bu kadar değerli ve yerine koyamadığımız verilerimizi yedeklemek artık IT çözümlerinin vazgeçilmez bir parçası. Ancak yedekleme ürünü olarak kullandığımız disklerin, bantların veya yedekleme ünitelerinin de bozulma riski var. Özellikle yangın, sel vb. felaket

durumlarında bu çözümler mevcut sistemlerimiz ile beraber yok olabilir. Kullanıcı ve yazılım hatalarından dolayı orjinal veriyi bozmak, yedek alırken sistemleri durdurmak ve bazı kalite standartlarını da düşündüğümüzde fiziki çözümlerin yeterli olmayacağı yada çok pahalı çözümlerle (*cluster sistemler*) anlamlı olabileceğini söyleyebiliriz. Bulut tabanlı pek çok çözümün kendi içinde anlık yedeklemesi hatta versiyonlaması sizin ayar yapmanıza bile gerek kalamadan hazır olarak bulunmakta.

Ölçülebilirlik / Esneklik/

Yönetilebilirlik: Sistem ihtiyaçlarını belirlemek kurumlarda ciddi bir problem, sistemi ne kadar kullanacağınız, verinizin veya sistem yükünüzün ne zaman limitlere geleceği belirsizlik içerebilen konular ve çözümünüz yetersiz kaldığında genişlemek (*tabi eğer mümkünse*) yeni bir yatırım ve yeni bir operasyon süresi. Kurumların bu noktada tercihi genelde fazla miktarda kaynak satın almak ancak fazla aldığınız kaynağında aynı şekilde bir noktada yetmeme ihtimali var. Bulut tabanlı çözümlerde ise burada kullandığınız kadar öde modelleri var. Bu model hem anlık ihtiyaçları her zaman karşılayabilmekte hem de ciddi tasarruf sağlamaktadır. Bulut tabanlı çözümde ayrıca anlık ihtiyaçlarınıza esnek çözümlerde bulabilirsiniz. Örneğin bir reklam kampanyası yaptığınızda oluşacak geçici yükü karşılamak için geçici süreliğine bulut kaynaklarınızı arttırabilirsiniz. Bu durum fiziksel donanımızla karşılayamayacağınız bir çözüm olurdu.

Bulut bilişimin sağladığı artıların yanında eksikleri de bulunmaktadır. Kurumların güvenlik endişeleri, bazı mevzuat sorunları (*özellikle kamu*), Uyum ve kalite standartlarının oluşmuş olması, yerli servis sağlayıcılarının azlığı ve yönetmelik eksiklikleri ülkemizdeki temel sorunlardır.

Bulut bilişim kavramı hayatımıza gireli çok olmasına rağmen hızlı bir yer edinme sürecinde. Değişim sürecinin özellikle ülkemizin alt yapı gelişmelerine paralel olarak hızlanacağını ve önümüzdeki yıllarda tümüyle saracağını söylemek yanlış olmaz. Bu değişim sürecini göz önüne alarak yatırımlarımızı ve ihtiyaçlarımızı belirlemek akıllıca olacağı kanaatindeyim. ●

EGİAD'ın Üyesi Olduğu Üst Kuruluşlar

Türkiye'de sivil toplum örgütleri arasında son yıllarda etkinliğini arttıran önemli aktörlerden biri de iş adamları demekleri, onların oluşturdukları federasyonlar ve federasyonların kurdukları üst organ niteliğindeki konfederasyonlardır. EGİAD'ın üye olduğu bölgesel ve Türkiye ölçeğindeki organizasyonlara ilişkin özet bilgiler aşağıda sunulmaktadır.

TÜRKONFED**TÜGİK****EGİFED****BASİFED**

TÜRK GİRİŞİM VE İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU
TURKISH ENTERPRISE AND BUSINESS CONFEDERATION

TÜRK GİRİŞİM VE İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (TÜRKONFED)

Yönetim Kurulu Başkanı:
Süleyman ONATÇA

61 Derneğin oluşturduğu 6 Federasyon ile 2004 yılında kurulan TÜRKONFED, bugün Türkiye'nin dört bir köşesine yayılmış 17'si bölgesel ve 3'ü sektörel olmak üzere 20 federasyon ve 143 derneği bünyesinde barındırmaktadır. Konfederasyon'un amacı, Türkiye sınırları içerisinde faaliyet gösteren, ortak amaç, ilke ve hedefleri benimseyen, bölgesel ve sektörel sanayici ve işadamları federasyonlarının ortak sesi olarak bölgesel, sektörel ve ulusal ekonomi politikalarının oluşturulmasına katkıda bulunmak; bölgesel ve sektörel kalkınma vizyonları geliştirerek uluslararası entegrasyona ve rekabet gücünün artırılmasına yardımcı olmak; projeler geliştirmek; iş dünyasını ilgilendiren sorunları ve çözüm önerilerini kamuoyuna, yetkili kurumlara duyurmak amacıyla, üyeleri arasında güç birliği sağlayarak ortak çalışma zemini oluşturmak; Ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunmak üzere, Atatürk'ün çizdiği Türkiye Cumhuriyeti vizyonu ve çağdaş uygarlık hedefini esas alarak bölgesel ve sektörel potansiyellerin en iyi şekilde değerlendirilmesi için faaliyetlerde bulunmak; demokratik, laik bir hukuk devleti anlayışı içinde,

sivil toplumun kurumsallaşması ve özel girişimciliğin yaygınlaşmasına çalışmak; sanayici ve işadamlarının sorunlarına sahip çıkarak toplumdaki öncü ve girişimci niteliklerini geliştirmek üzere bağımsız bir platformda, temsil tabanı geniş, güçlü bir örgütlenme gerçekleştirmektedir.

EGİAD 11. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Temel Aycan Şen, TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

TÜRKONFED, European Association of Craft, Small and Medium-Sized Enterprises-Avrupa Esnaf, Sanatkâr ve KOBİ Birliği (UEAPME) ortak üyesidir.

■ **UEAPME**, Avrupa düzeyinde esnaf, tüccar ve KOBİ'lerin çıkarlarını temsil eden bir çatı örgütüdür. 1980 yılında kurulmuş olup merkezi Brüksel'dedir.

■ **UEAPME**, çapraz sektörlerden KOBİ'leri temsil eden 80 üye federasyon/birlik barındırmaktadır ve tüm Avrupa'dan 12 milyon firma ve 55 milyon çalışanı temsil etmektedir.

■ **UEAPME**, Avrupa Komisyonu'nun Sosyal Ortağı konumundadır.

Avrupa Birliği'nin çıkaracağı KOBİ'leri etkileyecek herhangi bir yasada UEAPME'nin söz hakkı bulunmaktadır.

■ **UEAPME** çalışma gruplarında yer almak TÜRKONFED üyeleri ve profesyonelleri için ayrıcalıklı bir bilgi ve etki ağına ulaşım imkanı sunacaktır. Örneğin, AB kurumlarına iletilmek üzere hazırlanan Avrupa özel sektör görüşleri içerisinde Türkiye'nin ağırlığı daha da artacaktır.

Bu kapsamda EGİAD 11.Dönem Yönetim Kurulu Başkanımız ve TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Temel Aycan Şen, 14 Haziran 2014 tarihinde Brüksel'de yapılan UEAPME Genel Kurul toplantısında yapılan seçimlerde oybirliği ile UEAPME İdari Konseyi'ne seçilmiştir.

TÜRKONFED AB ve UEAPME ile ilişkilerden Sorumlu Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Temel Aycan Şen, UEAPME'nin kurumsal stratejilerinin, Avrupa Birliği kurumları ile diğer uluslararası kurum ve kuruluşların nezdinde gerçekleştirilecek faaliyetlerin şekillenmesi süreçlerini yürüten UEAPME İdari Konseyi'nde görev yapacaktır. ●

BATI ANADOLU SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEKLERİ FEDERASYONU (BASİFED)

Yönetim Kurulu Başkanı:
Levent AKGERMAN

Türkiye’de kurulan ilk SİAD federasyonu olan BASİFED, Antalya’ dan Çanakkale’ye Batı Anadolu’da 13 ili (Çanakkale- Balıkesir- Kütahya- Manisa- İzmir- Uşak- Afyon- Denizli- Aydın- Isparta- Burdur- Muğla- Antalya) kapsayan bir bölge içinde 16 derneğin güç birliği yaparak bir araya gelmesiyle 9 Eylül 2003 tarihinde İzmir’de kurulmuştur.

BASİFED’in temel misyonu, bölgesindeki 13 ilde faaliyet gösteren, ortak ilke ve hedefleriyle kuruluş amaçları aynı olan sanayici ve işadamları derneklerinin ortak sesi olarak;

- bölgesel, sektörel ve ulusal ekonomik politikaların oluşturulmasına katkıda bulunmak,
- bölgesel ve sektörel kalkınma vizyonlarını geliştirerek uluslararası entegrasyona ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik projeler geliştirmek,
- iş dünyasını ilgilendiren sorunları ve çözüm önerilerini kamuoyuna ve yetkili kurumlara duyurmak amacıyla, üyeleri arasında güç birliği sağlayarak ortak çalışma zemini oluşturmaktır.

Türkiye’nin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunmak üzere, Atatürk’ün çizdiği Türkiye Cumhuriyeti vizyonunu ve çağdaş uygarlık hedefini esas alarak;

- bölgesel ve sektörel potansiyellerin en iyi şekilde değerlendirilmesi,
- laik, demokratik ve etkin bir hukuk devleti anlayışı içinde, sivil toplumun kurumsallaşması ve özel girişimciliğin yaygınlaşmasını sağlamak,

- sanayici ve işadamlarının sorunlarına sahip çıkarak toplumdaki öncü ve girişimci niteliklerini geliştirmek üzere bağımsız bir platformda, temsil tabanı geniş, güçlü bir örgütlenme oluşturmak başlıca hedefidir.

BASİFED, bu misyon ve hedeflerini gerçekleştirmek için, Federasyon olarak veya yurtiçi ve yurtdışındaki ilgili kurumlar ve benzer STK’larla işbirliği halinde çalışmalar yapmaktadır. (TÜSİAD v.b.) BASİFED, bu yapısal özelliğiyle, AB ile entegrasyon sürecinde Türkiye’deki STK’ların yeniden yapılanmasında bölgesel düzeyde ilk ve somut örneklerden birini oluşturmaktadır.

BASİFED’İN AMACI

Afyon, Antalya, Aydın, Balıkesir, Burdur, Çanakkale, Denizli, Isparta, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla ve Uşak illeri sınırları içerisinde faaliyet gösteren, ortak ilke ve hedefleri benimseyen, kuruluş amaçları aynı sanayici ve işadamları derneklerinin ortak sesi olarak bölgesel, sektörel ve ulusal ekonomik politikalarının oluşturulmasına katkıda bulunmak, bölgesel ve sektörel kalkınma vizyonları geliştirerek uluslararası entegrasyona ve rekabet gücünün artırılmasına yardımcı olmak, projeler geliştirmek, iş dünyasını ilgilendiren sorunları ve çözüm önerilerini kamuoyuna, yetkili kurumlara duyurmak amacıyla, üyeleri arasında güç birliği sağlayarak ortak çalışma zemini oluşturmaktır;

Ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunmak üzere, Atatürk’ün çizdiği Türkiye Cumhuriyeti vizyonu ve çağdaş

uygarlık hedefini esas alarak bölgesel ve sektörel potansiyellerin en iyi şekilde değerlendirilmesi için faaliyetlerde bulunmak, demokratik, laik, etkin hukuk devleti anlayışı içinde, sivil toplumun kurumsallaşması ve özel girişimciliğin yaygınlaşmasına çalışmak, sanayici ve işadamlarının sorunlarına sahip çıkarak toplumdaki öncü ve girişimci niteliklerini geliştirmek üzere bağımsız bir platformda, temsil tabanı geniş, güçlü bir örgütlenme gerçekleştirmek.

Bugüne kadar yukarıda belirtilen çerçevede çalışmalarını sürdüren BASİFED, TÜRKONFED’in son aldığı, kalkınma ajansı bölgelerine uyum kararı doğrultusunda üye dernek yapılandırmasını İzmir’de bulunan derneklere yoğunlaştırmıştır.

BASİFED Yönetim Kurulu Başkanı Levent Akgerman aynı zamanda bir EĞİAD üyesidir. Ayrıca Yönetim Kurulu’nda EĞİAD üyeleri olarak Yönetim Kurulu Başkanı Seda Kaya, Başkan Vekili Halil Nadas, Başkan Vekili Nazif Ulusoy ve üyemiz Turan Göksan görev yapmaktadır. ●

TÜRKİYE GENÇ İŞ ADAMLARI KONFEDERASYONU (TÜGİK)

Yönetim Kurulu Başkanı:

Erkan GÜRAL

Türkiye Genç İş Adamları

Konfederasyonu, demokrasi ve insan hakları evrensel ilkelerini, Anayasa ve Tabii hukuk kurallarına, girişim, inanç ve düşünce özgürlüklerine saygıyı esas alır. Anayasanın öngördüğü esaslara ve Atatürk ilkelerine uygun olarak genç iş adamlarının liderlik vasıflarını, sosyal ve siyasal sorumluluklarını ve dayanışma ruhunu geliştirmek, toplumun sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmesine katkıda bulunmalarını sağlamak, yurt içinde ve dışında aynı amaçla kurulmuş olan dernek, vakıf, federasyon ve konfederasyonlarla işbirliği yapmak, kamuoyunu bu amaçlar doğrultusunda yönlendirmek ve bu amaçlar doğrultusunda yayınlar, eğitim çalışmaları, sosyal ve kültürel etkinlikler yapmak bu tüzükte belirtilen konfederasyon kuruluş amaçlarını gerçekleştirmeye yönelik olarak; iktisadi, sınıai işletmeler ve şirketler kurmak, kurulmuş olanlarına ortak olmak konfederasyonun amacıdır.

Üye Konfederasyonlar:

Doğu Bölgesi Genç İş Adamları Dernekleri Federasyonu (DOĞU GİAF)

Ege Akdeniz Genç İş Adamları Dernekleri Federasyonu (EGAFED)

Ege Genç İş Adamları Dernekleri Federasyonu (EGİFED)

Güney Marmara Genç İş Adamları Federasyonu (MAGİFED)

Güney ve Güney Doğu Genç İş Adamları Federasyonu (GİAF)

İç Anadolu Genç İş Adamları Federasyonu (İÇGİAF)

Karadeniz Genç İş Adamları Dernekleri Federasyonu (KARGİF)

Marmara Genç İş Adamları Federasyonu (MARGİF)

TÜGİK Yönetim Kurulu'nda EGİAD'ı Yönetim Kurulu Başkanı Seda Kaya temsil etmektedir.

11. Dönem EGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Temel Aycan Şen, TÜGİK Yüksek İstişare Konseyi Başkan Yardımcısı olarak görev yapmaktadır. ●

EGİFED
EGE GENÇ İŞADAMLARI DERNEKLERİ FEDERASYONU

EGE BÖLGESİ GENÇ İŞADAMLARI DERNEKLERİ FEDERASYONU (EGİFED)

Yönetim Kurulu Başkanı:
Temel Aycan ŞEN

Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu (EGİFED), Ege Bölgesinde kurulu bulunan sekiz Genç İşadamları Derneğinin çalışmalarında birlik ve uyumu sağlamak ve Ege Bölgesinde üst düzeyde bir yönetim kuruluşunu oluşturmak üzere güç birliği yaparak bir araya gelmesiyle 2004 yılında kurulmuştur. Kurucu Başkanlığını ve İkinci Dönem Başkanlığını Fatih Dalan'ın üstlendiği Federasyon'un üçüncü dönem başkanlığını ise Cemal Elmasoğlu ve Sırrı Yırcalı üstlenmişlerdir.

EGİFED'in AMACI ve FAALİYETLERİ

1- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, demokrasi ve insan hakları evrensel ilkelerine bağlı, girişim, inanç ve düşünce özgürlüklerine saygılı, Atatürk'ün çağdaş uygarlık hedefine ve ilkelerine sadık olarak toplumsal yapının gelişmesine ve demokratik sivil toplum ve laik hukuk devleti anlayışının yerleşmesine yardımcı olur.

2- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, işadamlarının, Türk toplumunun öncü ve girişimci bir grubu olduğu inancı ile bu yöndeki uygulamaların takipçiliğini yapar.

3- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, evrensel iş ahlakı ilkelerine uygun bir biçimde faaliyette bulunur.

4- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, piyasa ekonomisinin hukuksal ve kurumsal alt yapısının yerleşmesini, liberal ekonomik kurallarının yerleşmesinin yanısıra ülkenin doğal kaynaklarının, teknolojik yeniliklerle desteklenerek en etkin biçimde kullanımını, verimlilik ve kalite yükselişini sürekli kılacak ortamın yaratılması yolu ile rekabet

gücünün artırılmasını hedef alan politikaları destekler.

5- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, açıklanan ilkeler temelinde Türkiye'de öncelikle Ege Bölgesi'ndeki genç işadamlarını bir çatı altında toplayarak tanışma ve kaynaşmalarını sağlamak, mesleki konularda bilgi alışverişini gerçekleştirmek, üyelerin ilgili olduğu özel ve resmi kuruluşlarla ilişkilerini geliştirmek, Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu'nun faaliyet alanına giren konularda kamuoyunu aydınlatıcı çalışmalar yapmak, ayrıca Ege Bölgesini ve Türkiye'yi ilgilendiren ekonomik, kültürel ve sosyal konularda, fikirler üretmek, lobicilik faaliyetlerinde bulunmak, çeşitli konularda bilimsel araştırmalar yaptırarak kamuoyunu aydınlatmak, mevcut yasalar çerçevesinde yurtiçi ve yurtdışındaki benzer kuruluşlarla işbirliklerini geliştirmek suretiyle üyelerinin ve ülke ekonomisinin yararlanmasını amaçlar,

6- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, çağdaş ve toplumsal görev bilincine sahip anlayışla genç neslin ülke yönetiminde söz sahibi olabileceği ortamı yaratır,

7- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, toplumsal paydaşları ile işbirliği ve iletişimin güçlenmesi için çalışır ve iyi bir çözüm ortağı olur.

8- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, geliştirdiği projelerle üyelerinin bireysel gelişimine katkıda bulunur,

9- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, bilinirliğinin artırılması ve sürekli olması için iletişim stratejilerinin geliştirerek uygular.

10- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, genç

işadamları dernekleri arasında düzen, birlik ve uyumu sağlar,

11- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, yarattığı etki alanında çağdaş ve evrensel etik değerlerin ışığında bireyi üstün kılan toplumsal yapının oluşmasına sahip çıkan; sinerji yaratan, öncü, girişimci sivil toplu örgütü olmak için çalışmalar yapar,

12- Ege Bölgesi Genç İşadamları Dernekleri Federasyonu, yukarıda anlatılan şekilde oluşan görüş ve önerileri, doğrudan parlâmentoya, hükümete, yabancı devletlere, uluslar arası kuruluşlara ve basın aracılığı ile kamuoyuna ileterek yukarıdaki amaçlar doğrultusunda düşünce ve hareket birliği oluşturur. Federasyon, ayrıca üyesi olan derneklerin bulunduğu şehir ve ilçelerde çeşitli temaslarda bulunarak ve tetkik gezileri düzenleyerek hem bölgenin gündemindeki konuları ele almayı, hem de derneklerinin ve faaliyetlerinin tanıtımını sağlamayı hedefler.

EGİFED'in, Ege Genç İşadamları Derneği (EGİAD) , Balıkesir Genç İşadamları Derneği (BAGİAD), Manisa Genç İşadamları Derneği (MAGİAD), Akhisar Genç İşadamları Derneği (AKGİAD), Nazilli Genç İşadamları Derneği (NAZGİAD) ve Bandırma Genç Girişimci İşadamları Derneği (BANGİAD) olmak üzere toplam altı genç işadamları derneği üyesi mevcuttur.

EGİFED, Türkiye Genç İşadamları Konfederasyonu'nun (TÜGİK) kurucu üyelerindedir. Konfederasyonun yönetiminde ve diğer organlarında çeşitli görevler üstlenmektedir. EGİFED Yönetim Kurulu'nda EGİAD Üyeleri Kenan Doğan, Olğar Erdoğan ve Sinan Bezircilioğlu görev yapmaktadır. ●

*Türkiye'nin İktisat Tarihi'ni
73 yıldır sizlerle paylaşıyoruz*

Ekonomi gazeteciliğinde öncü
TİCARET'te
her gün yeni bir
başlangıç

www.ticaretgazetesi.com

1571 Sokak No:16 Çınarlı - İZMİR 35110

Tel: 0(232) 461 96 42 (Pbx) • Fax: 0(232) 461 96 46 • e-mail: info@ticaretgazetesi.com

EGİAD 11. DÖNEM ve EGİFED ŞİMDİKİ DÖNEM YÖNETİM KURULU BAŞKANI TEMEL AYGAN ŞEN, TÜRKONFED YÖNETİM KURULU'NDA; AB ve AVRUPA ESNAF, SANATKÂR ve KOBİ BİRLİĞİ (UEAPME) İLE İLİŞKİLERDEN SORUMLU YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI GÖREVİNİ SÜRDÜRÜYOR

Federasyon üyeliği

dernekler arası işbirliğini arttırıyor

C.T: EGİFED bünyesinde daha fazla aktivite oluşması için neler yapmalı?

Temel Aycan Şen: Sonuçta bu dernekler; 'Bir elin nesi var, iki elin sesi var' mantığından hareketle her biri kendi çapında, kendi bölgesinde ve kendi şehrinde bir takım çalışmalara imza atan kurumlar. Bu dernekler zaman geliyor ki, yaptıkları faaliyetin capını büyütme ihtiyacı duyuyorlar veya başka kurumlardan Türkiye çapında, bölge çapında destek talebinde bulunuyorlar. Bu sebeple dernekler federasyonlaşma yoluna giriyorlar, sonrasında konfederasyonlaşma yoluna gidiyorlar. EGİFED'te bu anlamda Ege Bölgesi çapında bu hareketi başlattı. Kimisi hacmen ve sayıca daha büyük, kimisi daha yerel olan derneklerin birbirine omuz verdiği, bazen aktivitelerini birleştirdiği çatıyı oluşturuyor. Burada daha bölgesel konulara yoğunlaşılmalıdır. Sonuçta bu bölgenin ekonomisi önemli ölçüde tarıma dayalıdır. Ege'nin Türkiye'nin batısında olmasıyla ilgili buraya özgü bir takım zenginlikleri var. Verimli ovalar, maden kaynakları, turizm potansiyeli vs. gibi ekonomiyi hareketlendirecek, iş dünyasını ortak paydada buluşturacak

projeler konuları mevcut. Federasyon bünyesindeki daha küçük yerleşim yerlerindeki dernekler bu vesile ile İzmir'e, İstanbul'a ulaşabiliyor ve daha çok iş ilişkisi kurulabiliyorlar. Bu EGİFED özelinde değil, BASİFED ve tüm federasyonlar için geçerli.

TÜRKONFED'de de benzer bir durum söz konusu. Fakat burada dernekler çeşitli işadamları dernekleri ile birlikte, sektörel dernekler olarak da bu platformda yer alıyorlar. Konfederasyonun federasyonlara benzer bir işleyiş şekli var mı?

Evet ama tabii konfederasyonda çok daha büyük bir kitle var. Tüm Türkiye'ye yayılıyor. Bu yüzden çok farklı konular çıkıyor. Sonuçta Ege Bölgesi'nin derneklerinin konuları, yaşamları, imkanları benzerlikler gösterirken; Türkiye genelinde durum değişiyor, çalışma konuları artıyor. Dolayısı ile konfederasyonda daha çeşitlilik var.

Konfederasyon bölgesel toplantılarla bir araya gelme yolunda sadece federasyonları mı kullanıyor?

TÜGİK ve TÜRKONFED bu anlamda aynı sistemle çalışıyor. TÜRKONFED

son zamanlarda Kalkınma Ajansları'nın bölgelere ayrılmasıyla 26 bölgeye yayılmayı planladı. O, 26 bölgenin her birinde bir federasyon olma kararı aldı ve o şekilde ilerliyor. Ve şu anda da 20'yi aşkın bir rakama ulaştı. Amaç 26 kalkınma ajansı bölgesinde, 26 federasyon oluşturmak.

Hatta o yüzden federasyonlar içinde bazı dernekler yer değiştirdi. Tabii bu şekilde de yapılanmalar farklılaştı. İzmir bu anlamda kendi bölgesinde tek başına kaldı.

İzmir dışında İstanbul, Ankara için de durum aynı şekilde. Ege Bölgesi'nde; biri üç ilden, diğer dört ilden oluşan Güney ve Kuzey Federasyonları oluştu. BASİFED'te de İzmir sınırları içinde bir çerçeve çizildi.

TÜGİK'te ise coğrafi bölge mantığı çerçevesinde; 7 bölgede, 7 güçlü federasyon yaklaşımına gidildi.

EGİAD tüm bu federasyon ve konfederasyonların kuruluş aşamalarından bugünlerine kadar çok etkin rol üstlendi. Bu anlamda Türkiye çapında örnek ve önder bir kurum görünümünü sergiledi. Buna emek veren tüm EGİAD Başkanları, Yönetim Kurulu Üyeleri ve dernek üyelerini şükranla anıyoruz. Bundan sonraki dönemlerde de EGİAD'ın aynı şekilde bu görevleri üstlenmesi gerekir. 📸

FEDERASYONLARIN ve KONFEDERASYONUN KURULMASI

Türkiye'de derneklerin, federasyonlar ve konfederasyonlar çatısı altında toplanması gereğiyle; dernekler kanununda değişiklik yapıldı. EGİAD da Türkiye'deki işadamları platformlarının arasında öncü bir adım üstlendi. Çok uzun yıllar önce, daha 1990'lı yıllarda genç işadamları derneklerinin çoğalmasıyla beraber hepsinin bir çatı altında toplanmasına yönelik çalışmalara başlamıştı. O dönemde Türkiye Genç İşadamları Konfederasyonu Kurulu Vakfı kurulmuştu. Bu oluşum başlamadan önce zaten EGİAD'ın da başını çektiği bir genç işadamları grubu Türkiye çapında Türkiye Genç İşadamları Kurulu'nun oluşumunu hazırlamış, EGİAD'da burada başrol üstlenmişti. Hatta dönemin başkanı yönetim kurulundan üyelerimiz, EGİAD üyeleri de o kurumun içinde yer almış, başkanlık da yapmıştı. EGİAD bu oluşumun hayata geçmesinde rol aldı.

EGİFED, Ege Bölgesi'ndeki dernekleri çatısı altında toplayan bir kurum. Bazı üyeliler zaman içerisinde değişmekle birlikte; bugün için bünyesinde 6 tane dernek bulunmaktadır. EGİAD'ın dışında Manisa, Akhisar, Bandırma, Balıkesir, Nazilli GIAD birarada uyum içinde görev yapıyorlar.

Aynı şekilde BASİFED ve bağlı olduğu TÜRKONFED'in kurulduğu yıllarda EGİAD etkin görev üstlenip, kurucular arasında yer aldı.

EGİAD bugün geline nokta GIAD'lar açısından EGİFED ve TÜGİK'te, SIAD'lar açısından BASİFED ve TÜRKONFED'te temsil edilip, yönetim sorumluluğunu üstlenmektedir.

Müşteri Velinimetimizdir

Tefik BIYIKLI
TSE Eğitim Uzmanı
Toplam Kalite Yönetimi Bilim
Uzmanı

Müşteri her işletmenin, okulun, hastanenin, huzurevinin, fabrikanın v.b. temelidir. Müşteri olmadan buralarda ne insan çalışır nede hizmet ya da ürün üretilir. Demek ki temel varlık nedenimiz her ne işi yaparsak yapalım müşteridir. Müşteriyi memnun edersek; müşteriyi anlarsak, ne istediğini nasıl istediğini bilirsek ve onun istediği gibi davranırsak müşteri bizim en büyük reklamcımız, destekçimiz olur.

Müşteri bir mal veya hizmeti alan, kullanan kişi veya kurumlara denir. Fakat müşteri tanımını müşteriye sorduğunuzda kandırılan, aldatılan, yalan söylenen, kişi olarak tanımlanır. Hastanede doktora hastalar sizin müşterinizdir dediğimizde veya üniversitede öğretim üyesine öğrenci sizin müşterinizdir dediğinde çok büyük tepkilerle karşılaşsınız. Bunun temelinde son yıllarda müşteri tanımının müşterilerin yaptığı tanım gibi algılanmasındandır. Aslında atalarımız nede güzel söylemiş; **Müşteri velinimetimizdir.**

Müşteri her işletmenin, okulun, hastanenin, huzurevinin, fabrikanın v.b. temelidir. Müşteri olmadan buralarda ne insan çalışır nede hizmet ya da ürün üretilir. Demek ki temel varlık nedenimiz her ne işi yaparsak yapalım müşteridir. Müşteriyi memnun edersek; müşteriyi anlarsak, ne istediğini nasıl istediğini bilirsek ve onun istediği gibi davranırsak müşteri bizim en büyük reklamcımız, destekçimiz olur. Müşteri memnuniyeti araştırmaları tüketiciyi anlamanın en iyi yollarından birisi olup, geriye dönük pazar payı araştırmalarının tersine ileriye yönelik ölçü araçlarıdır. Müşteriyi anlamak müşteriyi iyi tanımakla mümkündür. Hatta müşterinin yerine şirketin kendisini koyabilmesidir.

“Kuruluşların çoğu müşterilerini memnun etmekten ziyade pazar paylarıyla ilgilenirler. Bu yanlıştır. Pazar payı geriye dönük, müşteri memnuniyeti ise ileriye dönük bir ölçüm aracıdır. Müşteri memnuniyeti düşerse, pazar payı da kısa sürede düşer.

Şirketler müşteri memnuniyeti derecelerini takip etmeli ve geliştirmelidirler. Müşteri memnuniyeti ne kadar yüksekse, pazarda kendilerine ayrılan bölüm o kadar geniş olacaktır. Aşağıda bununla ilgili dört gerçek sıralanmıştır:

■ Yeni müşteri bulmanın maliyeti, mevcut müşterileri elinizde tutup onları memnun etmekten beş ile on

kat daha fazladır.

- Ortalama bir şirket her yıl müşterilerinin %10-30'unu kaybeder.
- Müşteri isteklerinde yapılacak %5'lik bir düzeltme; faaliyet gösterilmekte olan sektöre bağlı olarak kar oranlarında %25-85'lik bir artış sağlayabilir.
- Müşteri kar oranı, müşterilerin elde tutulma süresi oranında artış gösterir.

Peki ne yapmalıyız;

- Müşteriye karşı algı sürekli açık tutulmalı,
- Müşteriyi doğru anladığımızdan emin olunmalı,
- Kök sebep ve gidişat ile ilgili müşteriye bilgi verilmeli,
- Her müşteri özeldir...
- Önemsemek ve ciddiye alındığını hissetmek olumlu intiba bırakacaktır.
- Şikayetler fırsatlara dönüştürülmeli,
- Kök sebep doğru tespit edilmeli,
- Özgün çözümler üretilmeli,
- Uygulama adımları gözden geçirilmeli,
- Geri beslemeler ve eğilimler mutlaka doğru okunmalı...

Bir ürün ya da hizmetten memnun kalınmadığı takdirde müşterinin vereceği tepki çeşitlilik göstermektedir. Verilen tepki müşterinin beklentilerine, karakteristik yapısına, zaman-para kıstasına göre değişmektedir. Ancak yapılan tüketici araştırmalarının büyük bir kısmı göstermektedir ki şikâyet konusunda tüketiciler pek hevesli değiller. Birçok araştırma göstermiştir ki tüketiciler memnun olmadıkları ürünler hakkında şikâyetçi olmaktansa daha yıkıcı bir hamle yapmakta ve ya markayı terk etmekte ya memnuniyetsizliğini çevresindekilerle paylaşmakta ya da her ikisini birden yapmaktadır. Yalnızca çok küçük bir kısım şikâyetlerini doğrudan doğruya yönetime ulaştırmakta ya da bu zahmete katlanmaktadır.

Müşteriler;

- Şikâyet etmek için ekstra bir çaba gerekmediği
- Sarf edecekleri çabanın karşılığını alacaklarına inandıkları
- Yapılacak işlemin yarar ve maliyetine inandıkları

■ Piyasa şartlarının elverişliliği, yasal yaptırımların uygun olduğu durumlarda şikâyetle bulunmaktadır.

Şikâyetle bulunmak için dakikalarca telefonlarda beklemek; problemi defalarca farklı farklı kişilere anlatmak ya da şikâyetini yazmak için köşe bucak şikâyet formu ve benzeri formları aramak hiçbir müşteri için cazip değildir. Yine hiçbir şikâyete cevap vermeyen bir firmaya yapılacak olan şikâyetler sonuçsuz kalacağından müşteri daha baştan şikâyet etmekten vazgeçecektir. Şikâyetin müşteriye hem maddi hem manevi bir maliyeti vardır. Örneğin şikâyet için ayracağı zaman ya da ürünü değiştirmesi için gitmesi gereken yere ulaşım masrafı ve yine zaman kaybı önemli birer maliyettir. Tüketici hakları gibi uygulamalar ve yoğun rekabetin yaşandığı pazarlarda tüketiciler şikâyet etmeye daha eğilimlidirler. Kuruluşların bu noktada atacağı en önemli adım birinci ve ikinci durumu mümkün olduğu kadar elverişli hale getirerek müşterilerini şikâyete teşvik etmektir. çünkü müşteri şikâyetleri alınabilecek en güzel geribildirimdir. Kim size ürününüzü ya da hizmetinizi kullanan bir müşteriden daha iyi bir geribildirim verebilir?

TS.ISO.10002 Müşteri Memnuniyeti ve Şikâyet Yönetim Sistemi standardı 2006 yılında Türk Standardları Enstitüsü tarafından Türkiye'ye çevrilerek yayımlandı. Dünyada da büyük ses getiren bu Standard ülkemizde de oldukça yoğun bir ilgiyle karşılandı. Bu standardın yalnızca kılavuzluk prensipleri bile uygulandığı takdirde müşterilerimize karşı sorumluluklarımızı yerine getirdiğimizi müşterilerimize taahhütlerimizi tanımladığımızı gösterir.

Türk Standardları Enstitüsü Standardı yayımlandığından beri çok yoğun bir şekilde TS ISO 10002 belgelendirmeleri devam etmektedir. Bu standarda göre belgelendirilen kuruluşların ortak görüşü kendilerini müşterilerine karşı daha iyi ifade edebildikleri ve prestijlerini arttırdıklarıdır.

TS.ISO.10002 MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ VE ŞİKAYET YÖNETİM SİSTEMİ STANDARDI KILAVUZLUK PRENSİPLERİ;

ŞEFFAFLIK

Müşterilere, personele ve diğer ilgili taraflara şikayetin nasıl ve nerede ele alınacağına dair bilgi, yeterli şekilde ilan edilmelidir.

ERİŞİLEBİLİRLİK

Şikayetleri ele alma prosesi bütün şikayetçiler için kolayca erişilebilir olmalıdır. Şikayetlerin yapılması, çözüme ulaştırılması ayrıntıları hakkında bilgiler verilmelidir. Şikayetleri ele alma prosesi ve destek bilgisi kolay anlaşılabilir ve kullanılabilir olmalıdır. Bilgi açık bir dilde olmalıdır. Şikayet yapmaya yönelik bilgi ve yardım, şikayetçiler için dezavantaj oluşturmayacak şekilde, büyük boy baskı, Braille veya teyp gibi alternatif formatlar dahil olmak üzere, ürünün sunulduğu veya sağlandığı format veya dilde, mevcut olmalıdır.

CEVAP VEREBİLİRLİK

Şikayetin alınmış olduğu şikayetçiye derhal bildirilmelidir. Şikayetlere aciliyetlerine göre kısa sürede cevap verilmelidir. Örnek olarak önemli sağlık ve güvenlik durumları derhal ele alınmalıdır. Şikayetçilere nazikçe davranılmalıdır ve şikayetlerin ele alınması prosesindeki ilerlemeler hakkında bilgi verilmelidir.

OBJEKTİFLİK

Her bir şikayet, şikayetlerin ele alınması prosesi esnasında, adil, objektif ve tarafsız şekilde değerlendirilmelidir.

ÜCRETLER

Şikayetlerin ele alınması prosesinin değerlendirmesi şikayetçi için ücretsiz olmalıdır.

GİZLİLİK

Şikayetçi ile ilgili, kişisel bilgiler gerekli olduğunda, sadece kuruluş içerisinde şikayetin ele alınması amacıyla elde edilebilir olmalıdır ve müşteri veya şikayetçi bunun açıklanmasına açıkça rıza göstermedikçe, bunlar açıklanmamalıdır.

MÜŞTERİ ODAKLI YAKLAŞIM

Kuruluşun uyarlaması gerektiği müşteri odaklı yaklaşım şikayetleri dâhil olmak üzere geri bildirimle açık olmalıdır ve yaptığı işlemlerle şikayetleri çözme taahhüdünü göstermelidir.

HESAP VEREBİLİRLİK

Kuruluş, kuruluşun şikayetleri ele almanın açık bir şekilde teşkil edilmiş olduğuyla ilgili faaliyetleri ve kararları için hesap verebilirliği ve bunları rapor etmeyi sağlamalıdır.

SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

Şikayetleri ele alma prosesinin ve ürünlerin kalitesinin sürekli iyileştirilmesi kuruluşun daimi hedefi olmalıdır.

Aslında bu dokuz prensibi şirket prensibi olarak benimsersek başarı ve mutluluk bizi bulacaktır. Denizli Servergazi Hastanesi'nde TS.ISO.10002 müşteri memnuniyeti ve şikayet yönetim sistemi tetkiki sırasında yönetim temsilcisi olan doktor arkadaşımız ile aramızda geçen konuşmayı sizlerle paylaşmak istedim; Doktor arkadaşım "Teyfik hocam sizin yüzünüzden başımız dertten kurtulmuyor" diye serzenişte bulunmuştu. "Hayırdır, hocam ne yaptım" diye sorunca "bu müşteri memnuniyeti yönetim sistemini başımıza sardın garip garip şikayetler geliyor" dedi. Ben de; nasıl bir şikayet geliyor diye iyice merak içindeyim arkadaşımız devam etti; "Şikayet dediysem, hasta odasındaki televizyon kumandası arızalıymış. Artık insanlar bunu bile şikayet ediyorlar" dedi. Ben de biraz tebessümle "Bu ne güzel şikayet hocam" diye karşılık verdim.

Düşünsenize değerli okurlar müşterilerimiz tıbbi hizmetlerden, doktordan, hemşireden, sağlık memurundan, yönetimden, otelcilik hizmetlerinden şikayetçi değil. Artık hastane olarak bunları aşmışsınız. Müşteri beklentisi o kadar yükselmiş ki. Müşteriniz bu şikayete böyle bir hastanede televizyon kumandası arızalı olur mu diyor. Artık müşterilerimizin beklentilerinin sonsuz olduğunu anlamaya başladık. Her halde insan olmanın en güzel yanlarından biri de bu hep daha iyisini istemek ve daha iyisini bulmak. Müşterilerimiz önemsedikleri insanlara ve önemsedikleri yerlere geri bildirimde (şikayet, memnuniyet, öneri) bulunurlar. Müşterilerimiz tarafından önemsenmek ve hep ama hep daha iyisini velinimetimize sunabilmek dileklerimizle

beş soru *beş cevap***1. Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?**

21 şubat 1989 Afyon doğumluyum. Lise eğitimimi Balıkesir Fen lisesinde tamamladıktan sonra İzmir Ekonomi Üniversitesi Endüstri Sistemleri Mühendisliğinde devam ettim. 2010 yılında kurduğum ilk bilişim firması ile iş hayatına başladım.

2. Hobilerinizi bizimle paylaşır mısınız?

Sinema ve tiyatro izlemek , seyahat etmek ve spor yapmak öncelikli hobilerim arasında yer alıyor.

3. Hangi sektörde faaliyette bulunuyorsunuz? İşiniz ile ilgili kısaca bilgi verir misiniz? Faaliyette bulunduğunuz sektördeki gelişmeleri anlatır mısınız?

Bilişim sektöründe faaliyet göstermekteyiz. Bulut bilişim ve mobil uygulamalar başlıca faaliyet konularımız arasında. Ar-Ge kültürünü en önemli prensibimiz haline getirerek inovatif ve katma değeri yüksek çözümler geliştirmeye çalışan firmamız ile bu gün ulusal ve uluslararası pek çok müşterimize oyun değiştiren çözümler sunmaktayız.

4. 2013 yılının ilk altı ayını değerlendirip, 2014'e ilişkin öngörülerinizi paylaşır mısınız?

2014 yılında risk parametrelerinin büyüdüğünü düşünüyorum. Siyasi gelişmelerin yaşattığı ekonomik dalgalanmalar özellikle bilişim sektörünün işletme ve yatırım maliyetlerini doğrudan

**Emre
DEMİRAY**

etkiledi. Buna rağmen sektörün büyüme rüzgarı hala iyi gitmekte. 2014 yılı bilişim sektörü anlamında doğru risk yönetimi yapanlar için makası açma yılı olacağını öngörüyorum.

5. Türkiye'de sivil toplum örgütlerinin gelişimi ile ilgili değerlendirmelerinizi alabilir miyiz? Üyesi olduğunuz EGIAD'ın çalışmalarını hakkında görüşleriniz neler?

Sivil toplum kuruluşları toplumun ve demokrasinin önemli yapı taşları, ülkemizde bu tür yapıların güçlendiğini ve arttığını görmek sevindirici. EGIAD'ın ulusal çapta önemli bir kuruluş olduğunu görmek ve bu yapının bir parçası olduğunu görmek çok güzel. EGIAD'ın iş dünyasına kattığı vizyon ve gönüllülük duygusunu güçlendiren sosyal faaliyetleri geleceğin Türkiye'sine olumlu bakış açımı güçlendirmekte.

beş soru *beş cevap*

1. Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

1981 yılında İzmir'de doğdum. Lise öğrenimimi İzmir Özel Türk Kolejinde tamamladıktan sonra Üniversite öğrenimime Bilgi Üniversitesi İşletme-İktisat bölümünde devam etmek için İstanbul'a yerleştim.

2. Hobilerinizi bizimle paylaşır mısınız?

Spor yapmaktan çok keyif alırım. Lise döneminde başladığım ve çok severek yaptığım sporlardan biri rüzgar sörfü bir diğeri de zıpkın ile balık avıdır. Bir İzmirli olarak deniz aşığı bir insan olmam doğal zannedersem. Ayrıca seyahat etmekten de çok keyif alırım. Yeni yerler görmek insanı dinlendirirken farklı bakış açılarına da sahip olabilmesine olanak sağlıyor. Günümüzün yoğun iş temposunda hobilerimize zaman ayırmak kolay olmasa da gerekliliğine şiddet ile inan insanlardırım.

3. Hangi sektörde faaliyette bulunuyorsunuz? İşiniz ile ilgili kısaca bilgi verirsiniz? Faaliyette bulunduğunuz sektördeki gelişmeleri anlatır mısınız?

Kompresör ve basınçlı yıkama makineleri üretimi yapmaktayız. Bu alanda faaliyet gösteren Aydın Trafo Makine ve Alkın Kompresör olarak iki şirketimiz bulunmaktadır. Aydın Trafo Makine 1977 yılında kurduğumuz, pistonlu kompresör, vidalı kompresör ve basınçlı yıkama makineleri üretimi yaptığımız şirketimizdir. Alkın Kompresör ise 2012 yılında satınalma yolu ile bünyemize kattığımız ve yüksek basınçlı kompresör (30 – 415 bar arası) imalatı yaptığımız firmamızdır. Alkın kompresörün en önemli özelliği üretmiş olduğu ürünler ile Türkiye'de ki tek, dünya'da sayılı üreticiler arasında olmasıdır.

Benim sorumlu olduğum şirket Aydın Trafo Makine'de firmanın genel müdürlük görevini yürütmekteyim. İçinde bulunduğumuz sektörde çok fazla yerli ve yabancı üretici olması sebebi ile rekabet koşulları çok zorlayıcı. Bu sebep ile hem ürün kalitesi anlamında en üst seviyede hem de üretim şekli itibari ile mümkün olan en verimli üretime sahip olmak bizim için çok önemli. Halen devam eden ve 1,5 – 2 sene içinde ana hatları ile tamamlanacağını ön gördüğümüz projelerimiz ile kullanılan alan verimliliğini yaklaşık olarak %75 ve üretim verimliliğini ise yaklaşık olarak %50 oranında artış sağlamayı ön görüyoruz. Bu projeler ile aynı zamanda işçilik kalitesini de daha iyi kontrol altına almayı hedefliyoruz.

**Emre
TÜJÜMET**

4. 2013 yılının ilk altı ayını değerlendirip, 2014'e ilişkin öngörülerinizi paylaşır mısınız?

İlk yarısını tamamladığımız 2014 yılı soru işaretleri ile geçmesine rağmen geçen sene ile arasında kayda değer bir farklılık oluşmadı. Önümüzde ki dönem için ekonominin nasıl bir seyir izleyeceği belirsizliğini koruyor bence. Tabii burada kurların da durumu önem arz etmekte 2013 yılı başı ile 2014 yılı ilk günlerinde ki kurları kıyaslar isek %37 civarında gizli bir devalüasyon oldu ve gizli bir küçülme yaşadık. Ayrıca piyasada ki nakit sıkıntısı da giderek artmakta bu da 2014'ün önümüzde ki günlerinde riskin artmasına dolayısı ile tedirginliğin artmasına sebebiyet veriyor.

5. Türkiye'de sivil toplum örgütlerinin gelişimi ile ilgili değerlendirmelerinizi alabilir miyiz? Üyesi olduğunuz EGIAD'ın çalışmalarını hakkında görüşleriniz neler?

Türkiye'de ki sivil toplum örgütlerinin geneli veya genel yapısı ile ilgili olarak çok yeterli bir bilgiye sahip olmamakla beraber her geçen gün sayının arttığı da bildiğim bir durumdur. Ancak burada önemli olan sayısının fazla olmasından ziyade faydasının ne kadar olduğunun değerlendirilmeye alınmasıdır. Bu bağlamda EGIAD'ın güzel bir örnek teşkil ettiğini düşünüyorum. Bence sivil toplum örgütünün faydalı olabilmesi için önce üyelerinin aidiyet duygusunun sağlanması gerekir ki bu da EGIAD'ın en başarılı olduğunu düşündüğüm yanlarından bir tanesidir. Dernek bir aile ve üye de bu ailenin bir parçası hissedebiliyor kendini. Dernek yönetiminin göstermiş olduğu azami gayreti de takdir ile karşılamak gerektiğini düşünenlerdenim. Bence faydalı bir dönemin sonuna yaklaştık. Daha iyisi yapılabilir miydi? Her zaman daha iyisi olabilir ve farklı düşünceler olabilir, Kanaatimce bunlar da derneğimizin gelişmesi için faydalı olacaktır.

beş soru *beş cevap*

1. Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

1987 İzmir doğumluyum. 2009 Bilkent Üniversitesi İşletme Bölümünün ardından 2010 yılında Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi ve Finans alanında yüksek lisansımı tamamladım. Şuan Harvard Üniversitesinde İşletme üzerine yüksek lisansımı yapıyorum.

Viking A.Ş.'de Private Label ve İhracat Satış Şefi görevimin yanı sıra yeni bir girişimim olan online networking etkinlikleri düzenlenen WireBig platformunun da kurucusuyum.

2. Hobilerinizi bizimle paylaşır mısınız?

Her fırsatta da aşığım olduğum şehirleri ziyaret etmeye yada yeni şehirler keşfetmeye çalışırım. Tam bir yemek tutkunuyum. Yüzmeyi seviyorum ve haftada 4 gün antrenman yapmaya çalışıyorum. Geçtiğimiz seneye kadar amatör olarak yüzüyordum, 2014 itibarıyla lisanslı olarak yarışlara da katılacağım. İlk yarışım 20 Temmuz'da gerçekleşecek İstanbul Boğazi Yüzme Yarışı.

3. Hangi sektörde faaliyette bulunuyorsunuz? İşiniz ile ilgili kısaca bilgi verir misiniz? Faaliyette bulunduğunuz sektördeki gelişmeleri anlatır mısınız?

Kimya ve Plastik alanlarında faaliyet gösteriyoruz. Viking A.Ş. olarak temizlik ve kozmetik ürünleri üretiyoruz, 60 ülkeye ihracat yapıyoruz. 2013 yılında faaliyet alanımızda en çok ihracat gerçekleştiren 2. firma, en fazla istihdam sağlayan 1. firma, en yüksek üretim gerçekleştiren 2. firma ve yurtdışında başarılı marka ödülleriyle layık görüldük. Ürün portföyümüzü Ev Tüketimi, Ev Dışı Tüketim ve Private Label olarak sıralayabiliriz. 2005 yılında kurmuş olduğumuz Vikipack Plastik A.Ş. Viking'in ambalaj ve kapak ihtiyaçlarını karşılamaktadır. PE, PP ve PET ile üretimimizi gerçekleştiriyoruz. Bu alanda büyümeyi ve diğer firmaların da ihtiyaçlarını karşılamak üzere çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Grubumuza yeni katılacak olan Avcı Kimya A.Ş. ise 2007'den beri Ar-Ge çalışmalarını yürüttüğümüzü fiksasyon ve polimer hammaddelerin Türkiye'de üretimini gerçekleştirmek üzere tesisleşme aşamasında. Yurtdışından ithal edilen bu iki hammaddenin Türkiye'de üretimini sağlayarak kendi ihtiyacımızı karşılamak ve Temizlik, Kozmetik, Boya, Tekstil, Seramik, Su Arıtma alanlarında faaliyet gösteren firmaların da tedarikçisi olmak adına Avrupa'da patentlerimizi temin ettik. İthal edilen bu iki hammaddenin Türkiye'de üretilmesi ile 2013 yılında 13.6 Milyar Dolar açık veren Kimya Sanayide Viking'de olduğu gibi ilk üç oyuncu arasına girmeyi hedefliyoruz.

**Fatih
AVCI**

4. 2013 yılının ilk altı ayını değerlendirip, 2014'e ilişkin öngörülerinizi paylaşır mısınız?

Türkiye 2014'de zor bir sene geçiyor olacak. Yoğun ticaret yaptığı Irak pazarının bir süre daha sorunları devam edecek gibi görünüyor, petrol fiyatlarına yansımaları meselesi. Batı yakasında ise Bulgaristan'ın ihracat yapılan tüm ürünlere uyguladığı baskıcı politika ise Türk ürünlerinin rekabet gücünü Avrupa pazarında zayıflatıyor.

Büyüme rakamlarının birçok banka tarafından geçtiğimiz günlerde yükseltmesi derecelendirme kuruluşları tarafından olumlu karşılandı. Türkiye'nin derecelendirme notunun önemi büyük, keza bu notlar büyük fonlar için belirleyici kriterlerden biri. Türkiye'nin sıcak para politikasını da göz önüne bulduğumuzda para akışının sürekli gerçekleşmesi ve yatırıma dönüşmesi gerekiyor

ancak ilk çeyrek verilerine göre yatırım geçen senenin ilk çeyreğine oranla düşüşte olduğu görülüyor.

Türkiye'nin OECD ülkelerine göre şuan bir fırsat penceresinde ve 2040 yılına kadar sürecek, bu süreden sonra Türkiye nüfusu yaşlanmaya başlayacak ve çalışan nüfusun çalışmayan nüfusa oranı düşecek. Bu fırsat penceresine altın çağ da deniyor. Avrupa'da telefonla en çok görüşme yapan ülke olmamız tesadüf değil.

beş soru *beş cevap***1. Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?**

15 Temmuz 1986 doğumluyum. Manisa ilinin Salihli ilçesinde doğdum. Liseye kadar eğitimi salihlide sürdürdükten sonra, lise eğitimi için İzmir Özel Türk Koleji'ne geldim. Daha sonra üniversite öğrenimimi İzmir Ekonomi Üniversitesi / Güzel Sanatlar Fakültesi / Görsel İletişim Tasarımı bölümünde tamamladım. Mezun olduktan hemen sonra, ailemin 50 yıldır sürdürüp baba mesleği olan lastik bayiliği işini devir alarak İzmir'de tamamen yaşamaya başladım. Çevremdeki olaylara karşı duyarlı, araştırmayı seven, insanın zamanla değil de öğrendiği her bilgi ile biraz daha büyüdüğünü düşünen meraklı ve maceracı bir kişiliğe sahibim.

**Rahmi
ÖZİŞİK**

2. Hobilerinizi bizimle paylaşır mısınız?

Hayattaki en büyük hobim motosiklet kullanmak. Aslında artık hobiden çok yaşam stilim oldu. Yoğun tempodan arda kalan zamanlarda motosiklet kullanmak bana kendimi çok daha huzurlu olmamı ve kendimi daha zinde hissetmemi sağladığı için mümkün olduğunca günlük hayatıma dahil etmeye çalışıyorum.

3. Hangi sektörde faaliyette bulunuyorsunuz? İşiniz ile ilgili kısaca bilgi verir misiniz? Faaliyette bulunduğunuz sektördeki gelişmeleri anlatır mısınız?

Otomotiv yan sanayi elemanlarının en önemlilerinden biri olan lastik sektöründe; Lassa & Bridgestone markalarının bayiliğine sahibiz. 1954 yılında Salihli'de oto lastik işleri yapmaya başlayan firmamız, 1975 yılında artık aile şirketi olup 1983 yılında Lassa bayiliği ile müşterilerimize kaliteli lastik kullanma anlayışını kazandırmıştır. 2011 yılında Rahmi Özişik Otomotiv Salihli'den sonra ilk kez İzmir Çiğli Ata Sanayi Sitesi daha sonra Bornova 3. Sanayi ve Buca 6. Sanayi sitelerinde faaliyetine devam ederek bugün dört şubeli kurumsallaşma yolunda ilerleyen bir şirket haline gelmiştir. Gelişen teknoloji ile üretilen araçlara bağlı olarak, içinde bulunduğumuz lastik sektörü de son derece hızlı bir şekilde günün şartlarına adapte olarak müşterilerimizin can güvenliğini ve konforunu tutup, hem de çevreye ve doğaya olan hassasiyet dolayısı ile daha çevreci lastikler üretmeye başlamıştır.

4. Türkiye'de sivil toplum örgütlerinin gelişimi ile ilgili değerlendirmelerinizi alabilir miyiz? Üyesi olduğunuz EĞİAD'ın çalışmalarını hakkında görüşleriniz neler?

Ülkemizde sivil toplum kuruluşlarının Avrupa ortalamasının (kişi başına düşen stk sayısı) daha çok gerisinde olmasına rağmen yine de gelişimi umut verici düzeylere ulaşmaktadır. Türkiye'de sivil toplum örgütlerinin güçlü devlet otoritesinin dengeleyici bir unsuru olarak görülmesi toplum adına büyük önem taşımaktadır. EĞİAD gerek üye sayısı, gerek profiliyle çok güçlü bir iş adamları derneği olarak bölgede bu konuda çok ciddi bir boşluğu doldurup ihtiyacı karşılamaktadır.

beş soru *beş cevap*

1. Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

3 Nisan 1980 İzmir doğumluyum. Lise öğrenimimi Saint Joseph Lisesinde tamamladıktan sonra İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliğinden mezun oldum. Ardından Leipzig Graduate School of Management (HHL) Almanya'da MBA programını tamamladım ve Türkiye'ye dönüp aile şirketimizde çalışmaya başladım.

2. Hobilerinizi bizimle paylaşır mısınız?

Bir film tutkunuyum diyebilirim. Mümkün olduğu kadar çok ve çeşitli film izlemeye çalışıyorum. Bunun dışında hobilerim arasında rüzgâr sörfü yapmak, seyahat etmek, fotoğraf çekmek, basketbol oynamak yer alıyor.

3. Hangi sektörde faaliyette bulunuyorsunuz? İşiniz ile ilgili kısaca bilgi verir misiniz? Faaliyette bulunduğunuz sektördeki gelişmeleri anlatır mısınız?

Arif Alaçam Rulman olarak makine yedek parça ve sanayi ürünleri tedariki sağlamaktayız. Başlıca ürünlerimiz olarak Rulman, Yağ Keçesi, V Kayışı, Zaman Kayışı ve Sanayi Tekerlekleri sayılabilir. Belli ürünlerin üretimini yapmakla beraber belli ürünlerinde Distribütörlük ve Bayiiliklerini yürütüyoruz. Tedariğini yaptığımız ürünler çok çeşitli sektörlere hitap etmektedir. (Demir-Çelik, Makine Sanayi, Mermer, Madencilik, Çimento, Ambalaj, Kâğıt, Gıda, Beton, Otomotiv vb.) Bir üretim hattındaki dönüş hareketi sağlayan elemanların tamamına yakını bahsedilen ürünlerin yardımı ile sağlanır.

**Umut
ALAÇAM**

4. 2013 yılının ilk altı ayını değerlendirip, 2014'e ilişkin öngörülerinizi paylaşır mısınız?

Türkiye için siyasi ve ekonomik açıdan birçok risklere gebe olan 2014 yılının ilk yarısını tamamladık. 2014 için çok daha karamsar tablolar çizilmiş olsa da; yurtdışında yaşanan krizleri de göz önüne aldığımızda, geldiğimiz noktada çokta kötü bir yerde olmadığımızı görüyoruz. Yılın ikinci yarısı için hem siyasi hem de ekonomik açıdan anlık krizler ve beklentiler iyi yönetilebilirse geleceğe umutla bakabileceğimizi düşünüyorum.

5. Türkiye'de sivil toplum örgütlerinin gelişimi ile ilgili değerlendirmelerinizi alabilir miyiz? Üyesi olduğunuz EGIAD'ın çalışmaları hakkında görüşleriniz neler?

Sivil toplum örgütleri bir ülkenin geleceğinin aydınlığı için çok önemli bir unsurdur. Hele ki Türkiye gibi sürekli siyasi çalkantılar içinde savrulan bir ülkede STK lar her geçen gün çok daha önemli hale gelmektedir. Ancak maalesef halen yeterli etkinlikte olmayan sivil toplum kuruluşları için EGIAD rol model alınması gereken bir kurum haline gelmiştir. Bu sebeple bende bu ailenin bir parçası olmaktan ötürü çok mutlu ve de gururluyum.

9 Mayıs 2014

EGİAD İşbirliğinde TKYD ve TAİDER ortaklığı ile düzenlenen Aile Anayasası Eğitim Programı Dernek Merkezimizde gerçekleştirildi. TKYD Yönetim Kurulu Üyesi, Cerebra Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş., Ortak Fikret Sebilcioğlu, TKYD ve EGİAD Yönetim Kurulu Üyesi Aydın Buğra İter, TKYD Üyesi, Pruva Yönetim Danışmanlık Ortağı Murat Yalnızoğlu, İnci Holding A.Ş., Yönetim Kurulu Başkanı Perihan İnci, İnci Aile Ofisi Direktörü Şelale Zaim'in konuk konuşmacı olduğu programda aile anayasası ve hukuki çerçevesinin yanı sıra aile şirketlerinde yönetim esaslarına değinildi.

14 Mayıs 2014

EGİAD Başkanlar Kurulu Toplantısı SwissOtel Büyük Efes Equinox Restaurant'da gerçekleştirildi. Yönetim Kurulu Başkanı Seda Kaya'nın ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıya EGİAD geçmiş dönem başkanları katıldı. Toplantıda, EGİAD faaliyetleri ve projeleri hakkında fikir alışverişinde bulunuldu.

15 Mayıs 2014

Soma'da meydana gelen facianın ardından EGİAD üyeleri tarafından olayın yaşandığı bölge ziyaret edildi. Yapılan ziyarette kazazedelerin yakınlarıyla temas kuruldu ve bölgenin ihtiyaçları yerinde tespit edildi. Bu acının unutulmaması ve bölgeye gerekli desteğin verilmesi amacıyla; bu acı olaydan en çok etkilendiğini düşündüğümüz çocuklara yönelik ve uzun vadeye yayılacak bir desteğin verilmesi gerektiğine olan inançla hayatlarını kaybeden işçilerin çocuklarına eğitim desteği verilmesi için EGİAD olarak bir bağış kampanyası başlatıldı.

16 Mayıs 2014

İzmir Kent Federasyonu Yönetim Kurulu Üyeleri Derneğimizi ziyaret etti. EGİAD Başkanı Seda Kaya ile görüşen heyet İzmir projeleri hakkında bilgi verdi.

20 Mayıs 2014

İzmir Kalkınma Ajansı, EGIAD ve Yaşar Üniversitesi işbirliği ile "İzmir'in Geleceğinde Yenilik: Stratejik Bir Yaklaşım için Ortak Akıl Arayışları Çalıştayı" Karaca Otel'de gerçekleştirildi. Artesis A.Ş. Genel Müdürü Prof. Dr. Ahmet Duyar; İNEO Danışmanlık Ltd. Şti. Genel Müdürü Altan Küçükçınar, Ankara Patent Bürosu Ltd. Şti YK Başkanı Kaan Dericioğlu, Solarux Makina Ltd. Şti. Genel Müdürü Tufan Bayram'ın konuk konuşmacı olduğu toplantını öğleden sonraki bölümünde gerçekleşen çalıştayda inovasyonla ilgili kurum deneyimleri paylaşıldı.

22 Mayıs 2014

BASIFED Genel Kurul Toplantısı EGIAD Dernek Merkezinde gerçekleştirilerek yeni yönetim kurulu belirlendi. Buna göre, EGIAD 9.ve 11.Dönem Yönetim Kurulu üyesi Levent Akgerman Basifed Başkanlığına seçilirken EGIAD'dan ayrıca, EGIAD Başkanı Seda Kaya, EGIAD Başkan Vekilleri Halil Nadas ve Nazif Ulusoy, 7.Dönem Yönetim Kurulu üyesi Betül Elmasoğlu, 11.Dönem Yönetim Kurulu üyesi Turan Gökşan asil yönetim kurulu üyeliklerine; EGIAD11.Dönem Yönetim Kurulu üyeleri Gamze Yayman ve Deniz Sivri ise yedek yönetim kurulu üyeliklerine seçildiler.

26 Mayıs 2014

E.Ü İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, EGIAD, PWC, Can Grup Sigorta Aracılık Hizmetleri, E.Ü İşletme Kulübü ve E.Ü Lojistik Kulübü işbirliği ile gerçekleştirilen "EGE ÜNİVERSİTESİ İŞLETME KULÜBÜ İŞ ÖDÜLLERİ", iş dünyasını üniversiteli gençlerle buluşturdu. Ege Üniversitesi Muhittin Erel Amfisi'nde düzenlenen ödül töreni ile Ege Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin anket sonuçlarına göre yılın en beğenilen ulusal ve uluslararası şirketleri gençlerin gözüyle ödüllendirildi. EGIAD'ın da destek verdiği öğrenci tabanlı projede, gençlerin vizöründen iş dünyasına yeni bir bakış yansıtılırken, firmaların marka yönetimi, ulusal ve uluslararası çalışmaları, sosyal sorumluluk projeleri, sosyal medya kullanımları da değerlendirilmiş oldu.

28 Mayıs 2014

EGIAD Sosyal İlişkiler Komisyonu tarafından organize edilen Happy Hour, üyelerimizden Nesligül Akçura'ya ait Bornova Villa Lavante'de gerçekleştirildi. Düzenlenen kokteyilde çok sayıda üyemiz biraraya gelerek keyifli bir akşam geçirdiler.

2 Haziran 2014

Hayat Okulu Projesi kapanış toplantısı EĞİAD Dernek Merkezinde gerçekleştirildi. Projeye katılan 100'ü aşkın meslek yüksekokulu öğrencisinin katılım sertifikalarını aldığı toplantıda, program kapsamında eğitim veren değerli eğitimcilere de teşekkür plaketi takdim edildi. Program sonunda öğrencilerimize okudukları bölümlerine göre üye firmalarımızda staj imkanı sağlanmaktadır.

6 Haziran 2014

European Women's Management Development International Network (EWMD) kuruluşuna üye, Avrupa'nın çeşitli kentlerinden kadın yöneticiler Derneğimizi ziyaret etti. EĞİAD Yönetim Kurulu Başkanı Seda Kaya ev sahipliğinde gerçekleşen toplantıda kurumların projeleri hakkında bilgi alışverişinde bulunuldu.

9 Haziran 2014

EĞİAD tarafından düzenlenen "Family Wealth & Family Values : Building a Lasting Legacy" Aile Serveti ve Aile Değerleri: Kalıcı bir miras bırakma semineri, Bank of New York Mellon - BNY Mellon'un Direktörleri Giambattista Atzeni ve Cihat Takunyacı'nın sunumları ile EĞİAD iş dünyasıyla buluştu. Sağlıklı bir aile yönetimi, aile işi ve aile zenginliğinin birçok kuşak boyunca başarılı bir şekilde aktarılmasında karşılaşılan zorluklara değinilen seminerde birlikte çalışan ailelerin kuşaklar sonrasında dahi süregelen yönetim anlayışına ve değerlerin önemine vurgu yapıldı.

10 Haziran 2014

EĞİAD - Ege Genç İşadamları Derneği tarafından, sosyal sorumluluk projesi olarak büyük emek harcanarak hazırlanan "Sersem Kocanın Kurnaz Karısı" adlı tiyatro oyunu Soma'daki eğitime destek için perdelerini araladı. XBody firmasının Altın, Metatron, Hakan Pekin ve Asyakit firmalarının destek, FY Mobilyanın Dekor, Diva Dergisi'nin Medya Sponsorluğunu gerçekleştirdiği tiyatro oyunundan elde edilen gelir Soma'da yer alan EÇEV Dr. M.Tonguç Kız Öğrenci Yurdu yararına aktarılacak.

16 Haziran 2014

EĞİAD Yönetim Kurulu ve Sosyal Komisyon Üyeleri proje değerlendirmesi yapmak üzere yemekli bir toplantıda biraraya geldi.

18 Haziran 2014

Fahri olan 10. Dönem Yönetim Kurulu Üyelerinden Halil Nadas, Engin Çınar Serdar ve Tamer Ustaoglu'na plaket verildi.

23 Haziran 2014

Ege Genç İşadamları Derneği'nin "12 Sektör – 12 Görüş – 12 Uzman Projesi" kapsamında düzenlediği "Sağlık Turizmi" toplantısı dernek merkezinde iş dünyasının katılımıyla gerçekleştirildi. İzmir Sağlık Turizmi Derneği Başkanı Dr. Bülent Cinel ve İzmir Sağlık Turizmi Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Alpaslan Coşkun'un konuşmacı olarak katıldığı etkinlikte sağlık turizminin dünyadaki yeri, dernek çalışmaları ve İzmir'in sağlık turizminden nasıl yararlanacağı konuları işlendi.

2 Temmuz 2014

Bizim Çocuklar Sosyal Sorumluluk Projesi kapsamında çocukların sağlığına odaklanan Ege Genç İşadamları Derneği – EGIAD, bu yıl ki geceden elde ettiği geliri sağlık kuruluşlarına ulaştırdı. Geçtiğimiz yıl 9 Eylül Üniversitesi Çocuk Cerrahisi Ana Bilim Dalına Damar Mühürleme Cihazı alan EGIAD bu yıl bir adım daha ileri giderek aynı cihazın yanısıra Çeşme Alper Çizgenakat Devlet Hastanesi'ne bebekler için kalça displazisi ultrason probunu bağışladı.

9 Temmuz 2014

Ege Genç İşadamları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Seda Kaya ve beraberindeki yönetim kurulu üyeleri Konak'ın seçilmiş ilk kadın Belediye Başkanı Sema Pekdaş'ı makamında ziyaret etti. Görüşmede Seda Kaya, kent için iş dünyasının beklentilerini aktararak, tüm bu projelerde EGIAD'ın Konak Belediyesi'ne destek için her zaman hazır olduğunu söyledi.

9 Temmuz 2014

Ege Genç İşadamları Derneği – EGIAD, üyelerinden Berna Noyaner'in sahibi olduğu İnciraltı Turkuaz Restaurant'ta Basın Sitesi Nevvar Salih İşgören, Kemal Tarım Huzurevi, Bornova Nevvar Salih İşgören, Karşıyaka Örnekköy, Gürçeşme Zübeyde Hanım Huzurevi'nden oluşan yaklaşık 250'yi aşkın huzurevi sakinine iftar yemeği verdi. İftar öncesi yaşlılarla sohbet ederek gönüllerini alan EGIAD Başkanı Seda Kaya, her yıl huzurevi sakinleriyle biraraya gelmeye özen gösterdiklerini ve EGIAD Huzurevi İftar Yemeği'nin gelenekselleştiğini vurguladı.

16 Temmuz 2014

CHP İl Başkanı Ali Engin ve İl Yönetim Kurulu Üyeleri EGIAD'ı ziyaret ederek Cumhurbaşkanlığı Seçimi öncesinde görüş alışverişinde bulundu. Toplantıda Cumhurbaşkanlığı seçiminin Türkiye için önemli bir seçim olduğu ve ilk kez halkın oylarıyla yapılacak seçimde halkın yüksek katılımının demokrasi açısından gerekliliği üzerinde duruldu. EGIAD Başkanı Seda Kaya, Cumhurbaşkanlığı seçimi konusunda beklentilerini dile getirerek seçim çalışmaları süresince adayların nasıl bir demokrasi anlayışı benimsediklerini, toplumsal barış ve Cumhuriyetin temel değerleri konusunda net söylemleri ortaya koymalarını beklediklerini belirtti.

21 Temmuz 2014

EGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Seda Kaya ve Yönetim Kurulu Başkan Vekili Serkan İpek, Yönetim Kurulu Üyeleri Cenk Öztap, Aydın Buğra İlter, Ulaş Canbaz, Onur Gözümoğulları; aynı zamanda EGİAD Üyesi olan Buca Belediye Başkanı Levent Priştina'yı makamında ziyaret ederek başarı dileklerini yineledi. Görüşmede, ortak çalışmalarda işbirliği sözü iletili.

21 Temmuz 2014

EGİAD Yönetim Kurulu ve İş Geliştirme Komisyon Üyeleri proje değerlendirmesi yapmak üzere yemekli bir toplantıda biraraya geldi.

22.07.2014

EGİAD Ege Genç İşadamları Derneği, Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği'ni (ESIAD) ziyaret etti. Mayıs ayında göreve gelen ESIAD Başkanı Mustafa Güçlü ve Yönetim Kurulu üyeleriyle dernek binasında bir araya gelen EGİAD Başkanı Seda Kaya ve beraberindeki Yönetim Kurulu Üyeleri, yeni yönetime görevlerinde başarılar diledi.

4.08.2014

Başbakan Yardımcısı Sayın Ali Babacan'ın konuşmacı olduğu EGIAD 70. Ege Toplantısı Swiss Otel' de gerçekleştirildi. 350'nin üzerinde konuk olan gecede, Ali Babacan Ekonomi ile ilgili güncel konularda bilgi verdi.

ARAMIZA YENİ KATILANLAR

CAN	KANAT	KANAT BOYACILIK TİC. VE SAN. A.Ş.
BARIŞ	KAŞKA	KAŞKA INTERNATIONAL LAW FİRM AVUKAT-HUKUK BÜROSU
LEVENT	DOĞANOĞLU	ÜNAS EKMEK VE UNLU MAM.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.
MERT	HACIRAİFOĞLU	İDEALYAPI ÜRÜNLERİ LTD. ŞTİ.
ONUR	ÖKTEM	ONTAN İNŞAAT A.Ş./NOVİ A.Ş./MAVİYAŞAM LTD./TRİYAP A.Ş.
BAŞAK	ÇAYIR	MURAT ÇAY LOJİSTİK TURİZM LTD.ŞTİ.
MUZAFFER TURGUT	KAYHAN	AGRİTA TAR. GIDA HAY. SAN VE TİC A.Ş.